

Jaarstukken 2024

Inhoudsopgave

1	Introductie	5
1.1	Inleiding	5
1.2	Leeswijzer	5
2	Jaarverslag	6
2.1	Jaarstukken in beeld	6
2.2	Bestuurlijke samenvatting	8
2.3	Financiële samenvatting	10
3	Jaarverslag: programma's	14
3.1	Economie, werk en onderwijs	15
3.2	Energie en klimaat	21
3.3	Wonen en leefomgeving	27
3.4	Sociaal domein	34
3.5	Cultuur, sport en recreatie	42
3.6	Leefbaarheid en veiligheid	48
3.7	Bestuur en organisatie	53
3.8	Financiering en algemene dekkingsmiddelen	59
4	Jaarverslag: paragrafen	65
4.1	Lokale heffingen	65
4.2	Weerstandvermogen en risicobeheersing	72
4.3	Onderhoud kapitaalgoederen	77
4.4	Financiering	81
4.5	Investeringen	85
4.6	Bedrijfsvoering	88
4.7	Verbonden partijen	94
4.8	Grondbeleid	103
4.9	Openbaarheidsparagraaf Wet open overheid	104
5	Jaarrekening	105
5.1	Inleiding	105
5.2	Overzicht van baten en lasten	105
5.3	Toelichting op het overzicht van baten en lasten	108
5.4	Overzicht inzet reserves	109
5.5	Incidentele en structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	111
5.6	Overzicht inzet voorzieningen	113
5.7	Incidentele baten en lasten	114
5.8	Resultaatbepaling	116
5.9	Resultaatbepaling op basis van vermogensmutaties	117
5.10	Resultaatbestemming	117
5.11	WNT-verantwoording 2024 gemeente Gouda	118
6	Balans en toelichting	119
6.1	Inleiding	119
6.2	Balans per 31 december 2024: activa	120
6.3	Balans per 31 december 2024: passiva	121
6.4	Grondslagen voor waardering, resultaatbepaling en rechtmatigheidsverantwoording	122

6.5 Toelichting op de balans per 31 december 2024: activa	125
6.6 Toelichting op de balans per 31 december 2024: passiva	131
6.7 Niet uit de balans blijvende langlopende financiële verplichtingen	138
6.8 Rechtmatigheidsverantwoording 2024	140
7 Taakvelden	141
8 Single information Single audit	145
9 Bijlagen	150
9.1 Afkortingenlijst	150
9.2 Wettelijk voorgeschreven indicatoren	153
9.3 Bijlage risico's	157

1 Introductie

1.1 Inleiding

Met de Jaarstukken 2024 van de gemeente Gouda legt het college van burgemeester en wethouders verantwoording af aan de gemeenteraad over het gevoerde beleid, de geleverde prestaties en de besteding van middelen in 2024. Dit gebeurt aan de hand van de Programmabegroting 2024-2027 die kaderstellend is geweest voor de activiteiten van het college.

De wet schrijft voor dat de opbouw van de jaarstukken analoog moet zijn aan de programmabegroting. Dit komt de vergelijkbaarheid tussen beide documenten ten goede.

De jaarstukken bestaan uit het jaarverslag met de beleidsverantwoording en de jaarrekening met de financiële verantwoording inclusief verplichte overzichten, het voorgestelde raadsbesluit en de bijlagen.

1.2 Leeswijzer

Jaarstukken op hoofdlijnen

Het jaarverslag start met een infographic, waarin kort en bondig wordt ingegaan op de belangrijkste inhoudelijke en financiële ontwikkelingen in 2024.

Programma's

Daarna volgt de verantwoording van de programma's en van het onderdeel algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien. De verantwoording gebeurt met de volgende vragen:

- Wat heeft Gouda bereikt?
- Wat heeft de gemeente ervoor gedaan?
- Wat heeft het gekost?

Paragrafen

In dit onderdeel worden onderwerpen behandeld die van belang zijn voor het inzicht in de financiële positie van de gemeente. Er is specifiek aandacht voor onderwerpen waar politieke of financiële risico's aan verbonden zijn.

Rapportage interbestuurlijk toezicht

De rapportage IBT is opgenomen vanwege de bestuursovereenkomst interbestuurlijk toezicht met de provincie Zuid-Holland. Hierin wordt verantwoording afgelegd over de naleving van wet- en regelgeving waar de bestuursovereenkomst betrekking op heeft.

Jaarrekening

Deze omvat de financiële verantwoording over 2024 met het zogenoemde overzicht van baten en lasten en de balans. Ook de overzichten Taakvelden en Single information Single audit maken hier deel van uit.

Besluit en bijlagen

De jaarstukken worden gecompleteerd met het voorgestelde raadsbesluit en enkele bijlagen.

Weergave van bedragen

In de financiële tabellen worden de bedragen zo veel mogelijk in duizenden euro's weergegeven. Hierdoor ontstaan soms afrondingsverschillen. In de toelichting op de financiële tabellen en in de overige teksten worden de bedragen voluit geschreven. In financiële tabellen duiden de mintekens (bijvoorbeeld - € 1.000) meestal op inkomsten of baten. Bij de verschillenanalyses betekenen de mintekens nadelen of verliezen en worden weergegeven als N. Voordelen worden weergegeven als V.

2 Jaarverslag

2.1 Jaarstukken in beeld

Jaarrekening 2024 op hoofdlijnen

Gouda is al 750 jaar een prachtige stad met een rijke historie. Gouda staat er goed voor. Het college wil hierop voortbouwen en de ambities uit het akkoord op hoofdlijnen "Geef Gouda door" waarmaken. Dit betekent nieuwe accenten op duurzaamheid en groen, en een inclusieve en sociale stad. Een goede samenwerking met de gemeenteraad en stad is daarbij essentieel.

28,8 miljoen

Economie, werk en onderwijs

281 studenten volgden onderwijs bij Campus Gouda, nieuw deelakkoord met provincie/ EBZ

Start nieuwe Economische Agenda met focus op innovatie, duurzaamheid en ondernemerschap

Oplevering Auris Taalplein – De Triangel en uitbreiding Johannes Calvijnschool

Extra taallessen in de stad en succesvol Rijke schooldagprogramma Korte-Akkeren

286 jongeren zonder werk; extra inzet op begeleiding en ondersteuning

38,9 miljoen

Energie en klimaat

14.732 tegels gewipt en 49 geveltuinen aangelegd

600 m² groen dak gerealiseerd met subsidie

3.600 huishoudens kregen energieadvies of hulp bij verduurzaming

Routekaart verduurzaming gemeentelijk vastgoed vastgesteld en uitvoering gestart

Verduurzaming openbare ruimte in onder meer Achterwillens en Zevende Heesterhof

174,9 miljoen

Sociaal domein

153 inwoners begeleid naar werk, 13 gestart met opleiding

249 schuldhulptrajecten afgerond, waarvan 58% succesvol

Aantal jongeren in jeugdzorg opnieuw gedaald

Casemanagement ingevoerd voor betere aansluiting zorg en ondersteuning

Vrijwilligerswerk stijgt naar 34,1% van de inwoners

46,3 miljoen

Bestuur en organisatie

GoudApot ondersteunde 178 bewonersinitiatieven, zoals buurttuinen en opfleuervergoedingen

Bestemmingsplan voor burgerinitiatief GoudAsfalt

5 gemeenschappelijke regelingen aangepast conform nieuwe wetgeving

Drukstbezochte VNG congres in Groene Hart

Participatieadviseur en kwartiermaker bewonersinitiatieven aangesteld

63,3 miljoen

Wonen en leefomgeving

368 woningen toegevoegd aan de woningvoorraad

Nieuw meldpunt voor klachten over particuliere verhuurders gestart

Eerste deelfietsen geplaatst en verkeersmaatregelen in Westergouwe uitgevoerd

Nieuwe inpandige fietsenstalling in de binnenstad

Nieuwe aanvragen afgehandeld onder de Omgevingswet

12,7 miljoen

Leefbaarheid en veiligheid

15 integrale controles uitgevoerd met partners tegen ondermijnende criminaliteit

Jeugdoverlast gedaald van 458 naar 270 meldingen

Voorlichting over cybercrime op 30 scholen gegeven

Aantal woninginbraken steeg naar 120; extra inzet op preventie

Eerste fenomeenanalyse over polarisatie en radicalisering gepubliceerd

25,0 miljoen

Cultuur, sport en recreatie

74,5% van inwoners tevreden over cultureel aanbod; nieuwe bieb voor Goverwelle

Nieuw bestemmingsplan voor de binnenstad en Zero Emissie stadslogistiek ingevoerd

Waardemeting kunst in de openbare ruimte gereed

Nieuwe sportvisie vastgesteld; 350 inwoners geholpen via Volwassenenfonds

620 depotdozen vervangen in archeologisch depot voor betere conservering

Inkomsten & uitgaven

INKOMSTEN

Totale inkomsten: 418,8 mln

RIJK

Gemeentefonds € 220,5 miljoen
Specifieke uitkeringen € 57,6 miljoen

GEMEENTE

Rioolheffing € 21,1 miljoen
OZB € 19,8 miljoen
Grondexploitatie € 17,2 miljoen
Afvalstoffenheffing € 13,2 miljoen
Huur en erfpacht € 9,4 miljoen
Overig € 34,4 miljoen
Inzet van reserves € 25,6 miljoen

UITGAVEN

Totale uitgaven: 402,7 mln

Sociaal domein € 174,9 miljoen
Wonen en leefomgeving € 63,3 miljoen
Bestuur en organisatie € 46,3 miljoen
Energie en klimaat € 38,9 miljoen
Economie, werk en onderwijs € 28,8 miljoen
Cultuur, sport en recreatie € 25,0 miljoen
Leefbaarheid en veiligheid € 12,7 miljoen
Fin. en algemene dekkingsmid. € 0,2 miljoen
Toevoeging aan reserves € 12,6 miljoen

SALDO + €16,1 MILJOEN

INKOMSTEN € 418,8 MILJOEN

UITGAVEN € 402,7 MILJOEN

Weerstandscapaciteit 2024

2.2 Bestuurlijke samenvatting

Het college heeft in 2024 opnieuw geïnvesteerd in een aantrekkelijk, leefbaar en toekomstbestendig Gouda. Daarbij is gewerkt aan duurzame mobiliteit, vergroening van de stad, de bouw van nieuwe woningen en betere ondersteuning van inwoners. Ook is stevig ingezet op kansengelijkheid, cultuur, erfgoed, sport en economie. Gouda werkt stap voor stap aan een sterke stad waar inwoners prettig wonen, werken en meedoen. Tegelijkertijd is kritisch gekeken naar de beschikbare middelen en zijn keuzes gemaakt binnen een financieel uitdagend jaar.

Economie, werk en onderwijs

In 2024 is verder gewerkt aan een sterk economisch klimaat en goed onderwijs in Gouda. De evaluatie van de Economische Agenda is afgerond en de voorbereiding van een nieuwe agenda is gestart. Ondertussen liepen verschillende projecten door, zoals verduurzaming van bedrijventerreinen, ondersteuning van (startende) ondernemers en het stimuleren van techniekonderwijs. Campus Gouda breidde verder uit met nieuwe onderwijsmodules en meer partners. En ze verwierf via een 2e deelakkoord opnieuw een meerjarige subsidie van de provincie/EBZ voor haar opleidingsaanbod.

Op het gebied van onderwijshuisvesting zijn belangrijke stappen gezet. De nieuwbouw van Auris Taalplein – De Triangel en de uitbreiding van de Johannes Calvijnschool zijn opgeleverd. Ook is gestart met de bouw van IKC de Ontdekkingsreizigers en de nieuwe huisvesting voor de Internationale Schakelklas. Dankzij het Herfstakkoord zijn structurele middelen vrijgemaakt voor de tweede tranche van het uitvoeringsplan. De aanpak van laaggeletterdheid is geïntensiveerd. Er kwamen extra taalklassen, voorlichting aan ouders en trainingen voor medewerkers. Binnen Campus Gouda is samengewerkt aan innovatie in zorg en bodemdaling. De 1e lichting studenten bodem & technologie behaalde hun certificaat.

De jeugdwerkloosheid steeg licht. Gouda reageerde daarop met extra begeleiding en scholingstrajecten, een outreachende jongerencoach en het versterken van het Werkcafé. Zo krijgen meer jongeren hulp richting werk of opleiding.

Energie en klimaat

In 2024 heeft Gouda stevige stappen gezet op het gebied van vergroening, energie en klimaatadaptatie. De stad is groener en klimaatbestendiger geworden met onder andere geveltuinen, groendaken en het planten van bomen. Door inzet van het Groenfonds en acties als de tegeltaxi zijn honderden vierkante meters versteende ruimte omgezet in groen. Het Water- en Rioleringsprogramma en het Convenant Klimaatadaptief Bouwen zorgen dat bij ruimtelijke ontwikkelingen meer rekening wordt gehouden met klimaatverandering.

Ook is de biodiversiteit versterkt met ecologisch bermbeheer, natuurlijke oevers en verbeteringen in groengebied Noorderhout. Gouda stimuleert inwoners en ondernemers om energie te besparen. Ruim 3.600 huishoudens ontvingen ondersteuning en het isoleren van woningen staat nu centraal in het duurzaamheidsbeleid. Daarnaast zijn twaalf duurzame initiatieven ondersteund en is de Energie Karavaan gestart.

De gemeente heeft haar eigen vastgoed verduurzamingsplannen opgesteld maar is ook sterk afhankelijk van de financiële ruimte. Op verschillende plekken is gewerkt aan het ophogen van wijken en het verbeteren van de openbare ruimte. Door emissieloos bouwen en maatregelen voor betere toegankelijkheid is de stad duurzamer én inclusiever geworden.

Wonen en leefomgeving

In 2024 is gewerkt aan een toekomstbestendige woningvoorraad, met extra aandacht voor kwetsbare groepen. De gemeente actualiseerde de Huisvestingsverordening. Daardoor kunnen lokale woningzoekenden en mensen met vitale beroepen voorrang krijgen. Sinds juli voert Gouda de urgentieverlening zelf uit. Dat leidde tot een verdubbeling van het aantal aanvragen. Daarnaast is ondersteuning geboden aan huurders bij klachten over particuliere verhuurders.

Er zijn 368 woningen toegevoegd aan de woningvoorraad, waarvan 336 nieuwbouw. De gemeente hield vast aan de minimale normen voor sociale huur en betaalbare koop. Samenwerking met corporaties en marktpartijen vond plaats aan de regionale versnellingsstafel.

Ook is verder gewerkt aan de uitvoering van het Verkeerscirculatieplan. De Koningin Wilhelminaweg en Componistenlaan zijn aangepakt en er zijn verkeersmaatregelen voorbereid in Spoorzone en Westergouwe. De participatie van inwoners stond hierbij centraal. Er is gewerkt aan invoering van zero-emissie stadslogistiek per 1 januari 2025.

Duurzame mobiliteit kreeg een impuls met pilots voor deelvervoer en het besluit voor invoering van de zero-emissiezone. Tot slot is op 1 januari 2024 de Omgevingswet ingevoerd. De eerste aanvragen zijn verwerkt en de gemeente deed ervaring op met het nieuwe omgevingsplan en -programma.

Sociaal domein

De gemeente Gouda wil dat iedereen mee kan doen. In 2024 kregen 153 inwoners werk, 13 begonnen een opleiding en bijna 450 mensen bezochten het Werkcafé voor hulp bij werk en ontwikkeling. Ook statushouders zijn begeleid naar werk of vrijwilligerswerk. Gouda investeerde in gelijke kansen, met huiswerkbegeleiding, schuldhulpverlening en ondersteuning voor

kinderen via het kindpakket. Vanuit het programma Gezond en Actief Leven (GALA) zijn verschillende preventieve acties gestart, zoals valpreventie en gezondheidsprogramma's voor jongeren.

Het aantal kinderen in de jeugdzorg is verder gedaald. De subsidieregeling Participatie in de Buurt is geactualiseerd naar de nieuwe regeling Ontmoeten en Meedoen. Er zijn nieuwe zorgcontracten afgesloten voor Jeugd en Wmo. Daarnaast is de nieuwe Gemeenschappelijke Regeling Jeugd en Wmo (GRJW) opgericht, voor betere regionale samenwerking.

De toegang tot zorg en ondersteuning is verbeterd door integrale dienstverlening. Casemanagers volgen actief of de zorg aansluit bij de hulpvraag. Ook is de menselijke maat vastgelegd in een nieuwe afstemmingsverordening. Medewerkers zijn geschoold in het bieden van passende hulp. De Regiekaart maakt duidelijk wie waar verantwoordelijk voor is. Tot slot is extra ingezet op rechtsbescherming, zodat inwoners beter geholpen worden bij juridische vragen.

Cultuur, sport en recreatie

In 2024 heeft Gouda samen met partners gewerkt aan een levendige, toegankelijke en aantrekkelijke stad. De nieuwe inpandige fietsenstalling op de Nieuwe Markt werd geopend. En het uitstallingsbeleid is verruimd om kleinschalige terrasjes mogelijk te maken. Ook startte de gemeente met de doorontwikkeling van evenementen en werd het ligplaatsenbeleid vernieuwd.

Het merk Gouda is strategisch versterkt met een nieuwe stadsmarketingstrategie en campagnes gericht op toerisme, bewoners en ondernemers. Samenwerking in de regio en met ondernemers werd geïntensiveerd en het imago van de stad is onderzocht via de eerste ImagoMonitor.

Op het gebied van erfgoed is veel bereikt: de monumentenlijst is en wordt uitgebreid, archeologische informatie is beter toegankelijk en het restauratieproces van het Stadhuis is gestart. Tegelijkertijd werd geïnvesteerd in de culturele sector met nieuwe subsidies voor innovatieve projecten en jongerencultuur. We voerden een waardemeting uit voor de kunstwerken in de openbare ruimte.

De sportvisie 'Met verenigde krachten' werd vastgesteld en vertaald in nieuwe sport- en beweegvoorzieningen. Het Leefstijlakoord is gelanceerd en steeds meer inwoners maken gebruik van het Volwassenenfonds. Ondanks financiële druk bij SPORT•GOUDA is de begroting sluitend gekregen. De stad blijft daarmee inzetten op vitaliteit, cultuur en ontmoeting voor alle inwoners.

Leefbaarheid en veiligheid

In 2024 heeft de gemeente stevig ingezet op een veilige stad, samen met partners als politie, RIEC en jongerenwerk. Er zijn 15 integrale controles uitgevoerd, waarbij 151 panden zijn onderzocht op ondermijnende activiteiten. Door data en signalen beter te benutten, kan sneller worden gehandhaafd en ingegrepen. Ook is extra aandacht besteed aan het voorkomen van criminaliteit, bijvoorbeeld via voorlichting over cybercrime en hulp aan jongeren.

Het aantal meldingen van jeugdoverlast is met ruim 40% gedaald. Dat komt door nauwe samenwerking tussen gemeente, jongerenwerk en onderwijs, en door coaching, gesprekken en gerichte programma's. Op het gebied van woninginbraak is meer ingezet op preventie en bewustwording want het aantal inbraken ligt nog boven het landelijk gemiddelde.

De aanpak van vergunningen is verbeterd met een vast team en snellere procedures. Ook het aantal demonstraties nam toe. Daarvoor is extra capaciteit ingezet. Op het gebied van radicalisering en polarisatie zijn professionals getraind, signalen besproken en netwerken versterkt. Een fenomeenanalyse biedt richting voor verdere preventie. Zo bouwt Gouda stap voor stap aan een veilige, weerbare en verbonden stad.

Bestuur en organisatie

In 2024 heeft de gemeente Gouda gewerkt aan een open en goed functionerend bestuur, dat samenwerkt met inwoners, de regio en andere overheden. De samenwerking tussen raad en college is versterkt door het gebruik van startnotities. Daarmee is de raad vroegtijdig betrokken bij plannen. Ook zijn de noodzakelijke wijzigingen in de gemeenschappelijke regelingen doorgevoerd en ligt er een conceptnota om de sturing op verbonden partijen te verbeteren.

De positie van Gouda in de regio is gegroeid. De gemeente organiseerde samen met Alphen en Woerden het VNG-congres en heeft actief bijgedragen aan de versterking van de Regio Midden-Holland. Gouda zet bovendien gerichte stappen in het Groene Hart in regionale samenwerking, onder andere voor ontsluiting van nieuwe woonwijken en circulaire economie.

Inwoners kregen ook volop ruimte om hun buurt mooier en groener te maken. Denk aan nieuwe buurttuinen, geveltuinen en speelvoorzieningen. Via GoudaPot zijn 178 initiatieven ondersteund. De samenwerking met Gouda Bruist is verder verbeterd. Zo zorgt de gemeente ervoor dat bewoners mee kunnen denken en doen, en blijft het bestuur in verbinding met de stad.

Voor GoudAsfalt is een nieuw bestemmingsplan vastgesteld. Daardoor heeft het burgerinitiatief ruimte om zich de komende periode verder te ontwikkelen.

2.3 Financiële samenvatting

In de onderstaande tabel is het financieel resultaat 2024 - voor en na inzet van reserves - opgenomen. Hierbij zijn de verschillen tussen de Begroting 2024 en de jaarrekening vermeld. In deze financiële samenvatting zijn de financiële verschillen op hoofdlijnen toegelicht. In de afzonderlijke programma's zijn de verschillen meer gedetailleerd weergegeven.

Resultaat (bedragen * € 1.000)		Begroting 2024 (basis)	Begroting 2024 (na wijzigingen)	Rekening 2024	Saldo rekening min begroting na wijziging	V/N op saldo
Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten	Saldo	3.490	11.719	-3.024	14.743	V
Totaal mutaties reserves	Saldo	-6.435	-16.940	-13.072	-3.868	N
Gerealiseerd resultaat		-2.945	-5.221	-16.096	10.875	V

Elk jaar worden diverse incidentele lasten en baten verrekend met de Algemene reserve en bestemmingsreserves. In 2024 zijn incidentele uitgaven voor diverse projecten verrekend met de reserve. Bij diverse projecten zijn niet alle kosten daadwerkelijk gemaakt zoals begroot (zie hiervoor het overzicht inzet reserves in hoofdstuk 5.5 "Incidentele en structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves"). Hierdoor wordt per saldo € 3.868.000 minder onttrokken aan de reserves.*

* Tegenover dit nadeel van een lagere onttrekking staat een voordeel van dezelfde omvang door lagere kosten bij het saldo van baten en lasten. Hierdoor hebben deze verschillen geen effect op het resultaat na inzet van reserves.

Hoofdlijnenanalyse

Na het verwerken van de raadsbesluiten tot en met december 2024 (begroting na wijziging) was rekening gehouden met een positief saldo van € 5,2 miljoen. Dit resultaat is door ontwikkelingen verbeterd met € 10,9 miljoen naar een positief saldo van € 16,1 miljoen. Deze ontwikkelingen zijn op hoofdlijnen hierna vermeld.

Nr.	Onderwerp	Bedrag *€1.000	Programma	Taakveld
1	Riolering	904	2	7.2 Riolering
2	Ontvangst middelen klimaat- en energiebeleid	-993	2	7.4 Milieubeheer
3	Beheer overige gebouwen en gronden	1.487	3	0.3 Beheer overige gebouwen en gronden
4	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	2.473	3	5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie
5	Ruimtelijke ordening	832	3	8.1 Ruimtelijke ordening
6	Wonen en bouwen	1.029	3	8.3 Wonen en bouwen
7	Samenkracht en burgerparticipatie	2.461	4	6.1 Samenkracht en burgerparticipatie
8	Inkomensregelingen	388	4	6.3 Inkomensregelingen
9	Centrumtaken Beschermd Wonen / Maatschappelijke Opvang, vrouwenopvang en Actie plan Dakloosheid	1.835	4	6.81
10	RWO	1.103	4	Diversen
11	WMO	654	4	Diversen
12	Treasury	559	8	0.5 Treasury
13	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	669	8	0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds
14	Overige baten en lasten	703	8	0.8 Overige baten en lasten
15	Overige mutaties	1.992	1 t/m 8	Diversen
Totaal		16.096		

Toelichting op de mutaties

1. Riolering

Door vertraging van een aantal rioleringsprojecten zoals Vreewijk, Vossenburchkade en Ridder van Catsweg zijn minder kosten gemaakt dan begroot. Deze middelen blijven beschikbaar voor riolering.

2. Ontvangst middelen klimaat- en energiebeleid

Op basis van de meerjarige beschikking CDOKE-middelen kunnen de middelen 2024 in 2025 ingezet worden. Dit leidt tot een voordeel in 2025 en wordt verwerkt in de 2e bestuursrapportage 2025.

3. Beheer overige gebouwen en gronden

Door de verdere ontwikkeling van het Ecopark is in 2024 de grond van Goudkade 25 verkocht, in overeenstemming met de eerder gemaakte afspraken. Deze verkoopopbrengst van € 580.000 moet als opbrengst in de jaarrekening verantwoord worden, zodat er een éénmalig voordeel in de jaarrekening is ontstaan.

4. Openbaar groen en (openlucht) recreatie

Verschuiving in de uitvoeringsplanning van diverse groenfondspromen heeft geleid tot € 1,1 miljoen lagere kosten. Daar staat ook een lagere onttrekking aan de reserve Groenfondspromen tegenover. De uitvoeringsagenda biodiversiteit is in de zomer vastgesteld waardoor later is gestart en binnen het betreffende budget € 282.000 niet is besteed. In 2023 en 2024 zijn de populieren met de grootste gevaarstelling gekapt of teruggesnoeid. Het budget voor veiligheidssnoei is berekend op basis van kengetallen en aannames. Met de huidige ervaring en inzichten van nu verwachten wij niet het volledige budget nodig te hebben. Voor 2024 hebben we hieraan € 481.000 minder besteed.

5. Ruimtelijke ordening

Voor het project Spoorzone (niet de grex) zijn de werkelijke kosten lager dan begroot. Deze kosten worden pas in 2025 gemaakt. De kosten zouden gedekt worden door deels een verkoopopbrengst van een stuk grond in de Spoorzone en deels door een onttrekking aan de reserve Spoorzone (niet-grex). Omdat deze kosten nog niet zijn gemaakt, wordt voorgesteld het surplus van de verkoopopbrengst in de reserve te storten. In 2025 kan deze dan weer onttrokken worden ter dekking die kosten.

6. Wonen en bouwen

Voor wijkontwikkeling en versnelling woningbouw zijn de kosten lager door vertraging van projecten.

7. Samenkracht en burgerparticipatie

Het voordeel wordt voornamelijk veroorzaakt door SPUK Noodopvang Ontheemden Oekraïne. Voorgesteld wordt het resultaat te storten in de reserve Vluchtelingenopvang conform de bestendige gedragslijn. Daarnaast is een voordeel ontstaan vanwege kosten in andere programma's (ISK onderwijs en langdurig zieken) en krapte op arbeidsmarkt om diverse projecten uit te voeren.

8. Inkomensregelingen

Er is minder uitgegeven aan diverse minimaregelingen (zoals bijzondere bijstand) en Rotterdampas dan begroot.

9. Centrumtaken Beschermd Wonen / Maatschappelijke Opvang, vrouwenopvang en Actie plan Dakloosheid

Dit overschot wordt voornamelijk veroorzaakt door extra bijdrage vanuit het rijk voor Beschermd wonen in de meicirculaire. Daarnaast is er vertraging bij het project Gouwe Huse.

Dit bedrag wordt deels opnieuw beschikbaar gesteld en deels via resultaat bestemming aan de reserve BW, MO, VO toegevoegd. Deze reserve wordt in 2025 overdragen aan GRJW vanwege de overgang van de centrumtaken naar GRJW.

10. RWO

In 2024 worden de taken die Gouda doet voor de regio door de Regionale Werk Organisatie opgepakt. RWO is per 1 januari 2025 overgegaan in GRJW. Dit betreft regionale taken. Het bedrag ad € 1.103.000 dat over is in 2024 wordt voorgesteld om via opnieuw beschikbaar stellen over te hevelen aan de GRJW.

11. WMO

Er is een voordeel ad € 654.000 door onder andere een incidentele extra uitkering compensatieregeling beschermd wonen. De opvang statushouders is eind 2024 op volle kracht en er is sprake van achterblijvende vraag voor Hulp bij het huishouden ondanks het eerder voorspelde vergrijzingseffect.

12. Treasury

In 2024 is minder geleend dan begroot. Rentekosten vielen € 0,2 miljoen lager uit en de rentebaten vielen € 0,2 miljoen hoger uit dan geraamd. Daarnaast is aan belastingrente € 0,2 miljoen ontvangen.

13. Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds

De decembercirculaire 2024 gemeentefonds leverde een meevaller op van € 0,7 miljoen. Vanwege de late publicatie van de circulaire kon de extra opbrengst niet meer worden verwerkt in een begrotingswijziging.

14. Overige baten en lasten

De taakmutaties uit de septembercirculaire 2024 van het gemeentefonds van per saldo € 0,5 miljoen konden nadien niet meer door middel van een begrotingswijziging naar de functionele programma's worden overgeheveld. Een deel van het voordeel op deze plek wordt gecompenseerd door een nadeel op het functionele programma. De uitgaven zijn immers wel gedaan.

15. Overige mutaties

Dit betreft diverse overige mutaties binnen de programma's.

Structureel en incidenteel resultaat

Het onderscheid tussen structurele en incidentele resultaten is van belang voor het inzicht in de financiële positie van de gemeente. In het algemeen geldt dat de gemeente structurele taken uitvoert en daarvoor structurele lasten raamt in de begroting. Structurele lasten en baten zijn de regel, incidentele lasten en baten zijn de uitzondering.

	Structureel	Incidenteel	Rekening 2024
Lasten	374.217	15.905	390.122
Baten	-382.103	-11.043	-393.146
Saldo	-7.886	4.862	-3.024
Inzet reserves	3.358	-16.430	-13.072
Rekeningresultaat (- = overschot / + = tekort)	-4.528	-11.568	-16.096

Het positieve saldo van € 16.096.000 is opgebouwd is uit een structureel voordeel van € 4.528.000 en een incidenteel voordeel van € 11.568.000.

Ontwikkeling reservepositie

Het beleid is om rekeningresultaten te verrekenen met de Algemene reserve. We stellen voor om het overschot van afgerond € 3.850.000 (na resultaatbestemming) te verrekenen met de Algemene reserve. Het effect van dit voorstel is in de onderstaande tabel weergegeven.

Omschrijving (bedragen * € 1.000)	2024	2023
Algemene reserve (31/12)	27.934	31.604
Subtotaal voor resultaatbestemming	27.934	31.604
Resultaatbestemming AR	12.246	6.389
Beschikbaar weerstandsvermogen (31/12)	40.180	37.993

Resultaatbestemmingen

De Jaarrekening 2024 sluit met een positief saldo van € 16.096.000. Het voorstel aan de raad is om vanuit dit rekeningssaldo een aantal verrekeningen met reserves te laten plaatsvinden (totaal € 3.850.000):

- € 1.702.000 toe te voegen aan de reserve Programma vluchtelingenopvang;
- € 1.534.000 toe te voegen aan de reserve Maatschappelijke opvang, vrouwenopvang en beschermd wonen;
- € 614.000 toe te voegen aan de reserve Spoorzone;
- het restant van het rekeningresultaat, te weten € 12.246.000, toe te voegen aan de Algemene reserve.

Toelichting op de resultaatbestemmingen

A. Reserve Programma vluchtelingenopvang

Het doel van deze reserve is om beschikbaar gestelde rijksmiddelen te behouden voor de (nood)opvang van vluchtelingen. In de afgelopen jaren zijn middelen overgebleven uit de rijksbijdragen voor de opvang van Oekraïense vluchtelingen. In 2024 bedroeg dit overschot circa € 1,4 miljoen. Daarnaast resteerde een bedrag van € 0,12 miljoen op het onderdeel statushouders en is via de septembercirculaire een aanvullende rijksbijdrage ontvangen in het kader van het faciliteitenbesluit. Voorgesteld wordt om deze middelen toe te voegen aan de reserve Programma Vluchtelingenopvang.

B. Reserve Maatschappelijke Opvang, Vrouwenopvang en Beschermd Wonen

De gemeente Gouda voert als centrumgemeente taken uit op het gebied van beschermd wonen, vrouwenopvang en maatschappelijke opvang, mede namens vier omliggende gemeenten. Conform de bestendige gedragslijn wordt voorgesteld om het resterende bedrag van € 1.534.000 toe te voegen aan de reserve Maatschappelijke Opvang, Vrouwenopvang en Beschermd Wonen.

C. Reserve Spoorzone

De reserve Spoorzone is in 2023 ingesteld voor toekomstige uitgaven in het kader van gebiedsontwikkeling. In 2024 zijn weliswaar baten gerealiseerd uit grondverkoop maar de bijbehorende lasten voor aanpassingen in de openbare ruimte zijn nog niet tot uitvoering gekomen. De verwachting is dat deze kosten in latere jaren worden gemaakt. Voorgesteld wordt om het overgebleven budget van € 614.000 toe te voegen aan de reserve Spoorzone.

Budgetoverhevelingen 2024 - 2025

In de onderstaande tabel zijn de budgetoverhevelingen 2024 - 2025 weergegeven. Aan deze budgetoverhevelingen liggen veelal verplichtingen ten grondslag, zoals: subsidieverplichtingen en regionaal budget. Het budget wordt door een begrotingswijziging in het boekjaar 2025 beschikbaar gesteld. Voor een uitgebreide toelichting op de mutaties wordt verwezen naar de afzonderlijke programma analyses.

Nr.	Programma	Onderwerp	Bedrag in €
1	7	implementatie E-HRM	78.000
2	3	Herbestemming stadhuis, exploitatiebudget	182.000
3	7	Netwerksamenwerking Alphen-Gouda-Woerden	193.000
4	4	Regionale arbeidsmarkt	141.000
5	4	Simpel Switchen	65.000
6	4	Laaggeletterdheid (landelijke aanpak)	48.000
7	4	Actieplan Dakloosheid (oa Gouwe Huse)	243.000
8	4	RWO / GR JW	1.103.000
9	5	Kunst in de openbare ruimte	65.000
		Totaal budgetoverhevelingen 2024 - 2025	2.118.000

3 Jaarverslag: programma's

3.1 Economie, werk en onderwijs

Ambitie

De gemeente Gouda streeft naar een vitale Goudse economie en een goed ondernemers- en vestigingsklimaat, inclusief een goede aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt.

Bedrijven, onderwijs en overheid (triple helix) maken zich sterk voor meer hoger onderwijs in Midden-Holland. Samenwerking zorgt voor innovatieve oplossingen voor maatschappelijke vraagstukken in de zorg en bij bodemdaling. De relatie van mens met technologie is daarin de rode draad.

Duurzame en toekomstbestendige schoolgebouwen voor alle kinderen op Basis-, Voortgezet- en Speciaal(voortgezet) onderwijs in Gouda en sterk onderwijs, waarin wordt samengewerkt om gelijke kansen te creëren. En actief werk maken van het terugdringen van laaggeletterdheid.

Wat is bereikt?

1) Uitvoeren Economische Agenda

De evaluatie van de Economische Agenda is afgerond. In samenwerking met Gouda Onderneemt is gestart met de opstelling van een nieuwe agenda. Ondertussen zijn in het laatste jaar van de huidige agenda verschillende projecten doorgezet, waaronder de schuifpuzzel, verduurzamingsprojecten op bedrijventerreinen, stimulering van ondernemerschap en techniekonderwijs.

2) Duurzame en toekomstbestendige schoolgebouwen

De nieuwbouw van Kindcentrum Auris Taalplein – De Triangel en de uitbreiding Johannes Calvijnsschool zijn opgeleverd. Er is een nieuwe locatie gereed gemaakt voor de Internationale Schakelklas (ISK) ter vervanging van de Aakwerf 46 en er is gestart met de werkzaamheden aan een tweede locatie. Daarnaast is gestart met de realisatie van IKC de Ontdekkingsreizigers in Westergouwe. Andere onderwerpen zijn beschreven in paragraaf 4 kapitaalgoederen.

3) Sterk onderwijs en terugdringen laaggeletterdheid

Het Rijke Schoolprogramma Korte Akkeren is succesvol. Onze regio kent het minste Voortijdig Schoolverlaters van het land. Het plan van aanpak "Op naar een gecijferd en geletterd Gouda" richt zich op het vergroten en versterken van het taalaanbod. Dit heeft geleid tot een toename van het aantal beschikbare taallessen in de stad. Binnen de gemeente worden steeds meer tools ingezet (waaronder Taalmeter en trainingen voor gesprekstechnieken) om laaggeletterdheid te herkennen en goed door te verwijzen naar het geschikte (taal)aanbod.

4) Doorontwikkelen Campus Gouda

In juli 2024 is het schooljaar 2023-2024 afgerond met in totaal 281 studenten. Ook is een nieuw deelakkoord gesloten met provincie Zuid-Holland en de Economic Board Zuid-Holland gericht op nieuw thema logistiek en verbreding van de diensten. Het consortium binnen het living lab zorg & technologie is naar 15 partners gegroeid die vanuit het lab samenwerken aan zorgtechnologie. De eerste module bodemdaling is samen met Hogeschool Saxion uitgevoerd.

5) Terugdringen jeugdwerkloosheid

In 2024 is het aantal werkloze jongeren in Gouda is toegenomen van 259 in 2022 naar 270 in 2023 naar 286 in 2024. Ook landelijk is een toename te zien. Deze ontwikkeling past bij de verslechtering van het conjunctuurbeeld. De jeugdwerkloosheid nam in de afgelopen jaren vaker toe om daarna weer te dalen.

3.1.1 Wat heeft de gemeente ervoor gedaan?

Doelstelling 1: Uitvoeren Economische Agenda

- **Evaluatie en vernieuwing Economische Agenda.** De evaluatie van de Economische Agenda is afgerond. Op basis hiervan wordt een nieuwe agenda opgesteld. Deze wordt halverwege 2025 verwacht.
- **Ontwikkeling bedrijventerreinen en kantorenstrategie.** Samen met ondernemersvereniging Gouwespoor is gestart met een vergroeningsproject op bedrijventerreinen. Daarnaast heeft de gemeente als pilot bijgedragen aan parkmanagement op twee terreinen, met extra inzet voor verduurzaming. De regio Midden-Holland werkt aan een actualisatie van de regionale kantorenstrategie, die in april 2025 wordt vastgesteld.
- **Versterking ondernemersklimaat.** In 2024 zijn verschillende initiatieven genomen om (startende) ondernemers te ondersteunen. De wethouder Economie legde twaalf werkbezoeken af, het college bezocht drie bedrijven en het ondernemersontbijt vond tweemaal plaats. Daarnaast zijn vijf bijeenkomsten van het StartUp Café georganiseerd en is de bedrijvencontactdag gecombineerd met de Haringparty.
- **Campus Gouda en regionale samenwerking.** Campus Gouda speelde een actieve rol in de regio. Er zijn werkbezoeken afgelegd via 'Campus On Tour' en er is samengewerkt aan trajecten binnen de regionale agenda.
- **Stimuleren circulaire economie.** De Goudse Startnotitie Circulaire Economie is vastgesteld. Hierin zijn vier pijlers benoemd als uitgangspunt voor het circulaire beleid.

Doelstelling 2: Duurzame en toekomstbestendige schoolgebouwen

- **Uitvoering eerste tranche onderwijshuisvesting.** De uitbreiding van de Johannes Calvijnsschool en de nieuwbouw van Auris Taalplein – de Triangel zijn afgerond. De tweede tranche van het uitvoeringsplan is verder ontwikkeld samen met schoolbesturen en op basis van input van de gemeenteraad. Het plan wordt naar verwachting voor de zomer van 2025 vastgesteld.
- **Nieuwbouw en huisvesting onderwijs.** De bouw van IKC De Ontdekkingsreizigers in Westergouwe is gestart. We realiseerden een mytillschoolvoorziening in Goverwelle. Daarnaast is een nieuwe locatie gerealiseerd voor de Internationale Schakelklas (ISK) ter vervanging van de locatie aan de Aakwerf. En er is gestart met de realisatie van een permanente tweede locatie. We ondertekenden een convenant met de regiogemeenten over solidariteit rond ISK.
- **Onderhoud en tijdelijke huisvesting scholen.** De zes gemeentelijke bruikleenscholen zijn onderhouden of gereedgemaakt voor tijdelijke huisvesting van scholen die onderdeel zijn van de eerste tranche van het uitvoeringsplan.
- **Structurele financiële middelen voor onderwijshuisvesting.** Via het Herfstakkoord zijn structurele middelen voor de tweede tranche in de begroting opgenomen. Daardoor is verdere ontwikkeling van het plan mogelijk.
- **Vergroening van schoolpleinen.** De subsidieregeling voor het vergroenen van schoolpleinen is vastgesteld. In de eerste ronde zijn vier aanvragen toegekend.

Doelstelling 3: Sterk onderwijs en terugdringen laaggeletterdheid

- **Uitvoering Goudse Onderwijsagenda.** Er zijn gesprekken gevoerd met het primair onderwijs over segregatie, ondersteund door het Kenniscentrum Gemengde Scholen. De werkgroep Taal heeft acties geformuleerd ter bevordering van taalontwikkeling en er is subsidie verstrekt vanuit het onderwijsachterstandenbudget. Daarnaast zijn convenanten opgesteld voor een doorgaande leerlijn voor- en vroegschoolse educatie en techniek.
- **Aanpak laaggeletterdheid en digitale vaardigheden.** Het lokale plan laaggeletterdheid is uitgevoerd, met onder andere extra taalklassen bij taalschool Sagènn, cursussen zoals Klik & Tik, Digisterker en Digivitaler en projecten gericht op gezondheids- en taalvaardigheden. Het bereik van NT2-inwoners is verbeterd, maar NT1-inwoners blijven moeilijk te bereiken.
- **Gezinsaanpak en bibliotheekinitiatieven.** De Brede School en het Taalhuis werkten samen aan de gezinsaanpak, met ondersteuning voor peuterspeelzalen bij voorleesbeleid en betere boekenselectie. Leesconsulenten bezochten gezinnen thuis om ouders te helpen met taal en voorlezen. De bibliotheek heeft subsidie ontvangen om een Gouds Taalaanbod voor 12-18-jarigen te ontwikkelen, samen met de VO-scholen. We introduceerden Boekstart in de kinderopvang. Het Rijke Schoolprogramma Korte Akkeren kende zeer positieve resultaten.
- **Duidelijkere communicatie binnen de gemeente.** Gemeentemedewerkers kregen bijeenkomsten waarin een taalambassadeur brieven analyseerde en herschreef om de leesbaarheid te verbeteren. De Taalmeter werd verder gepromoot als screeningsinstrument om leesproblemen te herkennen.
- **Stimuleren van techniekonderwijs.** De Techniekwerkplaats kende in 2024 een drukkere bezetting. Het programma 'Vrienden van Techniek Talent Gouda' is gelanceerd. Daarbij committeren bedrijven zich financieel aan het stimuleren van techniekonderwijs. Er is subsidie toegekend voor Sterk Techniek Onderwijs Gouda en een subsidieaanvraag voor Techkwadraat voorbereid. Het voortgezet onderwijs en mbo-instellingen onderhouden structureel overleg over de doorlopende leerlijn techniek.
- **Voortijdig schoolverlaters.** We gaven succesvol uitvoering aan de aanpak Voortijdig Schoolverlaten. Onze RMC-regio heeft het laagste aantal VSV-ers van Nederland.

Doelstelling 4: Doorontwikkelen Campus Gouda

- **Innovatietafels en samenwerking in de regio.** Er is een innovatietafel gevormd met 14 partners uit onderwijs, zorg, overheid en bedrijfsleven. Dit leidde tot een breed gedragen innovatieagenda. Het vernieuwde Experience Lab en de Bus to the Future, ontwikkeld door mboRijnland en het Hoornbeek College, bieden studenten en professionals de mogelijkheid om zorgtechnologie te testen en ervaren. Het lab ontving 743 bezoekers en de bus werd 11 keer ingezet in de regio.

- **Living Lab Bodem & Technologie.** Binnenstad Gouda en het “Vijfde Dorp” in Zuidplas fungeerden als testgebieden binnen het living lab. Innovatietafels brachten 19 onderwijsinstellingen, overheden en bedrijven samen. Dat leidde tot een innovatieagenda en betrokkenheid van 106 studenten bij innovatietrajecten. Samenwerking met het Kenniscentrum Bodemdaling en Funderingen (KBF) en de Experience Bodemdaling in Arti Legi werd versterkt.
- **Modulair onderwijs voor bodem en zorg.** In februari 2024 is modulair onderwijs rondom bodem gestart in samenwerking met Hogeschool Saxion. Drie modules werden uitgevoerd met 39 deelnemers uit gemeenten, bedrijfsleven en ODMH. De module zorgtechnologie werd in juli 2024 afgerond en verdere voortzetting wordt besproken met de partners.
- **Stadslogistiek als nieuw thema binnen Campus Gouda.** Het vraagstuk van stadslogistiek is verder uitgewerkt en geconcretiseerd binnen de regionale triple helix. Dit resulteerde in een deelakkoord, ondersteund door de Economic Board Zuid-Holland. Daarmee is financiering gewaarborgd voor 2025-2027.
- **Betrokkenheid bij Centra voor Innovatief Vakmanschap.** Gouda is actief binnen drie Centra voor Innovatief Vakmanschap (CIV): Smart Technology, Welzijn & Zorg en Leven Lang Flex. Deze initiatieven ondersteunen een duurzame start van mbo-studenten op de arbeidsmarkt. Het CIV Smart Technology is verlengd met een nieuwe subsidie van OCW.

Doelstelling 5: Terugdringen jeugdwerkloosheid

- **Toename jeugdwerkloosheid en gerichte aanpak.** In Gouda is het aantal werkloze jongeren gestegen van 259 in 2022 naar 286 in 2024. Dit is in lijn met de landelijke trend. De gemeente heeft extra ingezet op begeleiding en trajecten om deze jongeren naar werk of onderwijs te begeleiden.
- **Outreachinge aanpak jongerencoach.** Een specialistische jongerencoach begeleidt jongeren die niet bekend zijn bij de gemeente, onderwijs of justitie. In 2024 werden meer dan 100 jongeren in beeld gebracht, waarvan 56 in traject zijn gegaan. Hiervan stroomden 33 jongeren uit naar werk en 6 naar een opleiding, terwijl 12 jongeren een uitkering aanvraagden. De rest is nog in begeleiding.
- **Intensivering samenwerking Werkcafé.** De samenwerking binnen het Werkcafé is versterkt, met als doel om voorgesorteerd te zijn op de opening van het Werkcentrum in 2026. Dit maakt het voor inwoners en werkgevers eenvoudiger om op één plek terecht te kunnen met vragen over werk en scholing.
- **Projecten en interventies tegen jeugdwerkloosheid.** Er is geïnvesteerd in verschillende projecten, waaronder School@Work, meerdere groepen binnen Lokaal Expeditie en de voorbereiding van de pilot Stagefit. Ook is gebruikgemaakt van het scholings- en hulpmiddelenbudget om jongeren beter voor te bereiden op de arbeidsmarkt.

3.1.2 Verbonden partijen

Verbonden partijen dragen bij aan de te realiseren beleidsdoelstellingen van de gemeente. Meer informatie over de verbonden partijen is te vinden in de paragraaf verbonden partijen.

3.1.3 Doelen en indicatoren

Doelen

Onderstaand zijn de Global Goals weergegeven die van toepassing zijn op dit beleidsprogramma.

Indicatoren

In de onderstaande tabel zijn de indicatoren weergegeven die samenhangen met doelstellingen binnen dit programma.

Doelstelling	Indicator	Data (jaarstukken 2024)	Data (jaarstukken 2023)	Data (eerdere meting)	Data (eerdere meting)	Databron
Uitvoeren Economische Agenda	Aantal vestigingen per sector (Top 5)	2024: Specialistische zakelijke diensten: 1855 Gezondheids- en welzijnszorg: 1275 Bouwnijverheid: 1205 Handel: 1125 Onderwijs: 675	2023: Specialistische zakelijke diensten: 1695 Gezondheids- en welzijnszorg: 1155 Bouwnijverheid: 1110 Handel: 1075 Onderwijs: 640	2022: Specialistische zakelijke diensten: 1640 Gezondheids- en welzijnszorg: 1050 Bouwnijverheid: 1075 Handel: 1080 Onderwijs: 605	x	(CBS, Vestigingen van bedrijven; bedrijfstak, gemeente) https://opendata.cbs.nl/#/CBS/nl/dataset/81575NED/table
Uitvoeren Economische Agenda	Banen naar sector (Top 5)	2023 (nog geen cijfers 2024 beschikbaar): Gezondheids- en welzijnszorg: 22,1% Groot- en detailhandel: 13,8% Onderwijs: 10,5% Advisering, onderzoek, special, zakelijke dienstverlening: 10,2% Industrie: 8,8%	Nog geen nieuwe waarde beschikbaar.	2022: Gezondheids- en welzijnszorg: 22,6% Groot- en detailhandel: 14,0% Onderwijs: 10,4% Advisering, onderzoek, special, zakelijke dienstverlening: 10,2% Industrie: 8,5%	2021: Gezondheids- en welzijnszorg: 22,08% Groot- en detailhandel: 15,31% Onderwijs: 11,23% Advisering, onderzoek, special, zakelijke dienstverlening: 10,05% Industrie: 8,61%	(Landelijk Informatie Systeem Arbeidsplaatsen (LISA), bewerkt door gemeente Gouda)
Duurzame en toekomstbestendige schoolgebouwen	Energieverbruik onderwijs	2023: 70 TeraJoules	2022: 72 TeraJoules	2021: 85 TeraJoules	2020: 75 TeraJoules	(Regionale Klimaatmonitor, Energieverbruik naar maatschappelijke sector) https://klimaatmonitor.databank.nl/dashboard/dashboard/publieke-dienstverlening
Duurzame en toekomstbestendige schoolgebouwen	CO2-uitstoot onderwijs	2023: 4,05 kton	2022: 4,48 kton	2021: 5,36 kton	2020: 4,79 kton	(Regionale Klimaatmonitor, Rapportage CO2-uitstoot) https://klimaatmonitor.databank.nl/content/co2-uitstoot
Terugdringen laaggeletterdheid	Aantal inwoners dat een traject basisvaardigheden (taal, rekenen, digitale vaardigheden) heeft gevolgd	2024: 1841	2023: 1833	2022: 1083	x	Gemeente Gouda, sociaal domein
Doorontwikkelen Campus Gouda	Aantal studenten	2023 - 2024: 281	2022 - 2023: 111	2022 - 2023: 111	2021 - 2022: 60	Gemeente Gouda, Campus Gouda
Terugdringen jeugdwerkloosheid	Aantal jongeren zonder werk tot 27 jaar	2024: 262	2023: 270	2022: 268	2021: 296	UWV

3.1.4 Wat heeft het gekost?

3.1.4.1 Overzicht exploitatie

Exploitatie (bedragen * € 1.000)	Begroting 2024 (basis)	Begroting 2024 (na wijzigingen)	Rekening 2024	Vershil rekening t.o.v. begroting na wijzigingen
Lasten	26.139	29.135	28.787	348
Baten	-8.935	-10.717	-10.081	-636
Saldo van baten en lasten	17.204	18.418	18.706	-288
Toevoegingen aan reserves (lasten)	0	5.452	4.700	752
Onttrekkingen aan reserves (baten)	-305	-4.164	-4.083	-80
Gerealiseerd resultaat	16.898	19.707	19.323	383

3.1.4.2 Taakvelden

De volgende taakvelden maken deel uit van dit programma. Per taakveld is het saldo van lasten en baten weergegeven. Een positief bedrag (+) laat zien hoeveel geld dit taakveld de gemeente per saldo heeft gekost.

Taakvelden (bedragen * € 1.000)	Begroting 2024 (basis)	Begroting 2024 (na wijzigingen)	Rekening 2024	Vershil rekening t.o.v. begroting na wijziging
2.4 Economische havens en waterwegen	1.579	1.872	1.852	20
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	215	223	227	-4
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	177	189	261	-72
3.4 Economische promotie	1.975	1.839	1.601	239
4.2 Onderwijshuisvesting	8.488	9.798	10.266	-468
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	4.770	4.497	4.500	-4
Totaal	17.204	18.418	18.706	-288

3.1.4.3 Verschillenverklaring exploitatie

Omschrijving (bedragen * € 1000)	Saldo	V/N
2.4 Economische havens en waterwegen	20	V
Diverse kleine verschillen.	20	V
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	4	N
Diverse kleine verschillen.	4	N
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	72	N
De markten zijn in 2024 meer gereinigd waardoor hogere reinigingskosten markten zijn ontstaan.	72	N
3.4 Economische promotie	239	V
De inkomsten uit toeristenbelasting waren hoger dan voorzien. Dit is veroorzaakt door een toename van het aantal overnachtingen en de verwerking van aanslagen voorgaande jaren.	74	V
Het voordeel op stadsmarketing wordt veroorzaakt doordat pas in de loop van 2024 een vacature ingevuld kon worden.	37	V
Binnen de post Economische ontwikkeling zijn voordelen gerealiseerd op het gebied van de Samenwerkingsagenda Binnenstad en de Economische Agenda.	97	V
Diverse kleine verschillen.	31	V
4.2 Onderwijshuisvesting	468	N
Voor kosten aan 2 bruikleenscholen was door de raad € 250.000 beschikbaar gesteld. De uitvoering aan 1 van die scholen heeft nog niet plaatsgevonden. De laatste noodzakelijke werkzaamheden aan de bruikleenscholen worden in 2025 uitgevoerd. Hierdoor is de onttrekking € 80.000 lager. Anderzijds waren eigen bijdragen voor € 752.000 voor IHP 1 exploitatie begroot, aangevuld met een begrote storting in de reserve Onderwijshuisvesting. Maar volgens de BBV-regels dienen de eigen bijdragen in mindering te worden gebracht op de investeringsbudgetten. Dit is nu verwerkt. (Daarbij zullen (na 2024) de sloopkosten, die begroot waren als onttrekking aan de reserve voor de projecten Auris Taalplein – de Triangel en de Livingstoneschool, ook op het investeringsbudget geboekt worden. Per saldo is dit een boekhoudkundige aanpassing.)	672	N
Er was een meevaller vanwege het innen van achterstallige door te belasten huurkosten van Burgemeester Martenssingel 15 van afgelopen jaren.	201	V
Diverse kleine verschillen.	3	V

Omschrijving (bedragen * € 1000)	Saldo	V/N
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	4	N
Voorgesteld wordt om de regionale WEB-middelen die niet zijn besteed in 2024, over te hevelen naar 2025, zodat ze beschikbaar blijven voor het doel waarvoor ze bestemd zijn.	48	V
Diverse kleine verschillen.	52	N

3.1.4.4 Verschillenverklaring reserves

Omschrijving (bedragen * € 1000)	Verschil	V/N
Reserve Onderwijshuisvesting: de eigen bijdragen voor het IHP zijn niet in de reserve gestort maar verrekend als bijdrage op de investering.	752	V
Reserve Onderwijshuisvesting: de kosten voor tijdelijke huisvesting en de sloopkosten van oude gebouwen zijn lager uitgevallen dan begroot.	80	N
Totaal	672	V

3.2 Energie en klimaat

Ambitie

De ambitie is om Gouda duurzaam door te geven aan de volgende generaties. Gouda wil in 2040 CO₂-neutraal zijn en in 2050 moet de leefomgeving bestand zijn tegen klimaatveranderingen.

De gemeente wil zelf het goede voorbeeld geven door extra te investeren in de verduurzaming van het gemeentelijk vastgoed.

Het speerpunt komende periode is verdere vergroening afgestemd op de bodemgesteldheid. Kwalitatief groen met een hoge biodiversiteit maakt de stad leefbaar en aantrekkelijk voor mens en dier. Duurzaamheid gaat over alle beleidsterreinen en is een gezamenlijke verantwoordelijkheid.

Wat is bereikt?

1) Kwetsbaarheid van de stad voor klimaatverandering verminderen

De gemeente heeft het groen-, bomen- en biodiversiteitsbeleid geactualiseerd. Via het Groenfonds is 200 m² grijs omgezet in groen. Tijdens de Boomfeestdag plantten vijf scholen bomen. De tegeltaxi haalde bij 141 adressen 14.732 tegels op. Er zijn negen bomen geplant in het geboortebos en bewoners legden 600 m² groen dak aan. 116 inwoners ontvingen subsidie voor een regenton en in Korte Akkeren zijn 49 geveltuinen aangelegd. Het Water- en Rioleringsprogramma is vastgesteld en het Convenant Klimaatadaptief Bouwen is van toepassing.

2) Verbetering van de biodiversiteit en waterkwaliteit

Het Omgevingsprogramma Groen: Biodiversiteit is vastgesteld. Bermen worden ecologisch beheerd, zoals bij het Heempad, en er zijn natuurlijke oevers aangelegd. In het Steinse Groen wordt minder gemaaid en er zijn bloemrijke kruiden- en bollenmixen ingezaaid, onder andere bij het Ruige Weteringpad. Regionaal is een project gestart om het bermbeheer tussen gemeenten beter af te stemmen. De gemeente ontving provinciale subsidie voor de verbetering van het leefgebied van vier diersoorten in groengebied Noorderhout.

3) Inwoners en ondernemers helpen energie te besparen en aardgasvrij te worden

Het college heeft besloten geen warmtenet aan te leggen in Plaswijck Kern en richt zich op isolatie, energiebesparing en all-electric oplossingen. Het bewonersinitiatief in Kort Haarlem wordt ondersteund bij een onderzoek naar een warmtenet. 3.600 huishoudens ontvingen energiehulp met kleine verduurzamingsmaatregelen. Energiecoaches brachten 200 huisbezoeken en energiekussers voorzagen 40 appartementen van energiebesparende artikelen. De Duurzame Markt trok 1.100 bezoekers. Het Duurzaamheidsfonds Gouda verstrekke twee leningen, een derde aanvraag is in behandeling. 12 initiatieven van bewoners en bedrijven ontvingen subsidie.

4) Sneller verduurzamen gemeentelijk vastgoed

De routekaart verduurzaming gemeentelijk vastgoed is vastgesteld en de uitvoering is gestart. In 2025 beginnen projecten zoals de verduurzaming van buurthuis De Speelwinkel, het Stadhuis en zonnepanelen op de stationsgarage. Daarnaast is gestart met de uitvoering van wettelijk verplichte verduurzamingsmaatregelen en het verslimmen van energiemeters in gemeentelijk vastgoed. Door het herfstakkoord is er minder financiële ruimte voor projecten gekomen. Bezien wordt hoe het budget zo slim mogelijk kan worden aangewend.

5) Investeren in de kwaliteit en toegankelijkheid van de openbare ruimte

Gouda werkt nauw samen met het Kenniscentrum Bodemdaling en Funderingen. In 2024 zijn er meerdere wijken en straten integraal of partieel opgehoogd, zoals bijvoorbeeld Achterwillens Oud, de Edisonstraat en de Zevende Heesterhof. Hier is ook een robuust hemelwatersysteem aangelegd. In 2024 is gewerkt aan de uitvoering van het Programma Openbare Ruimte Binnenstad (in 2024 uitvoering van bijvoorbeeld Korte en Lange Tiendeweg) en het Kaderplan Bodemdaling Binnenstad (twee overstorten gerealiseerd Paradijs en Achter de Vismarkt).

3.2.1 Wat heeft de gemeente ervoor gedaan?

Doelstelling 1: Kwetsbaarheid van de stad voor klimaatverandering verminderen

- **Actualisatie beleid en toepassing in projecten.** De gemeente heeft het groen-, bomen- en biodiversiteitsbeleid geactualiseerd en doelen voor de komende jaren vastgelegd. Daarnaast is meer groendata inzichtelijk gemaakt, zoals boomkroonbedekking en -volume. Bij meerdere bouwontwikkelingen is het Programma Groen Gouda toegepast en vastgelegd in overeenkomsten.
- **Vergroening en klimaatadaptatie.** Via het Groenfonds zijn grijs-wordt-groen-initiatieven gerealiseerd, waarbij op verschillende locaties 200 m² verharding is omgezet in groen. Gouda Bruist en Tuinambassadeurs organiseerden acties zoals 'Tegel eruit, Plant erin' en geveltuintprojecten. De tegeltaxi haalde bij 141 adressen 14.732 tegels op en in Korte Akkeren zijn 49 geveltuinten aangelegd. Het nieuwe park op de herbestemde schoollocatie van De Ark is geopend.
- **Groene en klimaatbestendige openbare ruimte.** De vergroening en aanleg van een robuust hemelwatersysteem zijn voortgezet in Kort Haarlem en de Vogelbuurt, evenals in de Wilhelmina van Pruisenlaan en de Componistenlaan. Duikers aan het Oranjeplein zijn gerealiseerd en de herinrichting van het Atlantispark is gestart om deze gebieden klimaatbestendiger te maken.
- **Subsidies en bewonersinitiatieven.** 24 perceeleigenaren ontvingen subsidie voor de aanleg van 600 m² groen dak. Daarnaast kregen 116 inwoners subsidie voor een regenton. De landelijke regeling voor het vergroenen van schoolpleinen is deels herbestemd voor extra klimaatadaptieve maatregelen in de Kadenbuurt, omdat de gemeente inmiddels een eigen, meer aantrekkelijke, regeling heeft voor vergroening van schoolpleinen.
- **Samenwerking en bewustwording.** Gouda was in 2024 gaststad van de landelijke inspiratiedag Steenbreek. Inwoners werden via campagnes en evenementen, zoals de Duurzame Markt, Boomfeestdag en biodiversiteitsweek, geïnformeerd over klimaatadaptatie, waterbeheer en vergroening. Het Convenant Klimaatadaptief Bouwen is toegepast op alle nieuwbouwprojecten die in 2024 zijn gestart.

Doelstelling 2: Verbetering van de biodiversiteit en waterkwaliteit

- **Beleidsontwikkeling en natuurinclusief bouwen.** De gemeente stelde het Omgevingsprogramma Groen: Biodiversiteit vast. Daarin zijn per wijk icoonsoorten benoemd. Ook is gestart met een Soortenmanagementplan om gebouwbewonende diersoorten te behouden binnen de isolatieopgave. Daarnaast is een verkenning gestart naar natuurinclusief bouwen, met de eerste maatregelen in 2025.
- **Ecologisch bermbeheer en biodiversiteitsmaatregelen.** Waar mogelijk zijn bermen ecologisch beheerd en natuurlijke oevers aangelegd, met als uitgangspunt een natuurlijke oever, tenzij. In het Steinse Groen en langs het Heempad wordt minder gemaaid om overwinterende insecten te beschermen. Daarnaast is een project gestart om het bermbeheer tussen gemeenten beter op elkaar af te stemmen.
- **Vergroting biodiversiteit in openbare ruimte.** Op meerdere plekken in de stad zijn biodiversiteitsmaatregelen toegepast. Zoals de aanleg van bloemrijke kruiden- en bollenmixen langs het Ruige Weteringpad en het optimaliseren van graslanden in het Steinse Groen.
- **Verbetering van het leefgebied in Noorderhout.** De gemeente ontving provinciale subsidie voor het verbeteren van het leefgebied van vier diersoorten in groengebied Noorderhout. De uitvoering staat gepland voor het voorjaar van 2025 en maakt deel uit van een breder verbeterplan voor dit gebied.
- **Watersysteem en klimaatbestendigheid.** Om het watersysteem te verbeteren, zijn waar nodig duikers vergroot, zoals bij het Oranjeplein. De gemeente werkte samen met lokale natuurverenigingen en organiseerde gezamenlijke acties, zoals de biodiversiteitsweek.

Doelstelling 3: Inwoners en ondernemers stimuleren energie te besparen en aardgasvrij te worden

- **Nieuwe focus op isoleren en all-electric.** De gemeente heeft de focus verlegd naar isoleren en besparen, met als doel een all-electric eindoplossing voor aardgasvrij wonen. Grootschalige warmtenetten worden niet langer door de gemeente getrokken. Maar klein-collectieve initiatieven zoals in Kort Haarlem blijven ondersteund. Om de Transitievisie Warmte en het Gouds Isolatieprogramma samen te brengen in één aanpak is een uitvoeringsstrategie in ontwikkeling.
- **Ondersteuning van duurzame initiatieven.** Vanuit de subsidieregeling Samen naar een Duurzame Omgeving (SDO) zijn 12 initiatieven ondersteund. Dit varieert van warmtescans en collectieve inkoop tot onderzoeken naar alternatieve warmteoplossingen en netcongestie op bedrijventerreinen. Daarnaast onderzoeken Driestar College, Driestar Educatief, Yuverta en het Groene Hart Ziekenhuis de mogelijkheden voor onderlinge warmte-uitwisseling.
- **Collectieve inkoop en ontzorging.** Via de Energie Karavaan Gouda loopt een pilot met buurtgericht collectieve ontzorging voor woningisolatie. Daarnaast is een stadsbrede collectieve inkoopactie gestart. Daarbij kunnen alle particuliere woningeigenaren gebruik maken van een ontzorgingsaanpak. Voor woningen met een slecht energielabel en lage WOZ-waarde is subsidie beschikbaar. Inwoners met een laag inkomen kunnen extra subsidie krijgen.
- **Aanpak energiearmoede en witgoedregeling.** De gemeente heeft met de twee grote woningcorporaties in Gouda een convenant gesloten om extra maatregelen tegen energiearmoede te financieren. Eind 2024 is ook de witgoedregeling van start gegaan.

Doelstelling 4: Sneller verduurzamen gemeentelijk vastgoed

- **Vaststelling routekaart verduurzaming en toegankelijkheid** In 2024 zijn zowel de routekaart verduurzaming gemeentelijk vastgoed als het plan voor verbetering van toegankelijkheid vastgesteld. De routekaart richt zich op 55% CO₂-reductie in 2030 en een aardgasvrij en CO₂-neutraal vastgoedportfolio in 2040.

- **Impact van het Herfstakkoord 2024** Het Herfstakkoord 2024 heeft directe gevolgen voor de verduurzamingsdoelen. De tussendoelstelling voor 2030 wordt waarschijnlijk niet gehaald. En het budget van € 60 miljoen is uitgesmeerd over een langere periode. Hierdoor wordt de einddoelstelling niet in 2040 behaald maar in 2045.
- **Verlaging ambitieniveau toegankelijkheid** Als gevolg van het Herfstakkoord is het ambitieniveau voor toegankelijkheid verlaagd van Goud naar Brons.
- **Doorvertaling naar aangepaste plannen** De gemeente werkt aan een doorvertaling van deze wijzigingen in zowel de verduurzamingsroutekaart als het toegankelijkheidsplan.

Doelstelling 5: Investeren in de kwaliteit en toegankelijkheid van de openbare ruimte

- **Samenwerking en kennisdeling over bodemdaling en funderingen.** De gemeente werkt nauw samen met het Kenniscentrum Bodemdaling en Funderingen (KBF) en deelt kennis via de Bodemdalingsexperience. Gouda is aangesloten bij het Funderingsloket Groene Hart, waar bewoners advies kunnen krijgen over funderingsproblemen.
- **Ondersteuning bij funderingsschade en ophogingen.** De gemeente ondersteunt bewoners bij het minimaliseren van funderingsschade door waterpeilveranderingen in de binnenstad. In 2024 zijn meerdere wijken en straten opgehoogd, zoals Achterwillens Oud, de Edisonstraat en de Zevende Heesterhof. Dit was inclusief de aanleg van een robuust hemelwatersysteem.
- **Investeren in openbare ruimte en bodemdaling.** De gemeente heeft gewerkt aan het Programma Openbare Ruimte Binnenstad, waaronder de herinrichting van de Korte en Lange Tiendeweg. Binnen het Kaderplan Bodemdaling zijn overstorten gerealiseerd bij Paradijs en Achter de Vismarkt.
- **Duurzaam en emissieloos bouwen.** Gouda heeft het Convenant Schoon en Emissieloos Bouwen ondertekend. Dit leidt tot meer gebruik van elektrisch materieel waardoor de milieubelasting en overlast voor omwonenden afnemen.
- **Verbetering toegankelijkheid openbare ruimte.** Om de stad toegankelijker te maken, zijn onder andere lichtmasten verplaatst, trottoirs geëgaliseerd en obstakels tussen ouderencolleges en supermarkten verwijderd. Daarnaast zijn fietssluisen aangepast voor rolstoelen en rollators en zijn extra visuele hulpmiddelen aangebracht bij openbare toiletten op de Markt.

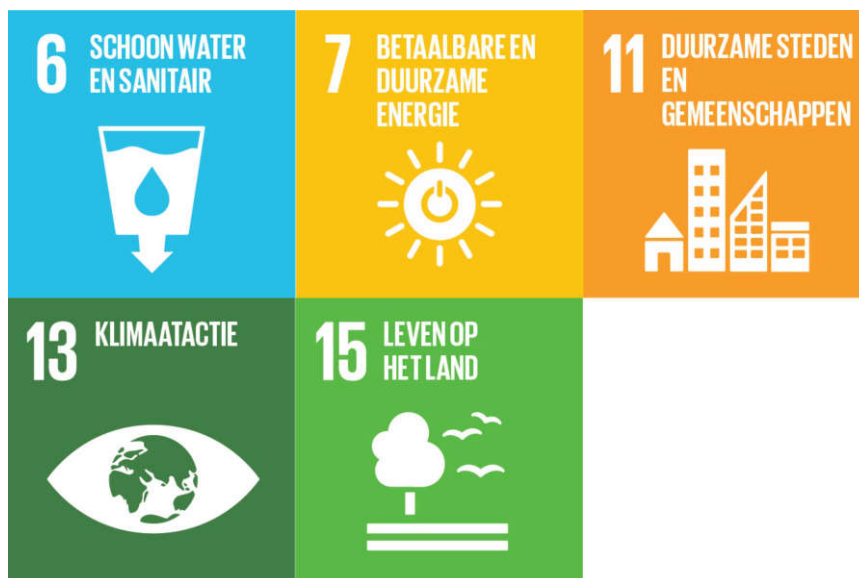
3.2.2 Verbonden partijen

Verbonden partijen dragen bij aan de te realiseren beleidsdoelstellingen van de gemeente. Meer informatie over de verbonden partijen is te vinden in de paragraaf Verbonden Partijen.

3.2.3 Doelen en indicatoren

Doelen

Onderstaand zijn de Global Goals weergegeven die van toepassing zijn op dit beleidsprogramma.

Indicatoren

In de onderstaande tabel zijn de indicatoren weergegeven die samenhangen met doelstellingen binnen dit programma.

Doelstelling	Indicator	Data (jaarstukken 2024)	Data (jaarstukken 2023)	Data (eerdere meting)	Data (eerdere meting)	Databron	
Kwetsbaarheid van de stad voor klimaatverandering verminderen	Genomen maatregelen tegen effecten van klimaatverandering	2024: Nee: 42.7% Ja, één maatregel: 28.3% Ja, meerdere maatregelen: 25.8% Ja, andere maatregelen: 3.2%	2023: Nee: 44% Ja, één maatregel: 30% Ja, meerdere maatregelen: 24% Ja, andere maatregelen: 2%	2022: Nee: 49% Ja, één maatregel: 26% Ja, meerdere maatregelen: 22% Ja, andere maatregelen: 3%	2021: Nee: 49% Ja, één maatregel: 29% Ja, meerdere maatregelen: 20% Ja, andere maatregelen: 2%	(Stadspeiling Gouda, Duurzaamheid en klimaat)	
Kwetsbaarheid van de stad voor klimaatverandering verminderen	Maatregelen willen nemen om overlast door hitte en water rondom woning tegen te gaan	2024: Ja, zeker: 40.7% Ja, misschien: 42.9% Nee, zeker niet: 16.4%	2023: Ja, zeker: 39% Ja, misschien: 46% Nee, zeker niet: 14%	2022: Ja, zeker: 41% Ja, misschien: 43% Nee, zeker niet: 15%	2021: Ja, zeker: 38% Ja, misschien: 47% Nee, zeker niet: 15%	(Stadspeiling Gouda, Duurzaamheid en klimaat)	
Kwetsbaarheid van de stad voor klimaatverandering verminderen	Na een hevige regenbui blijft langer dan 2 uur water in de straat staan	2024: Altijd: 8.2% Vaak: 12.9% Soms: 25.8% Zelden: 26.4% Nooit: 22.6% Weet niet: 4.1%	2023: Altijd: 12% Vaak: 17% Soms: 28% Zelden: 23% Nooit: 20% Weet niet: 1%	2022: Altijd: 10% Vaak: 12% Soms: 29% Zelden: 24% Nooit: 21% Weet niet: 5%	2021: Altijd: 10% Vaak: 13% Soms: 27% Zelden: 26% Nooit: 21% Weet niet: 3%	(Stadspeiling Gouda, Duurzaamheid en klimaat)	
Kwetsbaarheid van de stad voor klimaatverandering verminderen	Schaduwplekken voor verkoeling tijdens een periode van warm weer	2024: Ja, die zijn er voldoende: 56.1% Ja, maar de hoeveelheid is beperkt: 30.3% Nee, die zijn er niet: 7.4% Weet niet: 6.2%	2023: Ja, die zijn er voldoende: 55% Ja, maar de hoeveelheid is beperkt: 31% Nee, die zijn er niet: 8% Weet niet: 6%	2022: Ja, die zijn er voldoende: 55% Ja, maar de hoeveelheid is beperkt: 31% Nee, die zijn er niet: 8% Weet niet: 6%	2021: Ja, die zijn er voldoende: 54% Ja, maar de hoeveelheid is beperkt: 30% Nee, die zijn er niet: 8% Weet niet: 7%	(Stadspeiling Gouda, Duurzaamheid en klimaat)	
Verbetering van de biodiversiteit en waterkwaliteit	Groenbalans (inclusief percentage voor groen met waarde voor biodiversiteit)	2024: 2.151.359 m2 groen waarvan 90,3% groen met meerwaarde voor biodiversiteit	Nog geen nieuwe waarde beschikbaar.	2023: 2.091.640 m2 groen waarvan 89,9% groen met meerwaarde voor biodiversiteit	2021: 2.080.378 m2 groen waarvan 61,0% groen met meerwaarde voor biodiversiteit	Gemeente Gouda, Geovisia	
Inwoners en ondernemers helpen energie te besparen en aardgasvrij te worden	Hoofdverwarmingsinstallatie woningen (aardgas)	2023: 32.098[1]	2022: 32.294*	2021: 32.106	2020: 32.269	CBS, Regionale Klimaatmonitor https://opendata.cbs.nl/#/CBS/nl/dataset/84948NED/	[1] Door aanpassingen van de meetmethode voor deze indicator, vallen de waarden uit vorige jaren in de tabel lager uit dan inmiddels bekend is met de nieuwe meetmethode. In 2020, 2021, 2022 waren deze waarden volgens de nieuwe meetmethode respectievelijk 32.503, 32.443 en 32.362.
Inwoners en ondernemers helpen energie te besparen en aardgasvrij te worden	Gouds IsolatiePlan	1 ^e kwartaal 2024: Label A of hoger: 24,9% Label B of C: 46,9% Label D, E, F, G: 28,2%	1 ^e kwartaal 2023: Label A of hoger: 23,3% Label B of C: 46,3% Label D, E, F, G: 30,4%	x	x	x	
Inwoners en ondernemers helpen	Percentage bekende	Nog geen nieuwe	Nog geen nieuwe	2021: 3.8%	2020: 3.4%	RVO, Regionale Klimaatmonitor	

Doelstelling	Indicator	Data (jaarstukken 2024)	Data (jaarstukken 2023)	Data (eerdere meting)	Data (eerdere meting)	Databron	
energie te besparen en aardgasvrij te worden	hernieuwbare energie	waarde beschikbaar.	waarde beschikbaar.				
Sneller verduurzamen gemeentelijk vastgoed	Reductie van de CO2-uitstoot van de gemeentelijke vastgoed-portefeuille	2024: Nog geen nieuwe waarde beschikbaar. In 2024 zijn diverse meters verslimd en zijn voorbereidingen getroffen om 3 integrale verduurzamingsprojecten uit te voeren. Echter heeft de verduurzaming grotendeels tijdelijk stil gelegen tijdens de vorming van de besluiten uit het Herfstakkoord 2024.	Geen waarde beschikbaar.	2021 11% CO2 reductie	x	Gemeente Gouda, energiemonitor	
Investeren in de kwaliteit en toegankelijkheid van de openbare ruimte	Ik vind mijn buurt goed/slecht onderhouden	2024: Goed onderhouden: 20% Redelijk goed onderhouden: 49% Redelijk slecht onderhouden: 22% Slecht onderhouden: 9%	2023: Goed onderhouden: 18% Redelijk goed onderhouden: 49% Redelijk slecht onderhouden: 25% Slecht onderhouden: 8%	2022: Goed onderhouden: 19% Redelijk goed onderhouden: 47% Redelijk slecht onderhouden: 24% Slecht onderhouden: 11%	2021: Goed onderhouden: 18% Redelijk goed onderhouden: 48% Redelijk slecht onderhouden: 24% Slecht onderhouden: 10%	Stadspeiling	

3.2.4 Wat heeft het gekost?

3.2.4.1 Overzicht exploitatie

Exploitatie (bedragen * € 1.000)	Begroting 2024 (basis)	Begroting 2024 (na wijzigingen)	Rekening 2024	Verschil rekening t.o.v. begroting na wijzigingen
Lasten	32.731	42.249	38.895	3.354
Baten	-34.143	-41.296	-38.171	-3.125
Saldo van baten en lasten	-1.412	953	724	229
Toevoegingen aan reserves (lasten)	0	200	200	0
Onttrekkingen aan reserves (baten)	0	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	-1.412	1.153	924	229

3.2.4.2 Taakvelden

De volgende taakvelden maken deel uit van dit programma. Per taakveld is het saldo van lasten en baten weergegeven. Een positief bedrag (+) laat zien hoeveel geld dit taakveld de gemeente per saldo heeft gekost.

Taakvelden (bedragen * € 1.000)	Begroting 2024 (basis)	Begroting 2024 (na wijzigingen)	Rekening 2024	Vershil rekening t.o.v. begroting na wijziging
7.2 Riolering	-2.568	814	-90	904
7.3 Afval	-1.840	-1.831	-2.149	318
7.4 Milieubeheer	2.996	1.970	2.963	-993
Totaal	-1.412	953	724	229

3.2.4.3 Verschillenverklaring exploitatie

Omschrijving (bedragen * € 1000)		
7.2 Riolering	904	V
Bij diverse rioleringsprojecten is minder besteed. Dit komt door vertraging van diverse projecten zoals Vreewijk, Vossenburchkade en Ridder van Catsweg. Bij de twee rioleringsprojecten, Vogelbuurt en Kort Haarlem, is door onvoorzien meerwerk een overschrijding ontstaan. Per saldo is er een onderbesteding op de rioleringsprojecten.	345	V
De kosten voor straatreiniging worden minder toegerekend aan riolering. Hierdoor is bij 2.1 Verkeer en vervoer een overschrijding ontstaan en bij 7.2 Riolering een onderschrijding van de kosten.	278	V
In 2024 waren er incidenteel hogere opbrengsten rioolheffing.	231	V
Diverse kleine verschillen.	50	V
7.3 Afval	318	V
De kosten voor het inzamelen en verwerken van afval zijn incidenteel lager uitgevallen dan geraamd vanwege lagere kosten inhuur derden (inzameling) en onderhoud (verwerking).	79	V
In 2024 waren er incidenteel hogere inkomsten uit boetes zwerfafval en reinigingsrechten.	189	V
Diverse kleine verschillen.	50	V
7.4 Milieubeheer	993	N
Op basis van de meerjarige beschikking CDOKE-middelen kunnen de middelen 2024 in 2025 ingezet worden. Dit leidt tot een voordeel in 2025 en wordt verwerkt in de 2e bestuursrapportage 2025.	1.282	N
Door de toerekening van kosten aan de CDOKE-regeling kon binnen het programma Energietransitie een voordeel worden gerealiseerd.	396	V
Er zijn minder leges ontvangen op Milieu.	43	N
Diverse kleine verschillen.	64	N

3.2.4.4 Verschillenverklaring reserves

Omschrijving (bedragen * € 1000)	Vershil	V/N
Geen toe te lichten mutaties op reserves onder dit programma.		
Totaal	0	V

3.3 Wonen en leefomgeving

Ambitie

In Gouda kan iedereen prettig wonen en leven en dat moet zo blijven.

Een goede bereikbaarheid en woningaanbod voor elke doelgroep zijn daarvoor van belang. Er komen nieuwe woningen in Westergouwe, de Spoorzone en andere plekken in de stad. De norm is betaalbaar bouwen, natuurinclusief en klimaatadaptief bouwen, en aandacht voor duurzame mobiliteit.

De goede bereikbaarheid en centrale ligging zijn een onbetwistbare kracht van Gouda. Om Gouda in de toekomst duurzaam bereikbaar te houden en goed te ontsluiten, wordt het Verkeerscirculatieplan uitgevoerd. Met meer ruimte voor fietsers, wandelaars en het openbaar vervoer. De binnenstad wordt autoluw. Het omgevingsbeleid biedt duidelijke richting en regelgeving voor een gezonde en veilige fysieke leefomgeving.

Wat is bereikt?

1) Een toekomstbestendige woningvoorraad

De gemeente heeft de Huisvestingsverordening geactualiseerd. Hierdoor kan ze beter sturen op voorrang voor woningzoekenden met lokale binding en vitale beroepen. Sinds 1 juli 2024 voert de gemeente zelf de urgentieverlening uit. Dat heeft geleid tot een verdubbeling van het aantal behandelde aanvragen. Daarnaast zijn 35 huurders ondersteund bij klachten over particuliere verhuurders.

2) Actieve sturing op het woningbouwprogramma

In 2024 zijn 368 woningen toegevoegd aan de woningvoorraad in Gouda: 336 nieuwbouwwoningen en 32 overige toevoegingen. De woningvoorraad telt nu 35.205 woningen. De gemeente hanteert vaste normen voor sociale huur, gereguleerde middeldure huur en betaalbare koop.

3) Uitvoeren van het Verkeerscirculatieplan

De gemeente werkte aan het ontwerp van verkeersmaatregelen rond Westergouwe, de Spoorzone en de Koningin Wilhelminaweg. Er is gestart met de herinrichting van de Componistenlaan. De raad heeft de startnotitie parkeerbeleid besproken. Inwoners hebben via een participatieve waarde-evaluatie meegedacht over een evenwichtige inrichting van de openbare ruimte.

4) Meer duurzame mobiliteit en bevoorrading

In 2024 is een pilot gestart met deelbakfietsen en zijn de eerste deelfietsen geplaatst. Het verkeersbesluit voor de zero-emissiezone stadslogistiek is genomen, zodat deze op 1 januari 2025 in werking treedt.

5) Invoering van de Omgevingswet

Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden. Alle nieuwe aanvragen zijn conform de wet en gemaakte afspraken behandeld. Er zijn circa 40 conceptaanvragen ingediend, waarvan er 16 zijn afgerond. Daarnaast heeft de gemeente advies gegeven over circa 200 buitenplanse omgevingsplanactiviteiten. Ook zijn de eerste ervaringen opgedaan met de nieuwe instrumenten: het omgevingsplan en het omgevingsprogramma.

3.3.1 Wat heeft de gemeente ervoor gedaan?

In deze terugblik zijn dezelfde onderwerpen opgenomen als in de begroting. Naast de hier toegelichte thema's is de gemeente ook verantwoordelijk voor taken zoals de begeleiding en toetsing van ruimtelijke plannen, het actualiseren van ruimtelijke kaders en het toezicht en de handhaving van relevante wet- en regelgeving.

Doelstelling 1: Een toekomstbestendige woningvoorraad

- **Actualisatie Huisvestingsverordening en urgentieverlening.** De gemeente heeft de Huisvestingsverordening geactualiseerd om schaarse betaalbare woningen eerlijker te verdelen en meer sturingsmogelijkheden te krijgen voor woningzoekenden met lokale binding en vitale beroepen. Daarnaast heeft Gouda per 1 juli 2024 de urgentieverlening overgenomen van woningcorporaties, wat leidde tot een verdubbeling van het aantal aanvragen.
- **Vergroting van woonruimte voor kwetsbare groepen.** Het Actieplan dakloosheid is uitgevoerd en nieuwe woon(zorg)concepten zijn gefaciliteerd, waaronder 13 kamers met gemeenschappelijke ruimtes voor jongeren in het gemeentelijke pand Gildenburg. Ook coördineerde Gouda opnieuw de uitvoering van het regionale Convenant uitstroom en zorg.
- **Extra woonwagendstandplaatsen en woonruimteverdeling.** Gouda realiseert, mede naar aanleiding van het College voor de Rechten van de Mens, vijf verhuurstandplaatsen aan de Eerste Moordrechtse Tiendeweg. Deze worden in 2025 opgeleverd. Daarnaast voorziet het stedenbouwkundig plan voor Westergouwe IV in twee locaties met 17 standplaatsen. Besluitvorming daarvoor volgt in 2025.
- **Bescherming van huurders en goed verhuurderschap.** De gemeente heeft het Meldpunt Klacht over Huren opgestart, zoals voorgeschreven door de Wet goed verhuurderschap. In 2024 zijn 35 huurders ondersteund bij klachten over particuliere verhuurders. Daarbij zijn geschillen zoveel mogelijk minnelijk opgelost.
- **Duurzaam en toekomstbestendig bouwen.** Bij nieuwbouw en transformaties stimuleerde de gemeente natuurinclusief en klimaatadaptief bouwen en passende mobiliteitsoplossingen. In samenwerking met initiatiefnemers werkt Gouda aan duurzame en toekomstbestendige woonplannen.

Doelstelling 2: Actieve sturing op het woningbouwprogramma

- **Minimale woningbouwnormen.** Bij alle woningbouwinitiatieven (uitgezonderd Westergouwe) hanteerde de gemeente minimaal 33% sociale huur en 20% middeldure huur en betaalbare koop. Op basis van de doelgroepenverordening stelde de gemeente voorwaarden aan de instandhoudingstermijn, inkomensdoelgroep en woningoppervlakte. Met elke ontwikkelaar zijn hierover gesprekken gevoerd. Daarbij werd ook het Fonds Betaalbaar Wonen uit de Nota Kostenverhaal betrokken.
- **Regionale versnellingstafel woningbouw.** In 2024 is de regionale versnellingstafel woningbouw Midden-Holland opgericht. Marktpartijen, corporaties en gemeenten kwamen twee keer samen om kansen te bespreken om woningbouw te versnellen en vertragingen te voorkomen. De inzet op betaalbaar wonen en de investeringscapaciteit van woningcorporaties staat onder druk door aanhoudende uitdagingen in de bouwsector.
- **Sneller bouwen met prefab-woningen.** In januari 2024 zijn aan de Bockenbergsstraat 16 fabrieksmatig geproduceerde woningen opgeleverd voor starters die duurzaam willen wonen. Ook in Gouda Oost zijn prefab-woningen geplaatst, waardoor woningen sneller beschikbaar komen dan bij traditionele nieuwbouw.
- **Herontwikkeling en alternatieve woonvormen.** De gemeente sloot in 2024 een intentieovereenkomst met de eigenaar van het Goudse Poortgebouw voor herontwikkeling. Daarnaast is gestart met de verkenning van mogelijkheden voor alternatieve woonvormen en tijdelijke flexwoningen in Westergouwe.

Doelstelling 3: Uitvoering van het Verkeerscirculatieplan

- **Verbetering van verkeersverbindingen en mobiliteit.** Bij herinrichtingsprojecten verbetert de gemeente de verbindingen voor fietsers, voetgangers en openbaar vervoer, in lijn met het Verkeerscirculatieplan. De eerste intelligente verkeerslichten (iVRI) zijn geplaatst op de Steve Bikoburg. Daarnaast is het ontwerp van de oversteeklocaties op de Goudse Houtsingel afgerond en wordt de uitvoering in 2025 verwacht.
- **Infrastructuur en herinrichting van belangrijke verkeersroutes.** De gemeente trof voorbereidingen voor de herinrichting van de Koningin Wilhelminaweg, inclusief het Oranjeplein, een schoolzone en oversteeklocaties van de doorfietsroute Rotterdam-Gouda. De uitvoering start in 2025. Ook is gestart met de uitvoering van de herinrichting van de Componistenlaan. En er is gestart met de verkenning van de herinrichting van de Fluwelensingel, Blekerssingel en Nieuwe Veerstal.
- **Spoorzone en Westergouwe.** Er is een Voorlopig Ontwerp voor de weginrichting in de Spoorzone. Dit wordt duurder dan begroot maar dat is op te vangen binnen de financiële afspraken. De uitvoering en voorbereiding van het ontwerp worden afgestemd op de bouwplannen. Daarnaast zijn de verkeersmaatregelen voor Westergouwe in hoofdlijnen uitgewerkt, maar definitieve besluiten laten op zich wachten door financiële knelpunten en de samenhang met de ontwikkeling van Cortelande.
- **Verkeersveiligheid, parkeerbeleid en mobiliteitsplannen.** In 2024 zijn diverse educatie- en gedragsmaatregelen uitgevoerd, zoals School op Seef, Scholen zijn weer begonnen en Doortrappen. Daarnaast geldt sinds 1 maart 2024 een vergunningenplafond voor parkeervergunningen in de Binnenstad en op parkeerterreinen. De gemeente heeft het opstellen van wijkmobiliteitsplannen aanbesteed, waarbij de voorbereidingen voor Oost en Ouwe Gouwe zijn gestart.
- **Vergroten van participatie en samenwerking.** De gemeenteraad heeft de startnotitie parkeerbeleid besproken en wensen en bedenkingen meegegeven. Bewoners konden via een participatieve waarde-evaluatie input leveren op de inrichting van het parkeerbeleid. Daarnaast is flankerend beleid vastgelegd in de parkeerverordening en het

uitvoeringsbesluit parkeren. Ook is een lobbytraject gestart om treinstation Gouda-Zuidplas op de provinciale en landelijke agenda te krijgen. De raad wordt in 2025 geïnformeerd over de voortgang.

Doelstelling 4: Meer duurzame mobiliteit en bevoorrading

- **Uitbreiding laadinfrastructuur.** In 2024 zijn nieuwe openbare oplaadpunten geplaatst. De ontwikkeling van een regionale visie op snelladen en logistiek laden liep vertraging op door personele knelpunten. In december tekenden de regiogemeenten een samenwerkingsovereenkomst met de provincie voor de Regionale Aanpak Laadinfrastructuur Zuidwest (2025-2026).
- **Pilot deelfervoer en uitbreiding deelauto's.** De inzet van deelfervoer kende een wisselend jaar. GoSharing stopte, maar in 2024 startte een pilot met deelbakfietsen van Baqme en plaatste Donkey Republic de eerste deelfietsen. Ook is de uitbreiding van deelauto's van Greenwheels in gang gezet, zichtbaar vanaf begin 2025.
- **Zero-emissiezone stadslogistiek.** Op 11 juni 2024 is het verkeersbesluit voor de zero-emissiezone genomen. De zone is ingegaan op 1 januari 2025.
- **Stimuleren distributiehubs.** De gemeente heeft diverse acties ondernomen om een distributiehub te realiseren en het gebruik van bestaande hubs te stimuleren. De vraag vanuit ondernemers blijft echter beperkt en de bestaande hubs voorzien in de huidige behoefte. De gemeente blijft de vraag monitoren en zoekt naar kostenefficiënte manieren om bestaande en nieuwe initiatieven te ondersteunen. Als flankerende maatregel voor de ambulante handel herijken we momenteel de marktvergunningstermijnen.

Doelstelling 5: Invoering van de Omgevingswet

- **Ervaring met thematische en gebiedsprogramma's.** De gemeente deed ervaring op met gebieds- en themaprogramma's onder de Omgevingswet. In Goverwelle organiseerde zij werksessies voor de raad en participatiemomenten met bewoners. Een gebiedsgericht omgevingsprogramma blijkt een effectieve manier om fysieke en sociaal-maatschappelijke opgaven te verbinden en regelgeving beter af te stemmen. Goudasfalt is nu voorbij het experiment, met meer dan 15 vormen van gebruik en bouwstenen als 'meer geluid, meer naar het midden'.
- **Opbouw gebiedsdekkend omgevingsplan.** De gemeente is gestart met de ontwikkeling van een gebiedsdekkend omgevingsplan nieuwe stijl. De raad heeft de uitgangspunten vastgesteld.
- **Evaluatie intake- en omgevingstafel.** Eind 2024 evalueerde de gemeente de werking van de intake- en omgevingstafel. Daarnaast vond een werksessie met de raad plaats over de werkwijze rondom buitenplanse omgevingsplanactiviteiten (BOPA).
- **Advies en vergunningverlening.** In 2024 adviseerde de gemeente over circa 200 BOPA's. De ODMH handelde namens de gemeente ongeveer 1.000 aanvragen voor een omgevingsvergunning af.

3.3.2 Verbonden partijen

Verbonden partijen dragen bij aan de te realiseren beleidsdoelstellingen van de gemeente. Meer informatie over de verbonden partijen is te vinden in de paragraaf verbonden partijen.

3.3.3 Doelen en indicatoren

Doelen

Onderstaand zijn de Global Goals weergegeven die van toepassing zijn op dit beleidsprogramma.

Indicatoren

In de onderstaande tabel zijn de indicatoren weergegeven die samenhangen met doelstellingen binnen dit programma.

Doelstelling	Indicator	Data (jaarstukken 2024)	Data (jaarstukken 2023)	Data (eerdere meting)	Data (eerdere meting)	Databron
Een toekomst-bestendige woning-voorraad	Eigendomsvormen, met uitsplitsing naar corporatiehuur, particuliere huur en koop.	2024: Totaal: 34785 (100%) Koopwoningen: 19377 (55,7%) Eigendom woningcorporatie: 10190 (29,3%) Eigendom overige	2023: Totaal: 34477 (100%) Koopwoningen: 19169 (55,6%) Eigendom woningcorporatie: 10067 (29,2%) Eigendom overige	2022: Totaal: 34065 (100%) Koopwoningen: 18931 (55,6%) Eigendom woningcorporatie: 10035 (29,5%) Eigendom overige	2021: Totaal: 33725 Koopwoningen: 18700 (55,4%) Eigendom woningcorporatie: 9978 (29,6%) Eigendom overige	(CBS, Voorraad woningen) https://opendata.cbs.nl/statline/#/CBS/nl/dataset/82900NED/

Doelstelling	Indicator	Data (jaarstukken 2024)	Data (jaarstukken 2023)	Data (eerdere meting)	Data (eerdere meting)	Databron
		verhuurders: 5190 (14,9%)	verhuurders: 5241 (15,2%)	verhuurders: 5071 (14,9%)	verhuurders: 5019 (15%)	
Een toekomst-bestendige woning-voorraad	Eigendoms-vormen, met uitsplitsing naar middenhuur en betaalbare koop (WOZ-waarde < 325.000)	2022 Koopwoningen WOZ-waarde € 0-355.000: 51% WOZ-waarde > € 355.000: 49% 2022 Corporatiehuur Tot Kwaliteitskortings-grens: 10% Tussen Kwaliteitskortings-grens en aftoppingsgrens: 61% Tussen aftoppingsgrens en liberalisatiegrens: 22% Boven liberalisatiegrens: 4% Onbekend: 3%	Nog geen nieuwe waarde beschikbaar.	2021 Koopwoningen: WOZ-waarde €0 < €325.000: 68.8% WOZ-waarde > €325.000: 31.2% 2021 Corporatiehuur: Tot Kwaliteitskortings-grens: 13.0% Tussen Kwaliteitskortings-grens en aftoppingsgrens: 67.5% Tussen aftoppingsgrens en liberalisatiegrens: 13,7% Boven liberalisatiegrens: 3.6% Onbekend: 2.3%	2020 Koopwoningen: WOZ-waarde €0 < €325.000: 78.8% WOZ-waarde > €325.000: 21.2% 2020 Corporatiehuur: Tot Kwaliteitskortings-grens: 11,3% Tussen Kwaliteitskortings-grens en aftoppingsgrens: 62,6% Tussen aftoppingsgrens en liberalisatiegrens: 20,1% Boven liberalisatiegrens: 4.0% Onbekend: 2.0%	(CBS/WSW, Lokale Monitor Wonen) https://www.waarstaatje.gemeente.nl/dashboard/dashboard/lokale-monitor-wonen
Actieve sturing op het woningbouw-programma	Alternatieve woonvormen	Nog geen nieuwe waarde beschikbaar.	Nog geen nieuwe waarde beschikbaar.	2022: 434	2019: 452	Monitor ouderenhuis-vesting: https://55plus.datawonen.nl/jive [geclusterde woonvormen]
Actieve sturing op het woningbouw-programma	Aantal nieuwbouw-woningen en overige toevoegingen (o.a. transformatie)	2024: voorlopige cijfers CBS: 377 nieuwbouw en 68 overige toevoegingen = 445 toegevoegde woningen. Netto toevoegingen 420	2023: voorlopige cijfers CBS: 281 nieuwbouw en 81 overige toevoegingen = 362 toegevoegde woningen. Netto toevoegingen 308	2022: 540 toegevoegde woningen, waarvan 436 nieuwbouw Netto toevoegingen 412	2021: 375 toegevoegde woningen, waarvan 233 nieuwbouw Netto toevoegingen: 340	Waarstaatje gemeente.nl / CBS voor historische ontwikkeling, Planregistratie Wonen voor toekomst
Uitvoeren van het Verkeerscirculatieplan	Intensiteiten gemotoriseerd verkeer (stadsbreed)	2024: <90% wegcapaciteit: 63% van de tellingen 90-110% wegcapaciteit: 22% van de tellingen >110% wegcapaciteit: 15% van de tellingen	2023: In 2023 geen nieuwe tellingen gedaan	2022: <90% wegcapaciteit: 74% van de tellingen 90-110% wegcapaciteit: 15% van de tellingen >110% wegcapaciteit: 11% van de tellingen	x	Gemeente Gouda, periodieke verkeerstellingen
Uitvoeren van het Verkeerscirculatieplan	Aantal (ernstige) verkeersslachtoffers	2024: Verkeersongevallen: 375 Gewonden: 180 Doden: 2	2023: Verkeersongevallen: 395 Gewonden: 208 Doden: 0	2022: Verkeersongevallen: 369 Gewonden: 149 Doden: 0	2021: Verkeersongevallen: 337 Gewonden: 125 Doden: 1	Geregistreerde verkeersongevallen (Viastat)
Meer duurzame mobiliteit en bevoorrading	Vervoerwijze-keuze (markt-aandeel fiets en OV)	2023 Binnen Gouda: Fiets: 63% Auto: 37% OV: 0% 2023 Van en naar Gouda: Fiets: 17% Auto: 68% OV: 15%	x	2018 Binnen Gouda: Fiets: 50% Lopen: 27% Auto: 21% OV: 1% Overig: 2% 2017 Van en naar Gouda: Fiets: 14% Lopen: 2% Auto: 67% OV: 14% Overig: 3%	x	CBS ODIN, Onderzoek Verplaatsingen in Nederland
Meer duurzame mobiliteit en bevoorrading	Laadpalen en waterstof-tankvoorzieningen	2024: 769	2023: 473	2022: 440	2021: 325	RVO, Regionale Klimaatmonitor

3.3.4 Wat heeft het gekost?

3.3.4.1 Overzicht exploitatie

Exploitatie (bedragen * € 1.000)	Begroting 2024 (basis)	Begroting 2024 (na wijzigingen)	Rekening 2024	Vershil rekening t.o.v. begroting na wijzigingen
Lasten	55.300	72.935	63.281	9.653
Baten	-23.706	-35.743	-31.914	-3.829
Saldo van baten en lasten	31.594	37.192	31.368	5.824
Toevoegingen aan reserves (lasten)	4.858	2.547	2.547	0
Onttrekkingen aan reserves (baten)	-4.905	-10.522	-6.403	-4.120
Gerealiseerd resultaat	31.547	29.217	27.512	1.705

3.3.4.2 Taakvelden

De volgende taakvelden maken deel uit van dit programma. Per taakveld is het saldo van lasten en baten weergegeven. Een positief bedrag (+) laat zien hoeveel geld dit taakveld de gemeente per saldo heeft gekost.

Taakvelden (bedragen * € 1.000)	Begroting 2024 (basis)	Begroting 2024 (na wijzigingen)	Rekening 2024	Vershil rekening t.o.v. begroting na wijziging
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	411	1.659	172	1.487
2.1 Verkeer en vervoer	17.869	19.138	19.406	-268
2.2 Parkeren	708	1.235	1.020	215
2.5 Openbaar vervoer	101	101	101	0
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	7.723	9.330	6.857	2.473
8.1 Ruimtelijke ordening	3.003	1.787	955	832
8.2 Grondexpl. (niet-bedrijventerreinen)	2	82	25	56
8.3 Wonen en bouwen	1.777	3.859	2.831	1.029
Totaal	31.594	37.192	31.368	5.824

3.3.4.3 Verschillenverklaring exploitatie

Omschrijving (bedragen * € 1000)		
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	1.487	V
Door de heroverweging bij het herfstakkoord zijn de werkzaamheden voor het stadhuis getemporeerd. Er wordt voorgesteld het resterende budget over te hevelen naar 2025.	182	V
In 2024 heeft de transactie van de grondverkoop van Goudkade 25 plaatsgevonden. De opbrengst hiervan is in overeenstemming met de financiële regelgeving (BBV) ten gunste van het rekeningresultaat gebracht.	580	V
De kosten voor groot onderhoud zijn lager dan begroot. Dit heeft vooral als oorzaak dat niet alle opdrachten in 2024 zijn afgerond. Het restant van de uitvoering vindt plaats in 2025. Dit leidt tot een lagere onttrekking uit de reserve Groot Onderhoud.	424	V
De huuropbrengst is hoger dan begroot. De oorzaak hiervan ligt onder andere in herziening en toevoeging van contracten en het opnemen van een terugbetaling van huurkorting die reeds eerder was verwerkt. Ook is de boekwaarde van de erfpachtgronden positief bijgesteld.	566	V
De kosten voor dagelijks onderhoud waren hoger dan geraamd door onder andere werkzaamheden bij de St Jan. Verder zijn in 2023 en 2024 voorbereidingen gestart voor een integraal plan tot verbouwing van het museum. Bij het herfstakkoord is besloten te stoppen met dit plan. Bij de 2e berap was nog niet bekend dat de investering niet door zou gaan. De kosten dienen daarom ten laste van de exploitatie te worden geboekt.	265	N
2.1 Verkeer en vervoer	268	N
De verrekening van afschrijvingslasten met de bestemmingsreserve afschrijvingslasten openbare ruimte is lager uitgevallen. Tegenover dit nadeel staat er een voordeel bij de reserves.	53	N
De kosten voor straatreiniging worden minder toegerekend aan riolering. Hierdoor is bij 2.1 Verkeer en vervoer een overschrijding ontstaan en bij 7.2 Riolering een onderschrijding van de kosten.	278	N
Het budget incidentele herstelacties openbare ruimte is niet volledig besteed in 2024 omdat sommige werkzaamheden in 2025 gaan plaatsvinden.	97	V
Omdat er meer locaties in Gouda technisch niet voldeden aan de door de raad vastgestelde kwaliteit, zijn deze locaties in 2024 opgepakt en weer op niveau gebracht.	87	N
Diverse kleine verschillen.	53	V
2.2 Parkeren	214	V

Omschrijving (bedragen * € 1000)		
De lastenprognose binnen het parkeerbeleid was lager dan bij de 2e bestuursrapportage 2024 voorzien. Daarbij is de dekking vanuit de reserve Parkeren niet nodig gebleken. Het voordeel op programma 3 valt weg tegen het nadeel op de reserve.	63	V
De inpandige fietsenstalling Nieuwe Markt is in het 2e kwartaal 2024 opengegaan. Het beschikbare budget hoefde daardoor niet volledig ingezet te worden.	66	V
De eindafrekening van de lasten van de Uitvoeringsovereenkomst 2024 met ParkeerService liet een voordeel zien.	46	V
Diverse kleine verschillen.	39	V
2.5 Openbaar vervoer	0	V
5.7 Openb groen en (openlucht) recreatie	2.473	V
Het budget voor organisatiewijziging Openbare Ruimte is dit jaar beperkt ingezet. De verwachting was dit in 2024 in te zetten om knelpunten in bezetting op te lossen. Dit is niet nodig gebleken.	238	V
Doordat de uitvoeringsagenda biodiversiteit pas eind juni 2024 gereed was, resteerde onvoldoende tijd om het beschikbare budget biodiversiteit volledig te besteden.	282	V
In 2023 en 2024 zijn de populieren met de grootste gevaarzetting gekapt, teruggesnoeid door middel van veteranensnoei en/of gekandelaberd. Het totale budget voor veiligheidssnoei is berekend op basis van kengetallen en aannames. Met de huidige ervaring en inzichten van nu worden plannen opgesteld hoe we de veiligheidssnoei verder willen vormgeven. Hierbij verwachten niet het volledig beschikbare budget nodig te hebben.	481	V
Op dagelijks onderhoud Groen is minder uitgegeven in verband met een bezwaar op de bomenkap en een nat najaar. Hierdoor is het planten van bomen en planten uitgesteld naar het voorjaar 2025. Verder is op het budget voor spoedoplossingen binnen gebiedsbeheer Groen minder uitgegeven omdat het aantal projecten dat opgepakt moest worden beperkt geweest.	276	V
Door een verschuiving in de uitvoeringsplanning van diverse groenfondsprojecten is een voordeel gerealiseerd. Daardoor werden minder kosten met de reserve Groenfonds verrekend. Daar staat dan ook lagere onttrekking aan de reserve tegenover. Per saldo budgetneutraal.	1.112	V
Diverse kleine verschillen.	84	V
8.1 Ruimtelijke ordening	832	V
Bij het project Spoorzone (niet grex) waren kosten begroot, die niet zijn gerealiseerd. De lagere kosten worden alsnog (later dan gepland) gemaakt en hebben betrekking op aanpassing kruising Rijsselseweg en het aanbrengen van een rioolgemaal. De begrote inkomsten voor een grondverkoop voor dit project zijn wel gerealiseerd. Daarom wordt in plaats van een onttrekking van € 113.000 een storting van € 614.000 voorgesteld.	113	V
Bij het project Spoorzone (niet grex) waren kosten begroot, die niet zijn gerealiseerd. De lagere kosten worden alsnog (later dan gepland) gemaakt en hebben betrekking op aanpassing kruising Rijsselseweg en het aanbrengen van een rioolgemaal. De begrote inkomsten voor een grondverkoop voor dit project zijn wel gerealiseerd. Daarom wordt in plaats van een onttrekking van € 113.000 een storting van € 614.000 voorgesteld.	614	V
Diverse kleine verschillen.	105	V
8.2 Grondexpl. (niet-bedrijventerreinen)	57	V
Niet alle werkzaamheden voor het Bolwerk zijn in 2024 afgerond. Hierdoor is er een lagere onttrekking aan de reserve Bolwerk gedaan.	53	V
Diverse kleine verschillen.	4	V
8.3 Wonen en bouwen	1.029	V
Op basis van de raming bouwleges bij de 2e bestuursrapportage mocht worden verwacht dat een aantal grote(re) bouwprojecten in 2024 vergund kon worden. Ontwikkelingen in de laatste vier maanden van 2024 hebben voor vertraging gezorgd waarbij de vergunning niet in dit jaar kon worden afgegeven en/of een wijziging van het bouwproject werd doorgevoerd.	1.371	N
De eindafrekening van Projectburo Westergouwe op de inzet van het Bouwplanbegeleidingsteam bleek lager dan bij de 2e bestuursrapportage begroot. Ook de eigen inzet op dit dossier bleek minder te kosten dan begroot.	170	V
Voor Wijkontwikkeling is per saldo een lager bedrag besteed dan vooraf begroot. Bij meerdere projecten is sprake van vertraging. De gereserveerde budgetten schuiven dan ook mee in de tijd. Investerings worden vervolgens later gedaan maar passen wel binnen het totaal.	1.378	V
Voor het (meerjarig) project versnelling woningbouw zijn in 2024, door vertraging van diverse projecten, minder kosten gemaakt die verrekend worden met de reserve.	933	V
Diverse kleine verschillen.	81	N

3.3.4.4 Verschillenverklaring reserves

Omschrijving (bedragen * € 1000)	Vershil	V/N
Reserve Wijkontwikkeling: per saldo een lager bedrag besteed dan vooraf begroot. Bij meerdere projecten is sprake van vertraging. De gereserveerde budgetten schuiven dan ook mee in de tijd. Investerings worden vervolgens later gedaan maar passen wel binnen het totaal beschikbare budget voor wijkontwikkeling.	1.378	N
Reserve Bolwerk: Niet alle werkzaamheden voor het Bolwerk zijn in 2024 afgerond. Hierdoor is er een lagere onttrekking aan de reserve Bolwerk gedaan.	53	N
Reserve Versnelling woningbouw: voor het (meerjarig) project versnelling woningbouw zijn in 2024 minder kosten gemaakt die verrekend worden met de reserve.	933	N
Reserve Groenfonds: door een verschuiving in de uitvoeringsplanning van diverse groenfondspromen zijn in 2024 minder kosten gemaakt. Hierdoor worden minder kosten verrekend met de reserve.	1.112	N
Reserve Groot onderhoud vastgoed: De kosten voor groot onderhoud zijn lager dan begroot. Sommige werkzaamheden zijn uitgesteld en worden in 2025 of later uitgevoerd. Dit leidt tot een lagere onttrekking aan de reserve.	424	N
Reserve Incidentele herstelacties openbare ruimte: voor incidentele herstelacties openbare ruimte is minder besteed in 2024 omdat sommige werkzaamheden in 2025 gaan plaatsvinden.	97	N
Bij het project Spoorzone (niet grex) waren kosten begroot, die niet zijn gerealiseerd. De lagere kosten worden alsnog (later dan gepland) gemaakt en hebben betrekking op aanpassing kruising Rijsselseweg en het aanbrengen van een Rioolgemaal. De begrote inkomsten voor een grondverkoop voor dit project zijn wel gerealiseerd. Daarom wordt in plaats van een onttrekking van € 113.000 een storting van € 614.000 (via resultaatbestemming) voorgesteld.	113	N
Reserve afschrijvingslasten openbare ruimte: de verrekening van afschrijvingslasten met de bestemmingsreserve is lager uitgevallen.	53	V
Reserve Parkeren: De prognose van de lasten binnen het parkeerbeleid was lager dan bij de 2e bestuursrapportage 2024 voorzien. Daarbij is de dekking vanuit de reserve Parkeren niet nodig gebleken.	63	N
Totaal	4.120	N

3.4 Sociaal domein

Ambitie

De ambitie is een inclusief en sociaal Gouda, waarin iedereen gelijkwaardig is en iedere Gouwenaar mee kan doen. Ongeacht leeftijd, culturele achtergrond, gender, inkomen, seksuele voorkeur, talent of beperking. Dit betekent dat we de juiste zorg en ondersteuning betaalbaar en beschikbaar houden voor Gouwenaars die dit nodig hebben. Ook hebben we meer aandacht voor armoede en schuldhulp.

Om mee te kunnen doen in de samenleving moeten mensen kunnen beschikken over bestaanszekerheid. Daarom worden gezinnen met een laag inkomen die dat nodig hebben ondersteund met specifieke aandacht voor kinderen.

Wat is bereikt?

1) Iedereen kan meedoen

153 cliënten zijn aan het werk geholpen en 13 cliënten zijn gestart met een opleiding. Anderen hebben stappen gezet richting werk. Het Werkcafé was wekelijks open en ontving bijna 450 bezoekers met vragen over werk, opleiding en ontwikkeling. Daarnaast vonden 21 statushouders tijdens hun inburgeringstraject werk en werden 20 statushouders ondersteund om via vrijwilligerswerk actief te worden. Het percentage inwoners dat vrijwilligerswerk doet, steeg van 32,9% naar 34,1%, en het gemiddeld aantal uren vrijwilligerswerk nam toe van 4,7 naar 6,3 uur per week.

2) Inzetten op kansengelijkheid

In 2024 zijn 46 tegoedbonnen voor huiswerkbegeleiding verzilverd. Daarmee ontvingen 23 kinderen minimaal een half jaar begeleiding. Het aantal aanmeldingen voor schuldhulpverlening steeg naar 32 per maand en het aantal afgesloten trajecten groeide van 143 in 2023 naar 249 in 2024. Daarvan werd 58% succesvol afgerond. De gemeente ontving 4.133 signalen van betalingsachterstanden in het kader van vroegsignalering van schulden. Van de huisbezoeken naar aanleiding van zorgwekkende meldingen leidde 26,3% tot persoonlijk contact. Daarvan accepteerde een deel het hulpaanbod. Het aantal volwassenen met een Rotterdampas tegen gereduceerd tarief is licht gestegen, terwijl het aantal kinderen met een pas iets daalde. Het gebruik van de tegoedbonnen sport en cultuur uit het kindpakket nam toe van 1.115 naar 1.164 verzilverde bonnen.

3) Passende zorg en ondersteuning

Het aantal kinderen in de jeugdzorg is verder gedaald, evenals het aantal indicaties vanuit huisartsen. Het aantal cliënten binnen de Wmo bleef stabiel. Het voorliggend aanbod is uitgebreid met bijeenkomsten rondom scheidingen, ondersteuning bij Huur en Buur en de activiteiten van het Bruisnest.

4) Integrale dienstverlening

In 2024 is een kwaliteitsverbetering gerealiseerd in de integrale toegang tot het sociaal domein. Dit heeft ervoor gezorgd dat inwoners sneller en beter geholpen worden, doordat ondersteuning vanuit verschillende regelingen beter op elkaar is afgestemd. Daarnaast heeft het college besloten om casemanagement voor jeugd en Wmo in te voeren. Hiermee wordt actief gevolgd of de toegewezen zorg en ondersteuning blijft aansluiten bij de hulpvraag van de inwoner.

3.4.1 Wat heeft de gemeente ervoor gedaan?

Doelstelling 1: Iedereen kan meedoen

- **Actualisatie subsidieregeling en ondersteuning vrijwilligerswerk.** De subsidieregeling Participatie in de Buurt is geactualiseerd naar de nieuwe regeling Ontmoeten en Meedoen, waarmee de buurthuis kamers(plus) zijn versterkt. Daarnaast zijn twee nieuwe adviseurs aangenomen voor het VrijwilligersInformatiePunt (VIP) om vrijwilligersorganisaties beter te verbinden en ondersteunen. In 2024 zijn 12 vrijwilligerspenningen uitgereikt en heeft het college vrijwilligerswerk onder de aandacht gebracht door deelname aan NL Doet.
- **Regionale samenwerking voor woonzorg voor ouderen.** In 2024 is een concept regionale woonzorgvisie opgesteld, samen met regiogemeenten, zorgaanbieders, woningcorporaties en het zorgkantoor. Dit versterkt de samenwerking tussen het sociaal en ruimtelijk domein en vormt een aanvulling op het lokale volkshuisvestingsprogramma.

- **Ondersteuning van inwoners met een bijstandsuitkering.** Ruim 600 inwoners met een bijstandsuitkering zonder arbeidsvermogen zijn gestimuleerd om actief deel te nemen aan de samenleving, bijvoorbeeld via sport, buurthuizen of vrijwilligerswerk. In juli 2024 is een Regionaal Verbinder statushouders gestart in de arbeidsmarktregio Midden-Holland om meer statushouders richting werk te begeleiden.
- **Innovatie in arbeidsmarktparticipatie.** De pilot Simpel Switchen is gestart in samenwerking met dagbestedingsorganisaties De Zwaan, Reakt en werkbedrijf Promen. Daarbij onderzoeken deelnemers of (vrijwilligers)werk bij hen past. Daarnaast is toegewerkt naar een Toekomstverkenning Promen met zeven gemeenten, gericht op een toekomstbestendig mensontwikkelbedrijf. De regio bereidt zich voor op de opening van het Regionaal Werkcentrum Midden-Holland in 2026.
- **Herdenkingsjaar slavernijverleden en burgerschapsonderwijs.** Het Netwerk Gouda Inclusief heeft activiteiten van Libertum voortgezet en, samen met partners zoals de Ketu Koti-werkgroep, invulling gegeven aan het herdenkingsjaar slavernijverleden. In november werd een dialoogbijeenkomst georganiseerd tussen verschillende geloofsgemeenschappen en in juli en oktober vonden bijeenkomsten plaats voor vo-docenten burgerschapsonderwijs. In december werd de interactieve tentoonstelling 'De Democratiefabriek' georganiseerd in samenwerking met vo-scholen en de gemeente.

Doelstelling 2: Inzetten op kansengelijkheid

- **Buurt aan Zet: samenwerking met bewoners.** In Oud Achterwillens is via Buurt aan Zet gewerkt aan een schonere, veiligere en leefbaardere wijk. Een buurtverbinder is drie dagen per week actief. Er zijn structureel meer activiteiten en op verzoek van bewoners zijn fietsnietjes geplaatst. Daarnaast is een start gemaakt met de aanpak van zwerfafval en is buurthuis De Bühne gedeeltelijk opgeknapt.
- **Gezondheid en preventie via GALA.** Vanuit het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) zijn in 2024 diverse ketenaanpakken gestart, waaronder Valpreventie, Gecombineerde Leefstijlinterventie en Kind naar Gezonder Gewicht. In Korte Akkeren is met bewoners gewerkt aan een beweegvriendelijke buurt. Binnen Kansrijke Start zijn interventies als Thuis in Taal en Nu Niet Zwanger (NNZ) uitgevoerd. Daarbij zijn zes gezinnen ondersteund. Daarnaast is het beeld Stille Strijd geplaatst om mentale gezondheid bij jongeren bespreekbaar te maken.
- **Ondersteuning van kinderen en jongeren.** Kinderen uit huishoudens tot 130% van het sociaal minimum kregen toegang tot gratis huiswerkbegeleiding. In 2024 zijn 46 tegoedbonnen verzilverd. Daarmee ontvingen 23 kinderen minimaal een half jaar begeleiding. De gemeente nam deel aan een actieonderzoek van het Instituut voor Publieke Waarden (IPW) over langdurig schoolverzuim. Daarbij zijn doorbraken op casusniveau gerealiseerd.
- **Vaststellen beleidskader Armoede en Schulden.** Op basis van een participatietraject is het beleidskader *Armoede en Schulden Gouda 2025-2029 – De Cirkel Doorbreken* opgesteld. De besluitvorming liep vertraging op door hernieuwde bestuurlijke afspraken. Na het Herfstakkoord is het beleidsvoorstel aangescherpt en geagendeerd voor behandeling in de gemeenteraad in het 2e kwartaal van 2025.
- **Versterking schuldhulpverlening en laaggeletterdheid.** Meer inwoners hebben zich in 2024 gemeld voor schuldhulpverlening. Consulents zijn getraind in het herkennen van laaggeletterdheid en het doorverwijzen naar geschikte taalondersteuning.

Doelstelling 3: Passende zorg en ondersteuning

- **Betere samenwerking tussen huisartsen, onderwijs en zorg.** Het aantal indicaties voor jeugdzorg vanuit huisartsenpraktijken is gedaald. Er is ingezet op werving van nieuwe huisartsenpraktijken waardoor in 2025 vier nieuwe praktijken starten. In het onderwijs zijn vaste contactpersonen per school aangesteld, met afspraken over samenwerking. Dit heeft geleid tot een sterkere verbinding tussen onderwijs en zorg, met normaliseren als uitgangspunt.
- **Uitbreiding en bestendiging van het voorliggend aanbod.** De gemeente heeft bijeenkomsten georganiseerd over scheidingen, als onderdeel van het Scheidingsplein. Door de positieve respons worden deze in 2025 voortgezet. De financiering van Het Bruisnest (buurthuiskamerplus voor inwoners met een psychische kwetsbaarheid) is bestendigd. De pilot Huur en Buur, waarbij jongvolwassenen gekoppeld worden aan particuliere verhuurders, is voortgezet. Daarnaast zijn de bewustwordingscampagne 'Later als ik oud ben' en de bijbehorende ouderengids ontwikkeld.
- **Nieuwe contracten voor Jeugd en Wmo-zorg.** In 2024 zijn 12 inkooptrajecten voor jeugd en Wmo afgerond omdat de bestaande contracten afliepen. De nieuwe zorgcontracten zijn per januari 2025 ingegaan zodat inwoners gebruik kunnen blijven maken van zorg en ondersteuning. Overbruggingszorg is georganiseerd voor inwoners van aanbieders die per 2025 niet opnieuw zijn gegund.
- **Oprichting van de Gemeenschappelijke Regeling Jeugd en Wmo (GRJW).** Per 1 januari 2025 is de Gemeenschappelijke Regeling Jeugd en Wmo Midden-Holland (GRJW) een feit. Dit versterkt de samenwerking tussen gemeenten en zorgaanbieders in de regio. Door de focus op deze oprichting en de inkooptrajecten is een nieuwe regiovisie Jeugd en Wmo nog niet opgesteld. Maar de belangrijkste onderdelen zijn al geactualiseerd.
- **Aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling.** In 2024 is een regionaal uitvoeringsplan en een lokale uitvoeringsagenda opgesteld om huiselijk geweld en kindermishandeling te voorkomen en aan te pakken. Activiteiten waren onder andere een bijeenkomst met een ervaringsdeskundige, acties tijdens Orange the World tegen femicide en de theatervoorstelling 'Durf te zien' over seksueel misbruik. Aan alle Goudse basisscholen is eind 2024 een kinderboek over dit thema cadeau gegeven.

Doelstelling 4: Integrale dienstverlening

- **Start pilot Casemanagement voor betere zorgafstemming.** In maart 2024 is een driejarige pilot Casemanagement gestart. Consulenten Wmo en jeugdzorg volgen de afgegeven indicaties en kunnen deze waar nodig bijstellen zodat zorg beter aansluit op de behoefte. Een eerste evaluatie vindt na een jaar plaats.
- **Nieuwe Afstemmingsverordening met focus op menselijke maat.** De gemeenteraad heeft in juni 2024 een nieuwe Afstemmingsverordening vastgesteld. Daarin staat de menselijke maat centraal. Dit versterkt een rechtvaardige en passende toepassing van wet- en regelgeving binnen het sociaal domein.
- **Scholing en samenwerking binnen het sociaal domein.** Medewerkers zijn in 2024 geschoold in de verschillende sociale wetten en de integrale samenwerking is versterkt. Dit bevordert een eenduidige en toegankelijke dienstverlening voor inwoners.
- **Invoering van de Regiekaart voor proces- en casusregie.** Om de samenwerking en taakverdeling binnen het sociaal domein te verbeteren, is in 2024 de Regiekaart ontwikkeld en geïntroduceerd. Dit biedt duidelijke werkafspraken over proces- en casusregie.
- **Versterking rechtsbescherming door inzet sociaal raadslieden.** Met extra inzet van sociaal raadslieden is de rechtsbescherming van inwoners versterkt. Dit draagt bij aan betere toegang tot voorzieningen en ondersteuning bij juridische vraagstukken.

3.4.2 Verbonden partijen

Verbonden partijen dragen bij aan de te realiseren beleidsdoelstellingen van de gemeente. Meer informatie over de verbonden partijen is te vinden in de paragraaf verbonden partijen.

3.4.3 Doelen en indicatoren

Doelen

Onderstaand zijn de Global Goals weergegeven die van toepassing zijn op dit beleidsprogramma.

Indicatoren

In de onderstaande tabel zijn de indicatoren weergegeven die samenhangen met doelstellingen binnen dit programma.

Doelstelling	Indicator	Data (jaarstukken 2024)	Data (jaarstukken 2023)	Data (eerdere meting)	Data (eerdere meting)	Databron
Iedereen kan meedoen	Het % inwoners dat zich thuis voelt in Gouda	2024: 81,6% (eens en helemaal eens)	Nog geen nieuwe waarde beschikbaar.	2022: 80% (eens en helemaal eens)	x	Stadspeiling (wonen/ervaren thuisgevoel)
Inzetten op kansengelijkheid en preventie	Het aantal totaal uitgegeven Rotterdam-passen (waarvan voor volwassenen en kinderen uit doelgroep minima)	2024: 3.971 (2.637)	3883 (2.591)	2022: 3.414 (2375)	2021: 2.895 (2419)	Gemeente Rotterdam

Doelstelling	Indicator	Data (jaarstukken 2024)	Data (jaarstukken 2023)	Data (eerdere meting)	Data (eerdere meting)	Databron
Inzetten op kansengelijkheid en preventie	Het % kinderen met gezond gewicht	2023: 74%	2023: 77%	2022: 73%	2021: 76%	GGD Midden-Holland
Inzetten op kansengelijkheid en preventie	Het aantal verzilverde tegoedbonnen sport en cultuur op de Rotterdammer (2 per pas voor kinderen minima)	2024: 1.164	2023: 1.115	2022: 1.203	2021: 1.235	Gemeente Rotterdam
Passende zorg en ondersteuning	Het relatieve gebruik van aantal kinderen < 18 jaar van maatwerk jeugdhulp	2024 7,4	2023: 7,3	2022: 6,65	x	Gemeente Gouda, Sociaal domein
Passende zorg en ondersteuning	De gemiddelde kosten per cliënt per jaar voor de maatwerkvoorziening Wmo	2024: Hulp bij het huishouden: € 2.561 Begeleiding: € 6.454 Dagbesteding: € 4.325	2023: Hulp bij het huishouden: € 2.428 Begeleiding: € 5.338 Dagbesteding: € 4.673	2022: Hulp bij het huishouden: € 2.321 Begeleiding: € 5.070 Dagbesteding: € 3.793	x	Gemeente Gouda, Sociaal domein
Integrale dienstverlening	Het gemiddeld rapportcijfer voor de dienstverlening van de medewerkers van de gemeente (J, Wmo en weni)	Nog geen nieuwe waarde beschikbaar.	2023: Jeugd: 7,4 Wmo: 7,4 Werk en inkomen: 8,0	2022: Jeugd: 6,7 Wmo: 7,5 Werk en inkomen: 7,5	x	Client Ervaringsonderzoeken Jeugd, Wmo en werk en inkomen
Integrale dienstverlening	Het % inwoners dat weet voor welke hulp ze terecht kunnen bij de gemeente	2024: Hulp bij problemen in gezin of met kinderen : 49% Hulp bij zo lang mogelijk zelfstandig thuis blijven wonen (op leeftijd, ziekte, beperking): 49% Ondersteuning bij verlening mantelzorg: 36% Advies en tegemoetkomingen bij laag inkomen: 48% Ondersteuning bij het vinden en behouden van werk: 40% Hulp om mee te kunnen doen en onder de mensen te komen: 34%	2023: Hulp bij problemen in gezin of met kinderen : 51% Hulp bij zo lang mogelijk zelfstandig thuis blijven wonen (op leeftijd, ziekte, beperking): 50 % Ondersteuning bij verlening mantelzorg: 36% Advies en tegemoetkomingen bij laag inkomen: 52% Ondersteuning bij het vinden en behouden van werk: 43% Hulp om mee te kunnen doen en onder de mensen te komen: 36%	2022: Hulp bij problemen in gezin of met kinderen : 57% Hulp bij zo lang mogelijk zelfstandig thuis blijven wonen (op leeftijd, ziekte, beperking): 51% Ondersteuning bij verlening mantelzorg: 36% Advies en tegemoetkomingen bij laag inkomen: 56% Ondersteuning bij het vinden en behouden van werk: 45% Hulp om mee te kunnen doen en onder de mensen te komen: 32%	x	Stadspeiling

3.4.4 Wat heeft het gekost?

3.4.4.1 Overzicht exploitatie

Exploitatie (bedragen * € 1.000)	Begroting 2024 (basis)	Begroting 2024 (na wijzigingen)	Rekening 2024	Vershil rekening t.o.v. begroting na wijzigingen
Lasten	155.980	179.282	174.943	4.340
Baten	-34.725	-49.778	-51.046	1.267
Saldo van baten en lasten	121.255	129.504	123.897	5.607
Toevoegingen aan reserves (lasten)	0	3.223	3.223	0
Onttrekkingen aan reserves (baten)	-4.701	-10.863	-10.659	-204
Gerealiseerd resultaat	116.554	121.864	116.460	5.403

3.4.4.2 Taakvelden

De volgende taakvelden maken deel uit van dit programma. Per taakveld is het saldo van lasten en baten weergegeven. Een positief bedrag (+) laat zien hoeveel geld dit taakveld de gemeente per saldo heeft gekost.

Taakvelden (bedragen * € 1.000)	Begroting 2024 (basis)	Begroting 2024 (na wijzigingen)	Rekening 2024	Vershil rekening t.o.v. begroting na wijziging
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	11.327	9.166	6.604	2.562
6.2 Wijkteams	7.813	6.280	6.277	3
6.3 Inkomensregelingen	9.000	10.248	9.861	388
6.4 Begeleide participatie	9.674	10.378	10.490	-112
6.5 Arbeidsparticipatie	5.498	6.352	6.699	-347
6.6 Maatwerkvoorziening (WMO)	2.071	1.944	1.973	-29
6.71a Hulp bij het huishouden (WMO)	6.666	6.412	6.254	158
6.71b Begeleiding (WMO)	8.009	8.060	7.608	452
6.71c Dagbesteding (WMO)	1.853	2.159	2.162	-3
6.71d Overige maatwerkarrangementen (WMO)	3.978	4.568	3.768	800
6.72a Jeugdhulp begeleiding	5.798	7.103	7.304	-200
6.72b Jeugdzorg behandeling	3.995	4.766	4.846	-80
6.72c Jeugdhulp dagbesteding	2.348	3.906	3.861	45
6.72d Jeugdhulp zonder verblijf overig	1.639	2.652	1.821	831
6.73a Pleegzorg	1.770	1.857	2.082	-225
6.73b Gezinsgericht	1.345	2.415	2.557	-142
6.73c Jeugdhulp met verblijf overig	2.507	2.763	2.834	-71
6.74a Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf	5.118	5.542	5.587	-45
6.74b Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	1.214	1.795	1.827	-32
6.74c Gesloten plaatsing	581	835	941	-107
6.81a Beschermd wonen (WMO)	17.220	17.875	12.951	4.924
6.81b Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	5.740	5.703	8.791	-3.089
6.82a Jeugdbescherming	2.270	2.613	2.691	-78
6.82b Jeugdreclassering	281	457	491	-34
7.1 Volksgezondheid	3.501	3.617	3.578	39
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	39	39	39	0
Totaal	121.255	129.504	123.897	5.607

3.4.4.3 Verschillenverklaring exploitatie

Omschrijving (bedragen * € 1000)		
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	2.562	V
Op basis van de verantwoordingssystematiek van de speciale uitkering (SPUK) Noodopvang Ontheemden Oekraïne is een batig saldo gerealiseerd. Deze regeling kent geen terugbetalingsverplichting. In dit saldo is een post definitieve beschikking 2023 opgenomen van € 768.000. Voorgesteld wordt om het saldo toe te voegen aan de daarvoor bestemde reserve Vluchtelingenopvang.	1.409	V
Inzet ten behoeve van statushouders is pas gedurende 2024 op niveau gekomen.	155	V
Kosten voor aanvullende projecten ten behoeve van statushouders die vanuit de reserve Vluchtelingenopvang gefinancierd zouden worden, zijn binnen het reguliere budget opgevangen. Voorgesteld wordt om dit saldo bij de voorstellen resultaatbestemming Jaarrekening 2024 toe te voegen aan de reserve Vluchtelingenopvang.	120	V

Omschrijving (bedragen * € 1000)		
Het aantal cliënten dat beschikt over een indicatie van het CVV (Collectief vraagafhankelijk vervoer) is afgenomen in 2024 hierdoor zijn de kosten lager.	72	V
Het voordelig saldo wordt veroorzaakt door een hogere eigen bijdrage collectief vervoer en een extra bijdrage van de provincie.	113	V
Er zijn minder inspecties kinderopvang geweest en lagere uitgaven bij projecten voor inclusie (onder andere e-learning modules).	142	V
Het voordeel op het Programma Vluchtelingen wordt voornamelijk veroorzaakt door de van regiogemeenten ontvangen Solidariteitsbijdrage ISK-onderwijs, ter dekking van de kosten onderwijs "Internationale Schakel Klas". Deze kosten worden binnen andere programma's verantwoord.	145	V
Dit zijn regionale middelen. Voorgesteld wordt om de middelen op taakvelden 0.4, 6.1, 6.71d, 6.72d, 6.82a en 7.1 over te dragen aan de GRJW.	102	V
De middelen voor burgerinitiatieven kenden een onderbesteding. Deze zijn voornamelijk veroorzaakt door het in 2024 niet kunnen invullen van de vacature kwartiermaker Startnotitie Participatie.	79	V
Dit overschot dekt het tekort voor inhuur derden in verband met langdurig zieken in Taakveld 0.4 Overhead.	158	V
De kosten van het monitoren van Buurt aan Zet zijn lager door vroegtijdige afronding door een externe partij. Dit leidt tot een lagere onttrekking aan de reserve Wijkontwikkeling.	17	V
Diverse kleine verschillen.	50	V
6.2 Wijkteams	3	V
Diverse kleine verschillen.	3	V
6.3 Inkomensregelingen	388	V
Er is, ten opzichte van de aangepaste begroting, sprake van meer instroom in de BUIG en meer uitgaven aan loonkostensubsidies.	265	N
De raadsbehandeling van het Beleidskader Armoede en Schulden vindt in het 2e kwartaal 2025 plaats. Onderdeel van de (financiële dekking van de) meerjarenplannen is de inzet van het niet benutte deel van het bedrag dat in de meicirculaire 2024 ontvangen is. Op 21 mei 2025 heeft de raad besloten over dit Beleidskader Armoede en Schulden en het overhevelen van de structurele middelen hiervoor.	173	V
Er is minder uitgegeven op diverse minima regelingen dan begroot. Voorbeelden zijn huiswerkbegeleiding en bijzondere bijstand. Het begrote bedrag voor huiswerkbegeleiding was te hoog. Voor 2025 is dit bijgesteld. De doelgroep voor bijzondere bijstand is verruimd naar 130%. De verwachte aanvragen blijven uit. Er wordt ingezet op het bereiken van de doelgroep.	350	V
Op basis van de verantwoordingssystematiek van de specifieke uitkering (SPUK) Gemeentelijke hulp aan gedupeerden kinderopvangtoeslagenproblematiek is een batig saldo gerealiseerd.	38	V
Er is een positief saldo op de Rotterdampas. Het pasjaar van de Rotterdampas loopt tot 1 maart. Gebruikers hadden tot maart 2025 de tijd om dit uit te geven.	87	V
Het verschil wordt veroorzaakt door kwijschelding afvalstoffenheffing. Het budget kwijschelding afvalstoffenheffing is vanaf 2023 niet meegegroei met de stijging van het tarief. Gevolg is dat het budget niet meer toereikend is voor de kwijschelding die wordt verleend. Structureel zal dit effect worden verwerkt in de Kadernota en de 1e bestuursrapportage.	136	N
Diverse kleine verschillen.	21	V
Er is minder bijzondere bijstand aangevraagd door zelfstandigen dan begroot. Dit is een open einde regeling.	120	V
6.4 Begeleide participatie	112	N
Op basis van het ondernemingsplan van Promen is een verwacht bedrag opgenomen voor de WSW. Definitieve afrekening vindt plaats op basis van werkelijke aantallen. De werkelijke aantallen zijn hoger uitgevallen dan begroot.	67	N
Diverse kleine verschillen.	45	N
6.5 Arbeidsparticipatie	347	N
Dit betreft regionaal budget ten behoeve van de regionale arbeidsmarktdienstverlening. Er was de afgelopen periode veelal sprake van incidentele projectfinanciering. Voorgesteld wordt, in aansluiting met voorgaande jaren, het restant budget 2024 over te hevelen naar 2025 en beschikbaar te houden voor de regio.	141	V
Dit betreft incidenteel budget voor de pilot Sijmpel Switchen. Voorgesteld wordt om dit budget over te hevelen naar 2025 omdat de uitvoering dan plaats vindt.	65	V
In de afwikkeling van boekjaar 2023 zijn een aantal toekomstige subsidieontvangsten van het Europees Sociaal Fonds (ESF) ten gunste van boekjaar 2024 gebracht. Dit blijkt niet correct te zijn geweest. In combinatie met een hoge verantwoording van met name extern personeel, leidt dit in 2024 tot een exploitatienadeel. Voor de lopende projecten in de komende boekjaren (ná 2024) speelt dit niet.	546	N
Diverse kleine verschillen.	7	N

Omschrijving (bedragen * € 1000)		
6.6 Maatwerkvoorziening (WMO)	29	N
Diverse kleine verschillen.	29	N
6.71a Hulp bij het huishouden (WMO)	158	V
Er is een achterblijvende vraag ten opzichte van de verwachting. De gevolgen van de te verwachten vergrijzing op de hulp bij het huishouden blijven nog uit.	158	V
6.71b Begeleiding (WMO)	452	V
Het resultaat op begeleiding is gedeeltelijk afhankelijk van de hoogte van de compensatieregeling. Deze wordt altijd eind van het jaar pas bekend. Daardoor is niet eerder in te schatten wat het eindresultaat wordt.	452	V
6.71c Dagbesteding (WMO)	3	N
Diverse kleine verschillen.	3	N
6.71d Overige maatwerkarrangementen (WMO)	800	V
Dit zijn regionale middelen. Voorgesteld wordt om de middelen op taakvelden 0.4, 6.1, 6.71d, 6.72d, 6.82a en 7.1 over te dragen aan de GRJW.	636	V
De bijdrage aan RWO is incidenteel lager dan verwacht.	88	V
In 2024 waren er lagere uitvoeringskosten individuele verstrekkingen.	76	V
6.72a Jeugdhulp begeleiding	200	N
Voor jeugdhulp stijgen de kosten en er zijn ook kosten voor jeugdige asielzoekers gemaakt.	200	N
6.72b Jeugdzorg behandeling	80	N
Voor jeugdhulp stijgen de kosten.	80	N
6.72c Jeugdhulp dagbesteding	45	V
De kosten voor dagbesteding zijn gestegen ten opzichte van 2023 maar minder hard dan verwacht.	45	V
6.72d Jeugdhulp zonder verblijf overig	831	V
Dit zijn regionale middelen. Voorgesteld wordt om de middelen op taakvelden 0.4, 6.1, 6.71d, 6.72d, 6.82a en 7.1 over te dragen aan de GRJW.	729	V
Diverse kleine verschillen.	2	V
Er is minder geld nodig geweest voor beleidstaken en oprichtingskosten die ten laste van het regionale budget RWO komen.	100	V
6.73a Pleegzorg	225	N
Door het woonplaatsbeginsel zijn er facturen met betrekking tot 2022, 2023 en 2024 van gemeente Dordrecht, Molenlanden en Krimpenerwaard ontvangen.	225	N
6.73b Gezinsgericht	142	N
Voor jeugdhulp stijgen de kosten.	142	N
6.73c Jeugdhulp met verblijf overig	71	N
Voor jeugdhulp stijgen de kosten.	71	N
6.74a Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf	45	N
Diverse kleine verschillen.	45	N
6.74b Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	32	N
Diverse kleine verschillen.	32	N
6.74c Gesloten plaatsing	107	N
Voor jeugdhulp stijgen de kosten.	107	N
6.81a Beschermd wonen (WMO)	4.923	V
Het overschot van de centrumtaak Beschermd Wonen moet gecombineerd worden met het tekort op Taakveld 6.81b Maatschappelijke opvang. Voorgesteld wordt dit resultaat aan de reserve Beschermd wonen, Maatschappelijke - en Vrouwenopvang toe te voegen. In een eerder Raadsvoorstel is afgesproken om de reserve over te dragen aan de GRJW.	4.952	V

Omschrijving (bedragen * € 1000)		
Diverse kleine verschillen.	29	N
6.81b Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	3.089	N
Vanwege de vertraging bij Gouwe Huse is er een voordeel. Voorgesteld wordt om het budget over te hevelen naar 2025 voor Gouwe Huse.	243	V
Het tekort van de centrumtaak maatschappelijke opvang moet gecombineerd worden met het overschot op Taakveld 6.81a Beschermd wonen. Voorgesteld wordt dit resultaat aan de reserve Beschermd wonen en Maatschappelijke - en Vrouwenopvang toe te voegen. In een eerder Raadsvoorstel is afgesproken om de reserve over te dragen aan de GRJW.	3.628	N
Op centrumtaak Actieplan Dakloosheid is minder geld uitgegeven. Voorgesteld wordt om dit resultaat aan de reserve Beschermd Wonen, Maatschappelijke - en Vrouwenopvang toe te voegen.	209	V
Voor het regionale budget RWO zijn minder kosten voor het onderzoek naar het voorzieningenniveau voor beschermd wonen en de Ethos-telling geweest.	87	V
6.82a Jeugdbescherming	78	N
Dit zijn regionale middelen. Voorgesteld wordt om de middelen op taakvelden 0.4, 6.1, 6.71d, 6.72d, 6.82a en 7.1 over te dragen aan de GRJW.	42	V
Voor jeugdhulp stijgen de kosten.	120	N
6.82b Jeugdreclassering	34	N
Diverse kleine verschillen.	34	N
7.1 Volksgezondheid	39	V
Dit zijn regionale middelen. Voorgesteld wordt om de middelen op taakvelden 0.4, 6.1, 6.71d, 6.72d, 6.82a en 7.1 over te dragen aan de GRJW.	48	V
Diverse kleine verschillen.	9	N
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	0	V

3.4.4.4 Verschillenverklaring reserves

Omschrijving (bedragen * € 1000)	Verschil	V/N
Reserve Wijkontwikkeling: Er zijn lagere kosten door externe partij voor monitoren effecten Buurt aan Zet (BAZ)	17	N
Reserve Maatschappelijke Opvang, vrouwenopvang en beschermd wonen: Voor het regionale budget voor RWO zijn minder oprichtingskosten GRJW gemaakt en er zijn minder kosten gemaakt voor het onderzoek voorzieningenniveau beschermd wonen / Ethos-telling.	187	N
Totaal	204	N

3.5 Cultuur, sport en recreatie

Ambitie

Gouda is een bruisende en gezonde stad, waar het prettig wonen, opgroeien, bewegen en recreëren is. Een stad met een rijk cultureel aanbod waar ruimte is voor verwondering en een unieke beleving. De gemeente wil het culturele erfgoed van Gouda behouden, versterken en toekomstbestendig maken en haar archeologische verleden zichtbaar maken. Kansen die waterrecreatie biedt voor Gouda, aangrijpen. Voor een aantrekkelijke en leefbare stad zijn cultuur en kunst een onmiskenbare schakel. Toegankelijkheid, een breed bereik en divers aanbod van kunst en cultuur is daarbij cruciaal. Gouda moet een gezonde stad zijn met gezonde inwoners. Zowel lichamelijk fysiek als geestelijk mentaal. Sporten en bewegen moet toegankelijk en dichtbij zijn voor iedere Gouwenaar

Wat is bereikt?

1) Investeren in een aantrekkelijke binnenstad voor inwoners, bezoekers en toeristen, in samenwerking met de partners.

De in juni geopende inpandige fietsenstalling aan de Nieuwe Markt wordt goed gebruikt, wat kansen biedt voor een bredere gebiedsimpuls. De gemeente stelde de subsidieregeling duurzame terrasverwarming open voor horecaondernemers en verruimde het uitstallingsbeleid om kleinschalige zitgelegenheden mogelijk te maken. Het uitvoeringsplan voor het Waterfonds is vastgesteld en het ligplaatsenbeleid vernieuwd. Daarnaast is gestart met de uitbreiding en doorontwikkeling van evenementen.

2) Het merk Gouda verder versterken en strategisch positioneren

Een nieuwe stadsmarketingstrategie is vastgesteld en een imago onderzoek is uitgevoerd. Een merkstrategie voert regie over de uitvoering van de stadsmarketingstrategie waarbij externe partners nauw betrokken worden. De evenementen werden goed bezocht. Het aantal bezoekers bij de top 5 attracties (Cinema Gouda, Goudse Schouwburg, Museum Gouda, Sint-Janskerk en de Gouda Cheese Experience) bleef op niveau.

3) Versterken van het cultureel erfgoed in Gouda

De formatie is uitgebreid en de eerste fase van het aanwijsprogramma gemeentelijke monumenten is afgerond. De informatievoorziening over archeologie is verbeterd en het archeologisch depot verder ontwikkeld. De gemeente werkte samen met erfgoedadviseurs en rijksinstanties aan het Technisch Ontwerp Stadhuis, waarbij vier mock-ups voor vensterisolatie zijn beoordeeld. De subsidieverordening werd beter benut en alle archeologische onderzoeksrapporten zijn opgenomen in de GIS-viewer voor interne en externe raadpleging. Er is een aanvang gemaakt met de herijking van de regeling erfgoed en duurzaamheid.

4) Ontwikkeling en herstel van de brede culturele sector

Het bereik van culturele activiteiten is verbreed via de Cultuurnota, met financiering via de subsidieregeling Cultuur: Innovatie & Ontwikkeling en de specifieke uitkering jongerencultuur. Hierdoor konden vernieuwende initiatieven worden gerealiseerd en kregen jonge makers ruimte voor ontwikkeling. 75% van de inwoners is (zeer) tevreden over het culturele aanbod, met een lichte stijging van het aandeel zeer tevreden inwoners. De vestiging van de bibliotheek in Goverwelle is vernieuwd. De gemeente heeft het convenant theaterdelta Zuid-Holland ondertekend, wat onder andere gericht is op vernieuwende culturele samenwerking met Dordrecht en Leiden met steun van de provincie Zuid-Holland. We voerden een waarderingsonderzoek uit naar kunst in de openbare ruimte.

5) Toename van het aantal inwoners dat sport en voldoende beweegt

De gemeente stelde een nieuwe sportvisie vast en realiseerde extra sport- en beweegvoorzieningen in de openbare ruimte. Het Leefstijlakoord werd gelanceerd en het aantal inwoners dat succesvol een beroep deed op het Volwassenenfonds steeg naar 350.

3.5.1 Wat heeft de gemeente ervoor gedaan?

Doelstelling 1: Investeren in een aantrekkelijke stad voor inwoners, bezoekers en toeristen

- **Aanpak leegstand en samenwerking binnenstad.** In 2024 zijn in het kernvoorzieningsgebied twee leegstandsschouwen uitgevoerd. De leegstand lag in oktober op 9,9%, wat beter is dan vergelijkbare steden. Op

de Kleiweg is extra inzet nodig om leegstand te verminderen. De gemeente en de centrummanager stimuleren samenwerking tussen ondernemers en benutten de mogelijkheden van de leegstandsverordening actiever. In 2025 wordt een gezamenlijke sessie georganiseerd om korte termijnacties voor een aantrekkelijkere winkelstraat te verkennen. Het bestemmingsplan binnenstad is vernieuwd, onder andere om gewenste transformatie naar woningen op de begane grond tegen te gaan.

- **Duurzame terrasverwarming en fietsparkeren.** Het Horecaconvenant met KHN Gouda is ondertekend. Daarin is afgesproken dat ondernemers per september geen gasheaters meer gebruiken. De gemeente stelde een subsidieregeling voor duurzame terrasverwarming in. Vijf ondernemers deden daar succesvol een beroep op. Op 4 juli 2024 is de inpandige fietsenstalling op de Nieuwe Markt geopend. Deze wordt goed gebruikt door bezoekers.
- **Toegankelijkheid winkelgebied verbeterd.** Stichting Ongehinderd voerde scans uit naar de toegankelijkheid van winkelstraten en gehandicaptenparkeerplaatsen. Winkeliers konden een scan laten doen voor hun eigen winkel. De gemeente verhoogde het budget, zodat meer ondernemers hier gebruik van konden maken. De resultaten worden in een app verwerkt waarmee bezoekers vooraf de toegankelijkheid kunnen bekijken.
- **Waterfonds en vernieuwd ligplaatsenbeleid.** De gemeenteraad stelde het uitvoeringsplan voor de reserve Waterfonds vast. Maar de uitvoering is voorlopig on hold gezet vanwege de financiële situatie. Het ligplaatsenbeleid is vernieuwd en twee verordeningen zijn aangepast. Daardoor is het systeem voor bootonthefingen transparanter en beter controleerbaar.
- **Impuls voor evenementen en toerisme.** Ondernemers kregen workshops over social media en marketing binnen het binnenstadsmanagement en toerismebeleid. Daarnaast is het evenement De Verwondering toegevoegd aan de sterevenementen als opening van het culturele seizoen. Ook is gestart met de vernieuwing van bestaande evenementen, zoals uitbreiding van de routes tijdens Gouda bij Kaarslicht en nieuwe programmaonderdelen bij de Goudse Keramiekdagen.

Doelstelling 2: Het merk Gouda verder versterken en strategisch positioneren

- **Nieuwe stadsmarketingstrategie vastgesteld.** In 2024 is de stadsmarketingstrategie vastgesteld. Daarin richt Gouda zich niet alleen op toerisme maar ook op bewoners, bedrijven en talent. De strategie bevat een aangescherpte positionering en een heldere missie: "de kracht van Gouda uitdragen en versterken door consequent te bouwen aan een sterk, integraal merk".
- **Onderzoek naar stadsimago en monitoring.** De eerste ImagoMonitor is uitgevoerd om te meten hoe zowel inwoners als niet-Gouwenaars de stad zien. Dit onderzoek biedt inzicht in hoe Gouda wordt herkend en beleefd. Het onderzoek wordt elke vier jaar herhaald.
- **Uitvoering marketingstrategie en campagnes.** Met multimedia-campagnes, publicaties over Gouda en samenwerking met travel trade-partners op beurzen, wordt uitvoering gegeven aan het Koersdocument Toerisme. In september 2025 worden de cijfers over 2024 aan de raad gepresenteerd.
- **Samenwerking binnen en buiten Gouda.** De gemeente werkt samen met ondernemers aan campagnes en de Welkom in Gouda-brochures. Tijdens de jaarlijkse werkveldbijeenkomst toerisme is kennis uitgewisseld en zijn workshops gegeven over social media en reviewmanagement. Daarnaast werkt Gouda regionaal samen via de Groene Hart Verbinders en Cheese Valley, om meerdaags verblijf en de regio te promoten.
- **Investeren in zakelijk toerisme en hotelcapaciteit.** De gemeente stimuleert extra hotelcapaciteit door te investeren in zakelijk toerisme, wat zowel bestaande als nieuwe hotels ten goede komt. In samenwerking met ondernemers zijn gerichte campagnes op LinkedIn en Google ingezet om zakelijke toeristen naar Gouda te trekken.

Doelstelling 3: Versterken van het cultureel erfgoed in Gouda

- **Uitbreiding formatie en beleidsontwikkeling.** De formatie is uitgebreid. Daarmee is de gemeente gestart met de uitvoering van de Historische Lintenvisie, de voorbereiding van de Archeologische Basiskaart en de actualisatie van het erfgoedbeleid rond verduurzaming. Hiervoor is een klankbordgroep opgericht in samenwerking met Energiecoöperatie Gouda.
- **Onderzoek en waardering erfgoed.** De gemeente voerde een architectuurhistorisch onderzoek uit naar Post-65 erfgoed (1965-1990) en beoordeelde het naoorlogs erfgoed opnieuw. Aanvullende (boor)onderzoeken werden gedaan voor archeologisch erfgoed, zoals de te beschermen motte Molenwerf.
- **Verbetering archeologische informatie en systemen.** De websitepagina over archeologisch erfgoed is geactualiseerd en een zaakstelsel is ontwikkeld. Daarnaast zijn alle archeologische onderzoeken in Gouda van 2009 t/m 2024 geïnventariseerd en opgenomen in een nieuw registratiedocument.
- **Optimalisatie depot en conservering vondsten.** Het depotregistratiesysteem is vernieuwd waardoor de collectie beter doorzoekbaar is. 620 projectdossiers en 784 tekeningen zijn gedigitaliseerd en metalen objecten met hoge conserveringsprioriteit zijn teruggeplaatst. Daarnaast zijn 965 grote depotdozen vervangen door hanteerbare exemplaren en zijn vondsten gecontroleerd op conserveringsbehoefte.
- **Subsidies en restauratie Stadhuis.** Er zijn 11 subsidieaanvragen voor onderhoud aan gemeentelijke monumenten toegekend en in totaal lopen er nu 24 aanvragen. Daarnaast werd een bouwhistorisch onderzoek gesubsidieerd. Binnen de herbestemming van het Stadhuis is integraal gekeken naar onderhoud, restauratie en verduurzaming, met een ambitie van 52% CO₂-reductie en gasloos gebruik.

Doelstelling 4: Ontwikkeling en herstel van de brede culturele sector

- **Stimulering culturele initiatieven en fondsenwerving.** De subsidieregeling Cultuur: Innovatie & Ontwikkeling is voortgezet, waarbij 16 van de 41 aanvragen zijn gehonoreerd. Dit maakte diverse projecten mogelijk, zoals het

Pianofestival Gouda, een poppenproject in alle wijken en een fototentoonstelling over 'Sinking Cities'. Ook werd een drukbezochte bijeenkomst over fondsenwerving georganiseerd met lokale, provinciale en landelijke fondsen.

- **Jongerencultuur en talentontwikkeling.** Met subsidies uit de regeling Cultuur: Innovatie & Ontwikkeling en de rijksmiddelen voor jongerencultuur zijn meerdere initiatieven voor en door jongeren gerealiseerd. Express Yourself en Your Stories kregen een vervolg en zes initiatieven ontvingen op de pitchavond budget en coaching om hun ideeën te realiseren. Daarnaast is een onderzoek uitgevoerd naar de culturele behoeften van jongeren. Op basis daarvan wordt een laagdrempelige subsidieregeling voorbereid.
- **Uitbreiding bibliotheekvoorzieningen en cultuur in de regio.** In Goverwelle is een nieuwe wijkvestiging van de bibliotheek geopend. Deze biedt samen met het biljart- en denksportcentrum ruimte voor uitleen- en taalactiviteiten en gezamenlijke programmering. Daarnaast is de regio Midden-Holland in 2025 formeel erkend als cultuurregio door het ministerie van OCW. De samenwerking tussen theaters in Gouda, Leiden en Dordrecht en mbo-instellingen is verder uitgewerkt.
- **Verduurzaming en toegankelijkheid culturele instellingen.** De Fair Practice Code is structureel opgenomen in zowel project- als vaste subsidies. Het haalbaarheidsonderzoek voor de verduurzaming en toegankelijkheid van Museum Gouda is verder uitgewerkt. In 2025 bespreekt de raad mogelijke vervolgstappen omdat de middelen voor noodzakelijke investeringen in het gebouw nog ontbreken.
- **Kunst in de openbare ruimte en cultureel erfgoed.** Op basis van de nulmeting kunst in de openbare ruimte zijn voorbereidingen getroffen voor een collectieplan, waarover de raad in 2025 besluit. Daarnaast zijn twee sessies met de raad georganiseerd ter voorbereiding op dit plan.

Doelstelling 5: Toename van het aantal inwoners dat sport en voldoende beweegt

- **Vaststelling gemeentelijke sportvisie.** In najaar 2024 stelde de gemeenteraad de nieuwe sportvisie 'Met verenigde krachten' vast. Deze richt zich op sterke verenigingen, een goede basisinfrastructuur, de maatschappelijke meerwaarde van sport en talentontwikkeling. De keuzes in de visie zijn onderbouwd met data uit de Lokale Sportdeelname Index.
- **Uitbreiding sport- en beweegvoorzieningen.** Op diverse plekken in de stad zijn nieuwe sport- en beweegvoorzieningen gerealiseerd. Opvallende projecten zijn het Cruyff Court aan de Marathonlaan en de QR-Fit routes in het Groenhovenpark en Korte Akkeren. Een wereldprimeur was de aanleg van een warmtewinsysteem onder een voetbalveld op sportpark DONK. Dit kreeg veel media-aandacht.
- **Lancering Leefstijlakoord en sportstimuleringsmaatregelen.** In 2024 werd het Leefstijlakoord gelanceerd, waarin een kernteam van lokale partijen aanvragen beoordeelt voor de 'Leefstijlakoordpot'. Het aantal inwoners dat via het Volwassenenfonds ondersteuning kreeg voor sportdeelname steeg naar 350.
- **Financiële druk op SPORT•GOUDA en maatregelen.** De financiële situatie van SPORT•GOUDA stond onder druk door hoge inflatie en stijgende energiekosten. Dankzij bedrijfsbesparingen, beter kostendekkende opdrachten en een beperkte afschaling van onderhoud kon de begroting voor 2025 alsnog sluitend worden gemaakt.
- **Plannen voor binnensport en verduurzaming.** Het opstellen van een Routekaart gemeentelijke binnensportaccommodaties en de plannen voor een gasloos Groenhovenbad zijn nog niet gerealiseerd. Eind 2024 zijn hierover nieuwe afspraken gemaakt.

3.5.2 Verbonden partijen

Verbonden partijen dragen bij aan de te realiseren beleidsdoelstellingen van de gemeente. Meer informatie over de verbonden partijen is te vinden in de paragraaf verbonden partijen.

3.5.3 Doelen en indicatoren

Doelen

Onderstaand zijn de Global Goals weergegeven die van toepassing zijn op dit beleidsprogramma.

Indicatoren

In de onderstaande tabel zijn de indicatoren weergegeven die samenhangen met doelstellingen binnen dit programma.

Doelstelling	Indicator	Data (jaarstukken 2024)	Data (jaarstukken 2023)	Data (eerdere meting)	Data (eerdere meting)	Databron
Een aantrekkelijke stad voor inwoners, bezoekers en toeristen	Aantal personen met een hotelovernachting	2024: 80.366 gasten	2023: 89.907 gasten	2022: 80.652 gasten	2021: 47.474 gasten	Cijfers Toerisme Gouda
Een aantrekkelijke stad voor inwoners, bezoekers en toeristen	Gemiddelde uitgaven per persoon per bezoek	2024: € 44,00	2023: € 48,30	2022: € 42,00	2021: € 38,40	Cijfers Toerisme Gouda
Een aantrekkelijke stad voor inwoners, bezoekers en toeristen	Leegstand binnenstad	2024 (oktober) 9,9%	2023 (oktober) 10.1%	2023 (april) 9.7%	2022 (oktober) 8.4%	Schouw Gemeente Gouda
Een aantrekkelijke stad voor inwoners, bezoekers en toeristen	Aantal bezoekers attracties binnenstad (top 5)	2023: 536.529 bezoekers	2023: 538.651 bezoekers	2022: 430.236 bezoekers	2021: 179.798 bezoekers	Cijfers Toerisme Gouda
Versterken van het cultureel erfgoed in Gouda	Leegstand van rijksmonumenten	2024: idem als 2023 i.v.m. tweejaarlijkse meting	2023: 2 van de 354 = 0,56%	2022: idem als 2021 i.v.m. tweejaarlijkse meting	2021: 3 van de 354 = 0,84%	(Inspectie Overheidsinformatie en Erfgoed) https://inspectie-oe.databank.nl/jive
Ontwikkeling en herstel van de brede culturele sector	Tevredenheid culturele aanbod in Gouda	2024: Zeervrededen: 22% Tevreden: 53% Neutraal: 22% Ontevreden: 3% Zeervrededen: 0% Weet niet: 0%	2023: Zeervrededen: 20% Tevreden: 56% Neutraal: 21% Ontevreden: 3% Zeervrededen: 0% Weet niet: 0%	2022: Zeervrededen: 20% Tevreden: 55% Neutraal: 20% Ontevreden: 2% Zeervrededen: 1% Weet niet: 3%	x	(Stadspeiling Gouda, Cultuur)
Ontwikkeling en herstel van de brede culturele sector	Percentage inwoners dat (vaak of soms) culturele activiteiten in Gouda bezoekt	2024: Vaak: 16% Soms: 50% Zelden: 25% Nooit: 9% Weet niet: 0%	2023: Vaak: 14% Soms: 53% Zelden: 23% Nooit: 10% Weet niet: 1%	2022: Vaak: 13% Soms: 51% Zelden: 24% Nooit: 12% Weet niet: 1%	x	(Stadspeiling Gouda, Cultuur)
Toename van het aantal inwoners dat sport en voldoende beweegt	Percentage inwoners van 18 jaar en ouder dat minimaal één keer per week sport	2024: 65,0%		2022: 55,2%	2020: 50,6%	Lokale Sportdeelname Index
Toename van het aantal inwoners dat sport en voldoende beweegt	Percentage inwoners van 18 jaar en ouder dat voldoet aan de beweegrichtlijnen	2024: 47,0%		2022: 47,7%	2020: 52%	Lokale Sportdeelname Index

3.5.4 Wat heeft het gekost?

3.5.4.1 Overzicht exploitatie

Exploitatie (bedragen * € 1.000)	Begroting 2024 (basis)	Begroting 2024 (na wijzigingen)	Rekening 2024	Vershil rekening t.o.v. begroting na wijzigingen
Lasten	23.745	23.389	25.008	-1.619
Baten	-3.527	-2.727	-4.605	1.878
Saldo van baten en lasten	20.219	20.662	20.403	259
Toevoegingen aan reserves (lasten)	0	0	0	0
Onttrekkingen aan reserves (baten)	-50	-50	-50	0
Gerealiseerd resultaat	20.169	20.612	20.353	259

3.5.4.2 Taakvelden

De volgende taakvelden maken deel uit van dit programma. Per taakveld is het saldo van lasten en baten weergegeven. Een positief bedrag (+) laat zien hoeveel geld dit taakveld de gemeente per saldo heeft gekost.

Taakvelden (bedragen * € 1.000)	Begroting 2024 (basis)	Begroting 2024 (na wijzigingen)	Rekening 2024	Vershil rekening t.o.v. begroting na wijziging
2.3 Recreativee havens	494	495	481	14
5.1 Sportbeleid en activering	8.169	8.217	8.321	-104
5.2 Sportaccommodaties	76	541	492	50
5.3 Cultuurpresentatie, -prod. en - part	4.781	4.893	4.726	167
5.4 Musea	2.956	3.229	3.196	33
5.5 Cultureel erfgoed	1.394	852	732	120
5.6 Media	2.349	2.435	2.456	-21
Totaal	20.219	20.662	20.403	259

3.5.4.3 Verschillenverklaring exploitatie

Omschrijving (bedragen * € 1000)		
2.3 Recreativee havens	14	V
Diverse kleine verschillen.	14	V
5.1 Sportbeleid en activering	104	N
De overschrijding op uitvoering sport wordt grotendeels veroorzaakt door de hogere uitgaven op het Volwassenenfonds. Conform een toezegging van de wethouder aan de raad zijn alle aanvragen, die aan de voorwaarden voldeden, gehonoreerd. In 2024 zijn 350 aanvragen gehonoreerd. Het begrote bedrag van € 50.000 is daarmee ruimschoots overschreden.	118	N
Diverse kleine verschillen.	14	V
5.2 Sportaccommodaties	49	V
Diverse kleine verschillen.	49	V
5.3 Cultuurpresentatie, -prod. en - part	167	V
Een deel van het impulsbudget evenementen 2024 kon door voorbereidende werkzaamheden, in afstemming met de evenementen-organisaties, niet volledig worden besteed.	115	V
Het eenmalige budget voor beheer en onderhoud kunst in de openbare ruimte en het budget ten behoeve van het "kado Museum Gouda" konden niet besteed worden in 2024. Voorgesteld wordt om deze bedragen opnieuw beschikbaar te stellen in 2025.	65	V
Diverse kleine verschillen.	13	N
5.4 Musea	33	V
Diverse kleine verschillen.	33	V
5.5 Cultureel erfgoed	120	V
Door fasering in de uitgaven Cultuur- en Erfgoedfonds is een licht voordeel ontstaan op deze post.	28	V
Het overige voordeel op Monumenten en Cultuur wordt voornamelijk veroorzaakt door de onderbesteding op de Instandhoudingsregeling Erfgoed. De actualisatie van deze regeling kon in 2024 niet worden afgerond.	49	V
Diverse kleine verschillen.	43	V

Omschrijving (bedragen * € 1000)		
5.6 Media	21	N
Diverse kleine verschillen.	21	N

3.5.4.4 Verschillenverklaring reserves

Omschrijving (bedragen * € 1000)	Verschil	V/N
Geen toe te lichten mutaties op reserves onder dit programma.		
Totaal	0	V

3.6 Leefbaarheid en veiligheid

Ambitie

Alle Gouwenaaars moeten kunnen wonen en opgroeien in veilige, leefbare buurten en wijken. Binnen het programma Leefbaarheid en veiligheid wordt gewerkt aan een breed scala aan onderwerpen, het gaat hierbij om zowel het voorkomen (preventie) als het bestrijden (repressie) van problemen variërend van ondermijning, drugscriminaliteit, jeugdcriminaliteit en -overlast tot mensenhandel en (woning)inbraken. Veiligheid wordt mede bepaald door de sociale verbondenheid in de buurt en de situatie op straat, waar buurtbewoners elkaar kunnen aanspreken. Voor een effectieve aanpak van veiligheidsvraagstukken is de verbinding en samenwerking met en inzet van tal van partijen in de veiligheidsketen en ook daarbuiten essentieel. Toezicht & Handhaving ondersteunt de uitvoering van het beleid met toezicht en handhaving.

Wat is bereikt?

1) Duurzaam terugdringen van ondermijnende criminaliteit

In 2024 heeft de gemeente samen met partners zoals politie, ODMH, RIEC en HEIT de strijd tegen ondermijning verder geïntensiveerd. Er zijn 15 integrale controles uitgevoerd, waarbij 151 panden zijn gecontroleerd op misstanden zoals witwassen, illegale bewoning en criminele netwerken. Het werkproces is verbeterd en er is meer ingezet op data-gestuurd werken om risico's vroegtijdig te signaleren en effectiever te kunnen handhaven.

2) Daling totaal aantal HIC en aanpakken van gedigitaliseerde criminaliteit

Het aantal woninginbraken steeg licht naar 120 in 2024. Dat komt neer op 15,8 inbraken per 10.000 inwoners. Dat is boven het landelijk gemiddelde van 12,4. Daarom blijft inbraakpreventie een prioriteit. De gemeente heeft ingezet op extra voorlichting en preventieve maatregelen, zoals buurtpreventieteams en voorlichtingscampagnes. Ook op het gebied van digitale criminaliteit is actie ondernomen, met gerichte informatiecampagnes voor ondernemers, ouderen en jongeren over bijvoorbeeld phishing en online fraude.

3) Afname jeugdoverlast en jeugdcriminaliteit

In 2024 zijn de meldingen van jeugdoverlast met ruim 40% gedaald, van 458 in 2023 naar 270 in 2024. Dit is mede te danken aan een versterkte samenwerking tussen gemeente, politie, jongerenwerk en onderwijs. Programma's zoals Jongerenwerk, de Top-X aanpak en het Risico-jongerenoverleg zijn doorontwikkeld en uitgebreid met extra inzet op preventie en vroegsignalering. Daarnaast zijn er activiteiten georganiseerd om jongeren perspectief te bieden en hen weg te houden van criminaliteit.

4) Een verdere professionalisering van het beleid en de uitvoering rondom vergunningen

Door de stijging van horecavergunningaanvragen, Bibob-onderzoeken en demonstraties is gewerkt aan efficiëntere en transparantere procedures. De aanvraagformulieren en productenpagina op de website zijn verbeterd en het zaaksysteem is verder doorontwikkeld. Hierdoor verloopt de verwerking van vergunningen sneller en overzichtelijker. Daarnaast is binnen de gemeente extra expertise ingezet om aanvragen en handhaving beter op elkaar af te stemmen.

5) Voorkomen van polarisatie en radicalisering

In 2024 is de samenwerking tussen betrokken professionals en ketenpartners versterkt en geprofessionaliseerd. De netwerken in de stad zijn uitgebreid en er is geïnvesteerd in trainingen en bewustwording bij professionals. De publicatie van de 'fenomeenanalyse radicalisering en polarisatie' in 2024 biedt concrete handvatten voor verdere preventieve en signalerende acties. Hierdoor is de gemeente beter voorbereid op mogelijke spanningen en extremisme binnen de samenleving.

3.6.1 Wat heeft de gemeente ervoor gedaan?

Doelstelling 1: Duurzaam terugdringen van ondermijnende criminaliteit

- **Versterkte integrale controles.** In 2024 zijn 15 integrale controles uitgevoerd op horecaondernemingen, overlastpanden, bedrijventerreinen, garageboxen en illegale (onvergunde) prostitutie. Door samenwerking met partners zoals politie, ODMH en RIEC kon gerichter worden gehandhaafd en werden misstanden sneller opgespoord.
- **Bewustwording en voorlichting.** Inwoners, gemeenteambtenaren en andere professionals zijn actief voorgelicht over de risico's van ondermijnende criminaliteit en hoe signalen te herkennen. Dit draagt bij aan een betere signalering en vroegtijdige aanpak.
- **Datagedreven en informatiegestuurde aanpak.** De gemeente heeft het informatiegestuurd en datagericht werken verder ontwikkeld. Daardoor worden signalen effectiever en sneller opgepakt. Door aanscherping van werkprocessen is de gemeentelijke informatiepositie versterkt en dat vergroot de effectiviteit van de aanpak.
- **Regionale afstemming Wet Bibob.** Binnen een districtsbrede werkgroep is de toepassing van het Bibob-instrument afgestemd. Zo wordt regionaal een eenduidige aanpak gehanteerd en kunnen criminelen minder gemakkelijk van gemeente naar gemeente uitwijken.
- **Aanstellen Bibob-coördinator en versterking team.** In 2024 is een Bibob-coördinator gestart met een verkenning naar de uitbreiding van de Wet Bibob naar andere sectoren dan de horecabranche, om een waterbedeffect te voorkomen en een eerlijk en gezond ondernemersklimaat te bevorderen. Daarnaast zijn de twee vacatures van jurist openbare orde en veiligheid ingevuld en dat heeft de slagkracht van de gemeente vergroot.

Doelstelling 2: Daling aantal woninginbraken en aanpakken van gedigitaliseerde criminaliteit

- **Monitoring en preventieacties tegen woninginbraken.** Samen met de politie is de ontwikkeling van het aantal woninginbraken gemonitord. In samenwerking met Buurt WhatsAppgroepen, Buurtvoorlichters, politie en BOA's zijn preventieacties georganiseerd om bewoners bewuster te maken van inbraakrisico's en hen te helpen hun woning beter te beveiligen.
- **Gerichte aanpak van inbrekers en jonge aanwas.** In het Zorg- en Veiligheidshuis is actie ondernomen om daders van woninginbraken aan te pakken en te begeleiden. Ook is ingezet op het voorkomen dat jongeren instromen in criminele netwerken die zich bezighouden met woninginbraken.
- **Voorlichting over cybercriminaliteit in het onderwijs.** Op 30 scholen in het primair- en voortgezet onderwijs zijn voorlichtingen gegeven over de risico's van gedigitaliseerde criminaliteit. Hiermee zijn jongeren bewuster gemaakt van de gevaren van bijvoorbeeld phishing, identiteitsfraude en online oplichting.
- **Ondersteuning van ondernemers bij cybercrime en ondermijning.** Ondernemers zijn via een congres in de Goudse Schouwburg geïnformeerd over de risico's van cybercrime en ondermijning. Dit evenement bracht ondernemers, experts en veiligheidspartners samen om kennis te delen en weerbaarheid te vergroten.
- **Samenwerking binnen de regionale werkgroep cybercriminaliteit.** De gemeente heeft kennis gedeeld en afgestemd met andere gemeenten om samen een effectieve en gecoördineerde aanpak te realiseren. Dit gebeurde binnen de regionale werkgroep cyber- en gedigitaliseerde criminaliteit van het Regionaal Samenwerkingsverband Integrale Veiligheid (RSIV).

Doelstelling 3: Afname jeugdoverlast en jeugdcriminaliteit

- **Gedragsinterventie 'Alleen jij bepaalt wie je bent' (AJB).** De interventie AJB, een bewezen effectieve gedragsaanpak voor kwetsbare jongeren, is voortgezet. In 2024 deden 40 jongeren mee via een voetbalvereniging en diverse middelbare scholen. Negen onderwijsinstellingen zijn benaderd om zich bij het programma aan te sluiten.
- **Intensieve coaching en begeleiding.** Twee IPTA-coaches begeleidden jongeren in een kwetsbare situatie intensief naar school of werk om delinquent gedrag te voorkomen. In 2024 liepen er negen coachingstrajecten waarvan een deel in 2025 wordt voortgezet.
- **Risico Jongeren Overleg en individuele interventies.** In het Risico Jongeren Overleg zijn 31 jongeren besproken. De gemeente en politie hebben bij 13 jongvolwassenen huisbezoeken afgelegd om hen te wijzen op hun gedrag en de gevolgen. Drie gesprekken vonden plaats in het Huis van de Stad, waarvan twee leidden tot een officiële waarschuwing voor een gebiedsverbod.
- **Gerichte groepsaanpak en interventies voor moeders.** Er is een groepsaanpak uitgevoerd, waarbij 19 moeders zijn benaderd om deel te nemen aan een interventie. Deze aanpak was gericht op jongeren die in groepsverband overlast veroorzaakten, waarvan een deel in mei 2024 is afgerond.
- **Top-X aanpak voor criminele jeugdgroepen.** In 2024 is een doorlopende Top-X aanpak uitgevoerd, gericht op negen personen. Deze aanpak richt zich op de zwaarste categorie probleemjongeren. Daarbij wordt samen met politie en zorgpartners gewerkt aan gedragsverandering en het tegengaan van verdere criminaliteit.

Doelstelling 4: Een verdere professionalisering van het beleid en de uitvoering rondom vergunningen

- **Professionalisering van vergunningverlening.** In 2024 is een vast team ingericht dat ondernemers en evenementorganisatoren begeleidt bij (vergunning)aanvragen. De samenwerking met Toezicht en Handhaving en andere gemeentelijke afdelingen is versterkt om het proces efficiënter en effectiever te maken.
- **Omgaan met de stijging van demonstraties.** Door de toename van demonstraties is extra personeelscapaciteit ingezet binnen vergunningverlening, crisisbeheersing en handhaving. Daarnaast is geïnvesteerd in structureel contact met de meest actieve demonstratiegroepen om demonstraties ordelijk te laten verlopen.

Doelstelling 5: Voorkomen van polarisatie en radicalisering

- **Persoonsgerichte aanpak radicalisering.** In het Zorg- en Veiligheidshuis zijn individuele gevallen van (mogelijke) radicalisering intensief en frequent besproken. Zo kon snel en effectief worden ingegrepen waar nodig.
- **Scholing van professionals.** Ongeveer 70 interne en externe professionals hebben trainingen gevolgd bij het Rijksopleidingsinstituut tegengaan Radicalisering. Zij zijn getraind in het herkennen van radicalisering, rechtsextremisme en hebben hun intercultureel bewustzijn vergroot.
- **Netwerksamenwerking en kennisdeling.** De gemeente nam deel aan 26 netwerkoverleggen binnen de regio en op landelijk niveau om kennis, ervaringen en best practices te delen. Ook zijn diverse professionals en organisaties in Gouda betrokken bij de aanpak van radicalisering.
- **Onderzoek naar radicalisering en polarisatie.** In opdracht van de gemeente heeft een extern onderzoeksbureau een 'fenomeenanalyse' uitgevoerd. Dit onderzoek geeft inzicht in hoe radicalisering en polarisatie zich in Gouda manifesteren en biedt handvatten voor verdere aanpak.

3.6.2 Verbonden partijen

Verbonden partijen dragen bij aan de te realiseren beleidsdoelstellingen van de gemeente. Meer informatie over de verbonden partijen is te vinden in de paragraaf verbonden partijen.

3.6.3 Doelen en indicatoren

Doelen

Onderstaand zijn de Global Goals weergegeven die van toepassing zijn op dit beleidsprogramma.

Indicatoren

In de onderstaande tabel zijn de indicatoren weergegeven die samenhangen met doelstellingen binnen dit programma.

Doelstelling	Indicator	Data (jaarstukken 2024)	Data (jaarstukken 2023)	Data (eerdere meting)	Data (eerdere meting)	Databron
Signaleren, voorkomen en aanpakken van ondermijnende criminaliteit	Integrale controles	2024: 15	2023: 14	2022: 9	2021: 9	Gemeente Gouda, Team Ondernijning
Signaleren, voorkomen en aanpakken van ondermijnende criminaliteit	Signalen/casussen in ondernijning	2024 135	2023 87	x	x	Gemeente Gouda, Team Ondernijning
Daling van het totaal aantal High Impact Crimes	Woninginbraken	2024: 120	2023: 105	2022: 155	2021: 137	Tabellenboek Politie
Daling van het totaal aantal High Impact Crimes	High Impact crime	2024: 485	2023: 453	2022: 487	2021: 430	Tabellenboek Politie
Afname jeugd-overlast	Meldingen overlast jeugd	2024: 270	2023: 458	2022: 480	2021: 491	Tabellenboek Politie
Afname jeugd-overlast	Verwijzingen HALT	2024: 24	2023: 24	2022: 23	2021: 35	Gemeente Gouda, Team Jeugd

Doelstelling	Indicator	Data (jaarstukken 2024)	Data (jaarstukken 2023)	Data (eerdere meting)	Data (eerdere meting)	Databron
Professionalisering vergunning-beleid	Aan de exploitatie-vergunningen gerelateerde Bibob-toetsen	2024: Nog niet bekend	2023: 20		2021: 14	Gemeente Gouda, Team Bijzondere Wetten
Professionalisering vergunning-beleid	Verleende vergunningen voor horeca (exploitatie vergunningen) en evenementen	2024:	2023: Exploitatie-vergunningen: 9 Evenementen vergunningen: 127 Evenementen-meldingen: 86	2022: Exploitatie-vergunningen: 17 Evenementen vergunningen: 133 Evenementen-meldingen: 101	2021: Exploitatie-vergunningen: 14 Evenementen vergunningen: 31 Evenementen-meldingen: 3	Gemeente Gouda, Team Bijzondere Wetten
Voorkomen van polarisatie en radicalisering	Netwerk-gesprekken	2024: 26	2023: 28		2021: geen i.v.m. Covid-19	Gemeente Gouda, Team Radicalisering & Polarisation
Voorkomen van polarisatie en radicalisering	Signalen/casussen	2024: 9	2023: 6	2022: 6	x	Gemeente Gouda, Team Radicalisering & Polarisation

3.6.4 Wat heeft het gekost?

3.6.4.1 Overzicht exploitatie

Exploitatie (bedragen * € 1.000)	Begroting 2024 (basis)	Begroting 2024 (na wijzigingen)	Rekening 2024	Vershil rekening t.o.v. begroting na wijzigingen
Lasten	11.896	13.025	12.703	323
Baten	-150	-632	-369	-263
Saldo van baten en lasten	11.746	12.394	12.334	60
Toevoegingen aan reserves (lasten)	0	0	0	0
Onttrekkingen aan reserves (baten)	-50	-50	-50	0
Gerealiseerd resultaat	11.696	12.344	12.284	60

3.6.4.2 Taakvelden

De volgende taakvelden maken deel uit van dit programma. Per taakveld is het saldo van lasten en baten weergegeven. Een positief bedrag (+) laat zien hoeveel geld dit taakveld de gemeente per saldo heeft gekost.

Taakvelden (bedragen * € 1.000)	Begroting 2024 (basis)	Begroting 2024 (na wijzigingen)	Rekening 2024	Vershil rekening t.o.v. begroting na wijziging
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	6.098	6.106	6.177	-71
1.2 Openbare orde en veiligheid	5.648	6.287	6.157	131
Totaal	11.746	12.394	12.334	60

3.6.4.3 Verschillenverklaring exploitatie

Omschrijving (bedragen * € 1000)		
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	70	N
Diverse kleine verschillen.	0	0
Diverse kleine verschillen.	70	N
1.2 Openbare orde en veiligheid	130	V
Een deel van het budget dat bij de Kadernota Integraal VeiligheidsBeleid (meerjarig) beschikbaar is gesteld kon, door een latere invulling van vacatures, niet worden besteed.	51	V
Diverse kleine verschillen.	16	V
De inzet op High Impact Crime kon nagenoeg volledig met eigen medewerkers worden uitgevoerd. Het aanvullende budget hoefde niet aangesproken te worden.	63	V

3.6.4.4 Verschillenverklaring reserves

Omschrijving (bedragen * € 1000)	Verschil	V/N
Geen toe te lichten mutaties op reserves onder dit programma.		
Totaal	0	V

3.7 Bestuur en organisatie

Ambitie

Regio en partnerschappen

Ontwikkelingen in Gouda zijn van belang voor de omliggende gemeenten in de regio en andersom. Veel van de opgaven waar de gemeente voor staat, kunnen alleen op regionaal niveau worden opgelost.

De intensieve samenwerking in de regio Midden-Holland wordt voortgezet. Wederkerigheid is daarbij belangrijk. Huidige samenwerkingsverbanden zijn onder andere samenwerking in de regio Midden-Holland, samenwerking met verschillende steden als Alphen en Woerden, en in verbanden als de G40 en VNG en gemeenschappelijke regelingen.

Met de wijziging in de wet Gemeenschappelijke Regelingen bezien we hoe we invulling kunnen geven aan de versterking van de controlerende en kader stellende rol van de gemeenteraad in deze regelingen.

Wat is bereikt?

1) Samenwerking

De twaalf thema's voor raadsbreed samenwerken zijn verder uitgewerkt door de raad en het college. De raad is op diverse thema's vroegtijdig betrokken door te werken met startnotities. Daardoor is er in een vroeg stadium ruimte voor dialoog en gezamenlijke richting.

2) Gemeenschappelijke regelingen

In 2024 zijn vijf gewijzigde gemeenschappelijke regelingen ter instemming voorgelegd aan het college en voor zienswijze en besluitvorming aangeboden aan de gemeenteraad. Hiermee heeft Gouda alle negen noodzakelijke aanpassingen doorgevoerd. Vanwege het specifieke karakter van gemeenschappelijke regelingen blijven onderlinge verschillen op bepaalde onderdelen onvermijdelijk.

Per 1 januari 2025 is de Regionale Werkorganisatie Sociaal Domein (RWO) overgegaan naar een gemeenschappelijke regeling. De gemeenten Bodegraven-Reeuwijk, Gouda, Krimpenerwaard, Waddinxveen en Zuidplas zijn daarmee gezamenlijk verantwoordelijk voor de inkoop en contractering van zorg in het sociaal domein. Het jaar 2024 stond in het teken van de overgang, implementatie en borging van deze nieuwe samenwerkingsvorm.

Daarnaast is de Nota Verbonden Partijen in concept gereed. Deze nota heeft als doel de monitoring en sturing op Verbonden Partijen te versterken. Het voorstel is om de nota in juni 2025 ter bespreking en besluitvorming aan de gemeenteraad voor te leggen.

3) Regio en partnerschappen

De gemeente Gouda opereert zelfbewuster binnen diverse samenwerkingsverbanden en maakt steeds een zorgvuldige afweging over het juiste schaalniveau en de meest geschikte partners. Door strategische samenwerking wordt de positie van Gouda in de regio versterkt en kunnen gezamenlijke opgaven effectiever worden aangepakt.

4) Ruimte voor burgerinitiatieven

In 2024 zijn diverse bewonersinitiatieven ondersteund die bijdragen aan een schonere, groenere en toegankelijker leefomgeving. Tijdens de Landelijke Opschoondag vonden tientallen zwerfafvalacties plaats en zijn 31 opfleurovergoedingen uitgekeerd. Daarnaast zijn 44 nieuwe locaties toegevoegd aan het programma Groen Moet Je Doen, waaronder een grote buurttuin op het Halewijnplein. Via de regeling Grijs wordt Groen zijn op acht locaties nieuwe groene plekken aangelegd, met de meeste extra vierkante meters in de Crabethstraat. Tot slot is de speeltuin aan de F.W. Reitzlaan/IJssellaan toegankelijker gemaakt en is een toegankelijke picknicktafel geplaatst op het Zoutmanplein.

Voor Goudasfalt is een nieuw bestemmingsplan vastgesteld dat duurzaam ruimte geeft aan het burgerinitiatief voor doorontwikkeling.

3.7.1 Wat heeft de gemeente ervoor gedaan?

Doelstelling 1: Samenwerking

- **Integratie van bestuurlijke besluitvorming in het zaaksysteem.** Het bestuurlijke besluitvormingsproces is geïntegreerd in het zaaksysteem. Dit zorgt voor een efficiëntere en transparantere werkwijze, biedt meer grip op besluitvorming en voldoet aan de eisen van de Archiefwet.
- **Eenduidige werkwijze voor startnotities.** In samenwerking met de griffie is een eenduidige werkwijze vastgesteld om te zorgen dat startnotities goed aansluiten bij de doelstellingen uit het bestuursakkoord.

Doelstelling 2: Gemeenschappelijke regelingen

- **Afstemming over wetwijziging met gemeenschappelijke regeling.** De gemeente heeft nauw samengewerkt met de gemeenschappelijke regelingen om de gevolgen van de wetwijziging op een gecoördineerde en afgestemde manier te implementeren.
- **Brede interne afstemming voor de nota Verbonden Partijen.** Voor de nota Verbonden Partijen is intern breed afgestemd tussen verschillende vakinhoudelijke disciplines, zodat de nota goed aansluit bij de praktijk en de bestuurlijke kaders.
- **Overgang RWO naar gemeenschappelijke regeling.** In 2024 is de Regionale Werkorganisatie Sociaal Domein (RWO) omgevormd tot een gemeenschappelijke regeling. De gemeente Gouda heeft actief bijgedragen aan de implementatie en het inregelen van de nieuwe samenwerking tussen de vijf deelnemende gemeenten.

Doelstelling 3: Regio en partnerschappen

- **Organisatie en ontvangst van het VNG-congres.** Op 25 en 26 juni 2024 vond het VNG-congres plaats in het Groene Hart, met Alphen-Gouda-Woerden (AGW) als ontvangende organisatie. AGW was verantwoordelijk voor ruim 25 middagssessies, terwijl de ontvangst en het avondprogramma in Gouda plaatsvonden. Met 3.260 deelnemers was dit het best bezochte VNG-congres ooit.
- **Versterking van de Regio Midden-Holland.** Gemeenteraden hebben in 2024 middelen beschikbaar gesteld om zowel de strategische als de uitvoeringskracht van de Regio Midden-Holland te versterken. Dit leidde tot de start van een programmabureau, een strategisch programma en de verdere uitwerking van gezamenlijke regionale opgaven.
- **Uitbreiding netwerksamenwerking Alphen-Gouda-Woerden (AGW).** Vanuit de netwerksamenwerking AGW zijn programma's ontwikkeld rond Recreatie, Toerisme & Groen en Circulaire Economie. Ook andere gemeenten in het Groene Hart hebben zich aan deze programma's gecommitteerd.
- **Gerichte lobby op ontsluiting Westergouwe en Cortelande.** De lobbyagenda richtte zich op de ontsluiting van Westergouwe en Cortelande, in nauwe samenwerking met de gemeente Zuidplas en de Regio Midden-Holland.
- **G40-netwerkdag in Gouda.** Op 24 januari 2024 vond in Gouda de bestuurlijke netwerkdag van de G40 plaats. Daarbij zijn landelijke en stedelijke thema's besproken met vertegenwoordigers van de grote en middelgrote steden.

Doelstelling 4: Ruimte voor burgerinitiatieven

- **Bijstelling financiële middelen voor participatie.** In het Herfstakkoord 2024 zijn de middelen voor participatie bijgesteld van scenario 3 naar scenario 2. In een motie van 13 november 2024 is opgeroepen om bij de Begroting 2026 opnieuw een onderbouwde keuze voor scenario 3 voor te leggen, indien de financiële ruimte dit toelaat.
- **Versterking van ondersteuning en expertise.** Projectleiders kregen actieve ondersteuning van een participatieadviseur en nieuwe projectleiders zijn hier expliciet op gewezen. Daarnaast is geworven voor een kwartiermaker participatie en bewonersinitiatieven, die in maart 2025 start.
- **Vaststelling bestemmingsplan Goudasfalt.** In juni 2024 is het bestemmingsplan voor verbrede reikwijdte Goudasfalt vastgesteld door de raad. Dit biedt een duurzame juridische basis voor het burgerinitiatief om haar activiteiten de komende jaren te kunnen doorontwikkelen.
- **Ondersteuning van initiatieven via GoudaPot.** In 2024 ontving GoudaPot € 270.000 van de gemeente. Daarmee zijn 178 aanvragen toegekend. Het bestuur heeft extra ingezet op het vergroten van de bekendheid van de regeling.
- **Geïntegreerde samenwerking met Gouda Bruist.** De samenwerking met Gouda Bruist is in 2024 verder geprofessionaliseerd: losse deelopdrachten per afdeling zijn grotendeels gebundeld in een gezamenlijke opdracht. Deze aanpak wordt de komende jaren verder doorgezet.

3.7.2 Verbonden partijen

Verbonden partijen dragen bij aan de te realiseren beleidsdoelstellingen van de gemeente. Meer informatie over de verbonden partijen is te vinden in de paragraaf Verbonden partijen.

3.7.3 Doelen en indicatoren

Doelen

Onderstaand zijn de Global Goals weergegeven die van toepassing zijn op dit beleidsprogramma.

Indicatoren

In de onderstaande tabel zijn de indicatoren weergegeven die samenhangen met doelstellingen binnen dit programma.

Doelstelling	Indicator	Data (jaarstukken 2024)	Data (jaarstukken 2023)	Data (eerdere meting)	Data (eerdere meting)	Databron
Samenwerking	Vertrouwen in overheid en gezondheidsinstellingen		2023 (september): Landelijke overheid: 22,3% Lokale overheid: 33,8%	2022 (november): Landelijke overheid: 29,3% Lokale overheid: 43,3%	2021 (december): Landelijke overheid: 35,3% Lokale overheid: 43,9%	(RISBO, enquête sociale cohesie via Kieskompas) https://www.waarstaatje-gemeente.nl/dashboard/maatschappelijke-en-economische-veerkracht/sociale-cohesie
Gemeenschappelijke regelingen	Percentage jaarrekening gemeenschappelijke regelingen (lasten gemeenschappelijke regelingen/ totaal van lasten)		2023: % van totaal lasten	2022: 7.94% van totaal lasten	2021: 8.32% van totaal lasten	Jaarrekening Gemeente Gouda
Regio en partnerschappen	Aantal samenwerkingsverbanden		Nog geen nieuwe waarde beschikbaar.	2020: 29 samenwerkingsverbanden	x	(Regioatlas) https://www.regioatlas.nl/kaarten#_samenwerkingskaart-gouda_1
Ruimte voor burgerinitiatieven	Score voor 'Samenwerking met inwoners', of voor 'gemeente betreft buurt'		Monitoring start per 2024	x	x	Stadspeiling

3.7.4 Wat heeft het gekost?

3.7.4.1 Overzicht exploitatie

Exploitatie (bedragen * € 1.000)	Begroting 2024 (basis)	Begroting 2024 (na wijzigingen)	Rekening 2024	Verschil rekening t.o.v. begroting na wijzigingen
Lasten	42.403	45.167	46.350	-1.182
Baten	-7.730	-8.230	-10.082	1.852
Saldo van baten en lasten	34.673	36.937	36.268	670
Toevoegingen aan reserves (lasten)	1.887	1.887	1.887	0
Onttrekkingen aan reserves (baten)	-3.169	-4.600	-4.384	-216
Gerealiseerd resultaat	33.391	34.225	33.771	454

3.7.4.2 Taakvelden

De volgende taakvelden maken deel uit van dit programma. Per taakveld is het saldo van lasten en baten weergegeven. Een positief bedrag (+) laat zien hoeveel geld dit taakveld de gemeente per saldo heeft gekost.

Taakvelden (bedragen * € 1.000)	Begroting 2024 (basis)	Begroting 2024 (na wijzigingen)	Rekening 2024	Vershil rekening t.o.v. begroting na wijziging
0.1 Bestuur	6.253	6.466	6.801	-335
0.2 Burgerzaken	1.184	1.800	1.764	36
0.4 Overhead	27.236	28.671	27.702	969
Totaal	34.673	36.937	36.268	670

3.7.4.3 Verschillenverklaring exploitatie

Omschrijving (bedragen * € 1000)		
0.1 Bestuur	335	N
De netwerksamenwerking Alphen-Gouda-Woerden werkt aan het versterken van het Groene Hart. De gemeente Gouda verzorgt namens de netwerksamenwerking het financiële beheer van de samenwerking. In 2024 is de programmatische manier van werken, met bijzondere aandacht voor circulaire economie en recreatie & groen, goed op gang gekomen. Dat uit zich ook in het toegekend krijgen van subsidies en bijdragen van aangesloten gemeenten in het Groene Hart. Eind 2024 zijn voor het programma Groene Hart Circulair meerdere subsidies en bijdragen van gemeenten toegekend voor projecten en actielijnen, waarvoor de uitgaven grotendeels plaatsvinden in 2025.	193	V
De organisatie van het VNG congres 2024 heeft geleid tot hogere kosten. Deze zijn met name te verklaren door de keuze voor de plenaire locatie waar meer kosten aan verbonden waren dan vooraf voorzien.	80	N
Vanwege de jaarlijkse herberekening van de benodigde voorziening voor de pensioenen (oud-) wethouders dient een extra bedrag aan de voorziening gedoteerd te worden.	243	N
De kosten voor wachtgeld van oud-wethouders werd voorheen in de exploitatie begroot en geboekt. Hiervoor dient echter een voorziening te worden gevormd. De lasten voor de komende jaren dienen in 2024 in 1 keer aan de voorziening te worden gedoteerd. In de komende jaren geeft dit een voordeel in de exploitatie op.	279	N
Het budget voor intergemeentelijke samenwerking is niet geheel besteed en diverse andere kleine verschillen.	74	V
0.2 Burgerzaken	36	V
Diverse kleine verschillen.	36	V
0.4 Overhead	969	V
Een gezamenlijke aanbesteding heeft een voordeliger tarief voor gas en elektra opgeleverd. Verder zijn er diverse lagere kosten voor schoonmaak geweest, zoals een lagere inzet in het eerste halfjaar en een buitengeveel die niet kon worden gebruikt.	311	V
Door vroegtijdige beëindiging van contracten met ingehuurd medewerkers van de afdeling Dienstverlening is budget overgebleven. De (ongewenste) eerdere uitstroom van deze collega's hebben we niet op korte termijn kunnen opvangen.	293	V
Het budget voor automatisering is de laatste jaren verhoogd in verband met verwachte stijgingen in de kosten. De prognose was dat de kosten met 15% zouden stijgen. Uiteindelijk blijken de kosten voor 2024 minder hard te zijn gestegen dan geraamd.	232	V
Door vertraging is een aantal gemeentebrede ICT-projecten niet van start gegaan volgens planning en doorgeschoven naar 2025. Hierdoor is het beschikbare budget niet volledig besteed in 2024.	170	V
Dit tekort voor inhuur derden in verband met langdurig zieken wordt gedekt met het overschot in Taakveld 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie.	158	N
Dit zijn regionale middelen. Voorgesteld wordt om de middelen op taakvelden 0.4, 6.1, 6.71d, 6.72d, 6.82a en 7.1 over te dragen aan de GRJW.	454	N
De gemeentebrede opslag voor overhead wordt centraal op het directiebudget begroot. De daadwerkelijke gemaakte kosten worden op de diverse andere afdelingen begroot en doorbelast naar de andere taakvelden. Daarmee is deze post gemeentebreed saldoneutraal.	507	V
Diverse kleine verschillen.	42	N
De organisatie moet soms kosten maken voor organisatieontwikkeling. Ter dekking van deze kosten heeft de raad de reserve Organisatieontwikkeling in het leven geroepen. Hierop kan een beroep worden gedaan als het gaat om incidentele (re-)organisatiekosten die niet uit reguliere budgetten kunnen worden betaald. Er zijn minder kosten gemaakt dan vanuit de reserve als onttrekking begroot is. Veel kon binnen bestaande budgetten worden opgelost. Hierdoor is in 2024 een beperkt beroep gedaan op de reserve Organisatieontwikkeling en kan de reserve worden aangewend wanneer dat meer nodig is. Dit heeft ook betrekking op taakveld 0.8.	32	V
Het incidentele budget voor implementatie van het eHRM systeem is nog niet geheel in de 2024 besteed. Voorgesteld wordt dit budget over te hevelen naar 2025.	78	V

3.7.4.4 Verschillenverklaring reserves

Omschrijving (bedragen * € 1000)	Vershil	V/N
De reserve Organisatieontwikkeling wordt breed ingezet ter dekking van zowel reeds in gang gezette als toekomstige organisatieontwikkelingen. In 2024 zijn er minder kosten gemaakt die verrekend worden met de reserve.	216	N
Totaal	216	N

3.7.5 Overhead

3.7.5.1 Inleiding

Alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces worden volgens het BBV gerekend tot de overhead. Baten en lasten van de overhead moeten apart en afzonderlijk worden vermeld. Hierdoor kan de raad beter sturen op e bedrijfsvoering. En door de eenduidige systematiek gaat vergelijken met andere gemeenten gemakkelijker.

Vanwege administratief technische redenen is de overhead in Gouda een onderdeel van programma 7 Bestuur en organisatie.

3.7.5.2 Toelichting op de overhead

Voorbeelden van kosten die tot de overhead worden gerekend zijn de salarislsten van leidinggevenden en van medewerkers van de afdeling financiën. Ook de exploitatielasten van het Huis van de Stad maken deel uit van de overhead.

In het BBV is voor de grondexploitaties, investeringen en voorzieningen een uitzondering gemaakt voor wat betreft het centraal begroten en verantwoorden van overheadkosten. Deze uitzondering is gemaakt omdat het niet toerekenen van de overhead zou leiden tot een nadelig resultaat. De jaarlijkse last zou dan namelijk ineens ten laste van het begrotingsresultaat moeten worden gebracht in plaats van deze toe te rekenen aan het grondbedrijf, de onderhoudsvoorzieningen en de investeringen.

Toerekening overhead aan heffingen en tarieven

Doordat de overhead kosten in een apart overzicht worden verantwoord ontstaat een beter inzicht in de directe kosten die de gemeente maakt voor het leveren van haar producten binnen de programma's. Dit betekent niet dat dat de overhead buiten beschouwing wordt gelaten bij de berekening van de heffingen en tarieven. Deze wordt namelijk extracomptabel (buiten de boekhouding om) berekend ten behoeve van de tariefstelling en om aan te tonen dat de gemeente met deze heffingen geen winst maakt. De toegerekende overhead aan de heffingen en tarieven maakt onderdeel uit van de gepresenteerde kosten van overhead.

3.7.5.3 Specificatie overhead

Exploitatie - Lasten (bedragen * € 1.000)	Begroting 2024 (basis)	Begroting 2024 (na wijzigingen)	Rekening 2024	Vershil rekening t.o.v. begroting na wijzigingen
Beheer openbare ruimte	430	491	536	-44
Bestuur Veiligheid en Dienstverlening	200	211	213	-2
Bestuurs- en managementondersteuning	2.000	2.469	2.519	-50
Centraal juridische afdeling	817	1.026	1.033	-7
Concernstaf	860	1.054	1.036	18
Dienstverlening	1.744	2.315	2.027	288
Directie algemeen	75	-877	-1.384	507
Directie Maatschappelijke Ontwikkeling	159	166	169	-3
Directie Ruimtelijke Ontwikkeling	171	180	175	5
Facilitaire Zaken	3.594	3.848	3.601	247
Financiën	1.888	1.767	1.689	77
Human resource management	4.394	4.803	4.780	23
Informatievoorziening en automatisering	10.686	10.479	9.505	974
Leerlingzaken	163	163	170	-7
Maatschappelijk beleid	-274	143	286	-143
Opgroeien en start arbeidsmarkt	155	162	297	-135
Projecten openbare ruimte	148	152	226	-74
Regionale Werkorganisatie Sociaal Domein in opr.	2.497	2.780	4.809	-2.030
Ruimtelijk beleid en advies	224	234	250	-16
Toezicht en Handhaving	180	185	232	-47
Vastgoed, Grondzaken en Ontwikkeling	2.463	2.518	2.675	-157
Veiligheid en wijken	246	152	167	-16

Exploitatie - Lasten (bedragen * € 1.000)	Begroting 2024 (basis)	Begroting 2024 (na wijzigingen)	Rekening 2024	Vershil rekening t.o.v. begroting na wijzigingen
Werk en financiën	278	295	290	5
Zorg en Ondersteuning	176	133	130	3
Totaal	33.272	34.850	35.431	-581

Exploitatie - Baten (bedragen * € 1.000)	Begroting 2024 (basis)	Begroting 2024 (na wijzigingen)	Rekening 2024	Vershil rekening t.o.v. begroting na wijzigingen
Beheer openbare ruimte	0	0	-3	3
Bestuur Veiligheid en Dienstverlening	0	0	-3	3
Bestuurs- en managementondersteuning	0	0	-19	19
Centraal juridische afdeling	-31	-31	-17	-13
Concernstaf	0	0	0	0
Dienstverlening	0	0	0	0
Directie algemeen	0	0	0	0
Directie Maatschappelijke Ontwikkeling	0	0	0	0
Directie Ruimtelijke Ontwikkeling	0	0	0	0
Facilitaire Zaken	-449	-449	-492	43
Financiën	0	0	0	0
Human resource management	0	0	-8	8
Informatievoorziening en automatisering	-3.354	-3.126	-3.040	-87
Leerlingzaken	0	0	0	0
Maatschappelijk beleid	-18	-18	-3	-15
Opgroeien en start arbeidsmarkt	0	0	0	0
Projecten openbare ruimte	0	0	0	0
Regionale Werkorganisatie Sociaal Domein in opr.	-1.984	-2.354	-3.929	1.575
Ruimtelijk beleid en advies	0	0	-4	4
Toezicht en Handhaving	0	0	0	0
Vastgoed, Grondzaken en Ontwikkeling	-193	-193	-207	14
Veiligheid en wijken	-8	-8	-3	-5
Werk en financiën	0	0	0	0
Zorg en Ondersteuning	0	0	0	0
Totaal	-6.036	-6.179	-7.728	1.550

3.7.5.4 Overheadpercentage

Het BBV schrijft voor dat een indicator moeten worden opgenomen in de begroting, welke de totale overheadkosten uitdrukt in een percentage van de totale lasten exclusief toevoegingen aan reserves.

Omschrijving (bedragen * € 1.000)	Begroting 2024 (na wijzigingen)	Rekening 2024
Totale overheadkosten (programma totaal)	34.850	35.431
Toerekening externe kostendragers	-6.179	-7.728
Totale overheadkosten (excl toerekening)	28.671	27.702
Totale lasten (exclusief toevoegingen aan reserves)	406.494	390.122
Berekend overheadpercentage	7,1%	7,1%

3.8 Financiering en algemene dekkingsmiddelen

Waar staat het programma voor?

In de zeven programma's van deze jaarstukken zijn de specifieke lasten en baten per programma opgenomen. Daarnaast heeft de gemeente ook lasten en baten die niet aan een programma zijn toe te rekenen. Het betreft de inkomsten uit het gemeentefonds en de algemene belastingen maar ook de financiering/treasury, de post voor onvoorziene uitgaven en de vennootschapsbelasting. Deze posten komen aan de orde in dit onderdeel van de jaarstukken Financiering en Algemene dekkingsmiddelen.

3.8.1 Inleiding

Algemene dekkingsmiddelen zijn inkomsten zonder een specifiek vooraf bepaald bestedingsdoel. Dit betekent dat de gemeente deze middelen flexibel kan inzetten voor diverse uitgaven. Voorbeelden van algemene dekkingsmiddelen zijn de uitkering uit het gemeentefonds, opbrengsten van gemeentelijke belastingen zoals de OZB en precariobelasting, en inkomsten uit treasury.

Omdat er geen directe koppeling is tussen deze inkomsten en specifieke doelstellingen, bevat deze paragraaf geen prestatie-indicatoren. De algemene dekkingsmiddelen zijn onderverdeeld in de volgende categorieën:

- Financiering/treasury
- Lokale heffingen zonder specifiek bestedingsdoel
- Uitkering uit het gemeentefonds
- Overige baten en lasten

3.8.2 Toelichting op financiering

Treasury

Dit taakveld omvat het financieel beheer van de gemeente, waaronder het aantrekken en uitzetten van gelden en het beheer van deelnemingen. Hieronder vallen de rentelasten van leningen, rentebaten uit investeringen, inkomsten uit doorbelaste omslagrente en opbrengsten uit verstrekte leningen aan derden. Daarnaast omvat dit taakveld garantiepremies voor verstrekte borgstellingen en dividendinkomsten uit deelnemingen.

De ontwikkelingen rondom treasury worden uitgebreid toegelicht in de paragraaf *Financiering*.

In dit onderdeel van de jaarrekening wordt specifiek ingegaan op het saldo van de financieringsfunctie en de ontvangen dividenden.

Saldo financieringsfunctie

Het saldo van de financieringsfunctie bestaat uit de ontvangen rente over de uitzettingen, alsmede de betaalde rentelasten over de aangeane leningen en over de aangetrokken middelen in rekening-courant.

Saldo financieringsfunctie (bedragen * € 1.000)	Begroting 2024 (basis)	Begroting 2024 (na wijzigingen)	Rekening 2024	Vershil rekening t.o.v. begroting na wijzigingen
Lasten	-1.394	-444	-592	148
Baten	-75	-173	-584	411
Saldo van baten en lasten	-1.469	-618	-1.176	559

Toelichting op de tabel

Het werkelijk saldo van de financieringsfunctie wijkt ten opzichte van de begroting na wijziging per saldo af met € 559.000 voordelig.

Belangrijkste oorzaken van de afwijkingen:

In 2024 is minder geleend dan begroot. Het rentetarief viel lager uit. Hierdoor waren de rentekosten op kasgeldleningen € 90.000 lager. Op langlopende leningen waren de rentekosten € 70.000 lager.

De baten zijn € 410.000 hoger dan begroot. Dat heeft de volgende oorzaken:

- Belastingrente van € 219.000. Deze rente was niet begroot en heeft te maken met de suppletieaangifte Btw-compensatiefonds en de belasting hierover.
- Renteontvangsten op de rekening-courant bij de schatkist (€ 132.000) en BNG Bank (€ 9.000).
- Rente op geleend geld van € 50.000.

Dividenden

De dividendinkomsten van de gemeente Gouda komen uit het aandelenbezit in de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG). Oasen en Cyclus keren geen dividend uit.

Dividend (bedragen * € 1.000)	Begroting 2024 (basis)	Begroting 2024 (na wijzigingen)	Rekening 2024	Vershil rekening t.o.v. begroting na wijzigingen
Lasten	0	0	0	0
Baten	-150	-151	-151	0
Saldo van baten en lasten	-150	-151	-151	0

Toelichting op de tabel

Geen verschillen tussen de gerealiseerde bedragen en de begroting na wijziging.

3.8.3 Toelichting op overige algemene dekkingsmiddelen

De overige onderdelen van de algemene dekkingsmiddelen worden als volgt toegelicht.

3.8.3.1 Lokale heffingen

De Gemeentewet bepaalt welke belastingen gemeenten mogen heffen. De gemeenteraad stelt jaarlijks de tarieven vast. Sommige belastinginkomsten hebben een specifieke bestemming, zoals de riool- en afvalstoffenheffing. Andere inkomsten, zoals de onroerendezaakbelasting (OZB) en parkeerbelastingen, worden ingezet als algemene dekking voor gemeentelijke uitgaven.

Onroerende zaakbelasting (woningen en niet-woningen)

De OZB is een gemeentelijke belasting op woningen en niet-woningen en vormt een belangrijke bron van inkomsten voor de gemeente Gouda. Binnen de lokale heffingen levert de OZB de op één na hoogste opbrengst, na de rioolheffing. De OZB bestaat uit een belasting voor eigenaren en een belasting voor gebruikers.

De hoogte van de aanslag OZB wordt bepaald aan de hand van de WOZ-waarde van het pand. Deze waarde wordt jaarlijks vastgesteld volgens de Wet WOZ. Voor 2024 is uitgegaan van de waarde peildatum 1 januari 2023. De OZB-tarieven worden jaarlijks herzien.

De opbrengsten van de OZB worden verantwoord binnen de taakvelden *OZB woningen* en *OZB niet-woningen*. Hier tegenover staan de perceptiekosten: dit zijn de kosten die de gemeente maakt voor het opleggen en innen van de aanslagen, de afhandeling van bezwaarschriften en de uitvoering van de Wet WOZ.

Een uitgebreide toelichting op de OZB is opgenomen in de paragraaf *Lokale heffingen*.

Parkeerbelastingen

Dit omvat de opbrengsten uit straat- en terreinparkeren, vergunningen en naheffingsaanslagen. In Gouda zorgt met name het betaalde straatparkeren rondom de binnenstad voor jaarlijkse inkomsten. In de paragraaf *Lokale heffingen* is een toelichting opgenomen.

Overige belastingen

Onder dit taakveld vallen belastingen zoals precariobelasting en hondenbelasting. Een uitgebreide toelichting op deze heffingen is opgenomen in de paragraaf *Lokale heffingen*.

De opbrengsten uit gemeentelijke belastingen waren in 2024 hoger dan begroot. Dit komt vooral door hogere inkomsten uit parkeerbelasting. Tijdens de 2e bestuursrapportage is de begroting van de parkeeropbrengsten geactualiseerd. Aan het eind van het jaar bleek dat de werkelijke inkomsten uit parkeren alsnog hoger waren dan verwacht. Dit is met name veroorzaakt door extra inkomsten uit straat- en terreinparkeren. Daarnaast waren de opbrengsten uit naheffingsaanslagen iets hoger dan eerder geraamd.

3.8.3.2 Uitkering uit het gemeentefonds

De uitkering uit het gemeentefonds is de grootste algemene inkomstenbron van de gemeente. De uitkering bestaat uit verschillende onderdelen. Het grootste deel wordt bepaald op basis van objectieve maatstaven, zoals het aantal inwoners, huishoudens, bijstandsontvangers en woonruimten. De gemeente is in principe vrij om de volledige uitkering naar eigen inzicht te besteden.

Het rijk publiceert jaarlijks drie circulaire over het gemeentefonds (mei, september en december). Het college informeert de raad steeds over de financiële gevolgen hiervan voor de Goudse begroting.

Op basis van de decembercirculaire 2024 heeft de gemeente € 0,7 miljoen meer ontvangen uit het gemeentefonds dan eerder geraamd op basis van de septembercirculaire. Vanwege de late publicatie van de circulaire kon de extra opbrengst niet meer worden verwerkt in een begrotingswijziging.

3.8.3.3 Overige baten en lasten

Binnen dit onderdeel vallen diverse posten, waaronder de post voor onvoorzien en andere stelposten. Daarnaast worden hier de loonkosten verantwoord van bovenformatief personeel dat niet meer werkzaam is en de lasten en baten van gedetacheerd personeel.

Onvoorziene uitgaven

In de wet staat dat in de programmabegroting een post voor onvoorziene uitgaven moet worden opgenomen. De inzet hiervan is alleen onder voorwaarden toegestaan. In de oorspronkelijke Programmabegroting 2024 was een bedrag van € 151.000 geraamd. De gemeenteraad heeft met de vaststelling van de 2e bestuursrapportage 2024 besloten tot aframing van de post onvoorzien naar nihil.

Stelposten

Stelposten zijn bedragen in de begroting die het financiële overzicht compleet maken maar waarvan de exacte invulling op dat moment nog niet vaststaat. Tijdens het begrotingsjaar worden deze posten concreet uitgewerkt en ingevuld.

In de Begroting 2024 waren stelposten opgenomen voor loon- en prijscompensatie, uitbreiding Westergouwe, taakmutaties gemeentefonds, het Winterplan, ontwikkeling kapitaallasten, de motie realisatiekracht en een verwachte onderuitputting van de meerjarenbegroting. De meeste posten zijn gedurende het jaar via begrotingswijzigingen ingevuld of vrijgevallen. De uitzondering hierop zijn de taakmutaties uit de septembercirculaire 2024 gemeentefonds. Deze middelen bleven beschikbaar voor nadere invulling maar konden in de resterende maanden van het jaar niet meer in een begrotingswijziging worden verwerkt.

3.8.3.4 Vennootschapsbelasting (VPB)

De gemeente Gouda heeft in 2024 een voorlopige inventarisatie uitgevoerd om te bepalen welke gemeentelijke activiteiten onder de vennootschapsbelasting (VPB) vallen. In totaal zijn 40 clusters beoordeeld op hun belastingplicht. Uit deze analyse blijkt dat in ieder geval de clusters parkeergarages, kermis en straatparkeren belastbare activiteiten zijn. Daarnaast heeft de Belastingdienst geoordeeld dat de concessie van reclameborden ook onder de VPB-plicht valt. De beoordeling van de grondexploitaties (grexen) moet nog plaatsvinden.

De totale aangifte over 2024 bedraagt naar verwachting € 479.000, wat resulteert in een VPB-druk van circa € 110.000. De verdeling hiervan is als volgt:

- Vrijstelling voor straatparkeren en kermis waardoor geen belasting verschuldigd is.
- Parkeergarages: Geen vrijstelling van toepassing, VPB-druk van circa € 37.000.
- Reclamebordenconcessie: Geen vrijstelling van toepassing, VPB-druk van circa € 73.000.

De Belastingdienst heeft de gemeente Gouda naheffingsaanslagen opgelegd voor de concessie van reclameborden. Hiertegen is bezwaar aangetekend. Meerdere gemeenten hebben hierover een gerechtelijke procedure aangespannen. In 2024 is een uitspraak gedaan in het voordeel van de gemeenten, maar de Belastingdienst heeft hoger beroep aangetekend. De uitkomst van het hoger beroep kan nog enkele jaren op zich laten wachten. De Belastingdienst heeft toegezegd dat de gemeente lopende beroepsprocedures mag afwachten en geen aparte procedure hoeft te starten voor toekomstige aanslagen.

Door een nauwkeurigere kostentoe rekening aan de clusters parkeergarages en reclameborden over de jaren 2022, 2023 en 2024, is over deze jaren minder VPB verschuldigd. Dit leidt tot een positief resultaat van € 289.000.

3.8.4 Wat heeft het gekost?

3.8.4.1 Overzicht exploitatie

Exploitatie (bedragen * € 1.000)	Begroting 2024 (basis)	Begroting 2024 (na wijzigingen)	Rekening 2024	Vershil rekening t.o.v. begroting na wijzigingen
Lasten	6.689	1.312	155	1.157
Baten	-238.476	-245.653	-246.878	1.226
Saldo van baten en lasten	-231.787	-244.341	-246.724	2.382
Toevoegingen aan reserves (lasten)	0	0	0	0
Onttrekkingen aan reserves (baten)	0	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	-231.787	-244.341	-246.724	2.382

3.8.4.2 Taakvelden

De volgende taakvelden maken deel uit van dit programma. Per taakveld is het saldo van lasten en baten weergegeven. Een positief bedrag (+) laat zien hoeveel geld dit taakveld de gemeente per saldo heeft gekost.

Taakvelden (bedragen * € 1.000)	Begroting 2024 (basis)	Begroting 2024 (na wijzigingen)	Rekening 2024	Vershil rekening t.o.v. begroting na wijziging
0.5 Treasury	-1.619	-769	-1.328	559
0.61 OZB woningen	-9.674	-10.384	-10.454	70
0.62 OZB niet-woningen	-9.438	-8.990	-8.778	-212
0.63 Parkeerbelasting	-4.059	-4.712	-4.972	261
0.64 Belastingen overig	-520	-592	-637	44
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	-213.637	-219.811	-220.481	669
0.8 Overige baten en lasten	6.927	684	-19	703
0.9 Vennootschapsbelasting (VPB)	233	233	-56	289
Totaal	-231.787	-244.341	-246.724	2.382

3.8.4.3 Verschillenverklaring exploitatie

Omschrijving (bedragen * € 1000)		
0.5 Treasury	559	V
Voor € 410.000 is sprake van hogere baten dan begroot. Dit bestaat uit: - Belastingrente van € 219.000. Deze rente was niet begroot en heeft te maken met de suppletieaangifte Btw-compensatiefonds en de belasting hierover. - Renteontvangsten op de rekening-courant bij de schatkist (€ 132.000) en BNG Bank (€ 9.000). - Rente op geleend geld van € 50.000.	410	V
In 2024 is minder geleend dan begroot en het rentetarief viel lager uit. Hierdoor waren de rentekosten op kasgeldleningen € 90.000 lager. Op langlopende leningen waren de rentekosten € 70.000 lager.	138	V
Diverse kleine verschillen.	11	V
0.61 OZB woningen	70	V
Diverse kleine verschillen.	70	V
0.62 OZB niet-woningen	212	N
Dit nadeel wordt met name verklaard doordat de prognose van nog op te leggen aanslagen over voorgaande jaren te hoog was bepaald.	217	N
Diverse kleine verschillen.	5	V
0.63 Parkeerbelasting	261	V
Bij de 2e bestuursrapportage 2024 zijn de parkeerinkomsten geactualiseerd. Eind 2024 bleek dat er toch meer inkomsten op parkeren zijn gerealiseerd. Deze worden voornamelijk veroorzaakt door hogere inkomsten uit straat- en terreinparkeren. Een hogere betalingsbereidheid ligt daaraan ten grondslag. Naheffingsaanslagen en inkomsten uit vergunningen waren licht hoger dan voorzien bij de 2e bestuursrapportage. Naar verwachting vindt de raadsbehandeling van het Omgevingsplan Parkeren in de 2e helft van 2025 plaats. Dit behelst onder meer ook een actualisatie van de tarieven.	261	V
	0	0
0.64 Belastingen overig	45	V
Diverse kleine verschillen.	45	V
0.7 Alg uitk en ov uitk gemeentefonds	669	V
De decembercirculaire gemeentefonds 2024 heeft geleid tot € 722.000 extra baten. Het college heeft de raad daarover geïnformeerd bij memo van 29 januari 2025.	722	V
Van meer uitkeringsmaatstaven dan gebruikelijk heeft het rijk per balansdatum geen geactualiseerde aantallen gepubliceerd. De werkelijke inkomsten voor Gouda vallen daardoor lager uit dan geraamd. Daarnaast zijn enkele nagekomen beschikkingen met betrekking tot de uitkeringsjaren 2022 en 2023 verwerkt. Per saldo leidt dit tot een nadeel van € 53.000.	53	N
0.8 Overige baten en lasten	703	V
De organisatie moet soms kosten maken voor organisatieontwikkeling. Ter dekking van deze kosten heeft de raad de reserve Organisatieontwikkeling in het leven geroepen. Hierop kan een beroep worden gedaan als het gaat om incidentele (re-)organisatiekosten die niet uit reguliere budgetten kunnen worden betaald. Er zijn minder kosten gemaakt dan was begroot als onttrekking uit de reserve. Veel kon binnen bestaande budgetten worden opgelost. Hierdoor is in 2024 een beperkt beroep gedaan op de reserve Organisatieontwikkeling en kan de reserve worden aangewend wanneer dat meer nodig is. Dit heeft ook betrekking op taakveld 0.4.	184	V
De taakmutaties uit de septembercirculaire 2024 gemeentefonds konden niet meer door middel van een begrotingswijziging naar de functionele programma's worden overgeheveld. Daarom is in dit programma een voordeel van € 287.000 ontstaan. De middelen in verband met de Wet betaalbare huur ad € 65.000 hoefden niet ingezet te worden. De lasten in verband met de taakmutatie alleenverdienersproblematiek zijn verantwoord in programma 4.	287	V
Gouda heeft een AZC. Op basis daarvan heeft Gouda recht op een uitkering volgens het Faciliteitenbesluit opvangcentra. Op basis van de septembercirculaire 2024 is € 173.000 ontvangen. Dit bedrag kon daarna niet meer met een begrotingswijziging naar het functionele programma worden overgeheveld. Voorgesteld wordt om dit bedrag bij de bestemming van het rekeningresultaat 2024 toe te voegen aan de hiervoor ingestelde reserve Vluchtelingenopvang.	173	V
Diverse kleine verschillen.	59	V
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	289	V
Door een nauwkeurigere manier van kostentoerekening aan de clusters parkeergarage en reclameconcessies over de jaren 2022, 2023 en 2024 is minder vennootschapsbelasting verschuldigd dan begroot.	289	V

3.8.4.4 Verschillenverklaring reserves

Omschrijving (bedragen * € 1000)	Vershil	V/N
Geen toe te lichten mutaties op reserves onder dit programma.		
Totaal	0	V

3.8.5 Verbonden partijen

Verbonden partijen dragen bij aan de te realiseren beleidsdoelstellingen van de gemeente. Meer informatie over de verbonden partijen is te vinden in de paragraaf verbonden partijen.

4 Jaarverslag: paragrafen

4.1 Lokale heffingen

4.1.1 Inleiding

Gemeentelijke belastingen en heffingen zijn een belangrijke inkomstenbron voor de gemeente. Hiermee dragen inwoners en ondernemers bij aan de voorzieningen in de stad, zoals zorg, onderwijs, wegen, riolering en afvalverwerking.

Heffingssoorten

De gemeente heft verschillende soorten belastingen en vergoedingen::

- **Belastingen:** Dit zijn verplichte bijdragen zonder directe tegenprestatie. De opbrengst gaat naar de algemene middelen van de gemeente.
- **Rechten:** Dit zijn vergoedingen voor een specifieke dienst, zoals het verstrekken van een vergunning. De opbrengst mag niet hoger zijn dan de werkelijke kosten.
- **Bestemmingsheffingen:** Dit zijn bijdragen voor het gebruik of onderhoud van collectieve voorzieningen. Ook hier geldt dat de opbrengst niet meer dan kostendekkend mag zijn.

Lokale heffingen Gouda

De gemeente Gouda heft de volgende belastingen en heffingen:

- **Belastingen:** Onroerendezaakbelasting (OZB), hondenbelasting, toeristenbelasting, parkeerbelasting en precariobelasting.
- **Rechten:** Leges, marktgelden, havengelden en staangelden.
- **Bestemmingsheffingen:** Rioolheffing, afvalstoffenheffing en reinigingsrechten.

Deze paragraaf geeft inzicht in de opbrengsten en het beleid rondom de gemeentelijke belastingen en heffingen in 2024. Ook wordt uitgelegd hoe de werkelijke inkomsten zich verhouden tot de begroting en wat de lokale lasten betekenen voor inwoners en bedrijven.

De Belasting samenwerking Gouwe-Rijnland (BSGR) verzorgt voor Gouda de heffing en invordering van de gemeentelijke belastingen. Daarnaast bepaalt de BSGR de WOZ-waarde van alle onroerende zaken in de gemeente. Meer informatie over de BSGR is te vinden in de paragraaf Verbonden partijen en op www.bsgr.nl.

4.1.2 Beleid

Algemeen

In het bestuursakkoord 2022-2026 is afgesproken dat de onroerendezaakbelasting (OZB) niet meer zou stijgen dan het inflatiepercentage. De meeste belastingen zijn in 2024 verhoogd met 11,2%, bestaande uit 3,9% reguliere inflatie (zoals aangegeven in de meicirculaire 2023) en een inhaalslag van 7,3% volgens de Kadernota 2024-2027.

Door deze aanpassing is Gouda gestegen op de landelijke ranglijst van duurste gemeenten. In 2022 stond Gouda op plek 22, in 2023 op 25 en in 2024 op 17 (bron: COELO 2024).

Tariefontwikkeling

- Het OZB-tarief is in 2024 verhoogd met 8,9% (ter vergelijking: in 2023 was dit 2,3%).
- De rioolheffing is gestegen met 11,2% om de kosten te dekken.
- De afvalstoffenheffing is verhoogd met € 29,11, waardoor het tarief in 2024 uitkomt op € 392,16 (inclusief 30 afvalzakken). Dit betekent een stijging van 8%.

Woonlasten (lokale lastendruk)

Onder woonlasten vallen de OZB, rioolheffing en afvalstoffenheffing. De berekening wordt gemaakt voor een woning die bewoond wordt door meerdere personen, waarbij de eigenaar ook de gebruiker is.

- Voor een woning met een gemiddelde WOZ-waarde van € 334.000 stegen de woonlasten voor een eigenaar-gebruiker met 10,5% in 2024.
- De woonlasten voor huurders stegen met 9,2%.

Hoewel de verhogingen fors zijn, blijven de stijgingen iets onder het inflatiepercentage van 11,2%. Dit komt doordat bij de OZB rekening wordt gehouden met de WOZ-waardeontwikkeling en bij de riool- en afvalstoffenheffing alleen wordt doorberekend wat nodig is om de kosten te dekken.

4.1.3 Aanslagoplegging, kwijtschelding en bezwaarschriften

De onderstaande tabel toont de totale productie van de Belasting samenwerking Gouwe-Rijnland (BSGR) in 2024 voor de gemeente Gouda. Ter vergelijking zijn ook de cijfers uit 2023 opgenomen.

Omschrijving (bedragen * € 1.000)	2024	2023
Aantal aanslagregels belastingjaar	193.050	186.286
Aantal aanslagregels 2 voorliggende belastingjaren	7.407	9.515
Bruto opgelegd	61.792	54.401
Correcties	-1.767	-1.097
Kortingen (afvalstoffenheffing diftar)	-13	-14
Kwijtscheldingen (inclusief voorgaande belastingjaren)	-1.831	-1.649
Netto	58.181	51.641

De bedragen in de bovenstaande tabel omvatten niet alleen de opbrengsten uit 2024, maar ook betalingen die betrekking hebben op eerdere belastingjaren. Van het totale nettobedrag van € 58.181.000 heeft € 5.158.000 betrekking op belastingjaren van vóór 2024. Dit laat zien dat een deel van de inkomsten voortkomt uit achterstallige betalingen en invorderingen van voorgaande jaren.

Opbrengsten

Onroerende zaakbelastingen

Eigenaren en/of gebruikers van woningen, bedrijfspanden en grond betalen onroerende zaakbelasting (OZB). De opbrengsten hiervan gaan naar de algemene middelen van de gemeente.

De hoogte van de OZB wordt bepaald op basis van de WOZ-waarde van een pand of perceel. Voor 2024 is uitgegaan van een gemiddelde stijging van 2,1% van de WOZ-waarde van woningen en 0,7% van niet-woningen (waarde peildatum 1 januari 2023). Omdat de OZB-opbrengst is verhoogd met het inflatiepercentage, heeft dit geleid tot een aanpassing van de tarieven.

De opbrengst uit OZB voor woningen is 0,5% (€ 57.000) hoger dan begroot, doordat de gemiddelde waardestijging van woningen iets hoger was dan verwacht. Ook zijn er extra aanslagen opgelegd over voorgaande jaren.

- De OZB-opbrengst uit het eigendom van niet-woningen is 2,1% (€ 118.000) hoger dan geraamd, eveneens door een hogere waardestijging dan verwacht en extra aanslagen over oude jaren.
- De OZB-opbrengst uit het gebruik van niet-woningen is 8,7% (€ 335.000) lager dan begroot, omdat de verwachte extra aanslagen over oude jaren te hoog waren ingeschat.

Reinigingsheffingen

Huishoudens betalen afvalstoffenheffing om de inzameling en verwerking van huishoudelijk afval te bekostigen. Het tarief bestaat uit een vast bedrag en een variabel deel, afhankelijk van hoe vaak restafval wordt aangeboden in het voorgaande jaar.

Bij de vaststelling van het tarief is uitgegaan van 100% kostendekkendheid. De opbrengst van de afvalstoffenheffing in 2024 komt nagenoeg overeen met de begroting.

Rioolheffingen

Huishoudens en bedrijven die direct of indirect water afvoeren op de gemeentelijke riolering betalen rioolheffing. Dit is een bestemmingsheffing, wat betekent dat de opbrengsten uitsluitend worden gebruikt voor de kosten die samenhangen met de wettelijke zorgplicht van de gemeente. Deze zorgplicht omvat de afvoer en verwerking van afvalwater, het reguleren van regenwaterafvoer en het beheer van het grondwaterpeil. De rioolheffing zorgt er daarmee voor dat het rioolstelsel goed functioneert en dat wateroverlast en verontreiniging worden voorkomen.

De tarieven voor de rioolheffing zijn gebaseerd op het Water- en Rioleringsprogramma (WRP), met als uitgangspunt een kostendekkende heffing. Jaarlijks worden de tarieven vastgesteld op basis van de meest actuele baten en lasten in de begroting. De gemeenteraad heeft de voorgestelde tarieven goedgekeurd. De uiteindelijke opbrengst uit de rioolheffing kwam € 231.000 (1,1%) lager uit dan begroot.

Marktgelden

Marktkoopliden betalen marktgeld als vergoeding voor het gebruik van gemeentegrond en voor het dagelijks toezicht en schoonhouden van het marktterrein. In 2024 lag de opbrengst € 2.000 (1,4%) lager dan begroot.

Toeristenbelasting

Toeristenbelasting wordt geheven op overnachtingen van bezoekers die niet in Gouda wonen. Hotels, bed & breakfasts en andere overnachtingslocaties dragen deze belasting af. Sinds 2022 geldt in Gouda een registratieplicht voor toeristische verhuur van woningen. Dit helpt de gemeente om beter zicht te krijgen op verhuur via platforms zoals Airbnb, om de druk op de woningmarkt te bewaken en om toeristenbelasting correct te innen. In 2024 leverde de toeristenbelasting € 76.000 meer op dan begroot, mede door een toename van het aantal overnachtingen en aanslagen over voorgaande jaren.

Precariobelasting

Precariobelasting wordt geheven op het gebruik van openbare grond door bedrijven of particulieren, bijvoorbeeld voor bouwmaterialen, terrassen en uitstallingen. In 2024 was de opbrengst € 52.000 hoger dan begroot, vooral door een stijging van precario-inkomsten voor bouwplaatsen.

Hondenbelasting

Hondenbezitters betalen hondenbelasting. De opbrengst hiervan was in 2024 € 9.000 lager dan begroot. Dit komt door belastingverminderingen die zijn toegekend voor eerdere jaren.

Havengelden

Havengelden worden geheven voor het aanleggen of verblijven van vaartuigen in gemeentewater. De hoogte van het bedrag hangt af van de duur van het verblijf en de lengte van het vaartuig. In 2024 werd € 20.000 minder geïnd dan begroot. Dit komt door werkzaamheden aan een sluis en brug, waardoor er minder passanten waren, en een tijdelijke sluiting van de Kock van Leeuwensluis door een defecte sluisdeur.

Staangelden

Staangeld is een heffing voor bewoners van woonwagens voor het gebruik van een standplaats. In 2024 lag de opbrengst € 33.000 lager dan begroot. De inkomsten uit staangelden blijven al jaren stabiel, en de begroting wordt hierop aangepast.

Leges

Leges zijn vergoedingen voor gemeentelijke diensten zoals paspoorten, rijbewijzen en bouwvergunningen. De opbrengst uit leges voor burgerzaken was € 132.000 (8%) hoger dan verwacht, doordat meer akten, reisdocumenten en rijbewijzen zijn aangevraagd dan vooraf ingeschat.

Bij de bouwleges bleef de opbrengst echter € 1,2 miljoen achter op de begroting. Dit komt doordat grote bouwprojecten die waren verwacht voor 2024 zijn vertraagd of uitgesteld. Landelijk en lokaal kampt de woningbouwsector met stijgende kosten, hogere rentes, bezwaarprocedures en uitdagingen zoals stikstofregels en netcongestie.

Parkeerbelastingen

In 2024 was de parkeeropbrengst € 237.000 (4,5%) hoger dan begroot. Hoewel de begroting halverwege het jaar werd bijgesteld, vielen de uiteindelijke inkomsten toch hoger uit. Dit kwam vooral door extra opbrengsten uit straat- en terreinparkeren en iets hogere inkomsten uit naheffingsaanslagen.

Kwijtschelding

In Gouda kunnen inwoners met een laag inkomen kwijtschelding krijgen voor de onroerende zaakbelasting, rioolheffing en afvalstoffenheffing. De norm voor kwijtschelding is 100% van de bijstandsnorm, het wettelijk maximum. Voor het variabele deel van de afvalstoffenheffing kan maximaal € 75 worden kwijtgescholden.

In 2024 werd in totaal € 1.831.000 kwijtgescholden, € 135.000 meer dan begroot. Hiervan had € 1.749.000 betrekking op het belastingjaar 2024 en € 82.000 op voorgaande jaren. De afgelopen drie jaar lag de kwijtschelding tussen de € 1,6 en € 1,7 miljoen per jaar.

Het onderstaande overzicht toont alle kwijtscheldingsverzoeken die in 2024 zijn ingediend en (waar mogelijk) al zijn afgehandeld.

Omschrijving	Aantal 2024	Bedrag 2024	Aantal 2023	Bedrag 2023
(Geheel of gedeeltelijk) toegewezen	2.945	1.831	3.058	1.649
Afgewezen	591	-	621	-
In behandeling	33	-	21	-
Totaal ingediende kwijtscheldingsverzoeken	3.569	1.831	3.700	1.649

Bezwaarschriften tegen WOZ-beschikkingen

Bezwaar tegen WOZ-waarde	2024	Bezwaar tegen WOZ-waarde	2023
Openstaand 31-12-2023	948	Openstaand 31-12-2022	38
ingediend	1.402	ingediend	2.537
Openstaand 31-12-2024	284	Openstaand 31-12-2023	948

Op 1 januari 2024 stonden bij de BSGR nog 948 bezwaarschriften tegen WOZ-beschikkingen open. Gedurende het jaar kwamen daar 1.402 nieuwe bezwaarschriften bij. Aan het eind van 2024 waren er nog 284 bezwaren in behandeling.

Het hoge aantal openstaande bezwaarschriften aan het begin van het jaar was een gevolg van de sterke toename van bezwaren in 2023, waarvan de afhandeling doorliep in 2024. In 2024 lag het aantal ingediende bezwaren weer op het niveau van 2021, wat aansluit bij de landelijke trend. Ongeveer 54% van de bezwaarschriften werd ingediend via gemachtigden, waaronder No-Cure-No-Pay-bureaus.

4.1.4 Overzichten

In deze paragraaf staan de volgende overzichten:

1. Overzicht lokale lastendruk eigenaar/gebruiker en huurder;
2. Overzicht lokale heffingen.

ad 1. Overzicht woonlasten (lokale lastendruk) eigenaar/gebruiker en huurder

De tabel hieronder toont de woonlasten in Gouda voor 2024, zowel voor eigenaar-gebruikers als voor huurders. Ter vergelijking zijn de cijfers van 2023 toegevoegd. Dit overzicht omvat de onroerendezaakbelasting (OZB), afvalstoffenheffing en rioolheffing. De berekening is gebaseerd op een meerpersoonshuishouden.

Voor de OZB 2024 is uitgegaan van een gemiddelde WOZ-waarde van € 334.000 (per 1 januari 2023, bron: Waarderingskamer). Ter vergelijking: in 2023 was de gemiddelde WOZ-waarde € 323.000.

omschrijving	2024	2024	2023	2023
	eigenaar/ gebruiker	huurder	eigenaar/ gebruiker	huurder
OZB eigenaar	305,94		271,64	
Afvalstoffenheffing	392,16	392,16	363,05	363,05
Rioolheffing eigenaar	287,45		258,50	
Rioolheffing gebruiker	242,64	242,64	218,25	218,25
Totaal	1.228,19	634,80	1.111,44	581,30

ad 2. Overzicht lokale heffingen

Belasting (bedragen * € 1.000)	Opbrengst 2023	Opbrengst 2024 begroting na wijziging	Opbrengst 2024 rekening	Kwijtschelding begroot 2024	Kwijtschelding rekening 2024	Tarieven 2024
Belastingen en heffingen						
OZB-eigenaren woningen	9.352	10.685	10.742	2	1	0,0916%
OZB-eigenaren niet-woningen	4.760	5.414	5.532	0	0	0,3810%
OZB-gebruikers niet-woningen	3.610	3.859	3.524			0,3039%
Afvalstoffenheffing	12.072	13.127	13.127	976	1.125	392,16
Rioolheffing eigenaren	9.310	10.583	10.448			287,45
Rioolheffing gebruikers	8.213	9.485	9.389	719	707	242,64
Totaal Belastingen en heffingen	47.317	53.153	52.762	1.697	1.832	
Overige belastingen						
Hondenbelasting	281	314	305			90
Parkeerbelastingen	5.183	5.218	5.455			div.
Toeristenbelasting	146	169	245			1,86
Precariobelasting	281	330	382			div.
Totaal Overige belastingen	5.891	6.031	6.387	0	0	
Overige rechten						
Leges burgerzaken	994	1.560	1.692			div.
Leges bouwvergunningen	4.964	3.890	2.674			div.
Leges overig	177	182	170			div.
Marktgelden	134	144	142			div.
Havengelden	114	131	111			div.
Staangelden	55	86	53			div.
Reinigingsrechten	36	25	18			div.
Totaal Overige rechten	6.474	6.019	4.860	0	0	
Totaal Lokale heffingen	59.682	65.203	64.009	1.697	1.832	

NB: Het tarief voor afvalstoffenheffing is als volgt opgebouwd: Vast tarief (€ 347,16) + Variabel tarief 140 liter container (€ 1,50) x Gemiddeld aantal inzamelingen (30).

Vergelijking met andere gemeenten

Elk jaar publiceert het COELO de Atlas van de Lokale Lasten, waarin de heffingen van gemeenten, provincies en waterschappen worden vergeleken. Hoewel het COELO bij de berekeningen afwijkt in gemiddelde woningwaarden en OZB-aanslagen, geeft de atlas een goed beeld van hoe Gouda zich verhoudt tot omliggende gemeenten.

In 2024 is het tarief voor de rioolheffing opnieuw gestegen, zowel voor eigenaren als gebruikers. Hierdoor blijft Gouda, net als voorgaande jaren, de gemeente met het hoogste gecombineerde tarief voor de rioolheffing (COELO, 2024, p. 82). Mede hierdoor is Gouda gestegen naar plek 17 op de lijst van duurste gemeenten op het gebied van woonlasten voor woningbezitters. Dit is een stijging ten opzichte van 2023 (plek 25) en 2022 (plek 22).

Vergelijking met omliggende gemeenten laat zien dat een woningbezitter in Gouda:

- € 57 minder betaalt dan in Bodegraven-Reeuwijk;
- € 349 meer betaalt dan in Alphen aan den Rijn;
- € 301 meer betaalt dan in Krimpenerwaard;
- € 253 meer betaalt dan in Zuidplas.

De relatief hoge woonlasten in Gouda worden met name veroorzaakt door de hoge rioolheffing. In de onderstaande tabel wordt weergegeven hoe de hoogte van de lokale belastingen zich verhoudt tot de rest van Nederland (COELO, 2024).

Woonlasten 2024 (meerpersoons huishouden)	Gouda	In % totale lasten	Nederland	In %	Positie in Coelo ranglijst alle gemeenten (n=342)
Rioolheffing	€ 530,00	41%	€ 225,00	23%	1
Afvalstoffenheffing	€ 399,00	31%	€ 346,00	35%	58
OZB	€ 366,00	28%	€ 423,00	42%	264
Totale woonlasten	€ 1.295,00	100%	€ 994,00	100%	17

Voor huurders van een woning is Gouda in 2024 gestegen naar plek 30 op de lijst van duurste gemeenten, terwijl de stad in 2023 nog op plek 39 stond. Deze stijging is vooral toe te schrijven aan de verhoging van de afvalstoffenheffing (+ € 29,11) en de rioolheffing (+ € 24,39).

De netto woonlasten voor meerpersoonshuishoudens bedragen in Gouda € 1.343 (COELO, 2024, p. 105). Netto woonlasten zijn de bruto woonlasten gecorrigeerd voor de lagere Algemene Uitkering (AU). Gemeenten met een hogere gemiddelde WOZ-waarde ontvangen minder uit de AU en compenseren dit vaak met een hogere OZB-heffing. De extra OZB, die voortkomt uit deze lagere uitkering, kan per gemeente berekend en afgetrokken worden van de totale OZB-opbrengst (COELO, 2024, p. 104).

Op de ranglijst van netto woonlasten staat Gouda nu op plek 6, terwijl de stad in 2023 nog op plek 9 stond. Alleen Bloemendaal, Wijdereen, Voorschoten, Oegstgeest en Meerssen zijn duurder. Op de lijst van bruto woonlasten is Gouda, zoals eerder vermeld, nummer 17 in Nederland (COELO, 2024, p. 105).

4.1.5 Kostenonderbouwing tarieven

Voor gemeentelijke heffingen geldt de wettelijke eis dat de tarieven maximaal kostendekkend mogen zijn. Dit betekent dat de geraamde baten op begrotingsbasis niet hoger mogen zijn dan de geraamde lasten. In deze paragraaf wordt op basis van de realisatie over 2024 inzicht gegeven in de kostendekking van de belangrijkste gemeentelijke heffingen.

Leges

Voor leges wordt per titel en per hoofdstuk de kostendekkendheid bepaald op basis van de realisatie in 2024. Binnen de legesverordening mogen afzonderlijke onderdelen een kostendekkendheid van meer dan 100% hebben. Echter, op begrotingsbasis mag de totale legesverordening niet boven de 100% kostendekkendheid uitkomen. In de praktijk kunnen afwijkingen ontstaan tussen de begrote en daadwerkelijk gerealiseerde inkomsten en uitgaven.

HOOFDSTUK 1 Algemene dienstverlening - Realisatie 2024 (bedragen * € 1.000)

Legesverordening	Totale lasten	Totale baten	Kostendekkendheid
Paragraaf 1.1 - Burgerlijke stand	119	94	78,9%
Paragraaf 1.2 - Reisdocumenten en Nederlandse identiteitskaart	994	1.047	105,3%
Paragraaf 1.3 - Rijbewijzen	233	248	106,5%
Paragraaf 1.4 - Verstrekkingen in het kader van de basisregistratie persoonsgegevens	42	43	101,5%
Paragraaf 1.5 - Gereserveerd	0	0	0,0%
Paragraaf 1.6 - Vastgoed informatie	0	0	0,0%
Paragraaf 1.7 - Overige publiekszaken	36	38	107,3%
Paragraaf 1.8 - Gereserveerd	0	0	0,0%
Paragraaf 1.9 - Bijzondere wetten	143	132	92,2%
Paragraaf 1.10 - Diversen	7	7	100,1%
Totaal titel 1	1.575	1.609	102,2%

HOOFDSTUK 2 OMGEVINGSWET - Realisatie 2024 (bedragen * € 1.000)

Legesverordening	Totale lasten	Totale baten	Kostendek- kendheid
Paragraaf 2.1 t/m 2.14	2.758	2.722	98,7%
Totaal titel 2	2.758	2.722	98,7%

HOOFDSTUK 3 Dienstverlening vallend onder Europese dienstenrichtlijn - Realisatie 2024 (bedragen * € 1.000)

Legesverordening	Totale lasten	Totale baten	Kostendek- kendheid
Paragraaf 3.1 - Horeca	78	30	38,2%
Paragraaf 3.2 - Seksbedrijven	0	0	0,0%
Paragraaf 3.3 - Winkeltijdenwet	0	0	0,0%
Paragraaf 3.4 - Organiseren evenement	18	14	75,8%
Paragraaf 3.5 - Gereserveerd	0	0	0,0%
Paragraaf 3.6 - Huisvestingswet 2014 en Huisvestingsverordening Gouda 2023	0	2	0,0%
Paragraaf 3.7 - Overige besluiten en in dit hoofdstuk niet benoemd besluiten	0	0	0,0%
Totaal titel 3	96	46	47,5%

Recapitulatie (bedragen * € 1.000)

Titel	Totale lasten	Totale baten	Kostendek- kendheid
Kostendekking Hoofdstuk 1	1.575	1.609	102,2%
Kostendekking Hoofdstuk 2	2.758	2.722	98,7%
Kostendekking Hoofdstuk 3	96	46	47,5%
Totaal kostendekkendheid	4.429	4.377	98,8%

Voor de berekening van de kostendekkendheid van de legestarieven uit de legesverordening worden alle directe lasten op de relevante taakvelden meegenomen. Dit betreft onder andere de taakvelden Burgerzaken, Openbare orde en veiligheid, Parkeren, Openbaar groen en (openlucht) recreatie, Milieubeheer en Wonen en bouwen. Denk hierbij aan afdrachten van rijksleges voor rijbewijzen en reisdocumenten, inzet van medewerkers van de Omgevingsdienst, automatiseringskosten en uren van gemeentelijke medewerkers die direct kunnen worden toegerekend aan de betreffende producten.

Aan de batenkant worden de werkelijke inkomsten uit 2024 in kaart gebracht. De kostendekkendheid wordt bepaald door de baten af te zetten tegen de lasten. Wanneer de kosten hoger zijn dan de opbrengsten, is de kostendekkendheid lager dan 100%. Andersom geldt dat als de inkomsten hoger zijn dan de kosten, de tarieven meer dan kostendekkend zijn.

In 2024 kwam de totale kostendekkendheid van de legesverordening uit op 98,8%. Dit betekent dat de inkomsten uit leges op basis van de realisatie iets minder dan kostendekkend zijn.

Kostenonderbouwing afvalstoffenheffing 2024

Het uitgangspunt bij het vaststellen van de afvalstoffenheffing in 2024 was 100% kostendekkendheid. Dit betekent dat de inkomsten uit de heffing volledig de kosten voor afvalinzameling en -verwerking dekken. In 2024 is dit percentage ook daadwerkelijk gerealiseerd.

Omschrijving (bedragen * € 1.000)	Begroting 2024 na wijzigingen	Rekening 2024
Kosten taakveld afval	13.242	13.115
Inkomsten exclusief heffingen	-1.946	-2.135
inzet reserve afval (taakveld 0.10)	0	0
Netto kosten	11.296	10.980
<i>Toe te rekenen kosten:</i>		
Reinigingsinspectie	37	37
Compensabele btw	2.249	2.112
Totaal kosten	13.582	13.129
Opbrengst afvalstoffenheffing	13.127	13.127
Dekking	96,7%	100,0%

Kostenonderbouwing rioolheffing 2024

Overeenkomstig het vastgestelde Water- en Rioleringsplan 2024-2028 in maart 2024 is de rioolheffing niet meer kostendekkend. Voor 2024 realiseert de gemeente 85% kostendekking.

Omschrijving (bedragen * € 1.000)	Begroting 2024 na wijzigingen	Rekening 2024
Kosten taakveld riolering	21.631	20.991
Inkomsten exclusief heffingen	-748	-1.243
Netto kosten	20.883	19.748
Toe te rekenen kosten:		
Overhead	-	-
Compensabele btw	3.842	3.398
Totaal kosten	24.725	23.146
Opbrengst rioolheffing	20.068	19.837
Dekking	81,2%	85,7%

De voorziening riool bestaat uit twee onderdelen: een spaardeel voor toekomstige investeringen en een egalisatiedeel om jaarlijkse schommelingen in de kosten op te vangen. In de presentatie van de voorziening zal deze voortaan gesplitst worden weergegeven.

In onderstaande tabel is de stand voor de beide onderdelen en op het totaal zichtbaar.

Voorziening riool (bedragen * € 1.000)	Saldo 1-1-2024	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	Saldo 31-12-2024
Voorziening riolering (spaardeel)	15.988	8.856	8.425	0	16.420
Voorziening riolering (egalisatiedeel)	80	10.981	9.620	0	1.440
Totaal	16.068	19.837	18.045	0	17.860

4.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

4.2.1 Inleiding

De paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing geeft inzicht in de ontwikkeling van risico's en daarmee inzicht in de financiële weerbaarheid van de gemeente. In de kern gaat het om de vraag in welke mate de gemeente in staat is om financiële gevolgen van risico's op te vangen. Deze paragraaf geeft aanvullend de stand van zaken van een zestal financiële kengetallen: netto schuldquote, netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen, solvabiliteitsratio, structurele exploitatieruimte, grondexploitatie en belastingcapaciteit.

De paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing is opgesteld volgens het Besluit Begroting en Verantwoording, de nota risicomanagement en weerstandsvermogen en de nota reserves en voorzieningen. Daarnaast is gebruik gemaakt van de inzichten die vanuit het ministerie van BZK worden aangereikt (Financiële Regelgeving en Toezicht Decentrale Overheden).

4.2.2 Weerstandscapaciteit

Weerstandscapaciteit is het vermogen van de gemeente om financiële tegenvallers op te kunnen vangen zonder dat dit invloed heeft op het uitvoeren van de programma's. De weerstandscapaciteit wordt uitgedrukt in een weerstandsratio.

Weerstandsratio = beschikbaar weerstandsvermogen : benodigd weerstandsvermogen

4.2.2.1 Beschikbaar weerstandsvermogen

Het beschikbaar weerstandsvermogen bestaat uit de middelen waarover de gemeente beschikt of kan beschikken om financiële risico's (niet begrote kosten of tegenvallende opbrengsten) op te vangen. Dit is de som van de Algemene reserve en van het rekeningresultaat, voor zover dit wordt toegevoegd aan de Algemene reserve.¹

In onderstaande tabel is de ontwikkeling van het beschikbare weerstandsvermogen in 2023 en 2024 weergegeven.

Omschrijving (bedragen * € 1.000)	2024	2023
Algemene reserve (31/12)	27.934	31.604
Subtotaal voor resultaatbestemming	27.934	31.604
Resultaatbestemming AR	12.246	6.389
Beschikbaar weerstandsvermogen (31/12)	40.180	37.993

De startpositie per 1 januari 2024 correspondeert met de jaarstukken 2023, na verwerking van de voorgestelde besluitvorming ten aanzien van het rekeningresultaat 2023. Dit besluit voor 2024 wordt pas definitief genomen bij de vaststelling van het rekeningresultaat 2024, en kan wijzigen als de raad anders besluit. Het beschikbaar weerstandsvermogen bedraagt € 27.934.000 ultimo 2024.

4.2.2.2 Benodigd weerstandsvermogen

Het benodigd weerstandsvermogen is een optelsom van alle risico's waarvoor geen beheersmaatregelen zijn getroffen. Voor het berekenen van het benodigd weerstandsvermogen maakt de gemeente Gouda een onderscheid tussen risico's verbonden aan grondexploitaties en overige risico's. De risico's verbonden aan grondexploitaties worden gekwantificeerd met behulp van de IFLO-methode. Daarbij wordt een risico-opslag van 10% gehanteerd met betrekking tot de toekomstige opbrengsten en de toekomstige kosten. De overige risico's (going concern) worden gekwantificeerd met behulp van een Monte Carlo simulatie.

In onderstaande tabel wordt de top-10 risico's met de grootste financiële impact toegelicht. Het totaaloverzicht is te vinden in de bijlage.

Naam	Omschrijving	Risico-gebied	Kanspercentage	Maximaal (*€1.000)
Top 10 risico's				
Open einde regeling Jeugd	De Jeugdwet is een open-einde regeling en kent daardoor geen bestedingsplafond. Hierdoor moet de gemeente ondersteuning blijven leveren aan haar inwoners, ook als het budget voor het lopende jaar - in dit geval 2025 - niet toereikend is.	Jeugdzorg	70%	€ 4.000
Museum Gouda	De (klimatologische) conditie van het museumgebouw en depot is ondermaats. Zonder meer investeringen nemen de risico's voor de bedrijfscontinuïteit toe. Mocht dat risico zich voordoen, dan leidt dit tot extra, incidentele kosten voor instandhouding van het gebouw, opslag en overige kosten. Dit kan ook consequenties hebben voor de subsidie aan Museum Gouda.	Cultuur	80%	€ 3.000

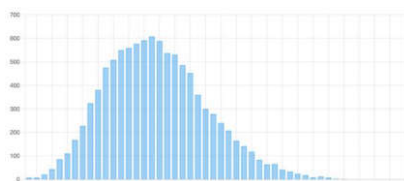
¹ Zie Nota Risicomanagement en weerstandsvermogen.

Naam	Omschrijving	Risico-gebied	Kanspercentage	Maximaal (*€1.000)
Open einde regeling Participatiewet (BUIG-budget)	<p>De gemeente ontvangt een BUIG uitkering voor het betalen van bijstandsuitkeringen/uitkeringen Levensonderhoud en Loonkostensubsidies. Het BUIG-budget betreft twee deelbudgetten met een verschillende financieringssysteem; beide zijn open einde regelingen.</p> <p>Financieel risico deelbudget bijstandsuitkeringen Afhankelijk van de ontwikkeling van het macrobudget, het budgetaandeel en van de bijstandsvraag in de gemeente bestaat een financieel risico. Gemeenten moeten een tekort tot 7,5% op hun budget voor de Participatiewet zelf opvangen (eigen risico) uit eigen middelen. Voor grote(re) tekorten op het budget is er een vangnetuitkering Participatiewet die gemeenten (beperkte) financiële compensatie biedt, met een getrapte vergoeding.</p> <p>Financieel risico deelbudget loonkostensubsidies (LKS) Het deelbudget voor loonkostensubsidies wordt toegekend op basis van de gemeentelijke uitgaven aan loonkostensubsidie in het voorgaande jaar. Ook dit is een open einde regeling, waarbij het macrobudget LKS vooraf wordt vastgesteld/gemaximeerd. Voorlopig zorgt het ministerie ervoor dat het macrobudget LKS voldoende is om de uitgaven aan LKS volledig te dekken.</p> <p>Financiële risico's voor de gemeente zijn er desondanks bij sterke schommelingen in de inzet van loonkostensubsidies (bijvoorbeeld bij sterke toename van de inzet in een kalenderjaar) en bij lagere inzet van LKS dan gemiddeld in de andere gemeenten.</p>	Werk en inkomen	70%	€ 3.000
Borg- en garantstellingen	Gemeenten staan borg voor de rente- en aflossingsverplichtingen van organisaties zoals culturele instellingen, voetbalclubs, bibliotheek, etc. Als een partij niet kan voldoen aan de verplichting jegens de bank, dan zal de bank de gemeente aanspreken de betalingsverplichting over te nemen of de schuld over te nemen bij een faillissement (afhankelijk van de gevestigde zekerheden). Het Schouwburgcomplex is een borgstelling met een hoger risicoprofiel dan in voorgaande jaren, en de Cheese Experience met een lager risicoprofiel.	Treasury	20%	€ 6.600
Inflatie	Door inflatie kunnen de prijzen voor afgenomen diensten en producten hoger uitpakken dan verwacht, mogelijk meer dan de uitkering uit het Gemeentefonds meestijgt door de loon-prijsindexatie.	Financiën	50%	€ 2.500
Fiscaliteit	Het onderdeel fiscaliteit binnen gemeenten wordt steeds complexer en het is een uitdaging om de bewustwording en de kennis breed in de organisatie te brengen en te houden. We zetten hier op in.	Financiën	30%	€ 3.000
Programma voorzieningen	In 2024 zijn aanvragen voor het programma voorzieningen huisvesting onderwijs ingediend waarbij dekking komt uit de Begroting 2025. Afhankelijk van de plannen uit het IHP 2e tranche onderwijshuisvesting en besluiten in de Kadernota kan worden bepaald of de ISK-verbouwing nodig is. Na vaststelling van deze twee documenten kan worden bepaald of het budget nodig is voor de ISK-verbouwing. Dit risico was aanwezig op 31 december 2024, in mei 2025 is gebleken dat het risico zich niet voor zal doen.	Onderwijs	60%	€ 1.300
Stijgende materiaalkosten en krapte op de markt	<p>Risico dat prijzen omhoog gaan voor aanbestedingen of op basis van Uniforme Administratieve Voorwaarden \$47 (UAV) afspraken na aanbesteding. Veel materialen worden schaarser (en duurder) en veel aanbesteders zitten vaak vol. Hier speelt ook de onzekerheid van de oorlog in Oekraïne en in het Midden Oosten.</p> <p>Prijzen gaan dan omhoog voor lopende en nieuwe beheer- en projectaanbestedingen. Het beheerplan Groot Onderhoud en Vervangingsonderhoud (GOVO) is aangenomen met daarin een inflatiecorrectie. Dit zorgt ervoor dat een eventuele prijsstijging geheel of gedeeltelijk regulier kan worden opgevangen</p>	Beheer Openbare Ruimte	40%	€ 1.500
Verbonden partijen en samenwerking	<p>Verbonden partijen zijn gemeentelijke samenwerkingsverbanden of deelnemingen die gevormd zijn om bepaalde taken bijvoorbeeld efficiënter uit te voeren. De gemeente Gouda heeft in de rechtspersonen bestuurlijke invloed en/of financiële belangen. Per 1 januari 2025 is daar de gemeenschappelijke regeling Jeugd en Wmo Midden Holland bijgekomen. De gemeentelijke bijdrage van Gouda aan de publiekrechtelijke verbonden partijen bedraagt in 2025 op begrotingsbasis € 29,6 miljoen; aan de privaatrechtelijke partijen bedraagt de totale gemeentelijke bijdrage € 19,3 miljoen.</p> <p>Bij samenwerkingsverbanden kunnen risico's ontstaan door: uittredingen van deelnemers, een niet-sluitende begroting, het verminderen van bijdragen aan regelingen door het Rijk of daling van reserves waardoor tekorten binnen de verbonden partij niet meer opgevangen kunnen worden. Maar ook verminderde afname van ondersteunende diensten die we als gemeente leveren, of andere markteisen. Verder kennen we ook</p>	Verbonden partij/subsidie	50%	€ 1.000

Naam	Omschrijving	Risico-gebied	Kanspercentage	Maximaal (*€1.000)
	het risico dat de gemeentelijke indexering geen gelijke tred houdt met de CAO-ontwikkelingen van gemeenschappelijke regelingen.			
Aansprakelijkheid en nadeelcompensatie	<p>Niet of onvoldoende nakomen van contractuele afspraken en toezeggingen, onzorgvuldig handelen of onjuiste toepassing van regelgeving kan ertoe leiden dat de gemeente aansprakelijk wordt gesteld voor schade. Deze schade kan ontstaan in het openbaar gebied (letselschade, materiële schade, evenementen, etc.). Meestal door handelen of nalaten van de gemeente (onterecht weigeren/verlenen vergunning, werken in de openbare ruimte). Het gaat hierbij om grotere schades die niet worden gedekt door de verzekering (contractuele aansprakelijkheid) of boven de dekking uitgaan.</p> <p>De gemeente kan ook aansprakelijk worden gesteld voor schade als gevolg van op zichzelf rechtmatig handelen, bv. door werkzaamheden in het openbaar gebied doordat winkels en/of bedrijven moeilijk bereikbaar zijn (gederfde winst). De drempel om in aanmerking te komen voor nadeelcompensatie is relatief hoog zodat de kans van optreden laag wordt ingeschat en het risico niet wordt meegenomen in het berekenen van de weerstandscapaciteit.</p>	Centraal Juridische Afdeling	30%	€ 1.500

De toekomstige kasstromen bij grondexploitaties leveren per definitie risico's op. Opbrengsten kunnen tegenvallen, terwijl ook de kosten hoger kunnen uitvallen. Deze risico's kunnen worden gekwantificeerd, waarbij ervan uit wordt gegaan dat er een kans bestaat dat opbrengsten en kosten met 10% tegenvallen. Het benodigd weerstandsvermogen voor grondexploitaties komt dan uit op € 7.714.219.

Voor de going concern risico's wordt een Monte Carlo simulatie uitgevoerd. De resultaten kunnen als volgt worden weergegeven:

De simulatie die is uitgevoerd met betrekking tot de overige procesrisico's (going concern) levert een benodigd weerstandsvermogen op van € 12.465.217. Daarbij wordt het gebruikelijke zekerheidspercentage van 90% gehanteerd.

Het benodigd weerstandsvermogen voor 2024 en verder bedraagt dan bij het opmaken van deze jaarrekening € 20.179.436.

4.2.2.3 Beoordeling weerstandsvermogen

Door het beschikbaar weerstandsvermogen te delen door het benodigd weerstandsvermogen wordt de weerstandsratio van de gemeente berekend. Deze weerstandsratio fungeert als indicator voor de weerstandscapaciteit. De weerstandsratio ziet er voor Gouda ultimo 2024 als volgt uit: $40.180 / 20.179 = 2,0$ en kwalificeert als ruim voldoende.

De weerstandsratio kan als volgt van een kwalificatie worden voorzien:

Omschrijving (bedragen * € 1.000)	2024	2023
Beschikbaar weerstandsvermogen	40.180	37.994
Benodigd weerstandsvermogen	20.179	18.262
Weerstandsratio	2,0	2,1

Waardering	Ratio	Betekenis
A	>2,0	Uitstekend
B	1,4-2,0	Ruim voldoende
C	1,0-1,4	Voldoende
D	0,8-1,0	Matig
E	0,6-0,8	Onvoldoende
F	<0,6	Ruim onvoldoende

Het beschikbaar weerstandsvermogen moet minimaal gelijk zijn aan het benodigd weerstandsvermogen om voldoende weerstand te kunnen bieden als de risico's zich daadwerkelijk voordoen.

4.2.3 Kengetallen

Het opnemen van financiële kengetallen in de begroting en de jaarstukken past in het streven naar meer transparantie. Ook geven de kengetallen meer inzicht in de ontwikkeling van de financiële positie en de baten en lasten van de gemeente. Het biedt de mogelijkheid om normen te stellen, net als bij de beoordeling van het weerstandsvermogen gebeurt. We relateren de normering zoveel mogelijk aan normen die door de VNG zijn voorgesteld.

In het BBV is bepaald dat gemeenten vijf financiële kengetallen moeten opnemen in de begroting en de jaarstukken.

Kengetallen	Rekening 2023	Begroting 2024(basis)	Rekening 2024	GTK-richtlijn
Netto schuldquote	68,8%	90,4%	69,6%	< 90% = minst risicovol
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle leningen	68,4%	90,0%	69,1%	< 90% = minst risicovol
Solvabiliteitsratio	25,2%	24,2%	24,4%	< 20% = meest risicovol
Grondexploitatie	8,0%	1,9%	5,0%	< 20% = minst risicovol
Structurele exploitatieruimte	0,6%	-1,6%	1,2%	> 0,0% = minst risicovol
Belastingcapaciteit	117,7%	128,9%	123,6%	> 105% = meest risicovol

4.2.3.1 Toelichting

Netto schuldquote

De netto schuld weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen in de begroting. Hoge schulden brengen hoge rentelasten met zich mee. De rentelasten hebben effect op de flexibiliteit van de begroting en mogen niet een te groot deel van de begroting worden. De netto schuldquote wordt berekend door de netto schuld conform BBV te delen door de totale baten (exclusief mutaties reserves). Om inzicht te verkrijgen in hoeverre er sprake is van doorlenen wordt de netto schuldquote weergegeven zonder en met correctie voor verstrekte leningen. De rentelasten en aflossingen van de schulden die hier tegenover staan, drukken niet op de exploitatie. Een laag percentage is gunstig. Het GTK van de provincie Zuid-Holland adviseert om 130% als maximum norm te hanteren en daarboven de schuld af te bouwen. De VNG geeft aan dat er bij een schuldquote van 130% sprake is van een hoge schuld. De VNG geeft hierbij wel aan dat de hoogte van de rente van invloed is op de betaalbaarheid van de schuld. De gemeente Gouda hanteert een norm van maximaal 110%. De netto schuldquote is per 31-12-2024 69,6% (2023: 68,8%) en daarmee ongeveer gelijk gebleven en voldoet ruim aan de norm.

Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen

De netto schuldquote wordt zowel in- als exclusief doorgeleende gelden gepresenteerd. Op die manier wordt duidelijk in beeld gebracht wat het aandeel van de door de gemeente verstrekte leningen is en wat dit betekent voor de schuldpositie. Het kengetal wordt op dezelfde wijze berekend als de netto schuldquote, met dien verstande dat bij de financiële activa ook alle verstrekte leningen worden betrokken.

De ontwikkeling van de netto schuldquote, gecorrigeerd voor verstrekte leningen, vertoont een vergelijkbaar beeld als de ontwikkeling van de netto schuldquote. In percentage uitgedrukt, is het aandeel van de verstrekte leningen duidelijk zeer beperkt.

Solvabiliteitsratio

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger de solvabiliteitsratio, hoe groter de weerbaarheid van de gemeente. Indien sprake is van een forse schuld én veel eigen vermogen, hoeft een hoge schuld geen probleem te zijn. De gemeente Gouda hanteert, conform de richtlijn van de VNG, een minimum omvang van 20% als norm. De solvabiliteitsratio is licht gedaald ten opzichte van 2023 en bedraagt 24,4% en voldoet daarmee aan de norm. Als gevolg van toekomstige opgaven voor de gemeente Gouda staat deze ratio wel onder druk.

Grondexploitatie

Grondexploitaties kunnen een forse impact hebben op de financiële positie van een gemeente. De boekwaarde van de voorraden grond is dan ook van groot belang omdat deze waarde bij de verkoop moet worden terugverdiend. Voor de berekening van dit kengetal wordt de balanswaarde (= boekwaarde grondexploitaties gecorrigeerd met de voorzieningen grondexploitaties) van de bouwgrond in exploitatie (onderhanden werken) gedeeld door de totale baten en uitgedrukt in een percentage. Hoe hoger het kengetal hoe hoger het risico voor de exploitatie indien het terugverdienen onverhoopt niet geheel lukt. De VNG adviseert dat maximaal 20% een acceptabele omvang van dit kengetal is. Het percentage per 31-12-2024 bedraagt 5,0% (2023: 8,0%). Deze ligt daarmee ruim onder deze norm.

Structurele exploitatieruimte

De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoeging aan reserves te delen door de totale baten en uit te drukken in een percentage. Een positief percentage betekent dat incidentele lasten deels uit structurele middelen worden gedekt. Dat wil zeggen dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten (waaronder de rente en aflossing van een lening) te dekken. Een negatief percentage betekent dat structurele lasten deels uit incidentele baten worden gedekt. Het positief percentage van 1,2% laat zien dat de structurele lasten volledig en incidentele lasten deels worden gedekt door structurele baten.

Belastingcapaciteit

De belastingcapaciteit wordt berekend door de totale woonlasten (bestaande uit de afvalstoffen- en rioolheffing van een meerpersoonshuishouden en de OZB met een gemiddelde WOZ-waarde) te vergelijken met het landelijk gemiddelde en uit te drukken in een percentage. Dit gebeurt op realisatiebasis. Een belastingcapaciteit van 100% betekent dat de woonlasten op het landelijk gemiddelde liggen. Het percentage is in 2024 gestegen tot 123,6% (2023: 117,7%) boven deze norm. Dit wordt met name veroorzaakt door het tarief voor de rioolheffing. Zie hiervoor ook de paragraaf lokale heffingen.

4.2.3.2 Conclusie

Uit de kengetallen blijkt dat de financiële positie in 2024 ongeveer gelijk is gebleven. De netto schuldquote is in 2024 ongeveer gelijk gebleven en voldoet ruim aan de norm. De weerstandsratio is nagenoeg gelijk gebleven en kwalificeert als ruim voldoende. De structurele exploitatieruimte laat zien dat de structurele lasten waaronder de lasten die samenhangen met de schuldenlast van de gemeente (rente en aflossing) in 2024 volledig gedekt worden door structurele baten. Het risico van de grondexploitaties is beperkt. Dit blijkt uit het lage percentage grondexploitaties, dat ruim onder de norm ligt.

Aandachtspunten blijven de solvabiliteit en belastingcapaciteit. De solvabiliteitsratio voldoet in 2024 ruim aan de norm, maar staat vanwege toekomstige opgaven onder druk. Het kengetal voor de belastingcapaciteit is in 2024 gestegen en hoger dan het landelijk gemiddelde. Dit wordt met name verklaard door de hoge rioolheffing. Het blijft dan ook van belang om deze ratio's te monitoren en hierop te sturen gedurende het jaar 2025 en verder.

4.3 Onderhoud kapitaalgoederen

4.3.1 Inleiding

Deze paragraaf biedt een overzicht van de belangrijkste kapitaalgoederen van de gemeente en de bijbehorende onderhoudskosten. Kapitaalgoederen zijn essentiële voorzieningen die nodig zijn om de stad goed te laten functioneren en om gemeentelijke diensten te kunnen leveren. Het gaat hierbij onder andere om wegen, openbare verlichting, bruggen, kademuren, viaducten, verkeersmaatregelen, watergangen, havens, openbaar groen, speelvoorzieningen, riolering en gemeentelijke gebouwen. In deze paragraaf wordt per categorie kapitaalgoederen toegelicht welk onderhoudsbeleid is gehanteerd en wat de onderhoudskosten in 2024 zijn geweest.

Het onderhoudsbeleid is gebaseerd op de volgende door de raad vastgestelde nota's:

Nota	Datum vaststelling
Uitvoeringsplan 1e tranche IHP 2020 - 2024	Vastgesteld op 19-02-2020
Verordening Voorzieningen Huisvesting Onderwijs gemeente Gouda 2020	Vastgesteld op 19-02-2020
Kadernota Vastgoed 2023	Vastgesteld op 13-12-2023
Nota kwaliteitsplan openbare ruimte (KOR)	Vastgesteld op 03-10-2005, actualisatie in 2018 (ter kennisname) aan de raad aangeboden
Nota Lange Termijn Investerings (LTI)	Vastgesteld op 25-05-2011
Nota beheerplan Groot onderhoud en vervanging Openbare Ruimte 2023-2029	Vastgesteld op 27-09-2023
Klimaatadaptatiestrategie	Vastgesteld op 11-12-2019
Nota Water- en Rioleringsprogramma 2024-2028	Vastgesteld op 13-03-2024
Nota maatschappelijke voorzieningen Westergouwe	Vastgesteld op 26-05-2021

4.3.2 Onderwijsgebouwen

Beleid

De gemeente is verantwoordelijk voor onderwijshuisvesting van het primair en voortgezet onderwijs. 2024 stond in het teken van verdere realisering en onderhoud van toekomstbestendige, kostenefficiënte en duurzame schoolgebouwen. Dit is gedaan door verder uitvoering te geven aan het Uitvoeringsplan onderwijshuisvesting 2020-2024 1^e tranche IHP en het verder ontwikkelen van de 2^e tranche. In 2024 zijn de projecten Johannes Calvijnschool en Auris Taalplein – De Triangel gerealiseerd en in gebruik genomen. Sloop van het oude gebouw van De Triangel, aanleg en opening van het groene sportplein bij de school is voorzien in 2025. Verder zijn de andere projecten uit de 1^e tranche richting Definitief Ontwerp verder ontwikkeld, is gestart met de bouw van het Kindcentrum (KC) De Ontdekkingsreizigers in Westergouwe en de realisatie van de mytyschool in Goverwelle.

Parallel hieraan is voor de Internationale Schakelklas (ISK) gestart met de werkzaamheden aan de Burgemeester Martenssingel 15 en is er een nieuwe locatie beschikbaar gesteld door het vrijkomen van de Oosthoef 3 in plaats van de Aakwerf 46. De Oosthoef 3 zal samen met het gerenoveerde deel van de Burgemeester Martenssingel 15, volgens het nieuwe adres Dutoitstraat 2, de basis worden voor de ISK-huisvesting. Ook voor de Dutoitstraat 2 zal een nieuwe bruikleenovereenkomst gesloten worden om onderhoudskosten te dekken.

Bruikleenscholen

De gemeente is verantwoordelijk voor het onderhouden van bruikleenscholen die in eigendom van de gemeente zijn. In 2024 zijn er een aantal wijzigingen geweest in het gebouwenbestand van onderwijshuisvesting. De locatie op de Aakwerf 46 is buiten gebruik gesteld, waar de locatie Oosthoef 3 in de plaats is gekomen voor de ISK. Ook de locatie aan de Willem en Marialaan 1 is in eigendom van de gemeente gekomen na de verhuizing van Auris Taalplein naar het nieuwe gebouw aan de Coniferensingel. Voor nieuwe gebruikers van de locaties worden medegebruiksovereenkomsten afgesloten. In deze overeenkomsten zijn de onderhoudskosten en kosten voor nutsvoorzieningen gescheiden, zodat de gemeente zo min mogelijk kosten heeft aan de nieuwe gebouwen. De nodige gebouwaanpassingen en onderhoudswerkzaamheden worden op een sobere en doelmatige manier uitgevoerd. Wanneer welke gebruiker van een wissellocatie of bruikleenschool gebruik maakt is afhankelijk van IHP1 & IHP2.

In 2024 zijn aan het dagelijkse onderhoud de volgende middelen besteed:

Omschrijving (bedragen * € 1.000)	Begroting 2024 (basis)	Begroting 2024 (na wijzigingen)	Realisatie 2024	Verschil
Onderwijshuisvesting	3.573	5.172	5.796	-625

4.3.3 Gemeentelijke gebouwen en gronden

Beleid

Om de onderhoudsbehoefte van de gemeentelijke gebouwen te kunnen bepalen en begroten wordt eens in de vijf jaar een Meerjaren Onderhoudsplan (MJOP) opgesteld. Het MJOP is gebaseerd op inspecties en geeft inzicht in het planmatig onderhoud om het vastgoedbezit in stand te houden, volgens de in de Kadernota Vastgoed vastgelegde onderhoudsniveaus. De onderhoudsniveaus variëren van onderhoudsniveau A t/m D. A is het hoogste onderhoudsniveau en wordt veelal toegepast bij beeldbepalende, voor publiektoegankelijke gebouwen. Onderhoudsniveau D is het laagste onderhoudsniveau en vooral gericht op het voldoen aan wet- en regelgeving. Dit onderhoudsniveau wordt toegepast op objecten waar herontwikkeling is voorzien of waar om andere redenen geen lange termijn instandhouding aan de orde is. Het onderhoudsniveau kan gedurende de exploitatieperiode wijzigen, bijvoorbeeld als gevolg van een functiewijziging. Op basis van het meerjarig onderhoudsplan wordt het onderhoudsbudget vastgesteld.

Voorbeelden van onderhoud dat in 2024 is uitgevoerd:

- Werkzaamheden elektra Schouwborg
- Vernieuwen luchtbehandelingskast (LBK) Schouwborg
- Herstel stelling en schilderwerk molen 't Slot
- Aanpassen klimaatinstallatie Garensponnerij
- Herstel stelling molen de Roode Leeuw
- Balustrade aanpassen Westhaven
- Aanvang vervangen luchtbehandeling Chocoladefabriek
- Maai en slootwerk Oostpolder
- Vervangen staalkabels en diverse werkzaamheden liften Huis vd Stad
- Schilderwerk diverse locaties, waaronder museum

In 2024 is een meerjarig onderhoudsplan vastgesteld dat begin 2025 ter besluitvorming door de raad is vastgesteld. Het nieuwe MJOP ziet op de periode 2024-2029.

Financiële middelen

Planmatig / groot onderhoud

De kosten voor zowel het planmatig onderhoud als het groot onderhoud in 2024 worden gedekt door een onttrekking uit de Reserve Groot Onderhoud.

Het verloop van deze reserve was in 2024 als volgt:

Omschrijving (bedragen * € 1.000)	Begroting 2024 (basis)	Begroting 2024 (na wijzigingen)	Realisatie 2024	Vershil
Stand 1 januari	2.415	2.415	2.725	-310
Toevoegingen	1.436	1.436	1.436	0
Onttrekkingen	1.872	2.010	1.587	424
Stand 31 december	1.979	1.841	2.575	-734

De afwijking in de onttrekkingen wordt, naast de eerder toegelichte vrijval van de voorziening, verklaard door de flexibiliteit in de uitvoering van het MJOP. Dit plan is gebaseerd op een conditiemeting van de gebouwen bij de start van de 5-jaarsperiode (2019-2023). Elk jaar wordt een bestedingsplan opgesteld waarin wordt beoordeeld welke werkzaamheden daadwerkelijk nodig zijn, welke kunnen worden uitgesteld en welke eventueel naar voren kunnen worden gehaald. Werkzaamheden worden zoveel mogelijk geclusterd en integraal uitgevoerd, zodat gebruikers zo min mogelijk hinder ondervinden. Bovendien kunnen werkzaamheden worden verschoven binnen het MJOP om kosten te besparen en efficiëntie te verhogen.

Dagelijks onderhoud

Voor dagelijks onderhoud aan de gemeentelijke gebouwen en gronden zijn de volgende middelen besteed:

Omschrijving (bedragen * € 1.000)	Begroting 2024 (basis)	Begroting 2024 (na wijzigingen)	Realisatie 2024	Vershil
Beheer overige gebouwen en gronden	1.357	1.897	1.820	77

4.3.4 Openbare ruimte (wegen en kunstwerken, water en groen)

Beleid

Het groot onderhoud wordt bekostigd uit de voorziening Groot Onderhoud Openbare Ruimte, waaraan vanuit de exploitatie dotaties worden toegevoegd. Sinds de invoering van de nieuwe BBV-wetgeving in 2017 is het verplicht om investeringen met maatschappelijk nut te activeren. Dit betekent dat deze investeringen niet direct ten laste van de exploitatie komen. Maar deze worden via investeringsbudgetten verantwoord en over meerdere jaren afgeschreven. Vervangingsinvesteringen

in de openbare ruimte worden geprogrammeerd op basis van het beheerplan openbare ruimte. En ze worden gefinancierd vanuit de investeringsbudgetten Vervangingsinvesteringen Openbare Ruimte.

Financiële middelen

Groot onderhoud openbaar gebied (projectprogramming)

De kosten van het groot onderhoud worden verrekend met de voorziening Groot onderhoud openbare ruimte. Vanuit de diverse programma's vinden dotaties aan deze voorziening plaats.

Het verloop van deze voorziening in 2024 was als volgt:

Omschrijving (bedragen * € 1.000)	Begroting 2024 (basis)	Begroting 2024 (na wijzigingen)	Realisatie 2024	Verschil
Stand 1 januari	5.005	6.211	6.211	0
Toevoegingen	3.641	5.141	5.382	-241
Onttrekking	3.618	7.680	4.584	3.097
Stand 31 december	5.028	3.672	7.009	-3.338

Voorbeelden van vervangingsinvesteringen in 2024:

- Aanleg plastic fietspad en vervanging tegels door klinkers op Aschpotpad
- Vervangen lichtmasten en armaturen
- Ophogen Wilhelmina van Pruisenlaan
- Ophogen Gloriantplantsoen
- Ophogen Edisonstraat-James Wattstraat
- Ophogen Willenskade en Voorwillenseweg
- Vervanging speelondergronden en speeltoestellen
- Vervanging beschoeiingen
- Vervanging asfaltdeklaag
- R. van Catsweg wegvak 4
- Ouwe Gouwe Zuid
- Centrale objectbediening bruggen
- Vervanging riolering Vogelbuurt en Kort Haarlem
- Vervanging diverse rioolgemaal

Dagelijks onderhoud

Voor het uitvoeren van het dagelijks onderhoud zijn de volgende middelen beschikbaar:

Omschrijving (bedragen * € 1.000)	Begroting 2024 (basis)	Begroting 2024 (na wijzigingen)	Realisatie 2024	Verschil
Dagelijks onderhoud verkeer en vervoer	8.962	10.868	10.406	462
Dagelijks onderhoud economische havens en waterwegen	556	584	564	20
Dagelijks onderhoud openbaar groen en (openlucht) recreatie	6.932	8.158	5.778	2.380
Totaal	16.450	19.610	16.748	2.863

Voorbeelden dagelijks onderhoud in 2024:

- Herstellen van wegen, voet- en fietspaden
- Onderhoud openbare verlichting
- Jaarrond snoei, kap-, herplant- en maaiwerkzaamheden

4.3.5 Riolering

Beleid

Vanaf 2020 worden investeringsuitgaven niet meer geactiveerd. Maar ze worden direct gedekt door onttrekkingen uit de spaarvoorziening riolering. In maart 2024 is het Water- en Rioleringsprogramma 2024-2028 vastgesteld, waarbij de financieringssysteem grotendeels gelijk is gebleven. Een uitzondering geldt voor twee projecten die over hun looptijd geactiveerd worden. Daarnaast blijft er aandacht voor klimaatmaatregelen, zoals vergroening van gebieden waar risico op wateroverlast bestaat.

Financiële middelen

In het gemeentelijke rioleringsplan en de begroting zijn de jaarlijkse financiële benodigheden vastgelegd voor het onderhoud en beheer van de riolering. Dit omvat middelen voor groot- en vervangingsonderhoud, kapitaallasten van (historische) vervangingsinvesteringen en dagelijks onderhoud. Deze kosten worden gedekt door de opbrengsten uit de rioolheffing, die jaarlijks door de gemeenteraad worden bijgesteld op basis van actuele kostenontwikkelingen, verwachte investeringen en heffingsprognoses. Eventuele verschillen tussen de uitgaven en inkomsten worden verrekend via de voorziening Riolering.

Omschrijving (bedragen * € 1.000)	Begroting 2024 (basis)	Begroting 2024 (na wijzigingen)	Realisatie 2024	Verschil
Stand 1 januari	8.538	16.068	16.068	0
Dotatie Vz (op basis van nacalculatie exploitatie)	5.853	10.050	19.837	-9.787
Onttrekking Vz (op basis van investeringsuitgaven)	13.613	9.200	18.045	-8.845
Stand 31 december	777	16.918	17.860	-942

* voor de uitsplitsing van de voorziening (egalisatie en spaardeel) verwijzen we naar de paragraaf lokale heffingen.

Uitvoering twee rioolprojecten

De vervanging van riolering in de wijken Kort Haarlem en Vogelbuurt is in 2024 volop in uitvoering. De voorbereiding in andere wijken loopt, waaronder in de Kadenbuurt, Korte Akkeren Oud, Vossenburchkade, de binnenstad en Ouwe Gouwe Noord.

Dagelijks onderhoud riolering en gemalen in 2024

In 2024 heeft op verschillende plaatsen onderhoud plaatsgevonden aan riolering en rioolgemalen. Zo zijn onder andere meerdere (spoel)schuiten vervangen.

4.3.6 Sportgebouwen

Beleid

De gemeente is verantwoordelijk voor het onderhoud van sporthallen, gymnastieklokalen, het Groenhovenbad en de sportvelden op een aantal sportparken in Gouda. De onderhoudsniveaus zijn vastgelegd in de dienstverleningsovereenkomst tussen de gemeente en SPORT•GOUDA. Deze organisatie voert het groot en dagelijks onderhoud uit in nauwe samenwerking met de sportclubs. De clubs onderhouden zelf hun kleedkamers en kantines. De huidige dienstverleningsovereenkomst loopt in ieder geval tot 2027. Op basis van een evaluatie kan worden besloten om de overeenkomst met vijf jaar te verlengen.

Financiële middelen

De kosten voor het onderhoud van de binnensportaccommodaties worden door SPORT•GOUDA gedekt binnen het lumpsumbedrag dat de organisatie jaarlijks van de gemeente ontvangt. Investerings in sportvelden worden apart begroot binnen de gemeentelijke begroting.

Groot onderhoud

De meerjarenonderhoudsplanningen voor zowel de binnensport als de buitensport worden jaarlijks door SPORT•GOUDA bijgesteld. Het meest in het oog springende project in 2024 was de vervanging van een kunstgrasveld op sportpark DONK waarbij een innovatief warmtewinsysteem in de bodem werd aangebracht. Daarnaast werd het kunstgras van het hoofdveld op sportpark Oosterwei vervangen en werd verlichting in het Groenhovenbad vervangen door ledverlichting.

Dagelijks onderhoud

Het jaarlijkse onderhoud omvat onder andere onderhoudsbeurten voor installaties, schilderwerk en servicecontracten. Daarnaast valt ook het klachtenonderhoud binnen de meerjarenonderhoudsplannen.

4.4 Financiering

4.4.1 Inleiding

In deze paragraaf wordt toegelicht hoe de gemeente Gouda in 2024 is omgegaan met haar financieringspositie, het beheer van geldstromen en het beheersen van renterisico's. Daarnaast wordt verantwoording afgelegd over het in de Begroting 2024 vastgestelde treasurybeleid. Het financieringsbeleid is gericht op een verantwoord beheer van financiële middelen, waarbij risico's worden beperkt en rentelasten beheersbaar blijven.

4.4.2 Belangrijkste conclusies

De belangrijkste conclusies uit de paragraaf financiering zijn:

- **Schuldpositie:** De bancaire schuldpositie per 31 december 2024 bedraagt € 242 miljoen. Dit is een stijging van € 8 miljoen ten opzichte van 2023 maar € 17 miljoen lager dan oorspronkelijk begroot.
- **Langlopende leningen:** In 2024 zijn twee langlopende leningen afgesloten met een totale waarde van € 25 miljoen. Een lening van € 10 miljoen werd al in 2022 overeengekomen en een lening van € 15 miljoen in 2024.
- **Beperking van renterisico:** De rentepercentages voor deze leningen zijn vooraf vastgelegd, waardoor toekomstig renterisico wordt beperkt.
- **Renteresultaat en BBV-normering:** Het renteresultaat bedraagt € 0,8 miljoen (14%), waarmee Gouda voldoet aan de financiële normen van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV).
- **Voldoen aan wetgeving:** De gemeente Gouda voldoet aan alle wettelijke financieringsnormen uit de Wet Financiering Decentrale Overheden (Wet Fido), waaronder de kasgeldlimiet en de renterisiconorm.

4.4.3 Wettelijk kader

Het beheersen van de risico's die verband houden met de financiering is een belangrijke taak van de gemeente. In de Wet Fido is een aantal beheersmaatregelen vastgelegd. Deze zijn vervolgens nader uitgewerkt in het gemeentelijk treasurystatuut dat periodiek wordt geactualiseerd en vastgesteld door de gemeenteraad. Momenteel is het op 1 juli 2020 door de gemeenteraad vastgestelde Treasurystatuut 2020 leidend.

Daarnaast moet de gemeente voldoen aan de voorschriften uit de Wet Houdbare Overheidsfinanciën (HOF) en het zogenaamde Schatkistbankieren. Deze regels zorgen voor een verantwoord beheer van publieke middelen en dragen bij aan een solide financiële positie.

4.4.4 Beleid

Bij de Begroting 2024 zijn de volgende doelstellingen van treasurybeheer en beleid vastgelegd:

Prioriteiten	Doelstelling	Realisatie
Beheersen omvang leningenportefeuille	Blijven onder het schuldquote van 110%.	Met werkelijke schuldpositie van € 242 miljoen op 31-12-2024 binnen de doelstelling gebleven.
Beheersen financieringsbehoefte	<ul style="list-style-type: none">• Kasgeldlimiet: 8,5%• Renterisiconorm op vaste schuld: 20%• Limiet schatkistbankieren 2%	<ul style="list-style-type: none">• Kasgeldlimiet < 8,5%• Renterisico vaste schuld < 20%• Limiet < 2%
Beheersen renterisico's	Zo goedkoop mogelijk en ≤ de rekenrente uit de begroting financieren in combinatie met het tijdig signaleren en beperken van risico's.	<ul style="list-style-type: none">• De financieringsbehoefte is waar mogelijk met kort geld gedekt, binnen de wettelijke kaders van de kasgeldlimiet.• In 2024 zijn twee langlopende geldleningen gestort aangetrokken.
Onderhouden administratieve organisatie van de treasuryfunctie	In control houden van de treasuryfunctie.	De in 2024 uitvoerde treasury transacties zijn conform de vastgelegde processen in het treasurystatuut en de handboeken treasury en borgstellingen.
Onderhouden cashflowprognose	De cashflowprognoses met een horizon van < 2 jaar is voldoende betrouwbaar.	Cashflowprognose is voldoende betrouwbaar voor beheersing van het wettelijk kader. De gerealiseerde uitgaande cashflow is desondanks vaak lager dan geprognostiseerd.

Duurzaamheid

In het treasurystatuut is vastgelegd dat de gemeente Gouda streeft naar het gebruik van duurzame financiële producten en samenwerkt met duurzame geldverstrekkers. De in 2024 afgesloten geldleningen zijn tot stand gekomen via de BNG Bank, de gemeente en andere financiële instellingen.

Deze geldverstrekkers hanteren een actief duurzaamheidsbeleid, wat zij toelichten op hun websites en in hun jaarverslagen. Hiermee draagt de gemeente bij aan verantwoorde financiering en een duurzame financiële strategie.

4.4.5 Rente

Het voordelig renteresultaat over 2024 bedraagt € 0,8 miljoen, wat € 0,6 miljoen hoger is dan in de primitieve begroting was voorzien.

- In 2024 zijn de totale rentekosten uitgekomen op € 7 miljoen, wat € 0,2 miljoen lager is dan de geraamde € 7,2 miljoen in de gewijzigde begroting. Dit komt doordat de rente op zowel korte als lange financieringsmiddelen lager was dan verwacht en er minder leningen zijn aangetrokken dan geprognoseerd.
- De doorbelasting van rente naar de grondexploitaties bedraagt € 0,6 miljoen, wat in lijn is met de gewijzigde begroting.
- Via de renteomslagmethodiek is in totaal € 6,7 miljoen aan rentelasten toegerekend aan de taakvelden.
- De afwijking tussen de toegestane en werkelijk toegerekende rentelasten bedraagt € 0,8 miljoen (14%). Volgens de BBV-kaders is nacalculatie van het omslagpercentage verplicht bij een afwijking van 25% of meer. Aangezien deze onder die grens blijft, is nacalculatie niet nodig.

Schema rentetoerekening jaar 2024

BBV	Omschrijving	Bedragen * € 1.000	
a	De externe rentelasten voor de korte en lange financiering	7.034	
b	De externe rentebaten	-536	
	Totaal berekenende externe rente		6.498
c	De rente die aan de grondexploitaties wordt doorberekend	-600	
c	De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld wordt toegerekend	0	
	Totaal doorerekende externe rente		-600
d1	Rente over eigen vermogen	0	
d2	Rente over voorzieningen die gewaardeerd zijn op contante waarde	0	
	De werkelijk aan taakvelden toe te rekenen rente		5.898
e	De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)		6.702
f	Renteresultaat op taakveld treasury		804

Gehanteerde rentetarieven

De gehanteerde rentetarieven zijn als volgt:

Omschrijving	Realisatie 2023	Begroting 2024	Realisatie 2024
Omslagrente	2,20%	1,95%	1,95%
Rekenrente over boekwaarde grondexploitaties	1,95%	1,95%	1,95%
Rekenrente in de grondexploitaties	1,95%	1,95%	1,95%

De hoogte van de omslagrente, de rente over de boekwaarden van de grondexploitaties en de hoogte van de rekenrente in de grondexploitaties zijn vastgesteld op basis van de kaders die het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) hiervoor stelt. De rekenrente in de jaarrekening is ongewijzigd ten opzichte van de primitieve Begroting 2024.

4.4.6 Leningenportefeuille

In 2024 is de kortlopende financieringsbehoefte, net als in voorgaande jaren, opgevangen met kasgeldleningen. De gemiddelde rente op deze kasgeldleningen bedroeg 3,6%.

Opgenomen gelden (o/g)

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de mutaties in de leningenportefeuille. Hierin zijn zowel de langlopende financiering als de opgenomen en uitgezette kortlopende financiering opgenomen. Daarnaast biedt de tabel inzicht in de gemiddelde rentevoet van het vreemd vermogen.

Opgenomen gelden (o/g)

Bedragen * € 1.000.000	Begroting 2024	Realisatie 2024	Verschil
Stand per 1 januari			
Langlopende financiering	234,1	234,1	0,0
Kortlopende financiering	15,0	10,0	-5,0
Uitzetting in 's Rijkskist	0,0	0,0	0,0
Omvang leningenportefeuille/bancaire schuldpositie	249,1	244,1	-5,0

Bedragen * € 1.000.000		Begroting 2024	Realisatie 2024	Vershil
Aflossingen en herfinanciering				
Langlopende financiering - reguliere aflossingen		-17,2	-17,2	0,0
Langlopende financiering - extra aflossingen		0,0	0,0	0,0
Langlopende financiering - nieuwe leningen		35,0	25,0	-10,0
Kortlopende financiering - mutatie gedurende het jaar		3,0	10,0	7,0
Uitzetting in ' S Rijks Schatkist - mutatie gedurende het jaar		0,0	0,0	-0,1
Mutaties in leningenportefeuille/bancaire schuldbpositie		20,8	17,8	-3,1
Stand 31 december				
Langlopende financiering		251,9	241,9	-10,0
Kortlopende financiering		18,0	20,0	2,0
Uitzetting in 's Rijks schatkist		0,0	-0,1	-0,1
Omvang leningenportefeuille/bancaire schuldbpositie		269,9	261,8	-8,1
Gemiddelde rente opgenomen gelden per 31 december		3,20%	3,20%	0,00%

Op 31 december 2024 bedraagt de totale schuldbpositie aan geldverstrekkers € 262 miljoen. Dit is € 18 miljoen hoger dan in de Jaarrekening 2023, maar € 8 miljoen lager dan begroot in de Begroting 2024.

De belangrijkste reden voor de lagere leningenstand dan begroot, is dat in 2024 minder is geïnvesteerd dan gepland en dat het saldo van baten en lasten gunstiger uitviel dan verwacht. Hierdoor was de financieringsbehoefte lager.

In 2024 zijn twee langlopende leningen afgesloten met een totale waarde van € 25 miljoen. Het renterisico van deze leningen is voor de gehele looptijd volledig afgedekt.

4.4.7 Risicobeheer

De belangrijkste financiële risico's bij de uitvoering van het financieringsbeleid van de gemeente Gouda zijn renterisico's, kredietrisico's en liquiditeitsrisico's. Om deze risico's te beheersen, gelden de wettelijke normen uit de Wet Fido: de kasgeldlimiet en de renterisiconorm.

- De kasgeldlimiet is bedoeld om grote schommelingen in rentelasten te voorkomen en beperkt de korte financiering (leningen met een looptijd korter dan een jaar). De maximale korte financiering bedraagt 8,5% van het begrotingstotaal aan het begin van het jaar, met een ondergrens van € 0,3 miljoen. De gemeente mag de kasgeldlimiet niet langer dan twee opeenvolgende kwartalen overschrijden.
- De renterisiconorm heeft als doel om risico's op langlopende leningen (met een looptijd langer dan een jaar) beheersbaar te houden.

Omschrijving (bedragen * € 1.000)	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Begrotingstotaal (primitief)	355	355	355	355
In procenten van de grondslag	8,50%	8,50%	8,50%	8,50%
Kasgeldlimiet	30	30	30	30
Gemiddelde kortlopende schuld (-/- = schuld, + = tegoed)	23,5	14,5	10,2	11,8
Vrije ruimte	7	16	20	18

Bovenstaande tabel toont aan dat in 2024 ruimschoots is voldaan aan de kasgeldlimiet.

Renterisico op langlopende schuld

Om grote schommelingen in rentelasten bij langlopende financiering te voorkomen, stelt de Wet Fido een grens aan de jaarlijkse aflossingen. Een gemeente mag per jaar maximaal 20% van het begrotingstotaal aflossen, met een ondergrens van € 2,5 miljoen. Dit zorgt ervoor dat de renterisico's gespreid blijven over meerdere jaren en voorkomt plotselinge pieken in de rentelasten.

Renterisiconorm

Omschrijving (bedragen * € 1.000.000)	Begroting 2024	Realisatie 2024
Begrotingstotaal (primitief)	355	390
In procenten van de grondslag	20%	20%
Renterisiconorm	71	78
Aflossing op vaste schuld	17	17
Ruimte (+) / overschrijding (-)	54	61

Kredietrisico

De gemeenteraad hanteert als uitgangspunt dat leningen of borgstellingen uitsluitend worden verstrekt wanneer deze binnen de publieke taak vallen. Andere vormen van uitzettingen zijn op grond van de Wet Fido niet toegestaan. Overtollige financieringsmiddelen mogen alleen worden belegd bij banken met een voldoende kredietwaardigheid, de Rijksoverheid of medeoverheden.

Kredietrisicobeheersing is gericht op het beperken van de risico's die de gemeente loopt bij financiële transacties. Dit betreft zowel verstrekte geldleningen en beleggingen als verleende garanties.

De onderstaande tabel geeft inzicht in de aard en omvang van de uitzettingen per 31 december 2024.

Totaal uitzettingen

Omschrijving (bedragen * € 1.000)	Begroting 2024	Realisatie 2024
Publieke taak		
Leningen aan verenigingen, stichtingen en natuurlijke personen	61	72
Leningen aan woningbouwcorporaties	0	0
Prudent beheer		
Financiële instellingen (rating A en hoger)	2.353	2.825
Overige (semi-)overheidsinstellingen	0	-105
Overige toegestane instellingen	0	568
Overige niet toegestane instellingen	0	
Totaal	2.414	3.360

De uitzettingen aan verenigingen, stichtingen en natuurlijke personen bestaan uit verstrekte leningen aan het Dierentehuis Midden-Holland en de financiering van smartphones voor gemeentelijk personeel.

De uitzettingen bij financiële instellingen met een A+ rating of hoger betreffen de deelname van de gemeente in het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting en het Nationaal Restauratiefonds.

Onder de overige toegestane instellingen vallen de werkkapitaalfinancieringen aan het Kenniscentrum Bodemdaling en Fundering (KBF) en Jeugdbescherming West. De financiering aan het KBF was bij het opstellen van de Begroting 2024 nog niet voorzien. De financiering aan Jeugdbescherming West wordt verlengd om de continuïteit van jeugdbescherming en jeugdreclassering te waarborgen.

Het risicobeslag van verstrekte borgstellingen wordt verantwoord in paragraaf 6.7 onder "Niet uit de balans blijvende langlopende financiële verplichtingen". Het kredietrisico op deze borgstellingen wordt meegenomen bij de bepaling van de benodigde weerstandscapaciteit.

Liquiditeitsrisico

Liquiditeitsrisico houdt in dat er onvoldoende middelen beschikbaar zijn om aan directe betalingsverplichtingen te voldoen.

In 2024 was de toegang tot de geld- en kapitaalmarkt het hele jaar gegarandeerd. Hierdoor beschikte de gemeente steeds over voldoende financiële middelen om tijdig aan haar verplichtingen te voldoen.

4.5 Investeringsen

In deze paragraaf is een overzicht opgenomen van de investeringen gedurende het begrotingsjaar. Ook wordt er aangegeven of een investering afgesloten kan worden of doorloopt naar het volgende jaar.

Pr.	Omschrijving (Bedragen *€1.000)	Indicatie nut	Jaar gereed	Budget totaal	Uitgaven tm 2023	Uitgaven 2024	Bijdragen van derden tm 2024	Restant totaal	Afsluiten
1	1e inr. 4 extra groep Kesper	E	2024	59	0	0	0	59	Nee
1	Burg. Martenssingel 15 (ISK)	E	2025	4.700	0	2.449	0	2.251	Nee
1	IHP	E	2025	1.680	1.478	202	0	0	Ja
1	IHP	E	2030	68.173	3.151	13.787	0	51.724	Nee
1	Kinderopvang bij de nieuwbouw Auris Taalplein	E	2025	1.300	0	0	0	1.300	Nee
1	Maatschappelijke Voorzieningen Wester-Gouwe	E	2034	8.933	0	1.597	0	7.337	Nee
2	ECOpark - Fundering	E	2024	4.644	645	3.158	0	841	Nee
2	Ondergrondse afvalcontainers 2024/2025	H	2025	2.124	0	7	0	2.117	Nee
2	Onderhoudsinvesteringen Schouwborg	E	2024	1.259	1.024	98	0	137	Nee
2	Rioleringskrediet	H	2024	0	0	7.274	7.274	0	Ja
2	Rioleringskrediet	H	2028	0	0	0	0	0	Nee
2	Rioolprojecten (afschrijven)	H	2024	6.296	0	6.296	0	0	Ja
2	Rioolprojecten (afschrijven)	H	2025	6.864	0	638	0	6.226	Nee
3	40 jrs renovatie DGW Heemskerkstraat (slottermijn)	E	2024	204	0	204	0	0	Ja
3	Aanvulling 2022 Chocoladefabriek	E	2024	84	0	2	14	96	Nee
3	Duurzame distributie (bestuursakkoord)	M	2026	2.000	0	9	0	1.991	Nee
3	Fietsparkeren (bestuursakkoord)	E	2024	1.005	0	731	0	274	Nee
3	Haastrechtsebrug	M	2026	2.500	0	0	0	2.500	Nee
3	Herinrichting Agnietenstraat	M	2025	409	0	0	0	409	Nee
3	Herinrichting Sportlaan	M	2025	240	0	0	0	240	Nee
3	Herontwikkeling Zuidelijk Stationsgebied	M	2024	3.603	3.694	109	200	0	Nee
3	Herstel Voliere Van Bergen IJzendoornpark	E	2024	85	75	20	0	-10	Ja
3	Klimaatadaptatie (bestuursakkoord)	M	2024	500	0	0	0	500	Nee
3	Kwaliteitsverhoging binnenstad	M	2024	215	45	173	0	-3	Ja
3	Kwaliteitsverhoging binnenstad	M	2027	2.170	29	572	0	1.569	Nee
3	Maatr. Knelpunt.verkeer en VCP 2022-2029	E	2029	2.043	0	0	0	2.043	Nee
3	Maatr. Knelpunt.verkeer en VCP 2022-2029	M	2029	22.970	1.507	2.456	0	19.105	Nee
3	Maatschappelijke Voorzieningen Wester-Gouwe	E	2028	37.710	2.428	7.645	18	27.694	Nee
3	MJOP 2025-2029	E	2029	2.712	0	43	0	2.669	Nee
3	Noord-Zuid fiets- en wandelroutes bereikbaar Hoogv	M	2027	1.454	4	0	0	1.450	Nee
3	Onderhoudsinvesteringen Overig	E	2025	36	0	0	0	36	Nee
3	Onderhoudsinvesteringen Schouwborg	E	2026	787	0	427	0	360	Nee
3	Sporten in de buitenruimte (bestuursakkoord)	M	2024	398	167	245	36	31	Ja
3	Sporten in de buitenruimte (bestuursakkoord)	M	2029	2.241	0	12	0	2.229	Nee
3	Stadhuis 2023 (bestuursakkoord)	E	2026	11.304	0	603	0	10.701	Nee
3	Toegangsdeuren Chocoladefabriek	E	2024	250	0	197	0	53	Nee
3	Toegankelijkheid Openbare Gebouwen 20 jr (bestuursakkoord)	E	2028	978	0	45	0	933	Nee
3	Uitbr. Parkeergarage Spoorzone	E	2025	2.850	62	113	0	2.674	Nee
3	Uitbreiding woonwag standplaatsen	E	2025	1.150	25	67	0	1.058	Nee
3	Valondergronden (speeltuinen)	M	2024	250	176	75	0	-1	Ja
3	Verduurz Gem.Vastgoed (bestuursakkoord)	E	2029	11.129	0	192	0	10.936	Nee
3	Verduurzamen/verb./2e etage Chocoladefabriek	E	2024	395	321	77	0	-3	Ja
3	Verv VRI Graaf Florisweg Zwartew (2018)	M	2024	185	20	70	0	95	Nee

Pr.	Omschrijving (Bedragen *€1.000)	Indicatie nut	Jaar gereed	Budget totaal	Uitgaven tm 2023	Uitgaven 2024	Bijdragen van derden tm 2024	Restant totaal	Afsluiten
3	Verv. viaduct Noothoven van Goorstraat	M	2025	3.664	510	2.004	0	1.150	Nee
3	Vervanging comp.bestuur Selectief Toegangstelsysteem	E	2025	350	0	0	0	350	Nee
3	Vervanging Kade- en Walmuren (bestuursakkoord)	M	2025	3.578	697	1.249	0	1.632	Nee
3	Vervanging populieren	M	2026	3.120	0	255	0	2.865	Nee
3	Vervanging VRI Goejanverw FI singel	M	2026	408	4	0	0	404	Nee
3	Vervangings investering Openbare Ruimte	M	2028	57.551	0	9.484	0	48.145	Nee
3	Voorbereiding kruising Jamessingel/Rijsselseweg	M	2027	253	119	2	0	132	Nee
3	Voorbereidingskrediet Herbestemming Stadhuis	E	2024	821	820	0	0	0	Ja
3	Zonnepanelen Brandweerkazerne	E	2024	147	115	0	0	32	Ja
5	Buitensport	E	2028	4.355	0	1.675	0	2.982	Nee
6	Vervanging camera toezicht	E	2024	5	5	0	0	0	Ja
6	Vervanging camera toezicht	E	2027	211	0	56	0	155	Nee
6	Vervanging zakpalen binnenstad	E	2024	350	0	117	0	239	Nee
7	Automatisering	E	2024	1.707	623	1.155	40	-12	Ja
7	Automatisering	E	2029	3.452	0	35	0	3.433	Nee
7	AV middelen	E	2025	425	0	0	0	425	Nee
7	Belcellen	E	2024	160	150	0	0	10	Ja
7	Brandmeldinstallatie	E	2024	60	0	0	0	60	Ja
7	Koeltechnisch systeem bedrijfsrestaurant HvdS	E	2024	95	0	0	0	95	Nee
7	Werkplek concept aanpassing HvdS - 15 jr	E	2024	475	348	29	0	98	Nee
Totaal				299.079	18.244	65.653	7.582	223.822	

Details per jaar en uitgaven en inkomsten

Pr.	Omschrijving (Bedragen *€1.000)	Budget totaal uitgaven	Uitgaven tm 2023	Begroting uitgaven 2024	Uitgaven 2024	Restant uitgaven 2024	Restant totaal uitgaven	Budget totaal inkomsten	Bijdragen van derden tm 2024	Restant totaal inkomsten
1	1e inr. 4 extra groep Kesper	59	0	59	0	59	59	0	0	0
1	Burg. Martenssingel 15 (ISK)	4.700	0	3.290	2.449	841	2.251	0	0	0
1	IHP	1.680	1.478	151	202	-50	0	0	0	0
1	IHP	68.173	3.151	15.667	13.787	1.880	51.234	0	0	0
1	Kinderopvang bij de nieuwbouw Auris Taalplein	1.300	0	1.027	0	1.027	1.300	0	0	0
1	Maatschappelijke Voorzieningen Wester- Gouwe	8.933	0	2.434	1.597	837	7.337	0	0	0
2	ECOpark - Fundering	4.644	645	3.999	3.158	841	841	0	0	0
2	Ondergrondse afvalcontainers 2024/2025	2.124	0	300	7	293	2.117	0	0	0
2	Onderhoudsinvesteringen Schouwburg	1.259	1.024	235	98	137	137	0	0	0
2	Rioleringskrediet	8.493	0	8.493	7.274	1.219	1.219	8.493	7.274	1.219
2	Rioleringskrediet	39.241	0	0	0	0	39.241	39.241	0	39.241
2	Rioolprojecten (afschrijven)	6.296	0	6.296	6.296	0	0	0	0	0
2	Rioolprojecten (afschrijven)	6.864	0	0	638	-638	6.226	0	0	0
3	40 jrs renovatie DGW Heemskerkstraat (slottermijn)	204	0	204	204	0	0	0	0	0
3	Aanvulling 2022 Chocoladefabriek	98	0	98	2	96	96	14	14	0
3	Duurzame distributie (bestuursakkoord)	2.000	0	25	9	16	1.991	0	0	0
3	Fietsparkeren (bestuursakkoord)	1.005	0	1.005	731	274	274	0	0	0
3	Haastrechtsebrug	2.500	0	0	0	0	2.500	0	0	0
3	Herinrichting Agnietenstraat	409	0	51	0	51	409	0	0	0
3	Herinrichting Sportlaan	240	0	30	0	30	240	0	0	0
3	Herontwikkeling Zuidelijk Stationsgebied	3.803	3.694	109	109	0	0	200	200	0
3	Herstel Voliere Van Bergen IJzendoornpark	85	75	10	20	-10	-10	0	0	0
3	Klimaatadaptatie (bestuursakkoord)	500	0	500	0	500	500	0	0	0

Pr.	Omschrijving (Bedragen *€1.000)	Budget totaal uitgaven	Uitgaven tm 2023	Begroting uitgaven 2024	Uitgaven 2024	Restant uitgaven 2024	Restant totaal uitgaven	Budget totaal inkomsten	Bijdragen van derden tm 2024	Restant totaal inkomsten
3	Kwaliteitsverhoging binnenstad	215	45	170	173	-3	-3	0	0	0
3	Kwaliteitsverhoging binnenstad	2.170	29	606	572	34	1.569	0	0	0
3	Maatr. Knelpunt.verkeer en VCP 2022-2029	2.043	0	0	0	0	2.043	0	0	0
3	Maatr. Knelpunt.verkeer en VCP 2022-2029	22.970	1.507	2.360	2.456	-96	19.007	0	0	0
3	Maatschappelijke Voorzieningen Wester- Gouwe	37.727	2.428	4.268	7.645	-3.378	27.654	18	18	0
3	MJOP 2025-2029	2.712	0	75	43	32	2.669	0	0	0
3	Noord-Zuid fiets- en wandelroutes bereikbaar Hoogv	1.619	4	0	0	-0	1.615	165	0	165
3	Onderhoudsinvesteringen Overig	36	0	36	0	36	36	0	0	0
3	Onderhoudsinvesteringen Schouwborg	787	0	481	427	54	360	0	0	0
3	Sporten in de buitenruimte (bestuursakkoord)	539	167	372	245	127	127	141	36	105
3	Sporten in de buitenruimte (bestuursakkoord)	2.241	0	241	12	229	2.229	0	0	0
3	Stadhuis 2023 (bestuursakkoord)	11.304	0	257	603	-346	10.701	0	0	0
3	Toegangsdeuren Chocoladefabriek	250	0	250	197	53	53	0	0	0
3	Toegankelijkheid Openbare Gebouwen 20 jr (bestuursakkoord)	978	0	312	45	267	933	0	0	0
3	Uitbr. Parkeergarage Spoorzone	2.850	62	200	113	87	2.674	0	0	0
3	Uitbreiding woonwag en standplaatsen	1.150	25	400	67	333	1.058	0	0	0
3	Valondergronden (speeltuinen)	250	176	74	75	-1	-1	0	0	0
3	Verduurz Gem.Vastgoed (bestuursakkoord)	11.129	0	242	192	50	10.936	0	0	0
3	Verduurzamen/verb./2e etage Chocoladefabriek	395	321	74	77	-3	-3	0	0	0
3	Verv VRI Graaf Florisweg Zwartew (2018)	185	20	165	70	95	95	0	0	0
3	Verv. viaduct Noothoven van Goorstraat	3.664	510	2.154	2.004	150	1.150	0	0	0
3	Vervanging comp.bestuur Selectief Toegangssysteem	350	0	0	0	0	350	0	0	0
3	Vervanging Kade- en Walmuren (bestuursakkoord)	3.578	697	1.016	1.249	-232	1.632	0	0	0
3	Vervanging populieren	3.120	0	1.060	255	805	2.865	0	0	0
3	Vervanging VRI Goejanverw FI singel	408	4	0	0	0	404	0	0	0
3	Vervangings investering Openbare Ruimte	57.551	0	15.486	9.484	6.001	48.067	0	0	0
3	Vorbereiding kruising Jamessingel/Rijsselseweg	253	119	134	2	132	132	0	0	0
3	Vorbereidingskrediet Herbestemming Stadhuis	821	820	1	0	0	0	0	0	0
3	Zonnepanelen Brandweerkazerne	147	115	32	0	32	32	0	0	0
5	Buitensport	4.355	0	1.383	1.675	-292	2.680	0	0	0
6	Vervanging camera toezicht	5	5	0	0	0	0	0	0	0
6	Vervanging camera toezicht	211	0	79	56	23	155	0	0	0
6	Vervanging zakpalen binnenstad	350	0	350	117	233	233	0	0	0
7	Automatisering	1.747	623	1.124	1.155	-30	-30	40	40	0
7	Automatisering	3.452	0	80	35	45	3.417	0	0	0
7	AV middelen	425	0	0	0	0	425	0	0	0
7	Belcellen	160	150	10	0	10	10	0	0	0
7	Brandmeldinstallatie	60	0	60	0	60	60	0	0	0
7	Koeltechnisch systeem bedrijfsrestaurant HvdS	95	0	95	0	95	95	0	0	0
7	Werkplek concept aanpassing HvdS - 15 jr	475	348	127	29	98	98	0	0	0
Totaal		347.391	18.244	77.757	65.653	12.104	263.494	48.312	7.582	40.730

4.6 Bedrijfsvoering

4.6.1 Inleiding

Een sterke bedrijfsvoering vormt de basis voor een robuuste organisatie die haar opgaven effectief kan realiseren. Dit betekent een stevig fundament met voldoende en deskundige medewerkers, waarbij ambtelijk vakmanschap centraal staat. Een duidelijke koers is daarbij essentieel: wat typeert de organisatie, welke kernwaarden staan voorop en welk gedrag past daarbij? Daarnaast vraagt een optimale inrichting van de organisatie om flexibiliteit en wendbaarheid in een veranderende omgeving.

Het aantrekken en behouden van gekwalificeerde medewerkers blijft een grote uitdaging. Daarom zet gemeente Gouda in op strategische personeelsplanning en wil zij een aantrekkelijke werkgever en een leerschool zijn. Daarnaast is het versterken van informatiegestuurd werken en een goed functionerende financiële keten van groot belang voor effectieve sturing en besluitvorming. Tot slot hecht de gemeente veel waarde aan diversiteit en inclusie, zowel binnen de organisatie als in haar rol als werkgever. De belangrijkste speerpunten worden hieronder verder toegelicht.

4.6.2 Wat waren de belangrijkste prioriteiten in 2024

4.6.2.1 Verbetering financiële functie

Wat is bereikt?

In 2024 zijn belangrijke stappen gezet om de financiële functie verder te verbeteren en structureel te borgen binnen de organisatie. De interne financiële keten krijgt steeds meer vorm, wat bijdraagt aan een efficiëntere en stabielere werkwijze. Daarnaast is het proces van de Jaarrekening 2023 succesvol afgerond, wat resulteerde in een betrouwbare financiële verantwoording.

Wat is gedaan?

- **Doorontwikkeling P&C-documenten**

De Planning & Control-documenten zijn verder verbeterd, met duidelijke rapportages en een sterkere koppeling tussen beleid, financiën en verantwoording.

- **Versterking administratieve processen**

De basis van de administratieve processen is verder geprofessionaliseerd door het clusteren van financieel administratieve medewerkers per domein en het versterken van de aansturing hiervan.

- **Decentralisatie van budgetbeheer**

Het budgetbeheer is dichterbij de uitvoering belegd, waardoor de sturing is verbeterd en financieel beheer beter aansluit bij de praktijk.

- **Optimalisatie interne processen**

Interne processen, zoals budgetbewaking, zijn verder gestandaardiseerd en planmatiger ingericht, waardoor de financiële organisatie toekomstbestendiger wordt.

4.6.2.2 Sturen op realisatie

Wat is bereikt?

In 2024 zijn diverse dashboards ontwikkeld en beschikbaar gesteld voor het management, waardoor er beter inzicht is in prestaties en financiële sturing. Intern is de samenwerking tussen disciplines, zoals financiën, HR en ICT, verder versterkt om de ontwikkeling en het onderhoud van deze dashboards te optimaliseren. Hierdoor kan de organisatie beter sturen op resultaten en tijdig bijsturen waar nodig. Daarnaast krijgt het werken met prognoses en de verantwoording over behaalde resultaten op alle niveaus steeds beter vorm. Dat draagt bij aan een effectievere en transparantere sturing.

Wat is gedaan?

- **Dashboards voor personeels- en bedrijfsvoeringgegevens**

Een personeelskosten-dashboard biedt management en directie snel inzicht in de stand van de personeelsbudgetten. Daarnaast geeft een bedrijfsvoeringsdashboard inzicht in ziekteverzuim en het gebruik van het opleidingsbudget.

- **Verbetering prognoses en financiële sturing**

De technische voorwaarden zijn gecreëerd om gerichtere prognoses op deelbudgetten mogelijk te maken, waardoor financiële sturing verder wordt verbeterd.

- **Analyse en actualisatie van de begroting**

Er is gestart met een project om de begroting op detailniveau door te nemen, waarbij informatie per onderdeel wordt aangescherpt en geactualiseerd waar technisch nodig. Dit zorgt voor betere sturing en besluitvorming.

4.6.2.3 Digitaal en informatiegestuurd werken

Wat is bereikt?

In 2024 is de dienstverlening verder gedigitaliseerd en verbeterd. Inwoners en medewerkers kunnen daardoor sneller en efficiënter zaken kunnen afhandelen. Meer dan 40 processen zijn ondergebracht in het zaakstelsel, het gebruik van Verseon is drastisch afgenomen en het pre-depot voor digitaal te vernietigen informatie is in gebruik genomen. De invoering van de Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer (Wmebv) en de Wet open overheid (Woo) verloopt volgens planning, mede dankzij het uitstel van de wettelijke termijn. Ook is de online dienstverlening geoptimaliseerd door

bijna alle PDF-formulieren op gouda.nl te vervangen door webformulieren met digitale afhandeling. Daarnaast wordt de publicatiewebsite open.gouda.nl gerealiseerd. Hiermee wordt de gemeente transparanter en inwoners krijgen beter toegang tot openbare documenten.

Wat is gedaan?

- **Uitrol van zaakgericht werken**
Meer dan 40 processen zijn digitaal gemaakt en opgenomen in het zaakstelsel, wat leidt tot efficiëntere werkprocessen en betere dienstverlening.
- **Ontwikkeling en ontsluiting van data**
Er zijn sturingsdashboards ontwikkeld om beter inzicht te krijgen in werkprocessen en prestaties. Daarnaast is het pre-depot in gebruik genomen, waardoor digitaal te vernietigen informatie zorgvuldig wordt beheerd.
- **Voltooiing van doorgeschoven projecten**
Twee uitgestelde projecten uit 2023 zijn in 2024 afgerond: Microsoft SharePoint Online is archiefwaardig ingericht en de aanbesteding voor een nieuw sociaal intranet is succesvol afgerond.
- **Implementatie wetgeving en verbetering digitale toegankelijkheid**
De invoering van de Wmeb en de Woo verloopt volgens planning. Het uitstel van de wettelijke termijn met een jaar geeft de projectgroep extra ruimte voor een zorgvuldige implementatie.
- **Versterking van het data-team**
Het invullen van vacatures binnen het data-team nam meer tijd in beslag dan gepland. Daardoor zijn de doorontwikkeling en ontsluiting van data later gestart.

4.6.2.4 Strategische personeelsplanning

Wat is bereikt?

Het doel van strategische personeelsplanning is ervoor te zorgen dat de gemeente Gouda op het juiste moment beschikt over medewerkers met de juiste vaardigheden en talenten om de organisatiedoelen te bereiken. In 2023 is een pilot Strategische Personeelsplanning (SPP) uitgevoerd, die in 2024 breder is uitgerold. Daarnaast is op diverse manieren geïnvesteerd in talentontwikkeling, zodat medewerkers zich blijven ontwikkelen en optimaal worden ingezet. Gouda slaagt er goed in om de juiste talenten aan te trekken en te behouden. De doorstroom binnen de organisatie is bovengemiddeld ten opzichte van gemeenten van vergelijkbare grootte, wat bijdraagt aan een flexibele en wendbare organisatie.

Wat is gedaan?

- **Instemming en organisatiebrede uitrol**
De Ondernemingsraad heeft ingestemd met de organisatiebrede uitrol van SPP waardoor het instrument nu breed wordt toegepast.
- **Voorlichting en implementatie bij leidinggevenden**
Alle afdelingshoofden en teamleiders hebben voorlichting gekregen over het gebruik van het SPP-instrument, zodat elk afdelingshoofd SPP nu kan gaan inzetten.
- **Uitbreiding naar meer afdelingen**
Naast de afdelingen die in 2023 deelnamen aan de pilot, zijn in 2024 diverse andere afdelingen gestart met SPP.
- **Ontwikkeling van leidinggevenden**
Op managementniveau is extra aandacht besteed aan de verdere ontwikkeling van afdelingshoofden en teamleiders, zodat zij hun rol als leidinggevende nog beter kunnen invullen.

4.6.2.5 Gouden Waarden

Wat is bereikt?

De in 2022 ontwikkelde missie en Gouden Waarden worden dagelijks doorleefd op de werkvloer. Ze vormen een referentiekader voor het gedrag dat nodig is om zowel het dagelijkse werk uit te voeren als de maatschappelijke opgaven van de gemeente vorm te geven. Leiderschap speelt hierbij een sleutelrol: leidinggevenden tonen voorbeeldgedrag, stimuleren een open en inclusieve werkomgeving en geven richting aan de verdere verankering van de Gouden Waarden. Tegelijkertijd maken teams en medewerkers samen het verschil, door de waarden in de praktijk toe te passen en te vertalen naar hun werk.

Wat is gedaan?

- **Leiderschapsontwikkeling en voorbeeldgedrag**
De Gouden Waarden vormen het fundament voor het MD- en leiderschapstraject. Directie, leidinggevenden en teamleiders dragen de missie en waarden actief uit en tonen voorbeeldgedrag, wat bevestigd is in het Gouds Medewerkers Onderzoek (GMO).
- **Versterking teamontwikkeling en persoonlijk leiderschap**
Er is op diverse manieren aandacht besteed aan teamontwikkeling en de ontwikkeling van persoonlijk leiderschap bij individuele medewerkers. Dit draagt bij aan een sterke en samenwerkende organisatie.
- **Positieve resultaten uit medewerkersonderzoek**
Het GMO laat zien dat de samenwerking binnen en tussen afdelingen goed scoort en dat de Gouden Waarden zichtbaar zijn in het gedrag van medewerkers.

- **Levend houden van de Gouden Waarden**

De Gouden Waarden worden op diverse manieren actief onder de aandacht gebracht, onder andere door gedrag te labelen en het gesprek hierover te stimuleren.

- **Integratie in onboarding en nieuwe medewerkers**

Nieuwe medewerkers maken via het onboardingprogramma kennis met de Gouden Waarden, zodat deze vanaf de start een herkenbare en integrale rol spelen in de organisatiecultuur.

4.6.2.6 Inclusie en diversiteit

Wat is bereikt?

De gemeente Gouda streeft naar een diverse en inclusieve organisatie, waarin iedereen zich welkom en gewaardeerd voelt. In 2024 lag de focus op het vergroten van de bewustwording rondom Diversiteit en Inclusie (D&I). Dit vormt een stevige basis om de stap te zetten naar (verdere) gedragsontwikkeling, het versterken van vaardigheden en uiteindelijk de volledige integratie van D&I in de bedrijfsvoering en bedrijfscultuur.

Wat is gedaan?

- **Visievorming en strategische kaders**

Tijdens een kennissessie/worksessie heeft de directie gezamenlijk het waarom van Diversiteit en Inclusie (D&I) voor Gouda geformuleerd. Dit vormt de kapstok voor de verdere integratie van D&I binnen de organisatie. Daarnaast heeft de directie kaders vastgesteld voor leidinggevendenden om, naast detachering via Promen, ook medewerkers met een afstand tot de arbeidsmarkt direct in dienst te kunnen nemen.

- **D&I-bewustwording via dialoog en evenementen**

Er zijn Gouden Dialogen georganiseerd rond Internationale Vrouwendag en het slavernijverleden van Gouda. Daarnaast vond een gezamenlijke Iftar plaats in het bedrijfsrestaurant en was er tijdens de Week van Toegankelijkheid aandacht voor een inclusieve en toegankelijke werkomgeving.

- **Vergroten van zichtbaarheid en inclusieve symbolen**

De introductie van de Goudse Pride keycord werd positief ontvangen. Binnen korte tijd zijn meer dan 500 keycords opgehaald. Dit blijft, naast de rode Goudse keycord, als optie beschikbaar voor (nieuwe) medewerkers.

- **Kennisdeling en training rond inclusie**

In het kader van leren van en met elkaar zijn diverse activiteiten georganiseerd, waaronder een lezing over generaties op de werkvloer, een masterclass over gender en seksualiteit, een workshop over inclusieve dialoog en e-learnings via het digitale leerplatform.

- **Inclusie en veiligheid in het Gouds Medewerkers Onderzoek (GMO)**

In het GMO is aandacht besteed aan sociale en fysieke veiligheid en jezelf kunnen zijn. Ruim 90% van de medewerkers gaf aan zichzelf te kunnen zijn op het werk, terwijl 91,7% zich sociaal veilig voelt en 85,9% zich (bijna) altijd fysiek veilig voelt in het Huis van de Stad.

4.6.2.7 Passende inrichting

Wat is bereikt?

In 2024 is verder gewerkt aan een robuuste en toekomstbestendige inrichting van de organisatie. De overgang naar teamleiders is afgerond. Hiermee is de aansturing dichterbij de medewerkers georganiseerd en hebben teamleiders leidinggevende bevoegdheden gekregen om hun rol goed in te vullen. Ook is een leiderschapstraject uitgevoerd om de teamleiders goed toe te rusten. Dit geeft afdelingshoofden meer ruimte voor strategische en tactische taken.

Daarnaast is een verbetertraject gestart voor de aanpak van risicovolle projecten. Dit traject richt zich op betere sturing en grip op complexe projecten, met als eerste stap de aanstelling van een projectleider die dit proces coördineert.

Verder is de Regionale Werkorganisatie Sociaal Domein (RWO) per 1 januari 2025 overgegaan naar een gemeenschappelijke regeling. Dit betekent dat de gemeenten Bodegraven-Reeuwijk, Gouda, Krimpenerwaard, Waddinxveen en Zuidplas nu gezamenlijk verantwoordelijk zijn voor de inkoop en contractering van zorg. Het jaar 2024 stond in het teken van de overgang en het inregelen van deze nieuwe samenwerking.

Wat is gedaan?

- **Overgang naar teamleiders afgerond**

De overgang van coördinatoren naar teamleiders is voltooid. Teamleiders staan dichterbij de medewerkers en hebben leidinggevende bevoegdheden gekregen. Hierdoor krijgen afdelingshoofden meer ruimte voor strategische en tactische taken.

- **Start verbetertraject risicovolle projecten**

In 2024 is een verbetertraject gestart om meer grip te krijgen op risicovolle projecten. Een projectleider is aangesteld om de sturing en beheersing van deze projecten te verbeteren.

- **RWO overgegaan naar gemeenschappelijke regeling**

De Regionale Werkorganisatie Sociaal Domein (RWO) is per 1 januari 2025 overgegaan naar een gemeenschappelijke regeling. Het jaar stond in het teken van de implementatie en borging van de nieuwe samenwerking tussen de betrokken gemeenten.

- **Doorontwikkeling opdrachtgericht samenwerken** In 2024 is verder gewerkt aan het versterken van opdrachtgericht samenwerken binnen de organisatie. Er is meer aandacht gekomen voor heldere opdrachtformuleringen, een duidelijke rolverdeling tussen opdrachtgever en opdrachtnemer en het expliciet maken van verwachtingen. Dit draagt bij aan betere samenwerking en uitvoering van opgaven.
- **Gerichte sturing op externe inhuur**
Er is verder ingezet op het terugdringen van externe inhuur. Dit gebeurde onder andere door monitoring en analyse van structurele inhuur en het omzetten van tijdelijke inhuur naar vaste formatie. De externe inhuur is gedaald met 5%.

4.6.2.8 Rechtmatigheid

Wat is bereikt?

In 2024 is door het college voor het eerst een rechtmatigheidsverantwoording afgegeven over het voorgaande boekjaar. De afwijkingen bleven binnen de door de raad gestelde kaders. In 2024 is verder gewerkt aan het versterken van de inrichting, uitvoering en borging van de rechtmatigheidsverantwoording.

Wat is gedaan?

- **Verantwoording bij Jaarrekening 2023.** De rechtmatigheidsverantwoording is opgenomen als bijlage bij de jaarrekening. Afwijkingen boven de rapporteringsgrens zijn toegelicht in de paragraaf Bedrijfsvoering.
- **Evaluatie en verbeteracties.** De totstandkoming van de verantwoording over 2023 is geëvalueerd met interne betrokkenen en de accountant, en vertaald naar concrete verbeteracties.
- **Uitvoering auditplan 2024.** Het interne auditplan 2024 is vastgesteld door het college en volgens planning uitgevoerd.
- **Actualisatie normenkader.** Het normenkader met wet- en regelgeving is geactualiseerd en vastgesteld door de raad.
- **Harmonisatie financiële verordening.** De financiële verordening is aangepast in lijn met de landelijke Kadernota Rechtmatigheid van de commissie BBV.

4.6.3 Personeel

4.6.3.1 Bezetting

De afgelopen jaren heeft Gouda geïnvesteerd in een robuuste en toekomstbestendige organisatie, passend bij de groeiende en veranderende opgaven. Door uitbreiding van wettelijke taken, nieuwe maatschappelijke uitdagingen en een stijgend aantal inwoners is de complexiteit en omvang van het werk van de gemeente toegenomen. Ook de financiële omvang en investeringen zijn fors gegroeid, net als het aantal specifieke regelingen.

Om deze taken goed uit te voeren, is de bezetting in 2024 gestegen van 670 naar 735 FTE. Dit was deels een inhaalslag na eerdere onderbezetting. Maar het was ook een bewuste keuze om minder afhankelijk te zijn van externe inhuur en de formatieruimte uit het bestuursakkoord in te vullen. De instroom van nieuwe medewerkers is lager dan in voorgaande jaren, wat aangeeft dat de groei stabiliseert.

Gouda blijft een aantrekkelijke werkgever. Uit het medewerkerstevredenheidsonderzoek blijkt dat medewerkers met plezier werken, zich veilig voelen en ruimte ervaren om zich te ontwikkelen. Het aandeel medewerkers onder de 35 jaar is opnieuw gestegen, wat aansluit bij de ambitie om een lerende organisatie te zijn. Ook het doorstroompercentage is toegenomen van 8% naar 12%. Dit is hoger dan bij vergelijkbare gemeenten en een sterke indicatie van een ontwikkelingsgerichte organisatie. Daarnaast is het ziekteverzuim gedaald, wat wijst op een vitalere organisatie met betrokken medewerkers.

Dankzij deze gerichte versterking is Gouda beter in staat haar taken effectief en duurzaam uit te voeren en inwoners goed te bedienen.

Omschrijving	31 december 2024	31 december 2023
Bezetting in fte	735,8	669,7
Bezetting in aantal medewerkers	802	733
Bezetting % man	36%	37%
Bezetting % vrouw	64%	63%
% medewerkers jonger dan 35 jaar	29%	27%
Ziekteverzuim %	4,90%	5,40%
% instroom	22%	32%
% uitstroom	16%	12%
% doorstroom	12%	8%

4.6.3.2 Loonkosten

De loonkosten zijn in 2024 hoger dan in 2023 door de toename van het aantal medewerkers en de stijging van salarissen als gevolg van de nieuwe CAO. Daarnaast is een deel van de inhuur omgezet naar vaste dienstverbanden. Dit heeft bijgedragen aan de structurele groei van de loonkosten. Ondanks deze stijging blijven de totale loonkosten binnen de begroting.

Omschrijving (bedragen * € 1.000)	2024	2023
Loonkosten begroot (na wijziging)	65.470	56.670
Loonkosten realisatie	64.366	53.586
Saldo	1.104	3.084

*Ambtelijke loonkosten

Inhuur derden

Het percentage externe inhuur is in 2024 gedaald van 29% naar 24%. Deze afname is het resultaat van gerichte sturing op het terugdringen van externe inhuur en het omzetten van tijdelijke krachten naar vaste dienstverbanden. Dit sluit aan bij de bredere inzet om de organisatie robuuster en toekomstbestendiger te maken. Binnen het Ruimtelijk Domein blijft de arbeidsmarkt echter krap, waardoor de afhankelijkheid van inhuur daar hoger ligt dan gewenst. Ook binnen de Regionale Werkorganisatie (RWO) is relatief veel externe inhuur ingezet. De gemeente blijft actief werken aan het verder verlagen van de inhuur, onder andere door strategische personeelsplanning en het gericht aantrekken en behouden van eigen medewerkers.

Omschrijving (bedragen * € 1.000)	2024	2023
Externe inhuur (in % totale loonkosten)	24%	29%
Kosten externe inhuur	20.198	22.265

4.6.4 Individuele fouten en onduidelijkheden rechtmatigheid

In de rechtmatigheidsverantwoording geeft het college van burgemeester en wethouders aan in hoeverre de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties, rechtmatig tot stand zijn gekomen. Dit houdt in dat deze in overeenstemming zijn met door de gemeenteraad vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door de gemeenteraad bepaald en bedraagt 2% van de totale lasten inclusief mutaties in de reserves en is daarmee vastgesteld op € 8.054.000.

In de paragraaf bedrijfsvoering geeft het college een toelichting op de rechtmatigheidsverantwoording. Conform de financiële verordening 2024 worden alle belangrijke bevindingen (fouten en onduidelijkheden) groter dan € 403.000, die volgen uit de controle van de rechtmatigheid, opgenomen in de paragraaf bedrijfsvoering en voorzien van maatregelen om dit in de toekomst te voorkomen.

Financiële rechtmatigheid

Financiële rechtmatigheid bestaat uit negen criteria. Zes criteria worden afgedekt door het getrouwheidsaspect (oordeel externe accountant). De overige drie criteria komen terug in de rechtmatigheidsverantwoording van het college. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium.

Begrotingscriterium

Bij de rechtmatigheidscontrole vormt het begrotingscriterium een belangrijk toetsingscriterium. In de begroting zijn de maxima voor de lasten vermeld die door de raad zijn vastgesteld. Dit houdt in dat de financiële beheershandelingen dienen te passen binnen de begroting, waarbij het juiste programma, de toereikendheid van het begrotingsbedrag, alsmede het begrotingsjaar van belang zijn. In principe zijn overschrijdingen van lasten onrechtmatig maar kan als acceptabel worden beoordeeld wanneer de overschrijding valt binnen de afspraken die door het college met de raad zijn gemaakt.

In het boekjaar 2024 zijn de volgende begrotingsonrechtmatigheden geconstateerd ten opzichte van de gewijzigde begroting:

- In 2024 bedragen de overschrijdingen van lasten op programmaniveau in totaal € 2.801.000 (programma 5 en 7). Deze overschrijdingen worden direct gecompenseerd door gerelateerde inkomsten en worden daarom (conform de financiële verordening) als acceptabel aangemerkt en niet verder toegelicht.
- Verder bedragen de niet-tijdig gemelde onderschrijdingen van lasten en over- en onderschrijdingen van baten in totaal € 3.375.000. Deze afwijkingen hebben betrekking op onderschrijdingen van lasten in programma 3 van in totaal € 1.593.000, op een onderschrijding van baten in programma 2 van in totaal € 1.282.000 en op een overschrijding van baten in programma 4 van in totaal € 500.000. De onderschrijding van lasten is veroorzaakt door een verschuiving in de uitvoeringsplanning van diverse groenfondsprijzen en snoeiwerkzaamheden. De onderschrijding op de baten wordt veroorzaakt door een onterechte aanpassing van de begroting 2024. De overschrijding van de baten wordt veroorzaakt door een afrekening 2023 die in de exploitatie 2024 is verantwoord.

Om dergelijke afwijkingen in de toekomst te voorkomen zullen de budgetgesprekken tussen budgethouders en financieel adviseurs zich nog scherper richten op vroegtijdige signalering en verantwoording van (geprognosticeerde) begrotingsafwijkingen. Daarnaast zal met het verwerken van een begrotingswijziging van subsidiebatens een controle uitgevoerd worden op het evenwicht tussen baten en lasten.

De totale omvang van de onrechtmatigheid ten aanzien van het begrotingscriterium is € 6.176.000.

Voorwaardencriterium

Bij het voorwaardencriterium wordt vooral gekeken of de financiële beheershandelingen binnen de gemeente voldoen aan de voorwaarden zoals die gesteld zijn in de externe en interne wet- en regelgeving, raadsbesluiten en verordeningen.

In het boekjaar 2024 zijn de volgende onrechtmatigheden geconstateerd:

Gemeenten zijn verplicht om opdrachten voor de aanschaf van producten, leveringen of diensten boven een bepaalde waarde open te stellen voor alle bedrijven in de Europese Unie. Voor het toetsen van de naleving van de aanbestedingsregels door de organisatie wordt periodiek een spendanalyse uitgevoerd. Uit de spendanalyse 2024 zijn onrechtmatigheden geconstateerd met een totale omvang van € 605.158. De individuele onrechtmatigheden blijven onder de rapportagegrens. In 2024 zijn al maatregelen in gang gezet om onrechtmatigheden bij inkoop te voorkomen, zoals extra trainingen voor het personeel. Verder zijn marginale afwijkingen geconstateerd bij de investeringen.

De totale omvang van de onrechtmatigheid ten aanzien van het voorwaardencriterium is € 673.158.

Misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium

Onder misbruik wordt verstaan: het opzettelijk niet, niet tijdig, onjuist of onvolledig verstrekken van gegevens met als doel ten onrechte overheidssubsidies of -uitkeringen te verkrijgen of niet dan wel een te laag bedrag aan heffingen aan de overheid te betalen. Onder oneigenlijk gebruik wordt verstaan: het door het aangaan van rechtshandelingen, al dan niet gecombineerd met feitelijke handelingen, verkrijgen van overheidsbijdragen of het niet dan wel tot een te laag bedrag betalen van heffingen aan de overheid, in overeenstemming met de bewoordingen van de regelgeving maar in strijd met het doel en de strekking daarvan. In de organisatie zijn maatregelen getroffen om misbruik en oneigenlijk gebruik te voorkomen en op te sporen. Er zijn in 2024 geen rechtmatigheidsafwijkingen boven de rapportagegrens geconstateerd.

De totale omvang van de onrechtmatigheid ten aanzien van het misbruik en oneigenlijk gebruik is € 0

Conclusie

Het totaal aan geconstateerde afwijkingen bedraagt € 6.849.158 en blijft daarmee onder de door de raad gestelde grens van 2% zijnde afgerond € 8.054.000, daarom zijn er geen onrechtmatigheden opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening.

4.7 Verbonden partijen

4.7.1 Inleiding

Algemeen

De gemeente Gouda werkt samen met verschillende organisaties waaraan zij zich zowel bestuurlijk als financieel heeft verbonden. Dit betreft gemeenschappelijke regelingen, N.V.'s, B.V.'s, stichtingen, verenigingen en publiek-private samenwerkingen. Deze verbonden partijen voeren taken uit die een groot politiek en maatschappelijk belang hebben en leveren daarmee een belangrijke bijdrage aan de realisatie van gemeentelijke doelstellingen.

Hoewel samenwerking met verbonden partijen voordelen biedt, brengt het ook bestuurlijke en financiële risico's met zich mee. Het is van groot belang om deze risico's goed in beeld te hebben, omdat ze de uitvoering van beleidsdoelen en het werken binnen de financiële kaders kunnen beïnvloeden. De paragraaf Verbonden partijen in zowel de programmabegroting als de jaarrekening biedt de gemeente Gouda een instrument om actief en strategisch te sturen op deze samenwerkingen.

Ontwikkelingen 2024

Wijziging Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr);

Op 1 juli 2022 is de gewijzigde Wgr in werking getreden. De wijziging heeft tot doel de democratische legitimatie van gemeenschappelijke regelingen te versterken. De kaderstellende en controlerende rollen die gemeenteraden hierbij hebben, worden daartoe versterkt.

Een deel van de wijzigingen is direct van kracht geworden, terwijl andere aanpassingen uiterlijk op 1 juli 2024 doorgevoerd moesten worden in alle gemeenschappelijke regelingen. In 2024 zijn de resterende zeven regelingen aangepast, waarmee alle gemeenschappelijke regelingen formeel zijn aangepast en voldoen aan de wettelijke eisen.

4.7.2 Gemeenschappelijke regelingen

4.7.2.1 Regio Midden Holland (RMH)

Naam verbonden partij	Regio Midden Holland
Vestigingsplaats	Gouda
Website	www.regiomiddenholland.nl
Programma:	7. Bestuur en organisatie
Taakveld:	0.1 Bestuur
Aard	GR
Deelnemerspercentage	20% (ieder AB-lid heeft 1 stem)
Doel en openbaar belang	Regionale beleidsvorming en strategische belangenbehartiging van de aangesloten gemeenten Bodegraven-Reeuwijk, Gouda, Krimpenerwaard, Waddinxveen en Zuidplas.
Wijze van dienen van het gemeentebelang	In het AB zitten twee collegeleden die door de raad zijn benoemd.
Ontwikkelingen 2024	In 2024 is het advies "Versterken & verstevigen regionale samenwerking in Midden-Holland" van Berenschot verschenen. De kern van dit advies was om een regionaal programmabureau op te zetten die inzet coördineert en werkt aan drie centrale opgaven met betrekking tot mobiliteit, woningbouw en economie. Dit advies is vertaald in de Begroting 2025 – 2028 van Regio Midden-Holland. De gemeenteraden hebben 5,5 fte beschikbaar gesteld voor de versterking van de uitvoerings- en lobbykracht van de Regio Midden-Holland. Een regionale kwartiermaker heeft een start te gemaakt met het oprichten van dit eigenstandige programmabureau Regio Midden-Holland, het opzetten van een strategisch programma en de bijbehorende opgaven.
Resultaat 2024 (bedragen * € 1.000)	204
Risico's	De beperkte huidige uitvoeringscapaciteit kan gevolgen hebben voor de uitvoering van regionale plannen.

4.7.2.2 Omgevingsdienst Midden Holland (ODMH)

Naam verbonden partij	Omgevingsdienst Midden Holland
Vestigingsplaats	Gouda
Website	www.odmh.nl
Programma(s)	2. Energie en klimaat 3; Wonen en leefomgeving
Taakveld	7.4 Milieubeheer; 8.3 Wonen en bouwen
Aard	GR
Deelnemerspercentage	17,0% (Stemverhouding op basis van budget € 100.000 = 1 stem)
Doel en openbaar belang	Bijdrage leveren aan een veilige, duurzame en gezonde leefomgeving.

Naam verbonden partij	Omgevingsdienst Midden Holland
Wijze van dienen van het gemeentebelang	In het AB zitten twee collegeleden die door het college zijn aangewezen, waarvan 1 lid zitting heeft in het DB.
Ontwikkelingen 2024	<p>Milieu</p> <p>De ODMH heeft in 2024 grotendeels de taken uitgevoerd die in het jaarprogramma milieu 2024 zijn afgesproken. Een deel van de taken is vraaggestuurd, zoals werkzaamheden rond bouwinitiatieven en projecten in de openbare ruimte. Daardoor is er een beperkte overschrijding van het aantal uren voor het jaarprogramma milieu. De hiermee samenhangende kosten zijn gedekt binnen bestaande budgetten.</p> <p>Bouw- en WoningToezicht (BWT)</p> <p>De ODMH heeft uitvoering gegeven aan de BWT-taken zoals deze waren vastgelegd in het Jaarprogramma 2024. Door een terugloop van vergunningaanvragen voor grotere bouwprojecten, is er sprake van lagere legesinkomsten ten opzichte van de begroting.</p> <p>De geleverde inspanningsuren van de ODMH zijn lager uitgevallen dan opgenomen in het jaarprogramma en vallen daarmee iets onder de +/- 2%, waardoor er een eindafrekening heeft plaatsgevonden.</p>
Resultaat 2024 (bedragen * € 1.000)	248
Risico's	Er hebben geen afwijkingen plaatsgevonden ten opzichte van de in de Begroting 2024 ingebouwde risico's. Landelijk wordt gesproken over de versterking van het VTH-stelsel. Hierin zijn robuuste omgevingsdiensten een voornaam uitgangspunt. De verwachting is dat ODMH hieraan voldoet, hoewel de (financiële) omvang van de milieutaken kwetsbaar is in de ogen van I&W.

4.7.2.3 Groenalliantie Midden Holland en omstreken (GA)

Naam verbonden partij	Groenalliantie Midden-Holland en omstreken
Vestigingsplaats	Schiedam
Website	https://www.groenalliantiemiddenholland.nl/
Programma(s)	1.Economie en onderwijs; 2 Energie en klimaat; 5.Cultuur, sport en recreatie;
Taakveld	3.4 Economische promotie; 7.4 Milieubeheer; 5.1 Sportbeleid en activering
Aard	GR
Deelnemerspercentage	20%; 5 deelnemende gemeenten met elk 2 AB-leden; ieder AB lid heeft 1 stem
Doel en openbaar belang	Groenalliantie Midden-Holland e.o. is een samenwerkingsverband van de gemeenten Bodegraven-Reeuwijk, Gouda, Waddinxveen, Krimpen aan den IJssel en Krimpenerwaard. Doel van de samenwerking is het ontwikkelen en beheren van natuur- en recreatiegebieden in deze gemeenten en daarmee een aantrekkelijk en duurzaam leefklimaat realiseren.
Wijze van dienen van het gemeentebelang	In het AB zitten twee leden die door de raad en het college zijn aangewezen. In het DB 1 lid. In de gebiedsadviescommissies zitten 2 raadsleden.
Ontwikkelingen 2024	Het Ontwikkelplan Groenalliantie 2030 gaat vergezeld van een meerjarige investeringsagenda. In 2024 zijn verschillende projecten uit de Investeringsagenda 2021-2025 gestart of uitgevoerd in de Groenalliantie gebieden in en rondom Gouda. Er is een plan opgesteld met concrete maatregelen om de natuurwaarden in de gebieden te versterken. Daarnaast zijn er onder andere fietsenstallingen geplaatst in de Goudse Hout. Sinds begin 2024 is er een extra fulltime BOA in de gebieden van de Groenalliantie actief. Ook in 2024 was een duurzame balans tussen natuur en recreatie uitgangspunt in alle activiteiten van de Groenalliantie.
Resultaat 2024 (bedragen * € 1.000)	703
Risico's	<p>Uittreden provincie Zuid-Holland:</p> <p>De provinciale bijdrage zoals deze gedurende zes jaar, na uittreding van de provincie uit de natuur- en recreatieschappen, heeft plaatsgevonden zal stoppen. In de uittreedovereenkomst per 1 januari 2018 is met de Provincie Zuid-Holland vastgelegd dat zij de komende jaren substantieel blijft bijdragen middels een beheerregeling recreatiegebieden. De financiële gevolgen van de wijziging in de financiële bijdrage van de Provincie Zuid Holland vanaf 2026 zijn op het moment nog niet bekend.</p> <p>Door het wegvallen van de provinciale boekjaarsubsidie, deels gecompenseerd door de te verwachten baten uit de nieuwe beheerregeling recreatiegebieden, ontstaat vanaf 2026 een structureel begrotingstekort. Voor de begrotingsjaren 2026 en 2027 is erin voorzien dat het hierdoor ontstane tekort opgevangen wordt door enerzijds een onttrekking uit de daartoe gevormde equalisatiereserve afbouw provinciale bijdrage en anderzijds de taakstellende bezuinigingen 2026-2029. De lijn is om de begroting per 2028 weer in evenwicht te hebben.</p>

4.7.2.4 Streekarchief Midden-Holland (SAMH)

Naam verbonden partij	Streekarchief Midden-Holland
Vestigingsplaats:	Gouda
Website:	www.samh.nl
Programma(s):	5. Cultuur sport en recreatie
Taalveld(en):	5.5 Cultureel erfgoed
Aard:	GR
Deelnemerspercentage:	20% Ieder AB lid heeft 1 stem
Doel en openbaar belang:	SAMH bewaart, conform de Archiefwet, de archieven van de besturen en ambtelijke instellingen van de gemeenten Gouda, Krimpenerwaard, Krimpen aan de IJssel, Waddinxveen, Zuidplas en de Omgevingsdienst Midden Holland.
Wijze van dienen van het gemeentebelang:	In het AB zitten twee collegeleden die door de raad benoemd zijn.
Ontwikkelingen 2024	Er vonden in 2024 pilots plaats voor overbrenging van digitaal archief naar het e-depot van SAMH. Ook is begonnen met het opstellen van beleid voor een hotspotmonitor. Het Goudse secretariearchief over de periode 2005-2011 is op het Gouwedepot bewerkt voor overbrenging, en de akten van de burgerlijke stand zijn naar het Gouwedepot verplaatst om gerestaureerd te worden.
Resultaat 2024 (bedragen * € 1.000)	13
Risico's:	De risico's die verzekerd kunnen worden zijn verzekerd. De bestaande risico's zijn opgenomen in de Nota Reserves en voorzieningen. Deze ontstaan uit wettelijke vraagstukken zoals het Auteursrecht, personele calamiteiten zoals ziekteverzuim en uitstroom, diefstal en schade aan documenten, organisatorische veranderingen (b.v. het uittrekken van een gemeente) en ICT-impact door digitale veranderingen, datalekken en leveranciersknelpunten. De risico's liggen bij het SAMH. Het SAMH neemt voldoende beheersmaatregelen om de risico's te minimaliseren.

4.7.2.5 Promen

Naam verbonden partij	Promen
Vestigingsplaats	Gouda
Website	www.promen.nl
Programma(s)	4. Sociaal domein,
Taakveld	6.4 Begeleide participatie; 6.5 Arbeidsparticipatie
Aard	GR
Deelnemerspercentage	0,36 (gebaseerd op aantal Wsw)
Doel en openbaar belang	Uitvoering geven aan de Wet Sociale Werkvoorziening. Daarnaast het uitvoeren van re-integratieactiviteiten voor werkzoekenden met een Participatiewet-uitkering
Wijze van dienen van het gemeentebelang	In het DB en AB zit een collegelid dat door het college is aangewezen.
Ontwikkelingen 2024	Promen is in transitie. De uitstroom van de steeds ouder wordende Wsw-doelgroep stijgt. De nieuwe instroom vanuit de Participatiewet heeft een steeds grotere afstand tot de arbeidsmarkt. In 2024 is voorgesorteerd op de toekomstverkenning in 2025.
Resultaat 2024 (bedragen * € 1.000)	98 (voorlopig resultaat op basis van 4e kwartaalrapportage 2024)
Risico's	De onzekerheden en risico's in de omzetten, loon- en overige bedrijfskosten nemen toe. Ook de trend van de voortdurende prijsstijgingen van de afgelopen jaren lijkt zich nog niet te keren. Om deze loon- en prijsstijgingen zoveel als mogelijk op te kunnen vangen zoekt Promen voortdurend naar nieuwe mogelijkheden om de omzet verder te optimaliseren.

4.7.2.6 Grondbank RZG Zuidplas

Naam verbonden partij	Grondbank RZG Zuidplas
Vestigingsplaats:	Den Haag
Website:	www.ontwikkelingzuidplaspolder.nl
Programma(s):	3. Wonen en leefomgeving
Taalveld(en):	8.3 Wonen en bouwen
Aard:	GR
Deelnemerspercentage:	6% Ieder AB lid heeft 1 stem
Doel en openbaar belang:	In 2011 heeft de Grondbank een gewijzigde opdracht gekregen en functioneert primair als beheer- en gronduitgiftebedrijf. Momenteel bezit de Grondbank ca. 300 ha aan gronden en deze zijn bijna allemaal gelegen in de Zuidplaspolder binnen de gemeente Zuidplas. Haar belangrijkste doelstelling is om de in eigendom zijnde gronden te verkopen in het kader van de gewenste en vastgestelde Zuidplaspolderontwikkelingen.

Naam verbonden partij	Grondbank RZG Zuidplas
Wijze van dienen van het gemeentebelang:	In het AB zitten twee collegeleden die door het college zijn aangewezen. Het college van Gouda doet een bindende voordracht voor het DB-lid.
Ontwikkelingen 2024	De Grondbank heeft een voorstel uitgebracht aan haar leden, strekkende tot verlenging van de gemeenschappelijke regeling voor een periode van maximaal 10 jaar of zoveel eerder als de gronden worden uitgenomen. Aanleiding voor dit voorstel was het feit dat de gemeente Zuidplas door verslechterde economische omstandigheden niet in staat bleek om de afnameverplichting voor de gronden van de Grondbank uit de koopovereenkomst uit 2021 na te komen. De gronden zijn nodig voor de ontwikkeling van Cortelande (voorheen het vijfde dorp). Alle leden van de gemeenschappelijke regeling hebben ingestemd met het verlengingsvoorstel van de Grondbank.
Resultaat 2024 (bedragen * € 1.000)	nog niet bekend
Risico's:	Gouda draagt daarvan het risico tot maximaal het deelnemerspercentage van 6%. Het is voor Gouda van belang om haar invloed te houden op deze ontwikkeling. En om te blijven streven naar een minimaal kostenneutrale grondexploitatie om te voorkomen dat de Grondbank wordt geconfronteerd met een eventueel tekort, dat voor rekening en risico komt van de betrokken deelnemers.

4.7.2.7 Hecht

Naam verbonden partij	Hecht
Vestigingsplaats	Leiden
Website	https://wijzijnhecht.nl/
Programma(s)	4. Sociaal domein; 6. Leefbaarheid en veiligheid
Taakveld	6.72 Maatwerkdienstverlening 18-; 1.2 Openbare orde en veiligheid
Aard	GR
Deelnemerspercentage	8% Aantal stemmen (4) gebaseerd op inwoneraantal
Doel en openbaar belang	Hecht (voorheen Regionale Dienst Openbare Gezondheidszorg RDOG) bewaakt, beschermt en bevordert de gezondheid en veiligheid van de inwoners in onze regio. Alles wat Hecht doet, moet leiden tot verbetering van de kwaliteit van het leven in de regio, tot meer positief ervaren gezondheid, tot meer veiligheid en tot meer kansen. Dit is wat Hecht bijdraagt aan de regio Hollands Midden. De coronacrisis laat het belang van een moderne en wendbare gezondheidsdienst zien. De organisatie heeft de afgelopen jaren bewezen te kunnen inspelen op snel veranderende omstandigheden. In Hollands Midden zijn de gemeentelijke taken op het gebied van openbare gezondheid samengebracht bij Hecht. Dit resulteert in één organisatie met meer dan 1.000 medewerkers die vanuit verschillende expertises samen met elkaar en met andere spelers in de keten werken aan gezondheid, veiligheid en kansen voor iedereen.
Wijze van dienen van het gemeentebelang	In het AB zit een lid dat door de raad is aangewezen. Het lid maakt deel uit van het college. Gebruikelijk is dat een collegelid uit Gouda (centrumgemeente) ook lid van het DB.
Ontwikkelingen 2024	In 2024 heeft Hecht sterk ingezet op de voorbereidingen voor het ravijnjaar 2026. Het DB gaf begin dat jaar de opdracht voor het uitvoeren van een doorlichting op impact en kosten van de taken van Hecht. Doel was een zorgvuldig proces te creëren waarmee gemeenten zich konden beraden over de financiële gevolgen van het ravijnjaar in relatie tot de taken van Hecht. Halverwege het jaar kwam de FKGR met het advies om alle GR'en een bezuinigingstarget van 6% op te leggen. Dit leidde tot een bijstelling van het proces, gericht op het kiezen van een verantwoord bezuinigingspakket voor de Begroting 2026. Het jaar 2024 zelf vroeg ook om een stevige ingreep ten aanzien van kostenbeheersing. Een dreigend tekort van meerdere miljoenen werd door (tijdelijke) interne maatregelen omgebogen naar het beperkte positief resultaat van € 179k. Ondertussen bleef de druk op Hecht onverminderd hoog. Niet alleen interne uitdagingen rondom de dreigende budgetoverschrijdingen, arbeidsmarktkrapte en een toenemende vraag naar de dienstverlening van Hecht vanuit de maatschappij, maar ook het aanhoudend hoge dreigingsniveau veroorzaakt door bijv. de oorlog in Oekraïne, het structureel verspreiden van desinformatie en digitale bedreigingen droegen hieraan bij. Hecht rondde in 2024 de omvangrijke investering in de ICT infrastructuur en digitale werkomgeving af. Daarmee is een adequate en veilige werkomgeving gecreëerd. Dit bleek onder meer uit een eind 2024 uitgevoerde penetratietest op de IT-systemen, die succesvol werd doorstaan. Daarnaast werd de GHOR na een zorgvuldig proces overgedragen aan de Veiligheidsregio Hollands Midden.
Resultaat 2024 (bedragen * € 1.000)	179
Risico's	Financieel blijft de druk bij Hecht erg groot. De landelijke loon- en prijsstijgingen, alsmede de krapte op de arbeidsmarkt, maakt dat de kosten sneller stijgen dan de opbrengsten. Hecht heeft in 2024 maatregelen geïmplementeerd om een tekort te voorkomen, maar ook voor de komende jaren blijven de zorgen. Met name het Eigen Vermogen is een zorgpunt. Dit is te laag. Hecht heeft een herstelplan Eigen Vermogen opgesteld voor de komende jaren. Daarnaast zal de bezuinigingsopgave vanaf 2026 extra druk leggen op de organisatie.

4.7.2.8 Veiligheidsregio Hollands-Midden (VRHM)

Naam verbonden partij	Veiligheidsregio Hollands Midden
Vestigingsplaats	Leiden
Website	www.vrh.nl
Programma(s)	6. Leefbaarheid en veiligheid
Taakveld	1.1 Crisisbeheer & Brandweer
Aard	GR
Deelnemerspercentage	9,3 % Aantal stemmen gebaseerd op inwoneraantal
Doel en openbaar belang	Belangenbehartiging van de aan de regeling deelnemende gemeenten op het terrein van brandweer, geneeskundige hulpverlening bij zware ongevallen, rampen en rampenbestrijding. Daarnaast aan het realiseren van een gecoördineerde inzet bij zware ongevallen en rampen betrokken organisaties, instellingen en diensten.
Wijze van dienen van het gemeentebelang	Het AB wordt gevormd door de burgemeesters van de deelnemende gemeenten.
Ontwikkelingen 2024	Aanpassing in beleid en uitvoering naar aanleiding van de evaluatie van de Wet veiligheidsregio's (Wvr) is nog gaande. Zo zal de GHOR (Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio) binnen de veiligheidsregio worden ingebed en zijn er stappen gezet om de kolom Bevolkingszorg wettelijk (steviger) te verankeren, onder andere door het benoemen van sleutelfuncties en wettelijk vastleggen van opleidingen voor deze functies. Het onderwerp 'digitale ontwricting' is verder uitgewerkt door opname van 'digitale ontwricting' in het Regionale Risicoprofiel en het maken van een informatiekaart betreffende dit onderwerp. 'Digitale ontwricting' is tevens opgenomen als thema voor oefeningen binnen de Veiligheidsregio. Het verbeteren van de informatiebeveiliging is als prioriteit opgepakt en zal als project nog een aantal jaren op de agenda blijven. Het Regionaal Beleidsplan 2024 -2027 is opgesteld.
Resultaat 2024 (bedragen * € 1.000)	935
Risico's	Er heeft geen herprioritering van beleidsvoornemens/werkzaamheden plaatsgevonden

4.7.2.9 Belastingssamenwerking Gouwe Rijnland (BSGR)

Naam verbonden partij	Belastingssamenwerking Gouwe Rijnland
Vestigingsplaats:	Leiden
Website:	www.bsgr.nl
Programma(s):	1 economie, werk en onderwijs ; 2.Energie en klimaat; 3 wonen en leefomgeving; 4. Sociaal Domein ; 5 cultuur, sport en recreatie; 6 leefbaarheid en veiligheid; 7 bestuur en organisatie 8. Financiering en Dekkingsmiddelen
Taakveld(en):	3.3 bedrijvenloket en bedrijfsregelingen (marktgeden) 3.4 economische promotie (toeristenbelasting) 7.2 riolering (rioolheffing) 7.3 Afval (reinigingsheffingen) 7.4 Milieubeheer (milieuleges) 2.1. Verkeer en vervoer (leges kabels en leidingen) 8.3 wonen en bouwen (leges omgevingsvergunning/VFLO) 2.3 recreatieve havens (haven- en liggelden) ; 1,2 openbare orde en veiligheid (leges bijzondere wetten) 0.2 burgerzaken (leges div) 0.61 OZB woningen; 0.62 OZB niet woningen; 0.64 Belastingen overig (hondenbelasting, precariobelasting)
Aard:	GR
Deelnemerspercentage:	10,27%
Doel en openbaar belang:	Het verbeteren van de kwaliteit, continuïteit en efficiency door samen te werken bij de uitvoering van de heffing en invordering van lokale belastingen en de uitvoering van de Wet waardering onroerende zaken (WOZ) .
Wijze van dienen van het gemeentebelang:	In het AB zit een collegelid die door het college benoemd is.
Ontwikkelingen 2024	Alle grote kohieren voor 2024 zijn conform planning opgelegd. De totale bruto oplegging van de BSGR in 2024 bedroeg € 689 miljoen tegen 602 miljoen in 2023. De stijging wordt verklaard door hogere tarieven en areaaluitbreiding. Het jaar 2024 kenmerkt zich als het jaar waarin de afhandeling van de bezwaren en beroepen 2023 in nadelige zin van invloed is geweest op de werkprocessen voor belastingjaar 2024 en 2025. Zo stond het begin van 2024 in het teken van de afhandeling van de bezwaren 2023. Inmiddels zijn de bezwaarschriften 2024 weer meer genormaliseerd richting het niveau van 2021. De daling in het aantal WOZ-bezwaren bij de BSGR loopt in lijn met de landelijke trend.

Naam verbonden partij	Belastingssamenwerking Gouwe Rijnland
Resultaat 2024 (bedragen * € 1.000)	786
Risico's:	<p>De BSGR is een uitvoeringsorganisatie. Op grond van de Gemeenschappelijke regeling van de BSGR zijn de deelnemers verplicht er zorg voor te dragen dat de BSGR te allen tijde beschikt over voldoende middelen om aan al haar verplichtingen jegens derden te kunnen voldoen. De deelnemers moeten zelf maatregelen treffen om eventuele risico's af te dekken.</p> <p>Op 19 december 2023 had de Eerste Kamer ingestemd met het Belastingplan 2024 waaronder de wijziging van proceskostenvergoeding. In een arrest van de Hoge Raad op 12 juli 2024 is echter aangegeven dat het lage tarief voor de proceskostenvergoeding in belasting- en premiezaken buiten toepassing moest blijven. Gevolg hiervan is dat de proceskostenvergoeding voor 2024 nog hoog is. De Eerste Kamer heeft vervolgens op 17 december 2024 het Pakket Belastingplan 2025 aangenomen. Hierin is een aanpassing opgenomen die ervoor moet zorgen dat de proceskostenvergoeding die in de bezwaarfase in WOZ-zaken kan worden toegekend in lijn blijft met hetgeen de wetgever bij de invoering voor ogen stond.</p>

4.7.2.10 Groene Hart rekenkamer

Naam verbonden partij	De Groene Hart rekenkamer
Vestigingsplaats:	Gouda
Website:	www.groenehartrekenkamer.nl
Programma(s):	0.7 Bestuur en Organisatie
Taakveld(en):	0.1 Bestuur
Aard:	GR
Deelnemerspercentage:	Op basis van de omzet 2024: 51%
Doel en openbaar belang:	De Groene Hart rekenkamer ondersteunt de gemeenteraden in hun controlerende en kaderstellende taak. Dit doet zij door onderzoek uit te voeren naar de doeltreffendheid, doelmatigheid en rechtmatigheid van het gevoerde bestuur in de deelnemende gemeenten. De Groene Hart rekenkamer beziet de mogelijkheden om gemeenschappelijke onderzoeken voor de gemeenten uit te voeren maar heeft ook de ruimte om voor individuele gemeenten onderwerpen onder de loep te nemen.
Wijze van dienen van het gemeentebelang:	Vanuit de Programmaraad (ingesteld om de verbinding met de vier gemeenteraden te borgen) zijn vanuit elke deelnemende gemeente twee raadsleden vertegenwoordigd
Ontwikkelingen 2024	De leden van de Groene Hart rekenkamer zijn met ingang van 1 januari 2024 benoemd voor een periode van 6 jaar.
Resultaat 2024 (bedragen * € 1.000)	239
Risico's:	nvt

4.7.3 Vennootschappen en coöperaties

4.7.3.1 SPORT.GOUDA B.V.

Naam verbonden partij	B.V. Sport.Gouda
Vestigingsplaats	Gouda
Website	www.sportpuntgouda.nl
Programma(s)	5. Cultuur, Sport en Recreatie
Taakveld	5.1 Sportbeleid en activering; 5.2 Sportaccommodaties
Aard	BV
Deelnemerspercentage	100% stemrecht als aandeelhouder
Doel en openbaar belang	Het realiseren, beheren en exploiteren van voorzieningen en accommodaties op het gebied van sport, ontspanning en recreatie, zoals het Groenhovenbad, gymzalen, sporthallen en velden. Daarnaast worden voor derden activiteiten uitgevoerd zoals buitenschoolse activiteiten, organisatie en uitvoering van sportevenementen, arrangementen voor bedrijfssporten en advies & consult.
Wijze van dienen van het gemeentebelang	De AVA wordt vertegenwoordigd door een collegelid. Voor de afgenomen diensten is een dienstverleningsovereenkomst (DVO) afgesloten.
Ontwikkelingen 2024	In 2024 heeft SPORT•GOUDA net als andere jaren gemeentelijke gymzalen, sportzalen, sporthallen en het zwembad geëxploiteerd. Naast alle overige reguliere werkzaamheden op het gebied van verenigingsondersteuning, sportstimulering en Gouda Goed Bezig, realiseerde SPORT•GOUDA een aantal renovaties op de buitensportparken. Een wereldwijde innovatie was de aanleg van een warmtewinsysteem onder een gerenoveerd kunstgrasveld op sportpark sv DONK.
Resultaat 2024 (bedragen * € 1.000)	72
Risico's	De uitdaging zit de komende periode vooral in een stapeling van effecten op de totale sportsector vanuit maatregelen van de rijksoverheid, zoals de verhoging van de kansspelbelasting, afschaffen BOSA subsidies, uitputting landelijke leefstijlakkkoord budget en bezuinigingen op het gemeentefonds.

Naam verbonden partij	B.V. Sport.Gouda
	Verduurzaming van het Groenhovenbad is van grote importantie voor de exploitatielasten van SPORT•GOUDA.

4.7.3.2 Cyclus N.V.

Naam verbonden partij	N.V. Cyclus
Vestigingsplaats	Gouda
Website	www.cyclusnv.nl
Programma(s)	3. Wonen en leefomgeving
Taakveld	5.7 Openbaar groen; 8.3 Wonen en bouwen
Aard	NV
Deelnemerspercentage	Stemrecht als aandeelhouder 23,5 %
Doel en openbaar belang	Advisering en uitvoering afvalbeheer (inzameling, verwerking), reiniging en gladheidsbestrijding. Daarnaast wordt ook informatie en advies gegeven over regionaal en lokaal afvalbeleid. Als zodanig levert zij ook een bijdrage aan een schoon, heel en veilig leefmilieu.
Wijze van dienen van het gemeentebelang	In de AVA vertegenwoordigd een collegelid (portefeuillehouder financiën) de belangen van Gouda als aandeelhouder. Voor de afgenomen diensten zijn dienstverleningsovereenkomsten afgesloten en is de gemeente opdrachtgever.
Ontwikkelingen 2024	- Nieuwe CAO Geo vastgesteld - Wijziging in de gladheidsbestrijdingsroutes - Start projectontwikkeling voor demontagebedrijf - Nieuwe commissaris gestart
Resultaat 2024 (bedragen * € 1.000)	n.n.b.
Risico's	- Verwerking lachgascilinders - Wijziging in wet- en regelgeving door nieuw kabinet en Europese verkiezingen

4.7.3.3 Oasen N.V.

Naam verbonden partij	Oasen N.V.
Vestigingsplaats	Gouda
Website	www.oasen.nl
Programma(s)	8. Dekkingsmiddelen
Taakveld	0.8 Overige baten en lasten
Aard	NV
Deelnemerspercentage	9,63% stemrecht als aandeelhouder.
Doel en openbaar belang	Het leveren van drinkwater voor de inwoners van Gouda en een groot aantal andere gemeenten in het Groene Hart.
Wijze van dienen van het gemeentebelang	De gemeente Gouda wordt in de AVA vertegenwoordigd door een collegelid.
Ontwikkelingen 2024	In algemene zin is geïnvesteerd in veiligheid zowel op het gebied van drinkwaterkwaliteit als op het gebied van de continuïteit van de drinkwatervoorziening.
Resultaat 2024 (bedragen * € 1.000)	2.549
Risico's	Vertrouwen in drinkwater Het vertrouwen in de veiligheid van Nederlands drinkwater en de drinkwaterbedrijven is heel hoog. Door ontwikkelingen kan dat negatief beïnvloed worden. Dit kan zowel betrekking hebben op de leveringszekerheid als de drinkwaterkwaliteit. Kwaliteit bronnen voor drinkwater Door het toenemend ruimtebeslag op de ondergrond, door lozingen van (nieuwe) industriële stoffen en door klimaatverandering komt de kwaliteit van onze bronnen onder druk te staan. Beschikbaarheid gekwalificeerd personeel Door schaarste op de arbeidsmarkt en onvoldoende aandacht voor het behouden van gekwalificeerd personeel, kunnen er personeelstekorten ontstaan. Meer informatie: www.oasen.nl

4.7.3.4 N.V. Bank Nederlandse Gemeenten

Naam verbonden partij	N.V. BNG
Vestigingsplaats	Den Haag
Website	www.BNG.nl
Programma(s)	8. Dekkingsmiddelen
Taakveld	0.5 Treasury
Aard	NV
Deelnemerspercentage	0,15%. Er is stemrecht via de aandeelhouder.
Doel en openbaar belang	Het uitvoeren van gespecialiseerde financiële dienstverlening voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang tegen zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.
Wijze van dienen van het gemeentebelang	De gemeente Gouda wordt in de AVA vertegenwoordigd door een collegelid. Voor de afgenomen diensten is een dienstverleningsovereenkomst afgesloten.
Ontwikkelingen 2024	De gemeente Gouda heeft 82.446 aandelen BNG à € 2,16 nominaal (publicatie jaarcijfers 2023) van de in totaal 55.690.720 uitgegeven aandelen. Het aandelenbezit blijft in stand en er zijn geen jaarlijkse bijdragen aan de BNG.
Resultaat 2024 (bedragen * € 1.000)	254.000
Risico's	De betrokkenheid van de BNG bij de doelstellingen van het programma Algemene dekkingsmiddelen beperkt zich tot de dividenduitkering die als algemeen dekkingsmiddel wordt gebruikt. Voor 2024 en verder wordt uitgegaan van een jaarlijkse dividend uitkering van € 150.000. Meer informatie: www.bngbank.nl

4.7.3.5 Coöperatie ParkeerService U.A.

Naam verbonden partij	Coöperatieve Parkeerservice u.a.
Vestigingsplaats	-
Website	www.Parkeerservice.nl
Programma(s)	3. Wonen en leefomgeving
Taakveld	2.2 Parkeren
Aard	Coöperatie
Deelnemerspercentage	0,0625
Doel en openbaar belang	ParkeerService ondersteunt gemeenten bij het ontwikkelen, implementeren en uitvoeren van parkeerbeleid.
Wijze van dienen van het gemeentebelang	De gemeente wordt vertegenwoordigd in de algemene ledenvergadering (ALV).
Ontwikkelingen 2024	In 2024 heeft ParkeerService Gouda diverse wijzigingen in het parkeerbeleid doorgevoerd om de leefbaarheid en bereikbaarheid te verbeteren: - Uitbreiding betaald parkeren: betaald parkeren wordt vanaf april 2025 ingevoerd in Kort Haarlem en vanaf mei 2025 in Korte Akkeren om de parkeerdruk te verminderen. - Nieuwe parkeerverordening: binnenstadbewoners krijgen korting op parkeren in garages en op parkeerterreinen. Het aantal straatparkeervergunningen wordt beperkt om meer ruimte te creëren voor groen en voetgangers. - Pilot bedrijfsbusjes: er komt een speciaal parkeerterrein om bedrijfsbusjes uit woonwijken te verplaatsen en de parkeeroverlast te verminderen. - Bezoekersregeling: bewoners in vergunningsgebieden kunnen parkeertegoed aanschaffen tegen een gereduceerd tarief waardoor bezoek voordeliger kan parkeren. Deze maatregelen dragen bij aan een verbeterd en toekomstbestendig parkeerbeleid in Gouda.
Resultaat 2024 (bedragen * € 1.000)	121
Risico's	Zowel de risico's als de beheersmaatregelen staan beschreven bij de ontwikkelingen: inbraak en mutatie van het aantal leden van de coöperatie.

4.7.4 Lijst verbonden partijen, balansgegevens en bijdragen

Gemeenschappelijke regelingen (bedragen * € 1.000)

Naam	Eigen vermogen 1-1-2024	Eigen vermogen 31-12-2024	Vreemd vermogen 1-1-2024	Vreemd vermogen 31-12-2024
Regio Midden Holland	617	628	571	918
Omgevingsdienst Midden-Holland	2.045	2.870	10.462	10.951
Groenalliantie	11.306	11.610	2.426	2.817
Streekarchief Midden-Holland	301	307	336	325
Promen	2.425	3.471	8.587	7.196
RZG Zuidplas Grondbank	0	0	94.473	n.n.b
Hecht	648	89	39.866	51.394
Veiligheidsregio Hollands Midden	6.511	9.297	79.691	74.971
Belastingsamenwerking Gouwe-Rijnland	1.446	1.442	11.197	17.662

Vennootschappen en coöperaties (bedragen * € 1.000)

Naam	Eigen vermogen 1-1-2024	Eigen vermogen 31-12-2024	Vreemd vermogen 1-1-2024	Vreemd vermogen 31-12-2024
Sport.Gouda	1.102	1.140	6.304	6.628
N.V. BNG	4.721.000	4.777.000	110.819.000	123.164.000
Oasen N.V.	128.149	n.n.b	244.640	n.n.b
Cyclus N.V.	11.263	n.n.b	23.873	n.n.b
Coöperatie ParkeerService U.A.	2.025	n.n.b	5.505	n.n.b

Voor Oasen N.V. en de BNG wordt geen jaarlijkse bijdrage betaald. Toelichting op substantiële verschillen komt bij de betreffende programma's aan de orde.

In onderstaande tabel zijn alleen de verbonden partijen vermeld waaraan in 2024 een financiële bijdrage is verstrekt. De financiële bijdrage aan de verbonden partijen BNG en Oasen was in 2024 nihil.

Gemeenschappelijke regelingen (bedragen * € 1.000)

Verbonden partij (bedragen * € 1.000)	Begroting 2024(basis)	Bijdrage Totaal	Bijdrage t.o.v. Totaal	Begroting 2024(na wijzigingen)	Realisatie 2024	Realisatie 2023
Regio Midden Holland	144	475	30%	144	117	134
Omgevingsdienst Midden-Holland	4.265	21.618	20%	4.328	4.325	4.060
Groenalliantie	587	1.803	33%	587	587	558
Streekarchief Midden-Holland	661	1.844	36%	661	661	623
Promen	9.170	24.680	37%	9.409	9.409	8.795
RZG Zuidplas Grondbank	0	0	0%	0		0
Hecht	5.207	57.284	9%	5.541	5.541	4.650
Veiligheidsregio Hollands Midden	5.580	60.028	9%	5.580	5.580	4.977
Belastingsamenwerking Gouwe-Rijnland	1.622	15.796	10%	1.752	1.752	1.521
Groene Hart rekenkamer	123	239	51%	123	124	nvt
Totaal gemeenschappelijke regelingen	27.359	183.768	15%	28.125	28.096	25.318

Vennootschappen en coöperaties (bedragen * € 1.000)

Verbonden partij (bedragen * € 1.000)	Begroting (basis) 2024	Begroting (na wijzigingen) 2024	Realisatie 2024	Realisatie 2023
Sport.Gouda B.V.	5.730	5.730	5.730	5.508
Cyclus N.V.	5.917	5.917	n.n.b	5.917
Coöperatie ParkeerService U.A.	942	942	n.n.b	947
Totaal vennootschappen en coöperaties	12.589	12.589	5.730	12.372

4.8 Grondbeleid

4.8.1 Inleiding

Het gemeentelijk grondbeleid en artikel 16 van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) bevatten de kaders voor het werken met grondexploitaties. In deze paragraaf wordt verslag gedaan van het gevoerde grondbeleid en de financiële resultaten van de grondexploitaties. Hierbij wordt zowel gekeken naar de algemene ontwikkelingen als naar de specifieke resultaten binnen de lopende grondexploitaties.

4.8.2 Grip op de grondexploitaties

De gemeente Gouda heeft eind 2023 een nieuwe Nota grondbeleid vastgesteld. Daarin wordt ingezet op een actievere aanpak bij bouwprojecten. Dit gebeurt al in Westergouwe en de Spoorzone waar belangrijke doelen worden gerealiseerd op het gebied van wonen, werkgelegenheid, klimaat en bereikbaarheid. Voor toekomstige ontwikkellocaties zoekt de gemeente actief de samenwerking met grondeigenaren en marktpartijen om belemmeringen weg te nemen en projecten te versnellen. Waar nodig wordt een meer sturende rol niet uitgesloten. Dit kan betekenen dat de gemeente nieuwe grondexploitaties opent om beleidsdoelen te behalen.

Om de risico's binnen grondexploitaties beheersbaar te houden, worden realistische ramingen opgesteld en worden plannen geoptimaliseerd. Daarnaast worden contractuele afspraken gemaakt met marktpartijen om financiële risico's te beperken. Door projecten op te delen in kortere fases kan nauwkeuriger worden begroot en kan sneller worden ingespeeld op marktontwikkelingen.

De gemeente werkt nauw samen met de accountant om de economische vooruitzichten voor de grondexploitaties te beoordelen. Voor de kosten en opbrengsten worden jaarlijks indexen vastgesteld en beoordeeld door de accountant. Daarnaast wordt een onafhankelijke controle uitgevoerd op de financiële berekeningen binnen de grondexploitaties. Dat draagt bij aan de betrouwbaarheid en risicobeheersing.

In 2024 zijn er geen nieuwe grondexploitaties geopend.

4.8.3 Financieel resultaat

De gemeente Gouda heeft op dit moment twee actieve grondexploitaties. De actuele ontwikkelingen binnen deze projecten worden vastgelegd in de rapportage *Meerjaren Perspectief Grondexploitaties*. In deze paragraaf worden de belangrijkste veranderingen binnen deze grondexploitaties toegelicht.

Westergouwe

In 2024 is gewerkt aan de planvoorbereiding voor de volgende fase van Westergouwe, deelgebied III.b waar vanaf 2025 ongeveer 450 woningen gerealiseerd kunnen worden. In 2024 is de bouw van het eerste voorzieningencluster Westergouwe gestart (het integraal kindcentrum met sportfaciliteiten), heeft de gemeenteraad het bestemmingsplan Westergouwe III.b vastgesteld en is de planvoorbereiding voor Westergouwe IV opgestart.

Spoorzone

De grondexploitatie Spoorzone is in 2005 geopend om woningbouw, bedrijvigheid en onderwijs te realiseren langs de Burgemeester Jamessingel. Op het kavel tussen Rabobank en Cinema Gouda realiseert een woningcorporatie een bouwproject met 100% sociale huur. Op het kavel tussen Cinema en Huis van de Stad zijn plannen voor een hotel met woningen in voorbereiding.

Resultaat

Binnen de berekeningen van de grondexploitaties zijn diverse aanpassingen doorgevoerd, zonder dat dit effect heeft op de benodigde voorzieningen. De totale voorziening voor nadelige grondexploitaties per 31 december 2024 is ongewijzigd en bedraagt € 2,62 miljoen. Vanwege de vertrouwelijkheid wordt uitsluitend het totaalbedrag van deze voorzieningen vermeld.

Voor de grondexploitatie Westergouwe heeft de gemeenteraad bepaald dat een sluitende exploitatie het uitgangspunt is. Eventuele financiële ruimte die gedurende de looptijd ontstaat, wordt ingezet voor de realisatie van 33% sociale huurwoningen op eigen grond.

Het beeld voor 2024 is:

Voorziening per 31-12-2023	Mutaties voorziening in 2024	Voorziening per 31-12-2024
€ 2,62 miljoen	0	€ 2,62 miljoen

4.9 Openbaarheidsparagraaf Wet open overheid

De Wet open overheid (Woo) heeft als doel overheidsinformatie transparanter, beter vindbaar en digitaal toegankelijker te maken. Gemeenten zijn verplicht om bepaalde categorieën informatie actief openbaar te maken, zoals bestuursstukken, klachten, Woo-verzoeken en convenanten. Gouda volgt de wettelijk vastgestelde fasering en implementeert de Woo stapsgewijs binnen de organisatie.

Uitvoering van de Woo in 2024

In 2024 heeft de gemeente Gouda gewerkt aan verschillende aspecten van de Woo-uitvoering, met de focus op:

- **Verbetering van het anonimiseringsproces**
Er is nieuwe anonimiseringssoftware aangeschaft die gebruiksvriendelijker is en beter aansluit op het afhandelingsproces van bijvoorbeeld Woo-verzoeken en klachten. Hierdoor kunnen documenten direct in het proces worden geanonimiseerd en automatisch aan het archief worden toegevoegd.
- **Vullen van de Woo-index en opzetten publicatieplatform**
Gouda heeft ruim op tijd voldaan aan de verplichting om de eerste twee categorieën, *Organisatiegegevens* en *Organisatie en werkwijze*, in de Woo-index op te nemen. Daarnaast is gestart met de ontwikkeling van een eigen publicatieplatform (<https://open.gouda.nl>), waarmee informatie uit digitale systemen rechtstreeks openbaar gemaakt kan worden. Door vertraging bij de leverancier wordt dit platform naar verwachting in het tweede kwartaal van 2025 operationeel.
- **Vorbereiding op uitbreiding openbaarmaking**
De wettelijke verplichting om ook andere informatiecategorieën (zoals convenanten) openbaar te maken is uitgesteld naar 1 januari 2026. In 2024 heeft Gouda alvast alle convenanten verzameld en een blauwdruk voor het publicatieproces opgesteld.
- **Op orde brengen van de informatiehuishouding**
In lijn met het meerjarenplan Woo van de VNG heeft Gouda in 2024 alle afgeronde digitale dossiers met een bewaartermijn van langer dan 20 jaar gecontroleerd op compleetheid. Dit draagt bij aan een goed beheerde en toekomstbestendige informatiehuishouding.
- **Innovatie en samenwerking met andere gemeenten**
Onder de vlag van het *Open Webconcept* werkt Gouda samen met andere gemeenten aan innovatieve oplossingen om de dienstverlening te verbeteren. In mei 2024 heeft Gouda een innovatiebudget ontvangen van het ministerie van BZK voor het project *Federatieve zoekvraag voor het Woo-platform*. Bij succes zal deze innovatie beschikbaar worden gesteld voor alle gemeenten.

Met deze stappen blijft Gouda werken aan een transparante, toegankelijke en toekomstbestendige informatievoorziening voor inwoners en belanghebbenden.

5 Jaarrekening

5.1 Inleiding

Het overzicht van baten en lasten vormt samen met de balans, de toelichting waaronder de rechtmatigheidsverantwoording, het taakveldenoverzicht en de SiSa-bijlage de jaarrekening. De jaarrekening is onderworpen aan de accountantscontrole.

Het overzicht van baten en lasten biedt inzicht in het financiële eindresultaat van het verslagjaar met een analyse en een toelichting op de belangrijkste afwijkingen ten opzichte van de laatst bijgestelde begroting. De financiële positie van de gemeente bij de aanvang en het einde van het verslagjaar kan uit de balans worden afgelezen. Het overzicht met de gerealiseerde baten en lasten per taakveld is voor de vergelijkbaarheid meerjarig weergegeven. In de SiSa-bijlage wordt verantwoording afgelegd over de zogenaamde specifieke uitkeringen.

De grondslag voor deze jaarrekening als onderdeel van de jaarstukken ligt in hoofdstuk IV, artikelen 24 tot en met 58a, van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV). Benadrukt wordt dat alle vergelijkingen, voor zover niet anders gemeld, worden gemaakt met de Begroting 2024 na wijzigingen.

5.2 Overzicht van baten en lasten

Aanvankelijk was het saldo van de Begroting 2024, zoals door de raad vastgesteld in het najaar van 2023, € 2.945.000 positief. In de loop van het jaar heeft de raad twee bestuursrapportages vastgesteld en zijn diverse raadsbesluiten genomen met financiële gevolgen. Na verwerking van deze besluiten in 2024 bedroeg het verwachte resultaat € 5.221.000 positief. Uiteindelijk sluit de Jaarrekening 2024 met een positief resultaat van € 16.096.000. Zie de navolgende overzichten.

Van elk programma en van de algemene dekkingsmiddelen zijn de lasten, de baten en het saldo vermeld, waarna het gerealiseerde totaal saldo wordt gepresenteerd. In de tabel zijn de baten vermeld met een -teken. Een positief saldo bij een programma in de kolom "Rekening 2024" geeft aan hoeveel de lasten hoger zijn dan de baten oftewel hoeveel het programma de gemeente heeft gekost. Het gevolg is ook dat het gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten van € 3.024.000 positief is.

Exploitatie (bedragen * € 1.000)	Lasten / Baten	Begroting 2024 (basis)	Begroting 2024 (na wijzigingen)	Rekening 2024	Saldo rekening min begroting na wijziging	V/N op saldo
01. Economie, werk en onderwijs	Lasten	26.139	29.135	28.787	348	V
	Baten	-8.935	-10.717	-10.081	-636	N
	Saldo	17.204	18.418	18.706	-288	N
02. Energie en klimaat	Lasten	32.731	42.249	38.895	3.354	V
	Baten	-34.143	-41.296	-38.171	-3.125	N
	Saldo	-1.412	953	724	229	V
03. Wonen en leefomgeving	Lasten	55.300	72.935	63.281	9.653	V
	Baten	-23.706	-35.743	-31.914	-3.829	N
	Saldo	31.594	37.192	31.368	5.824	V
04. Sociaal domein	Lasten	155.980	179.282	174.943	4.340	V
	Baten	-34.725	-49.778	-51.046	1.267	V
	Saldo	121.255	129.504	123.897	5.607	V
05. Cultuur, sport en recreatie	Lasten	23.745	23.389	25.008	-1.619	N
	Baten	-3.527	-2.727	-4.605	1.878	V
	Saldo	20.219	20.662	20.403	259	V
06. Leefbaarheid en veiligheid	Lasten	11.896	13.025	12.703	323	V
	Baten	-150	-632	-369	-263	N
	Saldo	11.746	12.394	12.334	60	V
07. Bestuur en organisatie	Lasten	42.403	45.167	46.350	-1.182	N
	Baten	-7.730	-8.230	-10.082	1.852	V
	Saldo	34.673	36.937	36.268	670	V
08. Financiering en alg. dekkingsmiddelen	Lasten	6.689	1.312	155	1.157	V
	Baten	-238.476	-245.653	-246.878	1.226	V
	Saldo	-231.787	-244.341	-246.724	2.382	V
Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten	Lasten	354.882	406.494	390.122	16.372	V
	Baten	-351.392	-394.775	-393.146	-1.629	N
	Saldo	3.490	11.719	-3.024	14.743	V

Toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves worden verrekend met het gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten. Toevoegingen verhogen de lasten van een programma, onttrekkingen leiden tot hogere baten. Als het totaal van de onttrekkingen groter is dan de toevoegingen, verbetert het uiteindelijke rekeningresultaat. Zie daartoe de navolgende tabel waarin de onttrekkingen zijn vermeld met een -teken.

Reserves (bedragen * € 1.000)	Lasten / Baten	Begroting 2024 (basis)	Begroting 2024 (na wijzigingen)	Rekening 2024	Saldo rekening min begroting na wijziging	V/N op saldo
Storting in reserves P 01	Lasten	0	5.452	4.700	752	V
Storting in reserves P 02	Lasten	0	200	200	0	
Storting in reserves P 03	Lasten	4.858	2.547	2.547	0	
Storting in reserves P 04	Lasten	0	3.223	3.223	0	
Storting in reserves P 05	Lasten	0	0	0	0	
Storting in reserves P 06	Lasten	0	0	0	0	
Storting in reserves P 07	Lasten	1.887	1.887	1.887	0	
Storting reserves Algemene dekkingsmiddelen	Lasten	0	0	0	0	
Totaal toevoeging reserves	Totaal	6.745	13.309	12.557	752	V
Onttrekking reserves P 01	Baten	-305	-4.164	-4.083	-80	N
Onttrekking reserves P 02	Baten	0	0	0	0	
Onttrekking reserves P 03	Baten	-4.905	-10.522	-6.403	-4.120	N
Onttrekking reserves P 04	Baten	-4.701	-10.863	-10.659	-204	N
Onttrekking reserves P 05	Baten	-50	-50	-50	0	
Onttrekking reserves P 06	Baten	-50	-50	-50	0	
Onttrekking reserves P 07	Baten	-3.169	-4.600	-4.384	-216	N
Onttrekking reserves Algemene dekkingsmiddelen	Baten	0	0	0	0	
Totaal onttrekking reserves	Totaal	-13.180	-30.249	-25.629	-4.620	N
Gerealiseerd saldo mutaties reserves	Saldo	-6.435	-16.940	-13.072	-3.868	N

Het gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten en het totaal van mutaties in de reserves worden opgeteld en leiden tot het gerealiseerde resultaat. Het uiteindelijke rekeningresultaat bedraagt derhalve € 16.096.000 positief (in 2023: € 11.119.000 positief). De begroting na wijziging 2024 sloot met een saldo van € 5.221.000 positief. Het uiteindelijke rekeningresultaat valt daardoor € 10.875.000 hoger uit dan geraamd in de laatste begrotingswijziging.

Resultaat (bedragen * € 1.000)		Begroting 2024 (basis)	Begroting 2024 (na wijzigingen)	Rekening 2024	Saldo rekening min begroting na wijziging	V/N op saldo
Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten	Saldo	3.490	11.719	-3.024	14.743	V
Totaal mutaties reserves	Saldo	-6.435	-16.940	-13.072	-3.868	N
Gerealiseerd resultaat		-2.945	-5.221	-16.096	10.875	V

Algemene dekkingsmiddelen

Het BBV schrijft voor de algemene dekkingsmiddelen te specificeren naar ten minste:

- lokale heffingen
- algemene uitkeringen
- dividend
- saldo financieringsfunctie
- overige algemene dekkingsmiddelen.

Taakvelden (bedragen * € 1.000)	Begroting 2024 (basis)	Begroting 2024 (na wijzigingen)	Rekening 2024	Verschil rekening t.o.v. begroting na wijziging
0.5 Treasury	-1.619	-769	-1.328	559
0.61 OZB woningen	-9.674	-10.384	-10.454	70
0.62 OZB niet-woningen	-9.438	-8.990	-8.778	-212
0.63 Parkeerbelasting	-4.059	-4.712	-4.972	261
0.64 Belastingen overig	-520	-592	-637	44
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	-213.637	-219.811	-220.481	669
0.8 Overige baten en lasten	6.927	684	-19	703
0.9 Vennootschapsbelasting (VPB)	233	233	-56	289
Totaal	-231.787	-244.341	-246.724	2.382

Dividend

Deze baten zijn onderdeel van taakveld 0.5 Treasury en laten zich als volgt specificeren.

Dividend (bedragen * € 1.000)	Begroting 2024 (basis)	Begroting 2024 (na wijzigingen)	Rekening 2024	Vershil rekening t.o.v. begroting na wijzigingen
Lasten	0	0	0	0
Baten	-150	-151	-151	0
Saldo van baten en lasten	-150	-151	-151	0

Saldo financieringsfunctie

Het saldo van de financieringsfunctie is eveneens een onderdeel van taakveld 0.5 Treasury. Het bestaat uit de ontvangen rentebaten over de uitzettingen, alsmede de betaalde rentelasten over de aangegane leningen en over de aangetrokken middelen in rekening-courant. Voornoemde baten en lasten laten zich als volgt specificeren.

Saldo financieringsfunctie (bedragen * € 1.000)	Begroting 2024 (basis)	Begroting 2024 (na wijzigingen)	Rekening 2024	Vershil rekening t.o.v. begroting na wijzigingen
Lasten	-1.394	-444	-592	148
Baten	-75	-173	-584	411
Saldo van baten en lasten	-1.469	-618	-1.176	559

Het werkelijk saldo van de financieringsfunctie wijkt ten opzichte van de begroting na wijziging per saldo af met € 559.000 voordelig.

Oorzaken:

In 2024 is minder geleend dan begroot. Het rentetarief viel lager uit. Hierdoor waren de rentekosten op kasgeldleningen € 90.000 lager. Op langlopende leningen waren de rentekosten € 70.000 lager.

De baten zijn € 410.000 hoger dan begroot. Dat heeft de volgende oorzaken:

- Belastingrente van € 219.000. Deze rente was niet begroot en heeft te maken met de suppletieaangifte Btw-compensatiefonds en de belasting hierover.
- Renteontvangsten op de rekening-courant bij de schatkist (€ 132.000) en BNG Bank (€ 9.000).
- Rente op geleend geld van € 50.000.

Overhead

Conform de wettelijke bepalingen worden de gerealiseerde overheadkosten expliciet in beeld gebracht als onderdeel van het Overzicht van baten en lasten. In Gouda zijn de overheadkosten geplaatst onder programma 7 Bestuur en organisatie. Overheadkosten betreffen alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces.

Overhead (bedragen * € 1.000)	Begroting 2024 (basis)	Begroting 2024 (na wijzigingen)	Rekening 2024	Vershil rekening t.o.v. begroting na wijzigingen
0.4 Overhead - Lasten	33.272	34.850	35.431	-581
0.4 Overhead - Baten	-6.036	-6.179	-7.728	1.550
Saldo	27.236	28.671	27.702	969

Onvoorzien

Het BBV schrijft ook voor om afzonderlijk aandacht te besteden aan het bedrag voor onvoorzien. Op de post onvoorzien staat het algemene budget voor onvoorziene uitgaven.

Exploitatie (bedragen * € 1.000)		Begroting 2024 (basis)	Begroting 2024 (na wijzigingen)	Rekening 2024	Saldo rekening min begroting na wijziging	V/N op saldo
Onvoorzien	Lasten	151	0	0	0	

De gemeenteraad heeft met de vaststelling van de 2e bestuursrapportage 2024 besloten tot aframing van de post onvoorzien naar nihil.

5.3 Toelichting op het overzicht van baten en lasten

Volgens artikel 28 van het BBV bevat de toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening ten minste een analyse van de afwijkingen tussen de begroting na wijziging en de jaarrekening. De cijfermatige verschillen per programma staan in de navolgende tabellen. De beleidsmatige toelichtingen staan per programma in de programmaverantwoording van het jaarverslag bij de 'Verschillenverklaring exploitatie' onder 'Wat heeft het gekost'.

Programma 1 Economie, werk en onderwijs

Exploitatie (bedragen * € 1.000)	Begroting 2024 (basis)	Begroting 2024 (na wijzigingen)	Rekening 2024	Vershil rekening t.o.v. begroting na wijzigingen
Lasten	26.139	29.135	28.787	348
Baten	-8.935	-10.717	-10.081	-636
Saldo van baten en lasten	17.204	18.418	18.706	-288
Toevoegingen aan reserves (lasten)	0	5.452	4.700	752
Onttrekkingen aan reserves (baten)	-305	-4.164	-4.083	-80
Gerealiseerd resultaat	16.898	19.707	19.323	383

Programma 2 Energie en klimaat

Exploitatie (bedragen * € 1.000)	Begroting 2024 (basis)	Begroting 2024 (na wijzigingen)	Rekening 2024	Vershil rekening t.o.v. begroting na wijzigingen
Lasten	32.731	42.249	38.895	3.354
Baten	-34.143	-41.296	-38.171	-3.125
Saldo van baten en lasten	-1.412	953	724	229
Toevoegingen aan reserves (lasten)	0	200	200	0
Onttrekkingen aan reserves (baten)	0	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	-1.412	1.153	924	229

Programma 3 Wonen en leefomgeving

Exploitatie (bedragen * € 1.000)	Begroting 2024 (basis)	Begroting 2024 (na wijzigingen)	Rekening 2024	Vershil rekening t.o.v. begroting na wijzigingen
Lasten	55.300	72.935	63.281	9.653
Baten	-23.706	-35.743	-31.914	-3.829
Saldo van baten en lasten	31.594	37.192	31.368	5.824
Toevoegingen aan reserves (lasten)	4.858	2.547	2.547	0
Onttrekkingen aan reserves (baten)	-4.905	-10.522	-6.403	-4.120
Gerealiseerd resultaat	31.547	29.217	27.512	1.705

Programma 4 Sociaal domein

Exploitatie (bedragen * € 1.000)	Begroting 2024 (basis)	Begroting 2024 (na wijzigingen)	Rekening 2024	Vershil rekening t.o.v. begroting na wijzigingen
Lasten	155.980	179.282	174.943	4.340
Baten	-34.725	-49.778	-51.046	1.267
Saldo van baten en lasten	121.255	129.504	123.897	5.607
Toevoegingen aan reserves (lasten)	0	3.223	3.223	0
Onttrekkingen aan reserves (baten)	-4.701	-10.863	-10.659	-204
Gerealiseerd resultaat	116.554	121.864	116.460	5.403

Programma 5 Cultuur, sport en recreatie

Exploitatie (bedragen * € 1.000)	Begroting 2024 (basis)	Begroting 2024 (na wijzigingen)	Rekening 2024	Vershil rekening t.o.v. begroting na wijzigingen
Lasten	23.745	23.389	25.008	-1.619
Baten	-3.527	-2.727	-4.605	1.878
Saldo van baten en lasten	20.219	20.662	20.403	259
Toevoegingen aan reserves (lasten)	0	0	0	0
Onttrekkingen aan reserves (baten)	-50	-50	-50	0
Gerealiseerd resultaat	20.169	20.612	20.353	259

Programma 6 Leefbaarheid en veiligheid

Exploitatie (bedragen * € 1.000)	Begroting 2024 (basis)	Begroting 2024 (na wijzigingen)	Rekening 2024	Vershil rekening t.o.v. begroting na wijzigingen
Lasten	11.896	13.025	12.703	323
Baten	-150	-632	-369	-263
Saldo van baten en lasten	11.746	12.394	12.334	60
Toevoegingen aan reserves (lasten)	0	0	0	0
Onttrekkingen aan reserves (baten)	-50	-50	-50	0
Gerealiseerd resultaat	11.696	12.344	12.284	60

Programma 7 Bestuur en organisatie

Exploitatie (bedragen * € 1.000)	Begroting 2024 (basis)	Begroting 2024 (na wijzigingen)	Rekening 2024	Vershil rekening t.o.v. begroting na wijzigingen
Lasten	42.403	45.167	46.350	-1.182
Baten	-7.730	-8.230	-10.082	1.852
Saldo van baten en lasten	34.673	36.937	36.268	670
Toevoegingen aan reserves (lasten)	1.887	1.887	1.887	0
Onttrekkingen aan reserves (baten)	-3.169	-4.600	-4.384	-216
Gerealiseerd resultaat	33.391	34.225	33.771	454

Programma 8 Financiering en algemene dekkingsmiddelen

Exploitatie (bedragen * € 1.000)	Begroting 2024 (basis)	Begroting 2024 (na wijzigingen)	Rekening 2024	Vershil rekening t.o.v. begroting na wijzigingen
Lasten	6.689	1.312	155	1.157
Baten	-238.476	-245.653	-246.878	1.226
Saldo van baten en lasten	-231.787	-244.341	-246.724	2.382
Toevoegingen aan reserves (lasten)	0	0	0	0
Onttrekkingen aan reserves (baten)	0	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	-231.787	-244.341	-246.724	2.382

5.4 Overzicht inzet reserves

In de onderstaande tabel is het overzicht opgenomen van de inzet van reserves in 2024. De verschillen tussen de gewijzigde begroting 2024 en de jaarrekening 2024 zijn toegelicht bij de afzonderlijke programma's en bij hoofdstuk 5.5: Incidentele en structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves.

Omschrijving		Begroting 2024 (na wijzigingen)	Rekening 2024	Vershil	Resultaat-bestemming 2023
Reserve afschrijvingslasten vervangingsinv. O.R.	Toevoeging	0	0	0	0
Reserve afschrijvingslasten Burg. Martenssingel 15	Toevoeging	-4.700	-4.700	0	0
<i>Subtotaal structurele toevoegingen reserves</i>		<i>-4.700</i>	<i>-4.700</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Algemene Reserve	Toevoeging	-1	0	-1	-6.389
Reserve Wijkontwikkeling	Toevoeging	0	0	0	0
Reserve Maatsch Opvang, vrouwenopv en beschermd wonen	Toevoeging	0	0	0	-2.147
Reserve Cultuur en erfgoedfonds	Toevoeging	0	0	0	0
Reserve versnellen woningb+(gebieds)transformatie	Toevoeging	0	0	0	0
Reserve Groenfonds	Toevoeging	0	0	0	0
Reserve Onderwijshuisvesting	Toevoeging	-752	0	-752	0
Reserve Omgevingswet	Toevoeging	-222	-222	0	-321
Reserve investeringen afval	Toevoeging	0	0	0	0
Reserve Organisatieontwikkeling	Toevoeging	-1.808	-1.808	0	0
Reserve Waterfonds	Toevoeging	0	0	0	0
Reserve duurzaamheidsfonds	Toevoeging	0	0	0	0

Omschrijving		Begroting 2024 (na wijzigingen)	Rekening 2024	Vershil	Resultaat- bestemming 2023
Reserve klimaat, energie en duurzame mobiliteit	Toevoeging	-200	-200	0	0
Reserve Programma vluchtelingenopvang	Toevoeging	-3.223	-3.223	0	-9
Reserve Groot onderhoud vastgoed	Toevoeging	-1.436	-1.436	0	0
Reserve Incidentele herstelacties openbare ruimte	Toevoeging	0	0	0	0
Reserve Spoorzone (niet grex)	Toevoeging	0	0	0	-2.416
Reserve Vereveningsfonds Betaalbaar Wonen	Toevoeging	-968	-968	0	0
<i>Subtotaal incidentele toevoegingen reserves</i>		-8.610	-7.857	-753	-11.282
Totaal toevoegingen reserves		-13.310	-12.557	-753	-11.282
Reserve afschrijvingslasten vervangingsinv. O.R.	Onttrekking	-1.239	-1.292	53	0
Reserve Revitalisering Goudse Poort	Onttrekking	-51	-51	0	0
<i>Subtotaal structurele onttrekkingen reserves</i>		-1.290	-1.342	53	0
Algemene Reserve	Onttrekking	-10.060	-10.060	0	0
Reserve (co)financiering in regionale projecten	Onttrekking	0	0	0	0
Reserve parkeren	Onttrekking	-295	-232	-63	0
Reserve Wijkontwikkeling	Onttrekking	-1.886	-492	-1.394	0
Reserve Maatsch Opvang, vrouwenopv en beschermd wonen	Onttrekking	-3.299	-3.112	-188	0
Reserve Cultuur en erfgoedfonds	Onttrekking	0	0	0	0
Reserve Nog uit te voeren wzh Bolwerk	Onttrekking	-75	-22	-53	-164
Reserve versnellen woningb+(gebieds)transformatie	Onttrekking	-2.127	-1.194	-933	0
Reserve Groenfonds	Onttrekking	-1.551	-439	-1.112	0
Reserve Organisatieontwikkeling	Onttrekking	-1.916	-1.700	-216	0
Reserve Onderwijshuisvesting	Onttrekking	-1.763	-1.682	-80	0
Reserve Omgevingswet	Onttrekking	-187	-187	0	0
Reserve Programma vluchtelingenopvang	Onttrekking	-3.228	-3.228	0	0
Reserve Groot onderhoud vastgoed	Onttrekking	-2.010	-1.587	-424	0
Reserve Incidentele herstelacties openbare ruimte	Onttrekking	-450	-353	-97	0
Reserve Spoorzone (niet grex)	Onttrekking	-113	0	-113	0
Reserve Vereveningsfonds Betaalbaar Wonen	Onttrekking	0	0	0	0
<i>Subtotaal incidentele onttrekkingen reserves</i>		-28.959	-24.287	-4.672	-164
Totaal onttrekkingen reserves		-30.249	-25.629	-4.620	-164
Saldo mutaties reserves totaal		16.939	13.072	3.867	-11.118

5.5 Incidentele en structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves

Structurele inzet reserves

De structurele inzet van de reserves in 2024 en een toelichting hierop, is de onderstaande tabel opgenomen.

Nr.	Omschrijving (bedragen x € 1.000 + = toevoeging - = onttrekking)	Reserve	Begroting 2024	Werkelijk 2024	Verschil
	Programma 1		4.649	4.649	0
1	Structurele onttrekking Infrastructuur Goudse Poort	Afschrijvingslasten Goudse Poort	-51	-51	0
2	Burgemeester Martenssingel 15 (storting in reserve)	Afschrijvingslasten Burg. Martenssingel 15	4.700	4.700	0
	Programma 3		-1.239	-1.292	53
3	Structurele onttrekking bestemmingsreserve afschrijvingslasten openbare ruimte	Afschrijvingslasten OR	-1.239	-1.292	53
	Eindtotaal		3.410	3.358	53
	Waarvan toevoeging		4.700	4.700	0
	Waarvan onttrekking		-1.290	-1.342	53
	Totaal		3.410	3.358	53

Nr.	Toelichting op de mutaties
1	Voor het opvangen van de afschrijvingslasten voor de investeringen in de Goudse Poort vindt een structurele onttrekking plaats aan de hiervoor ingestelde bestemmingsreserve afschrijvingslasten.
2	Dit betreft de vorming (storting in reserve) van de reserve voor de afschrijvingslasten van de Burgemeester Martenssingel 15.
3	Voor het opvangen van kapitaallasten voor investeringen in de openbare ruimte vindt een structurele onttrekking plaats aan de hiervoor ingestelde bestemmingsreserve afschrijvingslasten.

Incidentele inzet reserves

De incidentele inzet van de reserves in 2024 en een toelichting hierop, is de onderstaande tabel opgenomen.

Nr.	Omschrijving (bedragen x € 1.000 + = toevoeging - = onttrekking)	Reserve	Begroting 2024	Werkelijk 2024	Verschil
	Programma 1		-3.361	-4.032	671
1	IHP incidentele eigen bijdrage scholen (storting in reserve)	Onderwijshuisvesting	752	0	752
2	Asbestsanering Al Qalam Tijdelijke huisvesting Auris	Onderwijshuisvesting	-1.763	-1.682	-81
3	Budgetoverheveling 2e bestuursrapportage 2023: laaggeletterdheid	Algemene reserve	-150	-150	0
4	Bijdrage aan reserve afschrijvingslasten Burg. Martenssingel 15	Algemene reserve	-2.200	-2.200	0
	Programma 2		200	200	0
5	2e bestuursrapportage 2024: restant budget energietransitie (storting in reserve)	Klimaat energie en duurz. Mobiliteit	200	200	0
	Programma 3		-6.736	-2.564	-4.172
6	Meicirculaire 2024: bijdrage voor uitvoeringskosten omgevingswet (storting in reserve)	Omgevingswet	222	222	0
7	Reserve groot onderhoud vastgoed (storting in reserve)	Groot onderhoud vastgoed	1.358	1.358	0
8	Meeropbrengst grondverkoop 1e bouwveld Westergouwe	Vereveningsfonds betaalbaar wonen	968	968	0
9	Budgetoverheveling 2e bestuursrapportage 2023: snoei populieren wet goed verhuurderschap ontsluiting westergouwe toegankelijkheid	Algemene reserve	-675	-675	0
10	Kosten parkeren	Parkeren	-295	-232	-63
11	Kosten wijkontwikkelingsprojecten	Wijkontwikkeling	-1.802	-424	-1.378
12	Werkzaamheden Bolwerk	Bolwerk	-75	-22	-53
13	Kosten omgevingswet	Omgevingswet	-187	-187	0
14	Kosten versnelling woningbouw 2024	Versnelling woningbouw	-2.127	-1.194	-933
15	Kosten groenfondsprijzen	Groenfondsprijzen	-1.551	-440	-1.111
16	Kosten groot onderhoud vastgoed	Groot onderhoud vastgoed	-2.009	-1.585	-424
17	Kosten incidentele herstelacties openbare ruimte	Incidentele herstelacties openbare ruimte	-450	-353	-97

Nr.	Omschrijving (bedragen x € 1.000 + = toevoeging - = onttrekking)	Reserve	Begroting 2024	Werkelijk 2024	Vershil
18	Kosten verkoop bouwkafeel A1-Oost	Reserve Spoorzone (niet grex)	-113	0	-113
	Programma 4		-7.640	-7.436	-204
19	Programma vluchtelingenopvang (storting in reserve)	Programma vluchtelingenopvang	3.223	3.223	0
20	Maatschappelijke opvang, vrouwenopvang en beschermd wonen	Reserve MO / VO / BW	-1.921	-1.734	-187
21a	Budgetoverhevelingen jaarrekening 2023: energietoeslag arbeidsmarktregio actieplan dakloosheid	Algemene reserve	-3.133	-3.133	0
21b	Budgetoverhevelingen jaarrekening 2023: regionale taken Jeugd & Wmo statushouders	Algemene reserve	-465	-465	
22	Budgetoverheveling 2e bestuursrapportage 2023: actieplan dakloosheid POK budget	Algemene reserve	-2.032	-2.032	0
23	Kosten wijkontwikkelingsprojecten (project buurt aan zet)	Wijkontwikkeling	-84	-67	-17
24	Kosten programma vluchtelingenopvang	Programma vluchtelingenopvang	-728	-728	0
25	Bijdrage aan reserve afschrijvingslasten Burg. Martenssingel 15	Programma vluchtelingenopvang	-2.500	-2.500	0
	Programma 5		-50	-50	0
26	Budgetoverheveling 1e bestuursrapportage 2023: archeologie en UNESCO St-Jan onderzoek	Algemene reserve	-50	-50	0
	Programma 6		-50	-50	0
27	Budgetoverhevelingen 1e bestuursrapportage 2023: cashflow incidenteel budget ondermijning	Algemene reserve	-50	-50	0
	Programma 7		-2.713	-2.497	-216
28	Organisatieontwikkeling (storting in reserve)	Organisatieontwikkeling	1.808	1.808	0
29	Reserve groot onderhoud vastgoed (storting in reserve)	Groot onderhoud vastgoed	79	79	0
30	Kosten groot onderhoud vastgoed	Groot onderhoud vastgoed	-1	-1	0
31	Kosten organisatieontwikkeling	Organisatieontwikkeling	-1.916	-1.700	-216
32	Bijdrage aan de reserve organisatieontwikkeling (inhaalslag bedrijfsvoering)	Algemene reserve	-1.252	-1.252	0
33	Budgetoverheveling jaarrekening 2023: VNG-congres	Algemene reserve	-53	-53	0
34	Maatschappelijke opvang, vrouwenopvang en beschermd wonen	Reserve MO / VO / BW	-1.378	-1.378	0
	Eindtotaal		-20.350	-16.429	-3.921
	Waarvan toevoeging		8.610	7.858	752
	Waarvan onttrekking		-28.960	-24.287	-4.673
	Totaal		-20.350	-16.429	-3.921

Nr.	Toelichting op de mutaties
1	In de 2e bestuursrapportage 2024 is door de raad besloten om de eigen bijdragen in het kader van het IHP toe te voegen aan de reserve Onderwijshuisvesting. Conform de uitgangspunten in het vastgestelde IHP-plan dienen de eigen bijdragen in mindering te worden gebracht op de investering. Hierdoor vindt er geen onttrekking plaats aan de reserve in 2024.
2	Dit betreft budget voor de tijdelijke huisvesting van Calslaan 100 en Auris Taalplein, sloopkosten van schoolgebouwen conform het IHP en budget voor de asbestsanering Al Qalam school.
3	Conform de 2e bestuursrapportage 2023 is er € 150.000 overgeheveld naar 2024 voor het project laaggeletterdheid.
4	Dit betreft - vanuit de algemene reserve - een storting in de reserve afschrijvingslasten Burg. Martenssingel (conform raadsbesluit 10-04-2024).
5	In de 2e bestuursrapportage 2024 is besloten om het restant budget van het programma energie van € 200.000 te storten in de reserve "klimaat, energie en duurzame mobiliteit".
6	Conform het besluit van de meicirculaire 2024 wordt het budget voor de uitvoeringskosten implementatie omgevingswet gestort in de reserve omgevingswet.
7	De onderhoudsvoorzieningen zijn op aanwijzing van de accountant vrijgevallen in de jaarrekening 2022. De saldi van de voorzieningen zijn gestort in een bestemmingsreserve groot onderhoud, teneinde de lopende onderhoudsverplichtingen te kunnen dekken.
8	Conform raadsbesluit van 11 december is de bate van de meeropbrengst van een grondverkoop gestort in de reserve betaalbaar wonen.
9	In de 2e bestuursrapportage 2023 is besloten om het restant budget voor snoei populieren (€ 405.000), wet goed verhuurderschap (€ 20.000), ontsluiting Westergouwe (€ 50.000) en toegankelijkheid (€ 200.000) over te hevelen naar 2024.
10	Ter dekking van de voorbereidingskosten uitbreiding parkeerregulering is - in de 2e bestuursrapportage 2024 - besloten deze kosten te verrekenen met de reserve Parkeren.

Nr.	Toelichting op de mutaties
11	Dit betreft de kosten van diverse wijkontwikkelingsprojecten die verrekend worden met de reserve wijkontwikkeling.
12	In de 2e bestuursrapportage 2024 is besloten om de kosten voor de afrondende werkzaamheden aan het project Zorgvilla Huize ter Gouw te verrekenen met de reserve werkzaamheden Bolwerk.
13	De kosten voor de implementatie van de omgevingswet worden onttrokken uit de reserve versnelling omgevingswet.
14	De kosten ten behoeve van het project versnelling woningbouw worden onttrokken uit de reserve versnelling woningbouw.
15	De kosten ten behoeve van groenfondspromen worden onttrokken uit de reserve groenfondspromen.
16	Zie mutatie onder nummer 7.
17	In de 1e bestuursrapportage 2024 is besloten om de uitvoeringskosten voor het project kwaliteitsimpulsen openbare ruimte te onttrekken uit de reserve incidentele herstelacties openbare ruimte.
18	Conform de 2e bestuursrapportage 2024 is besloten om de eenmalige kosten voor het project Spoorzone (verkoop bouwkwavel Spoorzone A1 Oost) te dekken uit de ingestelde reserve Spoorzone (niet-grex).
19	Conform het besluit van de meicirculaire 2024 wordt het budget (€ 182.000) voor de decentralisatie uitkering faciliteitenbesluit opvangcentra gestort in de reserve programma vluchtelingenopvang. Daarnaast is in de 2e bestuursrapportage 2024 besloten om het restant incidentele budget (€ 3.041.000) voor de noodopvang Oekraïne te storten in de reserve programma vluchtelingenopvang.
20	De uitgaven van maatschappelijke opvang, vrouwenopvang en beschermd wonen worden verrekend met de betreffende reserve.
21a	Conform de jaarrekening 2023 is er € 3.133.000 overgeheveld naar 2024 voor de projecten eenmalige energietoeslag, versterken arbeidsmarktregio en het actieplan dakloosheid.
21b	Conform de jaarrekening 2023 is er € 465.000 overgeheveld voor de uitvoering van regionale taken jeugd/ wmo en statushouders.
22	Conform de 2e bestuursrapportage 2023 is er € 717.000 overgeheveld naar 2024 voor het project parlementaire ondervragingscommissie kinderopvang (POK) en € 1.315.000 voor het project actieplan dakloosheid.
23	De kosten van diverse wijkontwikkelingsprojecten worden verrekend met de reserve wijkontwikkeling.
24	In de 1e bestuursrapportage 2024 is besloten om de kosten voor vluchtelingenopvang breed, onder meer AZC Molenwiek, onderwijs en huisartsenzorg te verrekenen met de reserve programma vluchtelingenopvang.
25	Dit betreft - vanuit de reserve programma vluchtelingenopvang - een storting in de reserve afschrijvingslasten Burg. Martenssingel (conform raadsbesluit 10-04-2024).
26	In de 1e bestuursrapportage 2023 is besloten om het restant budget voor archeologie (€ 25.000) en onderzoek UNESCO St. Jan (€ 25.000) over te hevelen naar 2024.
27	In de 1e bestuursrapportage 2023 is besloten om een deel van het budget voor ondermijning (€ 50.000) over te hevelen naar 2024.
28	Dit betreft een bijdrage aan de reserve organisatie ontwikkeling voor de bekostiging van zowel reeds in gang gezette als toekomstige organisatieontwikkelingen.
29	Zie mutatie onder nummer 7.
30	Zie mutatie onder nummer 7.
31	Dit betreft de kosten gerelateerd aan de organisatieontwikkeling in 2024.
32	Dit betreft - vanuit de algemene reserve - een storting in de reserve organisatieontwikkeling (conform de begroting 2024).
33	Conform de jaarrekening 2023 is er € 53.000 overgeheveld naar 2024 voor het project organisatie VNG-congres.
34	Zie mutatie onder nummer 20.

5.6 Overzicht inzet voorzieningen

Naam voorziening (bedragen * € 1.000)	Saldo 1-1-2024	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	Saldo 31-12-2024
Voorziening spaaruren verlof	863	444	0	0	1.307
Voorziening pensioenaanspr (voormalig) wethouders	4.133	743	0	204	4.672
Voorziening grex Spoorzone	1.570	0	112	0	1.458
Voorziening RVU (Regeling Vervroegd Uittreden)	44	244	0	0	288
Voorziening wachtgeld wethouders	0	279	0	0	279
Voorziening verhuurdersonderhoud Schouwborg	0	0	0	0	0
Voorziening onderh gem gebouwen en objecten	0	0	0	0	0
Voorziening groot oh openbare ruimte	6.211	5.382	0	4.584	7.010
Voorziening onderhoud Huis van de Stad	0	0	0	0	0
Voorziening onderhoud Stationsgarage	0	0	0	0	0
Voorziening onderhoud Burg. Martenssingel 15	156	86	0	0	241
Voorziening pijporgel aula begraafplaats	52	0	0	0	52
Voorziening verwerking afvalstoffen	374	648	0	0	1.022
Voorziening riolering (spaardeel)	15.988	8.856	8.425	0	16.420
Voorziening afkoopsom onderhoud Steinse Groen	34	0	4	0	30
Voorziening riolering (egalisedeel)	80	10.981	9.620	0	1.440
Totaal	29.505	27.664	18.161	4.788	34.220

5.7 Incidentele baten en lasten

Voor de beoordeling van de jaarrekening volstaat niet alleen het gerealiseerde resultaat. Nog meer is het van belang om te kijken of sprake is van het zogenaamde 'structurele en reële evenwicht'. Het overzicht van incidentele baten en lasten biedt inzicht in de realisatie van genoemd uitgangspunt.

In het algemeen geldt dat we structurele taken uitvoeren en daarvoor structurele lasten ramen in de begroting. Structurele lasten zijn daarmee de regel, incidentele lasten zijn de uitzondering. Incidentele baten en lasten betreffen die posten die het begrotingssaldo incidenteel beïnvloeden. Het gaat om eenmalige zaken en om (meerjarige) projecten.

Incidentele baten en lasten (bedragen x € 1.000)	Begroting 2024 (na wijzigingen)	Jaarrekening2024
Totaal lasten - excl. toevoegingen reserves	406.494	390.122
Totaal baten - excl. onttrekkingen reserves	-394.775	-393.146
Resultaat voor inzet reserves	11.719	-3.024
<i>Incidentele onttrekkingen aan reserves</i>	<i>-28.960</i>	<i>-24.287</i>
<i>Structurele onttrekkingen aan reserves</i>	<i>-1.290</i>	<i>-1.342</i>
Totaal onttrekkingen aan reserves	-30.249	-25.629
<i>Incidentele toevoegingen aan reserves</i>	<i>8.610</i>	<i>7.858</i>
<i>Structurele toevoegingen aan reserves</i>	<i>4.700</i>	<i>4.700</i>
Totaal toevoegingen aan reserves	13.309	12.558
Resultaat na inzet reserves	-5.221	-16.096
Incidentele lasten exploitatie	19.714	15.905
Incidentele baten exploitatie	-9.332	-11.043
Saldo incidentele toevoegingen/ onttrekkingen reserves	-20.350	-16.429
Incidenteel saldo *	-9.968	-11.568
Saldo structurele lasten exploitatie	386.780	374.217
Saldo structurele baten exploitatie	-385.443	-382.103
Saldo structurele toevoegingen en onttrekkingen reserves	3.410	3.358
Structureel saldo *	4.747	-4.528
* - = voordeel / + = nadeel		
Kengetal structurele exploitatieruimte	-1,20	1,15

Nr.	Programma	Omschrijving	Begroting 2024 (na wijzigingen)	Jaarrekening2024
1	1	Asbestsanering Al Qualam Tijdelijke huisvesting Auris	1.763	1.682
2	3	Kosten wijkontwikkelingsprojecten	1.802	424
3	3	Werkzaamheden Bolwerk	75	22
4	3	Kosten omgevingswet	187	187
5	3	Kosten versnelling woningbouw 2024	2.127	1.194
6	3	Kosten groenfondsprojecten 2024	1.551	439
7	3	Kosten incidentele herstelacties openbare ruimte	450	353
8	3	Kosten verkoop bouwkafeel A1-Oost	113	156
9	4	Project energietoelage	692	692
10	4	Regionaal project arbeidsmarktregio	2.363	2.363
11	4	POK budget	2.032	2.032
12	4	Programma vluchtelingenopvang Oekraïne	4.373	4.393
13	4	Wijkontwikkelingsprojecten - Buurt aan zet	84	67
14	4	Pilot simpel switchen	108	43
15	5	UNESCO St-Jan onderzoek	25	25
16	7	Incidentele kosten organisatieontwikkeling	1.916	1.700
17	7	Project organisatie VNG-congres	53	133
Totaal incidentele lasten exploitatie			19.714	15.905
18	1	IHP incidentele eigen bijdrage scholen	-752	0

Nr.	Programma	Omschrijving	Begroting 2024 (na wijzigingen)	Jaarrekening2024
19	3	Bijdrage voor uitvoeringskosten omgevingswet (meicirculaire 2024)	-222	-222
20	3	Opbrengst grondverkoop 1e bouwveld Westergouwe	-968	-968
21	3	Verkoop bouwkafeel A1- Oost	0	-1.448
22	3	Grondverkoop Goudkade	0	-580
23	4	Programma vluchtelingenopvang Oekraïne	-7.390	-7.825
Totaal incidentele baten exploitatie			-9.332	-11.043
Saldo van incidentele baten en lasten - exploitatie			10.382	4.862

Toelichting op de mutaties	
1	Dit betreft incidentele projectkosten voortkomend uit de uitvoering van het integraal huisvestingsprogramma in 2024. Het betreft de kosten voor asbestsanering en tijdelijke huisvesting.
2	Conform de uitgangspunten uit de nota reserves en voorzieningen worden de kosten voor wijkontwikkelingsprojecten verrekend met deze betreffende reserve. Einddatum hiervan is 2026 (conform de begroting 2025).
3	Conform de uitgangspunten uit de nota reserves en voorzieningen worden de kosten voor het project bolwerk verrekend met deze betreffende reserve. Einddatum hiervan is 2025.
4	Conform de uitgangspunten uit de nota reserves en voorzieningen worden de kosten voor de implementatie van de omgevingswet verrekend met deze betreffende reserve. Einddatum hiervan is 5 jaar naar invoering van de omgevingswet.
5	Conform de uitgangspunten uit de nota reserves en voorzieningen worden de kosten voor projecten in het kader van de versnelling van woningbouw verrekend met deze betreffende reserve. Einddatum (conform de begroting 2025) hiervan is 2027.
6	Dit betreft vergroeningsprojecten binnen het kader van het groenfonds, die afgerekend worden met de betreffende reserve. Dit zijn projecten die voldoen aan de uitgangspunten conform de nota reserves en voorzieningen. Einddatum is 2026, conform de begroting 2023 / bestuursakkoord 2022.
7	In de 1e bestuursrapportage 2024 is besloten om de uitvoeringskosten voor het project kwaliteitsimpulsen openbare ruimte te onttrekken uit de reserve incidentele herstelacties openbare ruimte. Dit betreft een specifiek project budget voor herstelacties in de openbare ruimte, einddatum hiervoor is 2026. Conform besluit bij de jaarstukken 2022 (amendement)
8	Dit betreft de eenmalige kosten voor de verkoopopbrengst van de locatie Spoorzone A1.
9	Dit betreft incidenteel budget voor de uitvoering van het project/ regeling energietoeslag. Einddatum van deze regeling betreft 2024.
10	Dit betreft diverse projecten in de regio (de arbeidsmarkt regio Midden-Holland) in het kader van het versterken van de regionale arbeidsmarkt. De einddatum betreft (conform de begroting 2025) 2026.
11	Dit betreft incidenteel budget voor het uitvoeren van de POK regeling. Einddatum hiervan is 2026.
12	Voor de opvang van vluchtelingen heeft de gemeente kosten gemaakt. Het tijdelijke karakter van deze opvang maakt deze kosten incidenteel.
13	Conform de uitgangspunten uit de nota reserves en voorzieningen worden de kosten voor buurt impuls projecten verrekend met deze betreffende reserve. Einddatum hiervan is 2026
14	Betreft incidenteel budget voor de pilot Simpel Switchen. Einddatum hiervan is 2025
15	Dit betreft incidenteel budget voor het project UNESCO Sint-Jan. Einddatum hiervan is 2024.
16	Dit betreft de kosten voor incidentele projecten in het kader van reeds in gang gezette en toekomstige organisatieontwikkelingen. Voorbeeld hiervan zijn dekking van onder andere frictiekosten.
17	Dit betreft incidenteel project budget voor de organisatie van het VNG congres in de zomer van 2024.
18	Voor de uitvoering van het project integraal huisvestingsprogramma (IHP) heeft de gemeente in 2024 indicentele bijdragen van diverse scholen ontvangen. Deze bijdragen zijn conform de uitgangspunten niet gestort in de reserve, maar in mindering gebracht op de investering in het onderwijsgebouw.
19	Dit betreft een incidentele bijdrage vanuit de meicirculaire 2024 voor de uitvoeringskosten voor de implementatie van de omgevingswet.
20	Dit betreft een incidentele verkoopopbrengst voor het 1e bouwveld Westergouwe. Deze verkoop heeft in 2024 plaatsgevonden.
21	Dit betreft de eenmalige verkoopopbrengst van de locatie Spoorzone A1.
22	In 2024 heeft de transactie van de grondverkoop van Goudkade 25 plaatsgevonden. De opbrengst hiervan is in overeenstemming met de financiële regelgeving (BBV) ten gunste van het rekeningresultaat gebracht.
23	Voor de opvang van vluchtelingen ontvangt de gemeente een incidentele bijdrage van het rijk. Het tijdelijke karakter van deze opvang maakt deze inkomsten incidenteel.

5.8 Resultaatbepaling

De ontwikkeling van het resultaat vanaf de vaststelling van de programmabegroting 2024 staat in het volgende overzicht.

Resultaat (bedragen * € 1.000)		Begroting 2024 (basis)	Begroting 2024 (na wijzigingen)	Rekening 2024	Saldo rekening min begroting na wijziging	V/N op saldo
Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten	Saldo	3.490	11.719	-3.024	14.743	V
Totaal mutaties reserves	Saldo	-6.435	-16.940	-13.072	-3.868	N
Gerealiseerd resultaat		-2.945	-5.221	-16.096	10.875	V

Overzicht belangrijkste afwijkingen

Het verschil tussen het resultaat tot en met de vierde begrotingswijziging en het werkelijke resultaat wordt op hoofdlijnen veroorzaakt door de onderwerpen in onderstaande tabel.

Nr.	Onderwerp	Bedrag *€1.000	Programma	Taakveld
1	Riolering	904	2	7.2 Riolering
2	Ontvangst middelen klimaat- en energiebeleid	-993	2	7.4 Milieubeheer
3	Beheer overige gebouwen en gronden	1.487	3	0.3 Beheer overige gebouwen en gronden
4	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	2.473	3	5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie
5	Ruimtelijke ordening	832	3	8.1 Ruimtelijke ordening
6	Wonen en bouwen	1.029	3	8.3 Wonen en bouwen
7	Samenkracht en burgerparticipatie	2.461	4	6.1 Samenkracht en burgerparticipatie
8	Inkomensregelingen	388	4	6.3 Inkomensregelingen
9	Centrumtaken Beschermd Wonen / Maatschappelijke Opvang, vrouwenopvang en Actie plan Dakloosheid	1.835	4	6.81
10	RWO	1.103	4	Diversen
11	WMO	654	4	Diversen
12	Treasury	559	8	0.5 Treasury
13	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	669	8	0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds
14	Overige baten en lasten	703	8	0.8 Overige baten en lasten
15	Overige mutaties	1.992	1 t/m 8	Diversen
Totaal		16.096		

Structureel en incidenteel resultaat

Het onderscheid tussen structurele en incidentele resultaten is van belang voor het inzicht in de financiële positie van de gemeente. In het algemeen geldt dat de gemeente structurele taken uitvoert en daarvoor structurele lasten raamt in de begroting. Structurele lasten en baten zijn de regel, incidentele lasten en baten zijn de uitzondering.

	Structureel	Incidenteel	Rekening 2024
Lasten	374.217	15.905	390.122
Baten	-382.103	-11.043	-393.146
Saldo	-7.886	4.862	-3.024
Inzet reserves	3.358	-16.430	-13.072
Rekeningresultaat (- = overschot / + = tekort)	-4.528	-11.568	-16.096

Het positieve saldo van € 16.096.000 is opgebouwd is uit een structureel voordeel van € 4.528.000 en een incidenteel voordeel van € 11.568.000.

5.9 Resultaatbepaling op basis van vermogensmutaties

De weergave van de mutaties in het eigen vermogen is op grond van het BBV verplicht. Artikel 42 van het BBV bepaalt dat het eigen vermogen bestaat uit de reserves en het gerealiseerde resultaat. Het hier bedoelde resultaat wordt afzonderlijk op de balans opgenomen als onderdeel van het eigen vermogen.

Resultaatbepaling (bedragen * € 1.000)	2024
Saldo van het eigen vermogen per 1 januari	113.792
Saldo van het eigen vermogen per 31 december (saldo is inclusief gerealiseerd resultaat)	116.816
Toename van het eigen vermogen	3.024

De van het eigen vermogen met € .000 is het gevolg van het rekeningresultaat van € .000 en de van de reserves met € .000.

5.10 Resultaatbestemming

De Jaarrekening 2024 sluit met een positief saldo van € 16.096.000. Het voorstel aan de raad is om vanuit dit rekeningssaldo een aantal verrekeningen met reserves te laten plaatsvinden (totaal € 3.850.000):

- € 1.702.000 toe te voegen aan de reserve Programma vluchtelingenopvang;
- € 1.534.000 toe te voegen aan de reserve Maatschappelijke opvang, vrouwenopvang en beschermd wonen;
- € 614.000 toe te voegen aan de reserve Spoorzone;
- het restant van het rekeningresultaat, te weten € 12.246.000, toe te voegen aan de Algemene reserve.

Toelichting op de resultaatbestemmingen

A. Reserve Programma vluchtelingenopvang

Het doel van deze reserve is om beschikbaar gestelde rijksmiddelen te behouden voor de (nood)opvang van vluchtelingen. In de afgelopen jaren zijn middelen overgebleven uit de rijksbijdragen voor de opvang van Oekraïense vluchtelingen. In 2024 bedroeg dit overschot circa € 1,4 miljoen. Daarnaast resteerde een bedrag van € 0,12 miljoen op het onderdeel statushouders, en is via de septembercirculaire een aanvullende rijksbijdrage ontvangen in het kader van het faciliteitenbesluit. Voorgesteld wordt om deze middelen toe te voegen aan de reserve Programma Vluchtelingenopvang.

B. Reserve Maatschappelijke Opvang, Vrouwenopvang en Beschermd Wonen

De gemeente Gouda voert als centrumgemeente taken uit op het gebied van beschermd wonen, vrouwenopvang en maatschappelijke opvang, mede namens vier omliggende gemeenten. Conform de bestendige gedragslijn wordt voorgesteld om het resterende bedrag van € 1.534.000 toe te voegen aan de reserve Maatschappelijke Opvang, Vrouwenopvang en Beschermd Wonen.

C. Reserve Spoorzone

In 2023 is de reserve Spoorzone ingesteld voor de nog te maken kosten in dit gebied. In 2024 was voorzien dat we naast baten uit verkoop van grond ook lasten zouden realiseren voor aanpassingen in de openbare ruimte. De verkoop heeft inmiddels in 2024 plaatsgevonden maar de kosten zijn nog niet gemaakt. De verwachting is dat deze kosten in latere jaren worden gemaakt. Daarom wordt voorgesteld om het overgebleven budget te bestemmen in de reserve Spoorzone.

5.11 WNT-verantwoording 2024 gemeente Gouda

De WNT is van toepassing op de gemeente Gouda. Het voor de gemeente Gouda toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2024 € 233.000 gebaseerd op het algemeen maximum.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functie vervulling alsmede degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt.

Gegevens 2024

Naam (bedragen x € 1)	R.C. Bakker	E.J. Karman Moerman
Functiegegevens	gemeentesecretaris	griffier
Aanvang en einde functie vervulling	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	166.993	115.462
Beloningen betaalbaar op termijn	23.388	18.634
<i>Subtotaal</i>	<i>190.381</i>	<i>134.096</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	233.000	233.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	n.v.t.	n.v.t.
Bezoldiging	190.381	134.096
De reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.	n.v.t.

Gegevens 2023

Naam (bedragen x € 1)	R.C. Bakker	E.J. Karman Moerman
Functiegegevens	gemeentesecretaris	griffier
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	155.091	108.014
Beloningen betaalbaar op termijn	22.643	17.571
<i>Subtotaal</i>	<i>177.734</i>	<i>125.585</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	223.000	223.000
Bezoldiging	177.734	125.585

2. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2024 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

6 Balans en toelichting

6.1 Inleiding

Naast het overzicht van baten en lasten vormt de balans een belangrijk onderdeel van de jaarrekening van de gemeente. De balans geeft de stand van zaken weer voor wat betreft de omvang en samenstelling van het vermogen. In de balans worden naast de cijfers per balansdatum tevens de cijfers van de balans van het vorige begrotingsjaar opgenomen.

Navolgend wordt allereerst de balans zelf weergegeven. Daarna komt een beschrijving van de gehanteerde grondslagen voor waardering en bepaling van baten en lasten. Deze worden gevolgd door toelichtingen op de verschillende balansposten. Het hoofdstuk wordt afgesloten met de niet uit de balans blijvende langlopende financiële verplichtingen.

6.2 Balans per 31 december 2024: activa

ACTIVA (bedragen * € 1.000)	ultimo 2023	ultimo 2024
VASTE ACTIVA		
Immateriele Vaste Activa	11.806	11.376
Bijdrage aan activa in eigendom van derden	11.806	11.376
Materiele Vaste Activa	353.912	392.745
Materiële vaste activa uitgegeven in erfpacht	9.239	9.645
Investerings met een economisch nut	191.395	215.120
Investerings met een economisch nut, voor bestrijding kosten een heffing kan worden geheven	95.735	98.125
Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	57.543	69.855
Financiele Vaste Activa	3.292	4.046
Kapitaalverstrekking aan deelnemingen	1.941	1.941
Kapitaalverstrekking aan overige verbonden partijen	0	0
Overige langlopende leningen	1.333	2.081
Overige uitzettingen met een looptijd van 1 jaar of langer	18	25
TOTAAL VASTE ACTIVA	369.010	408.167
VLOTTENDE ACTIVA		
Voorraden	29.752	19.691
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	29.742	19.669
Gereed product en handelsgoederen	11	22
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	39.651	38.014
Vorderingen op openbare lichamen	27.239	27.659
Overige verstrekte kasgeldleningen	318	250
Rekening courant verhoudingen overige niet-financiële instellingen	1.188	1.134
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een looptijd korter dan 1 jaar	0	105
Overige vorderingen	10.906	8.866
Liquide middelen	3.418	619
Kassaldi	34	35
Banksaldi	3.384	584
Overlopende Activa	10.243	12.089
Van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel:		
Nog te ontvangen bijdragen van de EU	364	0
Nog te ontvangen bijdragen van het Rijk	833	2.585
Nog te ontvangen bijdragen van overige overheid	821	807
Overige nog te ontvangen en vooruitbetaalde bedragen	8.225	8.697
TOTAAL VLOTTENDE ACTIVA	83.065	70.414
TOTAAL GENERAAL	452.074	478.580

6.3 Balans per 31 december 2024: passiva

PASSIVA (bedragen + € 1.000)	ultimo 2023	ultimo 2024
VASTE PASSIVA		
Eigen vermogen	113.792	116.816
Algemene reserve	31.604	27.934
Bestemmingsreserves	71.070	72.786
Saldo van rekening	11.118	16.096
Voorzieningen	29.505	34.220
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	6.610	8.005
Voorzieningen voor gelijkmatige verdeling van lasten over de boekjaren	6.367	7.251
Voorzieningen voor van derden verkregen middelen met specifiek bestedingsdoel	16.528	18.965
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	234.272	242.370
Onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen	234.115	227.201
Onderhandse leningen van openbare lichamen	0	15.000
Onderhandse leningen van overige binnenlandse sectoren	8	3
Waarborgsommen	148	166
TOTAAL VASTE PASSIVA	377.568	393.406
VLOTTENDE PASSIVA		
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	33.584	41.505
Kasgeldleningen van openbare lichamen	0	3.000
Overige Kasgeldleningen	10.000	17.000
Banksaldi	0	0
Overige schulden	23.584	21.505
Overlopende Passiva	40.922	43.669
Nog te betalen bedragen	18.905	16.356
Van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel:		
Vooruit ontvangen bedragen van de EU	0	107
Vooruit ontvangen bedragen van het Rijk	18.553	22.257
Vooruit ontvangen bedragen van overige overheid	200	548
Overige vooruit ontvangen bedragen	3.264	4.401
TOTAAL VLOTTENDE PASSIVA	74.506	85.174
TOTAAL GENERAAL	452.074	478.580
BORG- EN GARANTSTELLINGEN	29.002	24.723

6.4 Grondslagen voor waardering, resultaatbepaling en rechtmatigheidsverantwoording

6.4.1 Waarderingsgrondslagen

6.4.1.1 Algemeen

Naast de algemeen geldende gemeentelijke verslaggevingsregels opgenomen in het BBV zijn de volgende door de raad vastgestelde nota's van toepassing:

- Nota Reserves en voorzieningen (13 december 2023);
- Nota Waardering en Afschrijving Vaste Activa 2019 (2 oktober 2019).

Op basis van de hiervoor genoemde regelingen alsmede het BBV zijn de volgende uitgangspunten gebruikt:

- Alle verkregen activa, zowel met een economisch nut als investering in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut, worden geactiveerd. Voor zover niet anders vermeld, zijn activa en passiva gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs.
- Met ingang van 2006 wordt, indien en voor zover er sprake is van vervaardiging, rente aan een actief toegerekend.
- Afschrijving van activa vindt plaats op basis van de lineaire methode, tenzij de raad anders (heeft) bepaald.
- De restwaarde van activa wordt in principe op 0 (nul) gesteld.
- Rente waarmee het geïnvesteerd vermogen moet worden belast wordt jaarlijks voorcalculatorisch bepaald voor de boekwaarde van de gehele activa. Dit wordt berekend aan de hand van de kapitaalmarktrente, rekening houdend met de gemiddelde looptijd van de activa. Het voorcalculatorische percentage wordt niet nagecalculeerd.
- De rentetoerekening en afschrijving op de nieuwe investeringen vinden pas plaats in het eerste jaar na de afronding van de investering en de ingebruikname van het goed.
- Reserves en voorzieningen worden niet meer ingezet ter dekking van de kapitaallasten van de investeringen.
- Investeringswaartoe op grond van eerdere CIP's is besloten, maar die nog niet zijn gestart of zijn afgerond, behoren tot het onderhanden werk. Bij jaareinde worden deze kosten geactiveerd. De waardering geschiedt tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs.

6.4.1.2 Immateriële vaste activa

Immateriële vaste activa worden gewaardeerd op basis van verkrijgings- of vervaardigingsprijs onder aftrek van bijdragen en subsidies (netto waardering) verminderd met afschrijvingen.

De bijdragen aan activa in eigendom van derden zijn gewaardeerd voor het bedrag van de verstrekte bijdragen, verminderd met de afschrijvingen. De afschrijvingsduur is maximaal gelijk aan die van de activa waarvoor de bijdrage aan derden wordt verstrekt.

6.4.1.3 Materiële vaste activa

Materiële vaste activa zijn fysiek aanwezige activa. Het BBV kent de volgende soorten materiële vaste activa:

- investeringen met een economisch nut;
- investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven;
- investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut.

Investeringshebben een economisch nut indien ze verhandelbaar zijn en/of indien ze kunnen bijdragen aan het genereren van middelen. Alle investeringen met een economisch nut > € 25.000 worden conform de financiële verordening geactiveerd. Investeringsin de openbare ruimte met een maatschappelijk nut worden geactiveerd en over de gebruiksduur afgeschreven.

Alle materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs (de inkoopprijs en de bijkomende kosten) of vervaardigingsprijs (de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige directe kosten), verminderd met de ontvangen subsidies en bijdragen die direct gerelateerd zijn aan het actief, de jaarlijkse afschrijvingslasten en afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen.

In erfpacht uitgegeven gronden worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs, waarbij de uitgifteprijs van eerste uitgifte geldt als verkrijgingsprijs. Gronden in eeuwigdurende erfpacht worden gewaardeerd tegen registratiewaarde. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen.

Afschrijving vindt plaats op basis van de te verwachten toekomstige nuttigheids- of gebruiksduur. Daarbij worden in het algemeen de volgende termijnen gehanteerd:

- gebouwen 40 jaar;
- grond-, weg- en waterbouwkundige werken 10-40 jaar;
- installaties 10 jaar.

Lineaire afschrijving wordt toegepast met uitzondering van woonruimten en gebouwen. Hierop wordt annuïtair afgeschreven.

Op investeringen in gronden en terreinen wordt niet afgeschreven.

6.4.1.4 Financiële vaste activa

De financiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs (de inkoopprijs en de bijkomende kosten) verminderd met de jaarlijkse aflossingen, afschrijvingslasten en afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid op de boekwaarde in mindering gebracht. Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's (kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de marktwaarde van de aandelen daalt tot onder de verkrijgingsprijs, vindt afwaardering naar deze lagere marktwaarde plaats.

6.4.1.5 Voorraden

De bouwgronden in exploitatie zijn opgenomen tegen de daaraan bestede kosten, inclusief de bijgeschreven rente en verminderd met de opbrengst wegens gerealiseerde grondverkopen.

In de grondexploitatie zijn naast de reeds gemaakte kosten en gerealiseerde opbrengsten ook de toekomstige verwachte opbrengsten en kosten opgenomen. De grondexploitaties worden jaarlijks geactualiseerd. Winstneming vindt plaats op basis van de voortgang/ontwikkeling van de exploitatie. Voor verwachte verliezen wordt een voorziening op eindwaarde gevormd die in mindering wordt gebracht op de bijbehorende balanspost.

Gereed product en handelsgoederen heeft betrekking op de verkoopartikelen van de VVV die worden gewaardeerd tegen inkoopprijs.

6.4.1.6 Liquide middelen

Deze worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

6.4.1.7 Vorderingen en overlopende activa

Vorderingen worden, evenals de overlopende activa, gewaardeerd tegen de nominale waarde onder aftrek van voorzieningen wegens oninbaarheid.

6.4.1.8 Eigen vermogen

In het BBV worden reserves omschreven als vermogensbestanddelen die als eigen vermogen zijn aan te merken en die vanuit bedrijfseconomisch oogpunt vrij te besteden zijn. De vaststelling van de noodzakelijke omvang van reserves is een zaak van de gemeenteraad. Daarom worden reserves ook wel onderverdeeld in algemene en bestemmingsreserves. Zodra de raad aan een reserve een bepaalde bestemming heeft gegeven, is er sprake van een bestemmingsreserve. Om die reden kunnen bestemmingsreserves naar de situatie per ultimo verslagjaar geen negatieve stand kennen. Heeft een reserve geen bestemming dan wordt het een Algemene reserve genoemd. Mutaties in reserves zijn enkel mogelijk op basis van een raadsbesluit genomen voor het einde van het betreffende begrotingsjaar. De reserves worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

6.4.1.9 Voorzieningen

Onder de voorzieningen zijn opgenomen, op het moment van opstellen van de jaarrekening voorzienbare verplichtingen, verliezen en/of risico's, voor zover de omvang hiervan redelijkerwijs is in te schatten. Voorts de kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt en die strekken tot gelijkmatige verdeling van de lasten over een aantal begrotingsjaren (kostenegalisatie). Tot slot worden de van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden tot de voorzieningen gerekend.

De voorzieningen worden gewaardeerd tegen contante waarde tenzij de tijdswaarde van geld niet materieel is.

6.4.1.10 Langlopende schulden

Onder langlopende schulden zijn begrepen schulden met een oorspronkelijke rentetypische looptijd van één jaar of langer.

6.4.1.11 Kortlopende schulden en overlopende passiva

Deze worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

6.4.2 Grondslagen van resultaatbepaling

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben (stelsel van baten en lasten). Lasten worden direct opgenomen zodra deze zich voordoen. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden. Op basis van actuele kostprijsberekeningen worden bij verlieslatende complexen de hoogte van de te nemen voorziening bepaald.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Omdat geen voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume mogen worden opgenomen, worden sommige personeelslasten echter toegerekend aan de periode waarin de uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie voor gepensioneerden, overlopende vakantiegeld- en verlofaanspraken en dergelijke.

Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming te weten vier jaar. Indien er sprake is van (eenmalige) schokeffecten wordt wel een verplichting gevormd.

Opbrengsten worden genomen zodra ze gerealiseerd zijn. De positieve resultaten op grondexploitaties worden pas bij het sluiten van grondexploitaties aan het resultaat toegevoegd. Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als baten genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar wordt gesteld.

6.4.3 Grondslagen rechtmatigheidsverantwoording

Algemene grondslagen voor de Rechtmatigheidsverantwoording

De in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld op basis van de kaders zoals besloten in de financiële verordening en op basis van de kadernota rechtmatigheid. Dat betekent dat:

De rechtmatigheidsverantwoording toeziet op de financiële rechtmatigheid van baten, lasten, balansmutaties, alsmede de baten en lasten inzake de specifieke uitkeringen op grond van art. 17 Financiële-verhoudingswet;

De financiële rechtmatigheid waaronder het voorwaarden criterium, het begrotingscriterium en het misbruik en oneigenlijk gebruik criterium:

- Voor het voorwaarden criterium is het normenkader 2024 op 11 december 2024 door de raad vastgesteld;
- Ten aanzien van het begrotingscriterium bestaat de norm uit de financiële verordening 2024, de kadernota rechtmatigheid 2024 en het besluit begroting en verantwoording. Overschrijding van lasten is in principe onrechtmatig is maar kan als acceptabel worden aangemerkt wanneer de geconstateerde overschrijding binnen de afspraken die door het college met de raad zijn gemaakt (zie financiële verordening 2024). Voor over- en onderschrijdingen van baten, onderschrijdingen van lasten en onderschrijdingen van investeringskredieten geldt dat deze onrechtmatig zijn als ze niet tijdig aan de raad zijn gemeld.
- Voor het misbruik en oneigenlijk gebruik criterium geldt het vastgestelde beleid per proces. Omdat alleen bij misbruik sprake is van een onrechtmatigheid, zijn alleen die opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording (mits cumulatief met andere fouten of onduidelijkheden boven de verantwoordingsgrens).

De rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld binnen de kaders van de kadernota rechtmatigheid 2024 van de commissie BBV alsmede de financiële verordening gemeente Gouda 2024. Dit betekent dat:

- Een verantwoordingsgrens van 2% van de totale lasten inclusief dotaties aan reserves (afgerond € 8.054.000) is gehanteerd waarboven cumulatieve fouten en onduidelijkheden in de rechtmatigheidsverantwoording worden opgenomen;
- Een rapportagegrens van 5% van de verantwoordingsgrens (afgerond € 403.000) is gehanteerd waarboven individuele fouten en onduidelijkheden in de paragraaf bedrijfsvoering worden opgenomen.

6.5 Toelichting op de balans per 31 december 2024: activa

6.5.1 Vaste activa

6.5.1.1 Immateriële vaste activa

Omschrijving (bedragen * € 1.000)	Boek- waarde 1-1-2024	Investe- ringen	Desinves- teringen	Bijdragen van derden	Afschrij- vingen	Boek- waarde 31-12-2024
Bijdrage aan activa in eigendom van derden	11.806	0	0	0	430	11.376
Totaal	11.806	0	0	0	430	11.376

6.5.1.1.1 Bijdrage aan activa in eigendom van derden

Deze post bestaat uit:

- de verstrekte bijdrage aan Hoogheemraadschap van Rijnland voor de renovatie van het gemaal aan de Bosweg;
- de voorbereidingskosten van de besluitvorming rond het tracé van de Zuidwestelijke Randweg, verminderd met de ontvangen bijdrage van € 206.000 van de provincie Zuid-Holland. De voorbereidingskosten worden conform het raadsbesluit geactiveerd;
- de tot en met 2012 aan de provincie Zuid-Holland betaalde bijdragen voor de aanleg van de Zuidwestelijke Randweg en de brug over de Stolwijkervaart;
- de tot en met 2011 aan de provincie Zuid-Holland betaalde bijdragen voor de aanleg van de RijnGouweLijn en de in 2013 van de provincie terugontvangen bijdrage op basis van de gewijzigde planvoering;
- de verstrekte bijdrage aan de restauratie van draaiorgel "de Lekkerkerker";
- de verstrekte bijdrage aan de provincie Zuid-Holland voor de aanleg van de rotonde nabij de Coenecoopbrug.

In 2024 is op deze post in totaal € 430.000 afgeschreven.

6.5.1.2 Materiële vaste activa

Omschrijving (bedragen * € 1.000)	Boekwaarde 1-1-2024	Boekwaarde 31-12-2024
Materiële vaste activa uitgegeven in erfpacht	9.239	9.645
Overige investeringen met een economisch nut	191.395	215.120
Investeringen met een economisch nut waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	95.735	98.125
Investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut	57.543	69.855
Totaal	353.912	392.745

6.5.1.2.1 Materiële vaste activa uitgegeven in erfpacht

Omschrijving (bedragen * € 1.000)	Boek- waarde 1-1-2024	Investe- ringen	Desinves- teringen	Bijdragen van derden	Afschrij- vingen	Boek- waarde 31-12-2024
Materiële vaste activa uitgegeven in erfpacht	9.239	412	6	0	0	9.645
Totaal	9.239	412	6	0	0	9.645

Materiële vaste activa uitgegeven in erfpacht

In 2024 is de erfpacht van de grond Winterdijk 12 en 100 t/m 148 voor 10 jaar afgekocht voor € 412.000.

6.5.1.2.2 Overige investeringen met economisch nut

Omschrijving (bedragen * € 1.000)	Boek- waarde 1-1-2024	Investe- ringen	Desinves- teringen	Bijdragen van derden	Afschrij- vingen	Boek- waarde 31-12-2024
Gronden en terreinen	22.333	1.597	911	0	0	23.019
Woonruimten	34	0	0	0	5	29
Bedrijfsgebouwen	143.702	9.253	0	40	5.751	147.165
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	6.919	2.297	0	301	1.039	7.875
Machines, apparaten en installaties	6.854	2.604	0	0	958	8.500
Overige materiële vaste activa	11.554	18.664	0	531	1.155	28.533
Totaal	191.395	34.416	911	873	8.907	215.120

Gronden en terreinen

De investering in 2024 in gronden en terreinen betreft de maatschappelijke voorzieningen Westergouwe. Daarnaast is grond van de locatie Spoorzone A1, deelgebied oost, verkocht voor € 911.000.

Bedrijfsgebouwen

In 2024 zijn diverse investeringen gedaan. De grootste betreffen: maatschappelijke voorzieningen Westergouwe € 4.979.000, Burgemeester Martenssingel 15 (Internationale Schakel Klas - ISK) € 2.449.000, Stadhuis € 603.000, onderhoud Goudse Schouwburg € 525.000, renovatie De Goudse Waarden € 204.000, diverse investeringen Chocoladefabriek € 274.000 en in de uitbreiding Stationsgarage € 113.000. Met de overige investeringen zijn bedragen gemoeid die kleiner zijn dan € 50.000 elk.

Aan bijdragen van derden heeft Gouda € 40.000 ontvangen.

Grond-, weg- en waterbouwkundige werken

In 2024 heeft de gemeente geïnvesteerd in: buitensport € 1.675.000, fietsparkeren € 731.000 en de uitbreiding van de woonwagenstandplaatsen voor € 67.000.

Aan bijdragen van derden heeft Gouda € 301.000 ontvangen.

Het investeringsbudget voor valondergronden (in speeltuinen) is in 2024 verschoven van de categorie economisch nut naar maatschappelijk nut. Hiermee is een bedrag gemoeid van € 176.000.

Machines, apparaten en installaties

De grootste investeringen in 2024 betreffen: de maatschappelijke voorzieningen in Westergouwe € 2.666.000 en vervanging cameratoezicht € 56.000.

Het investeringsbudget voor Sporten in de buitenruimte is in 2024 verschoven van de categorie economisch nut naar maatschappelijk nut. Hiermee is een bedrag gemoeid van € 131.000.

Overige materiële vaste activa

In deze categorie zijn een aantal investeringen ondergebracht: IHP € 13.989.000, Automatisering € 1.190.000, Eco Park fundering € 3.158.000, Verduurzaming gemeentelijk vastgoed € 181.000, Zakpalen € 117.000 en werkplekaanpassingen Huis van de Stad € 29.000.

Aan bijdragen van derden heeft Gouda € 531.000 ontvangen.

6.5.1.2.3 Investeringen met een economisch nut waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven

Omschrijving (bedragen * € 1.000)	Boek-waarde 1-1-2024	Investe-ringen	Desinves-teringen	Bijdragen van derden	Afschrij-vingen	Boek-waarde 31-12-2024
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	89.865	14.208	0	7.274	3.360	93.439
Overige materiële vaste activa	5.869	7	624	0	567	4.686
Totaal	95.735	14.215	624	7.274	3.927	98.125

Grond-, weg- en waterbouwkundige werken

De investeringen hebben betrekking op de gemeentelijke rioleringen.

Overige materiële vaste activa

In deze categorie is sprake van een desinvestering van € 624.000 vanwege de verkoop van de ondergrondse afvalcontainers aan Cyclus.

6.5.1.2.4 Investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut

Omschrijving (bedragen * € 1.000)	Boek-waarde 1-1-2024	Investe-ringen	Desinves-teringen	Bijdragen van derden	Afschrij-vingen	Boek-waarde 31-12-2024
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	57.076	16.952	0	185	4.348	69.496
Machines, apparaten en installaties	208	70	0	0	58	219
Overige materiële vaste activa	259	0	0	0	119	140
Totaal	57.543	17.022	0	185	4.525	69.855

Grond-, weg en waterbouwkundige werken

Vervangingsinvesteringen openbare ruimte € 9.484.000, maatregelen knelpunten VCP € 2.456.000, vervanging kade- en walmuren € 1.249.000, viaduct Noothoven van Goorstraat € 2.004.000, kwaliteitsverhoging binnenstad € 745.000, sporten in de buitenruimte € 257.000 en € 131.000 (vanwege overheveling naar maatschappelijk nut), vervanging populieren € 255.000, herontwikkeling Zuidelijk Stationsgebied € 109.000, valondergronden € 75.000 en € 176.000 (vanwege overheveling naar maatschappelijk nut) en overige enkele overige investering met bedragen kleiner dan € 10.000.

Aan bijdragen van derden heeft Gouda € 185.000 ontvangen.

Machines, apparaten en installaties

Vervanging verkeersregelininstallatie (VRI) Graaf Florisweg Zwarteweg € 70.000.

6.5.1.3 Financiële vaste activa

Omschrijving (bedragen * € 1.000)	Boek- waarde 1-1-2024	Investe- ringen	Desinves- teringen	Bijdragen van derden	Afschrij- vingen	Boek- waarde 31-12-2024
Kapitaalverstrekkingen aan:						
- deelnemingen	1.941	0	0	0	0	1.941
- overige verbonden partijen	0	0	0	0	0	0
Overige langlopende leningen u/g	1.333	844	0	0	97	2.081
Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	18	6	0	0	0	25
Totaal	3.292	851	0	0	97	4.046

6.5.1.3.1 Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen

Voor de kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen geldt de volgende specificatie. De bedragen betreffen de nominale waarde van het aandelenbezit in de betreffende onderneming.

Deelnemingen (bedragen * € 1.000)	Boekwaarde 1-1-2024	Boekwaarde 31-12-2024
Cyclus	753	753
Sportpunt Gouda	949	949
BNG	206	206
Oasen	33	33
Totaal	1.941	1.941

6.5.1.3.2 Kapitaalverstrekkingen aan overige verbonden partijen

Deze post betreft de deelname in een viertal verbonden partijen van oorspronkelijk 100 gulden per partij; in totaal € 181,52.

6.5.1.3.3 Overige langlopende leningen u/g

Sinds 1996 participeert de gemeente in de Stichting Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse Gemeenten. Van de verkoopopbrengst van de aandelen Bouwfonds Nederlandse Gemeenten is bij de verkoop in 2000 € 2.244.000 toegevoegd aan deze deelneming. In 2022 is de deelneming per saldo met € 60.000 toegenomen als gevolg van verstrekte geldleningen in het Startersfonds.

De Stichting Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse Gemeenten is aan te merken als een stichting waarin de gemeente participeert, waarvan het bestuur door de deelnemende gemeenten wordt benoemd en de gemeente het risico draagt van de door de stichting verstrekte geldleningen.

Tot deze post behoren tevens een lening aan Dierentehuis Midden-Holland, leningen aan gemeentelijk personeel voor in bruikleen verstrekte mobiele telefoons en een werkkapitaalfinanciering aan Jeugdbescherming West.

6.5.1.3.4 Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer

Deze balanspost betreft waarborgsommen met een waarde van in totaal € 25.000.

6.5.2 Vlottende activa

6.5.2.1 Voorraden

Omschrijving (bedragen * € 1.000)	Boekwaarde 1-1-2024	Boekwaarde 31-12-2024
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	29.742	19.669
Gereed product en handelsgoederen	11	22
Totaal	29.752	19.691

6.5.2.1.1 Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie

Grondexploitatie (bedragen * € 1.000)	Boekwaarde
Boekwaarde 1-1-2024 (excl. voorziening)	30.790
Tussentijds genomen winst	0
Mutaties	-9.961
Afwaardering	0
Afgesloten	0
Boekwaarde 31-12-2024 (excl. voorziening)	20.829
Voorziening	-1.160
Balanswaarde 31-12-2024	19.669

Grondexploitatie (bedragen * € 1.000)	Boekwaarde
Boekwaarde 31-12-2024	20.829
Tussentijds genomen winst	0
Nog te maken kosten	87.238
Nog te verwachten opbrengsten	-105.449
Rente (= kosten)	
Verwacht exploitatieresultaat op eindwaarde	2.618

"- = voordeel en + = nadeel"

6.5.2.1.2 Gereed product en handelsgoederen

Het gaat in dit geval om de handelsgoederen van de VVV, de voorraad trekbandzakken voor restafval in het kader van het gemeentelijk project Afval scheiden loont en de voorraad transponders. De totale waarde ultimo 2024 is € 22.000 (ultimo 2023 € 11.000).

6.5.2.2 Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

Omschrijving (bedragen * € 1.000)	Boekwaarde 1-1-2024	Boekwaarde 31-12-2024
Vorderingen op openbare lichamen	27.239	27.659
Overige verstrekte kasgeldleningen	318	250
Rekening courant verhoudingen overige niet-financiële instellingen	1.188	1.134
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een looptijd korter dan 1 jaar	0	105
Overige vorderingen	10.906	8.866
Totaal	39.651	38.014

6.5.2.2.1 Vorderingen op openbare lichamen

Binnen de vorderingen op openbare lichamen is de vordering op het BCF van € 23.241.000 voor de reguliere opgave over 2024 de grootste. Het bedrag wordt naar verwachting medio 2025 ontvangen. Verder is hier een bedrag van € 17.000 opgenomen aan nog te betalen (suppletie)aangiften BCF tot en met 2024.

Voor het regulier af te dragen bedrag aan BTW ultimo 2024 is € 119.000 opgenomen. Het te betalen bedrag van suppletie-aangiften BTW tot en met 2024 bedraagt ultimo 2024 € 55.000.

Aan overige vorderingen op openbare lichamen is een bedrag opgenomen van € 4.609.000. Medio maart 2025 is hiervan € 10.000 nog niet voldaan.

6.5.2.2.2 Overige verstrekte kasgeldleningen

De overige verstrekte kasgeldleningen ultimo 2024 betreft een verstrekte kasgeldlening van € 250.000 aan Stichting Kenniscentrum Bodemdaling en Funderingen.

De openstaande kasgeldlening van € 318.000 ultimo 2023 aan Jeugdbescherming west Zuid-Holland is in 2024 onder Overige langlopende leningen u/g gepresenteerd.

6.5.2.2.3 Rekening-courant verhoudingen met niet-financiële instellingen

Hieronder zijn de tegoeden op de rekening bij het (Garantiefonds) Nationaal Restauratiefonds en de rekeningen bij het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse Gemeenten opgenomen.

6.5.2.2.4 Uitzettingen in 's Rijks Schatkist

Ultimo 2024 was de vordering op het Rijk wegens uitgezette liquide middelen in de Schatkist € 8.866.000. Ultimo2023 was het bedrag € 10.906.

6.5.2.2.5 Overige vorderingen

De overige vorderingen bestaan uit:

- bijstandsvorderingen voor € 4.278.000 (de voorziening voor mogelijke oninbaarheid bedraagt € 2.463.000);
- vorderingen inzake gemeentelijke belastingen ondergebracht bij Belastingssamenwerking Gouwe-Rijnland voor € 3.482.000 (de voorziening voor mogelijke oninbaarheid bedraagt € 329.000);
- vorderingen op overige debiteuren voor € 3.900.000 (de voorziening voor mogelijke oninbaarheid bedraagt € 2.000), waarvan medio maart 2025 € 1.199.000 nog niet ontvangen is.

6.5.2.3 Liquide middelen

Het saldo van de liquide middelen bestaat uit kassaldi en banksaldi.

6.5.2.3.1 Kas- en banksaldi

Ultimo 2024 bedroeg het totaal van de kassaldi € 35.000. Ultimo 2023 ging het om € 34.000.

Het totaal van de banktegoeden bedroeg ultimo 2024 € 584.000 positief (eind 2023 € 3.384.000 positief).

Gouda beschikt over een kredietfaciliteit in rekening-courant van € 10.000.000.

6.5.2.3.2 Schatkistbankieren

In het kader van de Regeling schatkistbankieren dient elke decentrale overheid overtollige liquide middelen, boven een bepaalde drempel, af te storten bij het ministerie van Financiën (in 's Rijks schatkist). Het toetsen of de regeling op de juiste wijze wordt uitgevoerd vindt plaats op kwartaalbasis. Uit onderstaand overzicht blijkt dat de gemeente Gouda gedurende het gehele jaar onder de drempel is gebleven.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren

(bedragen * € 1.000)		Verslagjaar			
(1)	Drempelbedrag	7.098			
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks Schatkist aangehouden middelen	2.804	5.937	2.966	2.516
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	4.293	1.160	4.132	4.582
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-

(1) Berekening drempelbedrag

(bedragen * € 1.000)		Verslagjaar
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	354.882
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	354.882
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	0
(1) = (4b)*0,02 + (4c)*0,002 met een minimum van €1.000.000 als het begrotingstotaal kleiner of gelijk is aan 500 mln. En als begrotingstotaal groter dan € 500 miljoen is is het drempelbedrag gelijk aan € 10 miljoen, vermeerderd met 0,2% van het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat.		Drempelbedrag 7.098

Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen

		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	252.390.292	540.300.063	272.860.166	231.449.455
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	2.804.337	5.937.363	2.965.871	2.515.755

6.5.2.4 Overlopende activa

Omschrijving (bedragen * € 1.000)	Boekwaarde 1-1-2024	Boekwaarde 31-12-2024
Van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen:Van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel:		
Nog te ontvangen bijdragen van de EU	364	0
Nog te ontvangen bijdragen van het Rijk	833	2.585
Nog te ontvangen bijdragen van overige overheid	821	807
Overige nog te ontvangen en vooruitbetaalde bedragen	8.225	8.697
Totaal	10.243	12.089

6.5.2.4.1 Van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel

Omschrijving (bedragen * € 1.000)	Saldo 1-1-2024	Toevoeging	Ontvangen	Saldo 31-12-2024
Europese overheidslichamen:				
ESF REACT 2021-2022 EU Gemeenten	364	0	364	0
Subtotaal	364	0	364	0
Rijk:				
Bekostigingsregeling Opvang Ontheemden Oekraïne A16	59	8.777	7.966	870
Hulp toeslagenproblematiek 2022 B2	485	992	485	992
Kwijtschelding gem. belastingen SiSa C62	64	104	47	121
Schone Lucht Akkoord E53	0	73	0	73
Schuldenafhandeling gedupeerden toeslagenaffaire G2, G3 en G4	35	37	37	35
Schuldenkwijtschelding toeslagenaffaire G12	31	0	29	2
SPUK sport H4	0	1.146	830	316
Compensatie gedwongen opzegging Gazprom	125	0	0	125
COA, Ambassadeur naar werk	0	52	0	52
Hotelbootvergoeding	35	0	35	0
Subtotaal	833	11.181	9.429	2.585
Overige Nederlandse overheidslichamen:				
Specifieke uitkering Regeling flexibele inzet woningbouw C41B	25	0	25	0
Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021–2027 E44B	138	187	0	325
Snelfietsroute Gouda-RTD F20	67	0	67	0
Transitiekosten OEK A16	172	0	172	0
MBO Rijnland Sisa D1a	22	0	22	0
MBO Rijnland Sisa D12a	398	0	163	235
Kenniscentr Bodemdaling/Toolbox 2024-2025	0	246	0	246
Subtotaal	821	433	448	807
				0
Totaal	2.018	11.614	10.241	3.392

6.5.2.4.2 Overige nog te ontvangen bedragen

De afwikkeling van deze posten vindt in het volgende boekjaar plaats.

6.5.2.4.3 Vooruitbetaalde bedragen

De afwikkeling van deze posten vindt in het volgende boekjaar plaats.

6.6 Toelichting op de balans per 31 december 2024: passiva

6.6.1 Vaste passiva

6.6.1.1 Eigen vermogen

Omschrijving (bedragen * € 1.000)	Boekwaarde 1-1-2024	Boekwaarde 31-12-2024
Algemene reserve	31.604	27.934
Bestemmingsreserves	71.070	72.786
Saldo van rekening	11.118	16.096
Totaal	113.792	116.816

Het volgende overzicht toont het verloop van de afzonderlijke reserves. Naast de toevoegingen en de onttrekkingen tijdens het begrotingsjaar worden ook de verminderingen wegens afschrijvingen in beeld gebracht evenals de mutaties op grond van de resultaatbestemming van het voorafgaande jaar.

Naam reserve (bedragen * € 1.000)	Saldo 1-1-2024	Toevoeging	Onttrekking	Vermindering wegens afschrijving	Bestemming resultaat 2023	Saldo 31-12-2024
Algemene Reserve	31.604	0	10.060	0	6.389	27.934
Subtotaal Algemene reserves	31.604	0	10.060	0	6.389	27.934
Reserve afschrijvingslasten vervangingsinv. O.R.	16.446	0	53	1.239	0	15.155
Reserve (co)financiering in regionale projecten	620	0	0	0	0	620
Reserve parkeren	583	0	232	0	0	351
Reserve Organisatieontwikkeling	1.114	1.808	1.700	0	0	1.222
Reserve Wijkontwikkeling	4.598	0	492	0	0	4.106
Reserve Niet Gesprongen Explosieven WO2	703	0	0	0	0	703
Reserve Maatsch Opvang, vrouwenopv en beschermd wonen	7.601	0	3.112	0	2.147	6.636
Reserve Cultuur en erfgoedfonds	281	0	0	0	0	281
Reserve Zuidelijk stationsgebied	644	0	0	0	0	644
Reserve Revitalisering Goudse Poort	376	0	0	0	0	376
Reserve Nog uit te voeren wzh Bolwerk	373	0	22	0	-164	187
Reserve versnellen woningb+(gebieds)transformatie	9.299	0	1.194	0	0	8.105
Reserve Groenfondsen	2.478	0	439	0	0	2.039
Reserve Onderwijshuisvesting	1.871	0	1.682	0	0	188
Reserve Omgevingswet	514	222	187	0	321	869
Reserve investeringen riool	1.130	0	0	0	0	1.130
Reserve investeringen afval	100	0	0	0	0	100
Reserve ZeroEmissieZone	930	0	0	0	0	930
Reserve Waterfondsen	1.955	0	0	0	0	1.955
Reserve duurzaamheidsfondsen	5.000	0	0	0	0	5.000
Reserve klimaat, energie en duurzame mobiliteit	1.748	200	0	0	0	1.948
Reserve Programma vluchtelingenopvang	7.069	3.223	3.228	0	9	7.072
Reserve Groot onderhoud vastgoed	2.725	1.436	1.587	0	0	2.575
Reserve Incidentele herstelacties openbare ruimte	2.400	0	353	0	0	2.047
Reserve afschrijvingslasten Revitalisering Goudse Poort	514	0	0	51	0	463
Reserve afschrijvingslasten Burg. Martenssingel 15	0	4.700	0	0	0	4.700
Reserve Spoorzone (niet grex)	0	0	0	0	2.416	2.416
Reserve Vereveningsfonds Betaalbaar Wonen	0	968	0	0	0	968
Subtotaal bestemmingsreserves	71.070	12.557	14.280	1.290	4.729	72.786
Totaal	102.674	12.557	24.339	1.290	11.118	100.720

Toelichting per reserve

Algemene reserve

De Algemene reserve is de buffer voor financiële tegenvallers van de gemeente. Het resultaat van de jaarrekening wordt op deze reserve afgewikkeld.

Reserve afschrijvingslasten vervangingsinvesteringen openbare ruimte

Het doel van deze reserve is het opvangen van de kapitaallasten van investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut.

Reserve (co)financiering regionale projecten

De reserve is bestemd voor de aanpak regionale projecten die gezamenlijk worden gefinancierd.

Reserve Parkeren

Het doel van deze reserve is de dekking van kosten voor aanleg van (vervangende) parkeerplaatsen, het treffen van parkeer regulerende maatregelen en andere voorzieningen in het kader van het betaald en/of belanghebbenden parkeren. De reserve wordt gevoed door afkoopsommen die moeten worden betaald als bij de afgifte van bouwvergunningen niet (volledig) kan worden voldaan aan de normering van het aantal te realiseren parkeerplaatsen op eigen terrein.

Reserve Organisatieontwikkeling

Deze reserve wordt breed ingezet ter dekking van zowel reeds in gang gezette als toekomstige organisatieontwikkelingen.

Reserve Wijkontwikkeling

Dekking van de kosten van wijkontwikkelingsprojecten. Het doel van de wijkontwikkeling is om de leefbaarheid in de wijken te verbeteren door het uitvoeren van fysieke projecten in samenspraak met de bewoners. Het gaat daarbij om de herinrichting van de openbare ruimte, maar ook om verbetering van de woningvoorraad. Dit gebeurt in nauwe samenwerking met de twee betrokken woningbouw corporaties. De kosten en opbrengsten die de gemeente hiervoor maakt worden vanaf 2004 verrekend via de reserve Wijkontwikkeling. Jaarlijks wordt aan de hand van het verwachte projectverloop van deze reserve een prognose gemaakt.

Reserve Niet Gesprongen Explosieven WO2

Deze reserve dient als dekking van de kosten van onderzoek naar en het opruimen van niet gesprongen explosieven uit de Tweede Wereldoorlog (WO2) voor Lombok-terrein.

Reserve Maatschappelijke opvang, vrouwenopvang en beschermd wonen

De gemeente Gouda krijgt als centrumgemeente via decentralisatie-uitkeringen middelen van het Rijk voor maatschappelijke opvang, vrouwenopvang en beschermd wonen. Deze middelen worden regionaal ingezet. Eventuele overschotten worden toegevoegd aan deze bestemmingsreserve op grond van het raadsbesluit van 20 juni 2012 resp. 6 juli 2016 (jaarstukken 2015). Ook wordt deze reserve ingezet ten behoeve van deze centrumtaken. Gezien de beoogde overgang van de centrumtaken naar de GR per 1 januari 2025, beslist de raad tot dat moment alleen over besteding van deze reserve op voordracht van het BOSD.

Reserve Cultuur en erfgoedfonds

Het doel van deze reserve is het meerjarig beschikbaar houden van de middelen uit het cultuur- en erfgoedfonds.

Reserve Zuidelijk stationsgebied

Op 22 juni 2016 heeft de raad ingestemd met de herontwikkeling Zuidelijk Stationsgebied. De reserve Spoorse doorsnijdingen en de reserve Ketenmobiliteit zijn opgeheven en samengevoegd tot deze reserve. De reserve is eveneens gevoed met de subsidies die reeds voor dit project zijn ontvangen. Het betreft een reserve ter dekking van de plankosten in het project Zuidelijk stationsgebied.

Reserve Revitalisering Goudse Poort

Het vrije deel van de reserve dat kan worden ingezet ten behoeve van de infrastructuur in de Goudse Poort.

Reserve Nog uit te voeren werkzaamheden Bolwerk

Deze reserve dient als dekking van de kosten van nog uit te voeren civieltechnische werken en bijbehorende plankosten van de voormalige grondexploitatie Bolwerk.

Reserve Versnellen woningbouw en (gebieds)transformatie

Het doen van deze reserve is het versnellen van de woningbouw. De onttrekking vindt plaats op basis van werkelijk gemaakte kosten voor deze (civieltechnische) werken.

Reserve Groenfonds

Het doel van deze reserve is het realiseren van nieuw groen en water in samenhang met het te realiseren Klimaatadaptatieplan.

Reserve Onderwijshuisvesting

Deze reserve wordt ingezet voor eenmalige exploitatiekosten van het IHP gedurende de looptijd van het IHP en daarna mogelijk voor dekking van toekomstige kapitaallasten.

Reserve Omgevingswet

Deze reserve wordt ingezet voor dekking van de meerkosten (ten opzichte van de reguliere exploitatie) met betrekking tot beleid en werkwijze "Omgevingswet".

Reserve investeringen riool

Het doel van deze reserve is het voordelig resultaat op riool beschikbaar houden voor de bepaling van de rioolheffing.

Reserve investeringen afval

Het doel van deze reserve is het voordelig resultaat op afval beschikbaar houden voor bepaling van de afvalstoffenheffing.

Reserve ZeroEmissieZone

Deze reserve dient als dekking van incidentele (exploitatie- en investerings) lasten gerelateerd aan de invoering van de Zero Emissie Zone.

Reserve Waterfonds

Het doel van deze reserve is het uitbreiden van historisch water in de binnenstad, verbeteren van vaarverbindingen, waar van toepassing geïnspireerd door de ambities vanuit de Watervisie van de Wateralliantie. (Zie RB 08-02-2023).

Reserve Duurzaamheidsfonds

Het doel van deze reserve is het verstrekken van duurzaamheidsleningen waardoor doelgroepen in staat zijn om investeringen te doen in het verduurzamen van hun gebouw of woning. (Zie Raadsbehandeling 27 sept 2023 Verordening Duurzaamheidsfonds, dossiernummer 7397).

Reserve Klimaat, energie en duurzame mobiliteit

Het doel van deze reserve is het meerjarig beschikbaar hebben van middelen programma Energie en Klimaat, ook in het kader van het CO2-neutraal maken van Gouda / aanpak Duurzame Mobiliteit.

Reserve Programma vluchtelingenopvang

Het doel van deze reserve is beschikbaar gestelde rijksmiddelen beschikbaar houden ten behoeve van (opvang van) vluchtelingen.

Reserve Groot onderhoud vastgoed

Het doel van de reserve is het reserveren van de vrijgevallen middelen (€ 2.787.000) uit de 4 voorzieningen groot onderhoud (gemeentelijke gebouwen en panden, huis van de stad, schouwburg en parkeergarage), in afwachting van het opstellen van nieuwe MJOP's voor deze 4 onderwerpen. Zolang de nieuwe MJOP's niet zijn vastgesteld wordt het meerjarig planmatig onderhoud uit deze reserve betaald.

Reserve Incidentele herstelacties openbare ruimte

Doel is de intensiveringsslag op het dagelijks onderhoud van de openbare ruimte.

Reserve Afschrijvingslasten Revitalisering Goudse Poort

Deze reserve dient als dekking van de afschrijvingslasten voor gedane investeringen voor infrastructuur in de Goudse Poort.

Reserve Afschrijvingslasten Burgemeester Martenssingel

Deze reserve dient als dekking van de afschrijvingslasten voor de verbouwing van de Burgemeester Martenssingel 15, ten behoeve van de ISK (internationale schakel klas).

Reserve Spoorzone (niet-grex)

Het doel is dekking van bovenlokale en gemeenschappelijke investeringen in Spoorzone-gebied (niet zijnde de grondexploitatie Spoorzone).

Reserve Vereveningsfonds betaalbaar wonen

Het is niet altijd mogelijk om aan de eis van betaalbaar wonen te voldoen. Als realisatie van het project vanuit gemeentelijk perspectief wenselijk is, kan de verplichting worden afgekocht via een bijdrage aan het fonds (reserve) betaalbaar wonen. Via dit fonds (reserve) kan de gemeente op andere locaties zelf extra woningen realiseren en/of financieel bijdragen aan projecten waar hogere woonambities worden gerealiseerd.

6.6.1.2 Voorzieningen

Omschrijving (bedragen * € 1.000)	Boekwaarde 1-1-2024	Boekwaarde 31-12-2024
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	6.610	8.005
Voorzieningen voor gelijkmatige verdeling van lasten over de boekjaren	6.367	7.251
Voorzieningen voor van derden verkregen middelen met specifiek bestedingsdoel	16.528	18.965
Totaal	29.505	34.220

Het volgende overzicht toont het verloop van de afzonderlijke voorzieningen. Naast de toevoegingen en de aanwendungen of bestedingen tijdens het begrotingsjaar wordt in voorkomende gevallen ook de vrijval in beeld gebracht als een voorziening gedeeltelijk of geheel niet meer nodig is.

Naam voorziening (bedragen * € 1.000)	Saldo 1-1-2024	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	Saldo 31-12-2024
Voorziening spaaruren verlof	863	444	0	0	1.307
Voorziening pensioenaanspr (voormalig) wethouders	4.133	743	0	204	4.672
Voorziening grex Spoorzone	1.570	0	112	0	1.458
Voorziening RVU (Regeling Vervroegd Uittreden)	44	244	0	0	288
Voorziening wachtgeld wethouders	0	279	0	0	279
Voorziening verhuurdersonderhoud Schouwborg	0	0	0	0	0
Voorziening onderh gem gebouwen en objecten	0	0	0	0	0
Voorziening groot oh openbare ruimte	6.211	5.382	0	4.584	7.010
Voorziening onderhoud Huis van de Stad	0	0	0	0	0
Voorziening onderhoud Stationsgarage	0	0	0	0	0
Voorziening onderhoud Burg. Martenssingel 15	156	86	0	0	241
Voorziening pijporgel aula begraafplaats	52	0	0	0	52
Voorziening verwerking afvalstoffen	374	648	0	0	1.022
Voorziening riolering (spaardeel)	15.988	8.856	8.425	0	16.420
Voorziening afkoopsom onderhoud Steinse Groen	34	0	4	0	30
Voorziening riolering (egalisatiedeel)	80	10.981	9.620	0	1.440
Totaal	29.505	27.664	18.161	4.788	34.220

Toelichting per voorziening

Voorziening spaaruren verlof

De voorziening is bestemd voor de dekking van toekomstige verplichtingen die voortvloeiden uit de binnen de organisatie opgebouwde spaaruren.

Voorziening pensioenaanspraken (voormalig) wethouders

Op grond van wettelijke verplichtingen (artikel 44 van het BBV) en ter financiering van de opgebouwde pensioenaanspraken en -rechten op (partner)pensioen van (voormalig) wethouders is een voorziening noodzakelijk.

Voorziening grex Spoorzone

Deze voorziening dient conform BBV, art 44, lid 1 ingesteld voor een verwacht berekend verlies. Voor maximaal de boekwaarde van de grondexploitatie Spoorzone, wordt deze in mindering gebracht van de voorraden. Het restant van de voorziening wordt onder de post voorziening bouwgrond in exploitatie gerubriceerd.

Voorziening RVU (regeling vervroegd uittreden)

Voor ex-medewerkers die op basis van de regeling vervroegd uittreden geen activiteiten/prestaties voor de gemeente verrichten, dient een voorziening te worden getroffen voor de financiële verplichting die de gemeente tegenover de ex-medewerker en de fiscus heeft op basis van deze regeling. Dat betekent voor alle jaren tot aan de AOW datum. Het doel is het treffen van een voorziening voor betalingen aan medewerkers die gebruik maken van de regeling vervroegd uittreden.

Voorziening verhuurdersonderhoud Schouwborg

Deze voorziening is vrijgevalen. Zie voor een toelichting paragraaf 4.3.3. Onder het kopje 'Beleid'.

Voorziening onderhoud gemeentelijke gebouwen en objecten

Deze voorziening is vrijgevalen. Zie voor een toelichting paragraaf 4.3.3. Onder het kopje 'Beleid'.

Voorziening groot onderhoud openbare ruimte

Deze voorziening is bestemd voor de egalisatie van meerjarige kosten groot onderhoud openbare ruimte. Toevoeging gebeurt ten laste van de exploitatie op basis van het actuele door de Raad vastgestelde Beheerplan Groot Onderhoud en Vervanging Openbare Ruimte. Onttrekking gebeurt op basis van het actuele door de Raad vastgestelde Beheerplan Groot Onderhoud en Vervanging Openbare Ruimte.

Voorziening onderhoud Huis van de Stad

Deze voorziening is vrijgevalen. Zie voor een toelichting paragraaf 4.3.3. Onder het kopje 'Beleid'.

Voorziening onderhoud Stationsgarage

Deze voorziening is vrijgevalen. Zie voor een toelichting paragraaf 4.3.3. Onder het kopje 'Beleid'.

Voorziening onderhoud Burg. Martenssingel 15

Deze voorziening is bestemd voor het nivelleren van uitgaven van planmatig onderhoud van het gebouw aan de Burgemeester Martenssingel 15.

Voorziening pijporgel aula begraafplaats

Deze voorziening heeft betrekking op een legaat dat door de gemeente Gouda als legataris wordt beheerd. Het legaat dient gebruikt te worden voor de aanschaf en het onderhoud van het pijporgel op de begraafplaats IJsselhof te Gouda.

Voorziening verwerking afvalstoffen

Bij de inzameling en verwerking van afvalstoffen is volledige kostendekking uitgangspunt. Deze voorziening is voor het egaliseren van de afvalstoffenheffing tarieven.

Voorziening riolering (spaardeel)

Dit betreft een voorziening voor vervangingsinvesteringen riool (het spaardeel). Toevoeging vindt plaats vanuit tariefopbrengsten, voor het sparen voor investeringen. Onttrekking voor het dekken van investeringen in riolering.

Voorziening afkoopsom onderhoud Steinse Groen

Van de provincie Zuid-Holland is een bedrag van € 45.000 ontvangen om het dagelijks onderhoud aan de ecologische verbinding Steinse Groen voor een periode van 12 jaar af te kopen. Vanaf 2021 wordt jaarlijks een twaalfde deel ten laste van de voorziening en ten gunste van de exploitatie gebracht.

Voorziening riolering (egalisatiedeel)

Dit betreft een voorziening voor het egaliseren van de rioolheffing tarieven (het egalisatiedeel). Toevoeging vindt plaats vanuit tarief opbrengsten indien sprake is van hogere opbrengst dan de kosten. Onttrekking indien sprake is van een lagere opbrengst dan de kosten.

6.6.1.3 Vaste schulden met rentetypische looptijd van één jaar of langer

Omschrijving (bedragen * € 1.000)	Boekwaarde 1-1-2024	Boekwaarde 31-12-2024
Onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen	234.115	227.201
Onderhandse leningen van openbare lichamen	0	15.000
Onderhandse leningen van overige binnenlandse sectoren	8	3
Waarborgsommen	148	166
Totaal	234.272	242.370

6.6.1.3.1 Onderhandse leningen

Omschrijving (bedragen * € 1.000)	Saldo 1-1-2024	Vermeer- deringen	Aflossingen	Saldo 31-12-2024
Onderhandse leningen	234.123	8.081	0	242.204

6.6.1.3.2 Waarborgsommen

Omschrijving (bedragen * € 1.000)	Saldo 1-1-2024	Vermeer- deringen	Aflossingen	Saldo 31-12-2024
Waarborgsommen	148	18	0	166

6.6.2 Vlottende passiva

6.6.2.1 Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

Omschrijving (bedragen * € 1.000)	Boekwaarde 1-1-2024	Boekwaarde 31-12-2024
Kasgeldleningen van openbare lichamen	0	3.000
Overige kasgeldleningen	10.000	17.000
Banksaldi	0	0
Overige schulden	23.584	21.505
Totaal	33.584	41.505

6.6.2.1.1 Kasgeldleningen

Ultimo 2024 was € 20.000 aan kasgeldleningen opgenomen. Ultimo 2023 ging het om € 10.000.

6.6.2.1.2 Banksaldi

Het debetsaldo van de bankrekening(en) bij de BNG bedroeg ultimo 2024 € 584.000 (debetsaldo in 2023: € 3.384.000).

Gouda beschikt in dit kader over een kredietfaciliteit in rekening-courant van € 10.000.000.

6.6.2.1.3 Overige schulden

Tot de overige schulden behoort onder andere € 20.173.000 voor crediteuren (2023 € 22.070.000).

6.6.2.2 Overlopende passiva

Omschrijving (bedragen * € 1.000)	Boekwaarde 1-1-2024	Boekwaarde 31-12-2024
Van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel:		
Vooruit ontvangen bedragen van de EU	0	107
Vooruit ontvangen bedragen van het Rijk	18.553	22.257
Vooruit ontvangen bedragen van overige overheid	200	548
Totaal	18.753	22.912

6.6.2.2.1 Nog te betalen bedragen

De afwikkeling van deze posten vindt in het volgende boekjaar plaats.

6.6.2.2.2 Van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel

Omschrijving (bedragen * € 1.000)	Saldo 1-1-2024	Ontvangen	Vrijgevallen/ Terug- betalingen	Saldo 31-12-2024
EU:				
ESF	0	107	0	107
Subtotaal	0	107	0	107
Rijk:				
Versterkingsgelden radicalisering 2022 A14	188	0	188	0
Specifieke uitkering versterking van de lokale integrale aanpak van radicalisering, extremisme en terrorisme 2023-2026 A20	0	177	177	0
Specifieke uitkering ter voorkoming van jeugdcriminaliteit 2024 A31	0	240	0	240
Specifieke uitkering huisvesting kwetsbare groepen J31	844	0	469	375
Specifieke uitkering ventilatie in scholen C32	150	0	150	0
Specifieke uitkering Regeling flexibele inzet woningbouw C41b	400	0	400	0
Aanpak Energie-armoede J55	1.135	0	126	1.009
Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid C92	6	72	69	9
Regeling specifieke uitkering verduurzaming slecht geïsoleerde woningen van eigenaar-bewoners en woningen van verenigingen van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties in het kader van het Nationaal Isolatieprogramma (LAI) C94	1.098	2.564	6	3.656
Verbeteren digitale dienstverlening C126	0	226	99	127
SPUK Startbouwimpuls J105	1.936	0	0	1.936
Huisvesting aandachtsgroepen J209	148	0	98	49
Bijdrage Regionaal Meldpunt Coördinatie D1	577	0	0	577
Bijdrage Regionaal Meldpunt Coördinatie D12	128	1.211	1.157	183
Vroegtijdig Schoolverlaters (VSV) D12A	385	520	685	219
Onderwijsachterstandenbeleid (OAB) 2020 D8	1.065	3.129	2.914	1.280
Specifieke uitkering volwasseneneducatie D10	233	1.035	1.057	211
Specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertraging D14	536	0	341	195
Specifieke uitkering impuls jongerencultuur D21	295	295	331	258
Regeling specifieke uitkering voor de voorschoolse educatie aan ontheemde peuters D22	45	0	0	45
Specifieke uitkering en subsidie lokale bibliotheekvoorzieningen D23	0	251	251	0
Schone Lucht Akkoord E53	426	468	366	528

Omschrijving (bedragen * € 1.000)	Saldo 1-1-2024	Ontvangen	Vrijgevallen/ Terug- betalingen	Saldo 31-12-2024
Stimulering Verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023 E84	162	0	97	65
Intelligente VRI's E85	260	0	0	260
Regeling specifieke uitkering woningbouw op korte termijn door bovenplanse infrastructuur E104	4.395	0	0	4.395
Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid (CDOKE) K28	1.573	1.915	1.624	1.864
Wet inburgering G10	779	1.995	760	2.014
SPUK Onderwijsroute G13	50	75	125	0
SPUK sport H4	2	0	2	0
Specifieke uitkering sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023–2026 H30	314	1.285	1.364	235
Specifieke uitkering IZA H35	863	1.896	1.456	1.303
Schuldenafhandeling gedupeerden toeslagenaffaire G2, G3 en G4	538	272	490	320
Subsidie DUMAVA	0	816	0	816
LIPE – IP –NAS –versnelling uitvoering klimaatadaptatiemaatregelen	22	138	71	89
Subtotaal	18.553	18.577	14.873	22.258
Overige Nederlandse overheidslichamen:				
Subsidie 2023 Watergouwe (grex WG)	200	0	0	200
Zuidelijk stationsgebied	0	160	0	160
Regeling flexibele inzet woningbouw C41b	0	94	0	94
Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021–2027 E44B	0	14	0	14
Provincie inzake (skate)parken	0	80	0	80
Subtotaal	200	348	0	548
Totaal	18.753	18.925	14.873	22.806

De afwikkeling van deze posten vindt in het volgende boekjaar plaats.

6.6.2.2.3 Overige vooruit ontvangen bedragen

De afwikkeling van deze posten vindt in het volgende boekjaar plaats.

6.7 Niet uit de balans blijvende langlopende financiële verplichtingen

In aanvulling op de balans wordt een overzicht van niet in de balans opgenomen belangrijke langlopende financiële verplichtingen opgemaakt. Zo ontstaat inzicht in de meerjarige verplichtingen waaraan de gemeente voor toekomstige jaren is gebonden.

6.7.1 Borg- en garantstellingen

6.7.1.1 Borgstellingen

Omschrijving (bedragen * € 1.000)	Aantal ultimo 2024	Oorspronkelijk bedrag	Percentage borgstelling	Risico-beslag 1-1-2024	Risico-beslag 31-12-2024
Borgstellingen met laag risicoprofiel					
1. Particuliere woningen	16	7.068	100%	529	359
2. Woningcorporaties en zorginstellingen	5	12.389	100%	6.943	5.898
3a. Overige rechtspersonen	1	13.000	100%	13.129	10.494
3b. Overige rechtspersonen	1	3.500	37%	734	701
Totaal borgstellingen met laag risicoprofiel	23	35.957		21.335	17.452
Borgstellingen met hoger/hoog risicoprofiel					
4a. Culturele en religieuze instellingen en sportverenigingen	6	1.633	100%	1.088	1.015
4b. Culturele en religieuze instellingen en sportverenigingen	1	8.520	80%	3.806	3.709
4c. Culturele en religieuze instellingen en sportverenigingen			50%	0	0
5. Overige rechtspersonen	1	3.000	100%	2.773	2.547
Totaal borgstellingen met hoger/hoog risicoprofiel	8	13.153		7.667	7.271
TOTAAL VERSTREKTE BORGSTELLINGEN	31	49.110		29.002	24.723

Op basis van de saldiverklaringen die de gemeente van geldverstrekkers heeft ontvangen, bedraagt het risicobeslag per 31 december 2024 € 24.723.000 (2023 € 29.002.000).

Risico borgstellingen

Inherent aan het verstrekken van borgstellingen is dat risico wordt gelopen dat partijen waar borg voor wordt gestaan niet tijdig aan rente- en aflossingsverplichtingen van de betreffende geldleningen kunnen voldoen. In 2024 is de gemeente niet aangesproken op de borgstellingspositie.

De risico's worden permanent bewaakt en indien noodzakelijk wordt met de betreffende partij overleg gevoerd met als doel het risico dat de gemeente op de borgstelling wordt aangesproken zo gering mogelijk te laten zijn.

Achtervang

Naast bovenstaande borgstellingen is sprake van borgstellingen die door waarborgfondsen aan derden zijn verstrekt en waarvoor de gemeente als achtervang (als secundaire of tertiaire zekerheid) optreedt. De gemeente zal dus pas op deze borgstellingen worden aangesproken als het garantievermogen van de waarborgfondsen onvoldoende is om de betalingsverplichtingen voor rente en aflossing van de gewaarborgde geldleningen over te nemen van de in gebreke blijvende instelling. Het garantievermogen van de waarborgfondsen verschilt per fonds maar belooft miljarden euro's. De kans dat de gemeente op deze achtervangpositie wordt aangesproken, wordt erg klein geacht. Indien dat toch gebeurt, zal de aanspraak eerst op basis van 50/50 worden verdeeld tussen Rijk en gemeenten waarna het deel dat aan de gemeenten wordt toebedeeld op basis van een bepaalde verdeelsleutel omgeslagen naar de deelnemende gemeenten. Het eventueel voor Gouda resterende deel zal nooit meer zijn dan globaal 5% van het garantiebedrag en bestaan uit het verstrekken van een renteloze lening aan het betreffende waarborgfonds. Het eventuele netto verlies voor de gemeente bestaat derhalve uit derving van rentevergoeding op de verstrekte renteloze geldlening.

A. Borgstelling via het Waarborgfonds eigen Woningen (WEW)

Aantal garanties: 1.816 (2023: 1.931)

Omvang: € 291.000.000 (2023: € 311.000.000)

50% aandeel gemeente Gouda: € 145.500.000 (2023: € 155.500.000)

Het genoemde aantal en de vermelde bedragen zijn per 31 december 2024. Het overzicht Nationale Hypotheek Garantie (NHG) wordt verstrekt door de Stichting Waarborgfonds Eigen Woningen.

Het rijk heeft met ingang van 1 januari 2011 de achtervangpositie van de gemeenten overgenomen voor nieuw te verstrekken leningen onder Nationale Hypotheek Garantie. Dit betekent dat gemeente Gouda geen risico loopt om te worden aangesproken op de achtervangpositie voor leningen die vanaf 1 januari 2011 in dit kader zijn verstrekt.

Het toch al als laag te kwantificeren risico op de bestaande leningen onder NHG-garantie, dus die welke zijn verstrekt tot en met 2010, zal de komende jaren steeds verder afnemen als gevolg van de gepleegde aflossingen en de forse stijging van de waarde van de woningen die het betreft.

B. WSW-borgstellingen voor woningcorporaties
Aantal garanties: 132 (2023: 100)
Omvang: € 524.000.000 (2023: € 452.000.000)
50% aandeel gemeente Gouda: € 262.000.000 (2023: € 226.000.000)

In het geval dat de gemeenten op de achtervangpositie worden aangesproken, geldt een vooraf bepaalde verdeling waarbij het Rijk 50% voor zijn rekening neemt en de overige 50% in de vorm van renteloze leningen door gemeenten zal worden verstrekt. De tertiaire zekerheid is nog nooit ingeroepen en het risico dat dit de komende jaren gebeurt wordt vrijwel nihil geacht.

6.7.1.2 Garantstellingen

Gouda had geen afgegeven garantstellingen per 31 december 2024.

6.7.2 Overige niet uit de balans blijvende verplichtingen

6.7.2.1 Aangetrokken langlopende geldleningen met uitgestelde storting

In 2021 heeft de gemeente een overeenkomst van geldlening gesloten met BNG Bank voor een langlopende lening die in 2025 wordt gestort. Het gaat om een lening van € 10 miljoen; het rentepercentage van deze lening ligt al vast voor de volledige looptijd. De overeenkomst is gesloten om de renterisico's te beheersen. Vanaf 2025 zal deze lening onder de vaste passiva in de balans worden verwerkt; de rentelasten van deze lening zullen vanaf 2025 worden opgenomen in de exploitatie (onder het taakveld treasury).

Daarnaast heeft de gemeente in 2022 twee overeenkomsten van geldlening gesloten met de Nederlandse Waterschapsbank voor langlopende leningen die in 2025 (een lening van € 5 miljoen) en in 2026 (een lening van € 11 miljoen) worden verstrekt.

Ten slotte heeft de gemeente bij BNG Bank een langlopende geldlening afgesloten die in 2025 aan contractuele renteherziening toe zou zijn. In 2022 is het rentepercentage dat vanaf 2025 geldt, reeds vastgelegd. De schuldrest van deze lening is € 6 miljoen.

6.7.2.2 Meerjarige inkoopcontracten

Belangrijke verplichtingen waaraan de gemeente voor toekomstige jaren verbonden is, worden in de toelichting op de balans vermeld onder de niet in de balans blijvende verplichtingen.

In dit kader worden de volgende overeenkomsten vermeld met een contractwaarde van minimaal € 100.000 en een looptijd tot minimaal 1 januari 2026.

Leverancier (bedragen * € 1.000)	Contracttype	Contractwaarde
GKB Realisatie	Raamovereenkomst	9.000
Proximus NXT	Raamovereenkomst	4.500
CityTec B.V.	Raamovereenkomst	3.450
Kwakernaat	Raamovereenkomst	3.200
Van Rijn Service B.V.	Raamovereenkomst	2.900
Promen	Raamovereenkomst	2.400
Bechtle	Raamovereenkomst	2.000
Dustin	Raamovereenkomst	2.000
Wallaard Noordeloos B.V.	Raamovereenkomst	2.000
Coöperatie Parkeerservice U.A.	Uitvoeringsovereenkomst	1.109
Pinewood B.V.	Overeenkomst dienstverlening	1.075
Huschka Beveiliging B.V.	Raamovereenkomst	1.022
Versluys Verkeerstechniek B.V.	Raamovereenkomst	850
Centric IT Solutions	Overeenkomst dienstverlening	752
Vodafone Ziggo	Overeenkomst dienstverlening	733
Protegos B.V.	Raamovereenkomst	719
Ingenieursbureau Land B.V.	Raamovereenkomst	700
Aavas Subsidie Management B.V.	Raamovereenkomst	500
BDP Rotterdam B.V.	Overeenkomst dienstverlening	437
KSP Kunstgras B.V.	Raamovereenkomst	365
Witteveen en Bos	Opdracht dienstverlening	330

Leverancier (bedragen * € 1.000)	Contracttype	Contractwaarde
Daadkracht Bekendmakingen B.V.	Opdracht dienstverlening	300
RawWorks	Raamovereenkomst	275
Stichting Kwadraad	Overeenkomst dienstverlening	240
Swets ODV Maritiem B.V.	Raamovereenkomst	238
Kontakt Mediapartners	Raamovereenkomst	221
ValidSign B.V.	Overeenkomst dienstverlening	220
Stichting Dierentehuis Midden-Holland	Raamovereenkomst	216
Wortell System Integrations & Services B.V.	Raamovereenkomst	203
Bomenwacht Nederland B.V.	Raamovereenkomst	200
Promen	Overeenkomst dienstverlening	181
Sigmax	Overeenkomst dienstverlening	179
BBN	Overeenkomst dienstverlening	178
Impact Information Management B.V.	Overeenkomst dienstverlening	160
Wolters Kluwer Nederland B.V.	Overeenkomst dienstverlening	150
Screenlink B.V.	Raamovereenkomst	144
Taxa-Meter Centrale B.V.	Overeenkomst van levering	129
Sport.Gouda B.V.	Overeenkomst dienstverlening	129
Ivanti UK Limited	Overeenkomst dienstverlening	360
Q Conferencing	Overeenkomst dienstverlening	289
Kardex Systemen B.V.	Overeenkomst dienstverlening	200
R5-projects B.V.	Overeenkomst dienstverlening	199
Oostelbos Van den Berg B.V.	Overeenkomst dienstverlening	154
Iron Mountain Nederland B.V.	Overeenkomst dienstverlening	109

6.8 Rechtmatigheidsverantwoording 2024

Verantwoordelijkheid college van burgemeester en wethouders

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het college van burgemeester en wethouders toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door de raad vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door de raad op 11 december 2024 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door de raad bepaald en bedraagt 2% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 8.054.000. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2024 van de Commissie BBV van oktober 2024.

Bevinding 2024

Het college stelt vast dat de omvang van de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties die niet rechtmatig tot stand zijn gekomen bedrag € 6.849.158 bedraagt. Dit is lager dan de daarvoor gestelde grens van € 8.054.000. Van de niet rechtmatig tot stand gekomen verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties is volgens het college overigens een bedrag van € 2.801.000 acceptabel op basis van door de gemeenteraad vastgestelde afspraken.

In de paragraaf bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met de raad aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid.

7 Taakvelden

Gemeenten zijn verplicht een overzicht op te nemen waarin de lasten en baten zijn verdeeld naar (hoofd)taakvelden. Deze (hoofd)taakvelden zijn door het Rijk vastgesteld. Via dit overzicht kunnen gemeenten eenvoudig met elkaar vergeleken worden. De volgende hoofdtaakvelden worden onderscheiden:

Nummer	Omschrijving hoofdtaakveld
0.	Bestuur en ondersteuning
1.	Veiligheid
2.	Verkeer, vervoer en waterstaat
3.	Economie
4.	Onderwijs
5.	Sport, cultuur en recreatie
6.	Sociaal Domein
7.	Volksgesondheid en milieu
8.	Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

De Jaarrekening 2024 ingedeeld naar taakvelden ziet er als volgt uit:

Taakvelden: Lasten (bedragen * € 1.000)	Progr.	Rekening 2022	Rekening 2023	Begroting 2024 (basis)	Begroting 2024 (na wijzigingen)	Rekening 2024	Verschil rekening t.o.v. begroting na wijziging
0.1 Bestuur	7	5.353	5.346	6.314	6.885	7.365	-480
0.10 Mutaties reserves	8	15.735	26.256	6.745	13.309	12.557	752
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten	8	0	0	15.486	25.348	0	25.348
0.2 Burgerzaken	7	2.443	3.042	2.816	3.432	3.554	-122
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	3	3.148	6.231	5.207	6.109	5.744	365
0.4 Overhead	7	25.599	31.484	33.272	34.850	35.431	-581
0.5 Treasury	8	-1.841	-1.593	-1.394	-444	-592	148
0.61 OZB woningen	8	235	282	300	300	311	-10
0.62 OZB niet-woningen	8	240	272	283	284	300	-16
0.63 Parkeerbelasting	8	172	93	20	21	21	0
0.64 Belastingen overig	8	50	52	50	52	51	1
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	8	0	0	0	0	0	0
0.8 Overige baten en lasten	8	407	106	7.198	867	121	746
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	8	183	185	233	233	-56	289
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	6	5.325	5.462	6.156	6.165	6.223	-57
1.2 Openbare orde en veiligheid	6	6.015	6.369	5.740	6.860	6.480	380
2.1 Verkeer en vervoer	3	16.844	18.297	18.029	20.394	20.343	51
2.2 Parkeren	3	1.052	1.503	1.493	1.722	1.523	198
2.3 Recreatieve havens	5	435	527	625	627	592	34
2.4 Economische havens en waterwegen	1	1.275	1.915	1.579	1.872	1.852	20
2.5 Openbaar vervoer	3	111	108	101	101	101	0
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	1	318	1.879	1.037	916	451	465
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	1	242	267	351	363	412	-49
3.4 Economische promotie	1	3.957	3.110	2.851	3.151	2.672	480
4.2 Onderwijshuisvesting	1	7.842	9.776	8.927	11.127	11.330	-203
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	1	9.830	11.426	11.395	11.705	12.070	-365
5.1 Sportbeleid en activering	5	6.651	8.088	8.651	7.306	9.608	-2.302
5.2 Sportaccommodaties	5	2.767	3.269	2.990	3.207	3.100	107
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	5	4.590	4.700	4.781	5.482	5.073	409
5.4 Musea	5	2.208	2.846	2.956	3.229	3.196	33
5.5 Cultureel erfgoed	5	304	635	1.394	852	732	120
5.6 Media	5	2.064	2.403	2.349	2.687	2.708	-21
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	3	6.484	6.851	7.837	9.351	6.999	2.352
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	4	13.334	17.910	12.858	19.436	18.460	976

Taakvelden: Lasten (bedragen * € 1.000)	Progr.	Rekening 2022	Rekening 2023	Begroting 2024 (basis)	Begroting 2024 (na wijzigingen)	Rekening 2024	Verschil rekening t.o.v. begroting na wijziging
6.2 Wijkteams	4	4.460	6.042	7.813	6.280	6.277	3
6.3 Inkomensregelingen	4	40.018	45.512	40.548	44.429	44.062	367
6.4 Begeleide participatie	4	9.774	9.577	9.674	10.378	10.490	-112
6.5 Arbeidsparticipatie	4	7.412	6.494	5.798	7.140	7.120	19
6.6 Maatwerkvoorziening (WMO)	4	3.889	2.406	2.573	2.547	2.590	-43
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	4	16.426	0	0	0	0	0
6.71a Hulp bij het huishouden (WMO)	4	0	6.228	6.666	6.412	6.249	163
6.71b Begeleiding (WMO)	4	0	7.998	8.009	8.060	7.608	452
6.71c Dagbesteding (WMO)	4	0	1.262	1.853	2.159	2.162	-3
6.71d Overige maatwerkarrangementen (WMO)	4	0	3.082	3.547	5.130	4.271	859
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	4	28.826	0	0	0	0	0
6.72a Jeugdhulp begeleiding	4	0	6.103	5.798	7.103	7.304	-200
6.72b Jeugdzorg behandeling	4	0	4.197	3.995	4.766	4.846	-80
6.72c Jeugdhulp dagbesteding	4	0	2.857	2.348	3.906	3.861	45
6.72d Jeugdhulp zonder verblijf overig	4	0	3.670	2.392	3.476	2.558	918
6.73a Pleegzorg	4	0	1.501	1.770	1.857	2.082	-225
6.73b Gezinsgericht	4	0	2.588	1.345	2.415	2.557	-142
6.73c Jeugdhulp met verblijf overig	4	0	2.836	2.507	2.763	2.834	-71
6.74a Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf	4	0	4.811	5.118	5.542	5.587	-45
6.74b Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	4	0	2.278	1.214	1.795	1.827	-32
6.74c Gesloten plaatsing	4	0	675	581	835	941	-107
6.81 Ge-escaleerde zorg 18+	4	19.324	0	0	0	0	0
6.81a Beschermd wonen (WMO)	4	0	12.469	17.545	18.178	13.806	4.372
6.81b Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	4	0	7.534	5.740	5.850	8.940	-3.090
6.82 Ge-escaleerde zorg 18-	4	4.525	0	0	0	0	0
6.82a Jeugdbescherming	4	0	2.714	2.466	2.819	2.898	-79
6.82b Jeugdreclassering	4	0	246	281	457	491	-34
7.1 Volksgezondheid	4	2.745	4.037	3.501	5.512	5.082	430
7.2 Riolering	2	15.386	14.838	16.120	21.631	20.991	639
7.3 Afval	2	9.426	11.159	12.283	13.242	13.115	127
7.4 Milieubeheer	2	3.273	4.207	4.329	7.377	4.789	2.588
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	4	48	50	39	39	39	0
8.1 Ruimtelijke ordening	3	4.767	4.924	3.171	4.910	4.806	104
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	3	12.720	27.253	14.508	19.075	17.000	2.075
8.3 Wonen en bouwen	3	5.548	4.944	4.953	11.273	6.765	4.508
Totaal lasten		331.934	393.587	377.113	445.150	402.678	42.472

Taakvelden: Baten (bedragen * € 1.000)	Progr.	Rekening 2022	Rekening 2023	Begroting 2024 (basis)	Begroting 2024 (na wijzigingen)	Rekening 2024	Verschil rekening t.o.v. begroting na wijziging
0.1 Bestuur	7	-1.059	-630	-61	-419	-564	145
0.10 Mutaties reserves	8	-22.061	-33.275	-13.180	-30.249	-25.629	-4.620
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten	8	0	0	-12.541	-20.127	0	-20.127
0.2 Burgerzaken	7	-1.122	-1.110	-1.632	-1.632	-1.790	158
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	3	-5.413	-5.295	-4.796	-4.449	-5.571	1.122
0.4 Overhead	7	-3.573	-4.976	-6.036	-6.179	-7.728	1.550
0.5 Treasury	8	-530	-347	-225	-325	-736	411
0.61 OZB woningen	8	-8.929	-9.373	-9.974	-10.685	-10.764	80
0.62 OZB niet-woningen	8	-8.207	-8.391	-9.722	-9.274	-9.077	-196
0.63 Parkeerbelasting	8	-4.706	-4.704	-4.078	-4.732	-4.993	261
0.64 Belastingen overig	8	-535	-562	-570	-644	-688	44

Taakvelden: Baten (bedragen * € 1.000)	Progr.	Rekening 2022	Rekening 2023	Begroting 2024 (basis)	Begroting 2024 (na wijzigingen)	Rekening 2024	Vershil rekening t.o.v. begroting na wijziging
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	8	-198.620	-204.794	-213.637	-219.811	-220.481	669
0.8 Overige baten en lasten	8	-2.882	-320	-271	-182	-140	-43
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	8	0	0	0	0	0	0
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	6	-81	-79	-59	-59	-46	-13
1.2 Openbare orde en veiligheid	6	-283	-451	-91	-573	-323	-250
2.1 Verkeer en vervoer	3	-939	-391	-160	-1.256	-937	-319
2.2 Parkeren	3	-692	-602	-785	-487	-503	16
2.3 Recreatieve havens	5	-101	-114	-131	-131	-111	-20
2.4 Economische havens en waterwegen	1	0	0	0	0	0	0
2.5 Openbaar vervoer	3	0	0	0	0	0	0
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	1	-80	-1.670	-822	-692	-224	-469
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	1	-139	-143	-174	-174	-151	-23
3.4 Economische promotie	1	-1.701	-1.288	-876	-1.312	-1.071	-241
4.2 Onderwijshuisvesting	1	-515	-412	-439	-1.329	-1.065	-265
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	1	-7.016	-7.813	-6.625	-7.209	-7.570	361
5.1 Sportbeleid en activering	5	-1.030	-967	-482	911	-1.287	2.198
5.2 Sportaccommodaties	5	-2.495	-2.627	-2.914	-2.666	-2.608	-58
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	5	-2	-312	0	-589	-347	-242
5.4 Musea	5	0	0	0	0	0	0
5.5 Cultureel erfgoed	5	0	0	0	0	0	0
5.6 Media	5	0	0	0	-251	-251	0
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	3	-188	-51	-114	-21	-142	121
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	4	-9.469	-11.314	-1.531	-10.270	-11.856	1.586
6.2 Wijkteams	4	0	0	0	0	0	0
6.3 Inkomensregelingen	4	-25.936	-28.720	-31.547	-34.181	-34.201	21
6.4 Begeleide participatie	4	0	0	0	0	0	0
6.5 Arbeidsparticipatie	4	-1.598	-836	-300	-788	-422	-366
6.6 Maatwerkvoorziening (WMO)	4	0	-570	-503	-603	-617	14
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	4	-1.885	0	0	0	0	0
6.71a Hulp bij het huishouden (WMO)	4	0	5	0	0	5	-5
6.71b Begeleiding (WMO)	4	0	0	0	0	0	0
6.71c Dagbesteding (WMO)	4	0	0	0	0	0	0
6.71d Overige maatwerkarrangementen (WMO)	4	0	-1.396	431	-562	-503	-59
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	4	-485	0	0	0	0	0
6.72a Jeugdhulp begeleiding	4	0	0	0	0	0	0
6.72b Jeugdzorg behandeling	4	0	0	0	0	0	0
6.72c Jeugdhulp dagbesteding	4	0	0	0	0	0	0
6.72d Jeugdhulp zonder verblijf overig	4	0	87	-753	-824	-737	-87
6.73a Pleegzorg	4	0	0	0	0	0	0
6.73b Gezinsgericht	4	0	0	0	0	0	0
6.73c Jeugdhulp met verblijf overig	4	0	0	0	0	0	0
6.74a Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf	4	0	0	0	0	0	0
6.74b Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	4	0	0	0	0	0	0
6.74c Gesloten plaatsing	4	0	0	0	0	0	0
6.81 Ge-escaleerde zorg 18+	4	-342	0	0	0	0	0
6.81a Beschermd wonen (WMO)	4	0	-403	-325	-303	-854	551
6.81b Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	4	0	-41	0	-148	-148	1
6.82 Ge-escaleerde zorg 18-	4	-185	0	0	0	0	0
6.82a Jeugdbescherming	4	0	-196	-196	-206	-207	1
6.82b Jeugdreclassering	4	0	0	0	0	0	0
7.1 Volksgezondheid	4	0	-1.033	0	-1.895	-1.504	-391

Taakvelden: Baten (bedragen * € 1.000)	Progr.	Rekening 2022	Rekening 2023	Begroting 2024 (basis)	Begroting 2024 (na wijzigingen)	Rekening 2024	Verschil rekening t.o.v. begroting na wijziging
7.2 Riolering	2	-18.148	-18.002	-18.688	-20.816	-21.081	265
7.3 Afval	2	-11.681	-13.341	-14.123	-15.073	-15.264	191
7.4 Milieubeheer	2	-884	-681	-1.333	-5.407	-1.826	-3.581
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	4	0	0	0	0	0	0
8.1 Ruimtelijke ordening	3	-2.115	-4.327	-169	-3.123	-3.851	728
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	3	-9.993	-27.089	-14.506	-18.993	-16.974	-2.018
8.3 Wonen en bouwen	3	-6.925	-6.149	-3.176	-7.414	-3.935	-3.479
Totaal baten		-362.543	-404.705	-377.113	-445.150	-418.774	-26.376

De onderstaande tabel toont de samenhang tussen de inhoudelijke programma's en de hoofdtakvelden voor de jaarschijf 2024. Lasten en baten worden rechtstreeks op de taakvelden geboekt door middel van kostenplaatsen die zijn gekoppeld aan een programma en een taakveld.

Programma's/taakvelden (bedragen * € 1.000)	0.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	Totaal
Lasten										
01 Economie, werk en onderwijs			1.852	3.535	23.400					28.787
02 Energie en klimaat								38.895		38.895
03 Wonen en leefomgeving	5.744		21.968			6.999			28.571	63.281
04 Sociaal domein							169.821	5.122		174.943
05 Cultuur, sport en recreatie			592			24.416				25.008
06 Leefbaarheid en veiligheid		12.703								12.703
07 Bestuur en organisatie	10.919									10.919
Overhead	35.431									35.431
Financiering en alg. dekkingsmiddelen	155									155
Mutaties reserves i.v.m. programma's	12.557									12.557
Saldo rekening	0									0
Subtotaal lasten	64.805	12.703	24.412	3.535	23.400	31.415	169.821	44.017	28.571	402.678
Baten										
01 Economie, werk en onderwijs			0	-1.446	-8.635					-10.081
02 Energie en klimaat								-38.171		-38.171
03 Wonen en leefomgeving	-5.571		-1.441			-142			-24.760	-31.914
04 Sociaal domein							-49.542	-1.504		-51.046
05 Cultuur, sport en recreatie			-111			-4.494				-4.605
06 Leefbaarheid en veiligheid		-369								-369
07 Bestuur en organisatie	-2.354									-2.354
Overhead	-7.728									-7.728
Financiering en alg. dekkingsmiddelen	-246.878									-246.878
Mutaties reserves i.v.m. programma's	-25.629									-25.629
Saldo rekening	0									
Subtotaal Baten	-288.161	-369	-1.551	-1.446	-8.635	-4.636	-49.542	-39.675	-24.760	-418.774
Resultaat	-223.356	12.334	22.860	2.089	14.766	26.779	120.279	4.342	3.811	-16.096

8 Single information Single audit

SISA bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling Informatieverstrekking SISA - d.d. 7-01-2025										
Verantwoor	Uitvoeringscode	Bestedingsplan	Indicatie	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
JenV	A20	Specifieke uitkering versterking van de lokale integrale aanpak van radicalisering, extremisme en terrorisme 2023-2026 Gemeenten	Beschikkingenmerk	Naam taak/project	Bestedingen (jaar T) komen overeen met activiteitenplan per taak/project (Ja/Nee)	Besteding uitvoering activiteiten (jaar T) per taak/project	Zelfstandige uitvoering (excl. SISA tussen medeoverheden)	Cumulatieve besteding uitvoering activiteiten (tm jaar T) per taak/project	Incl. SISA tussen medeoverheden	
			Aard controle n.v.t. Indicator: A2001	Aard controle n.v.t. Indicator: A2002	Aard controle D1 Indicator: A2003	Aard controle R Indicator: A2004	Aard controle R Indicator: A2005			
			1 5060778 Analyse	Ja		29,168		71,019		
			2 5060778 Signalering	Ja						
			3 5060778 Reage	Ja		147,451		316,794		
			4 5060778 Ouderen & expertise	Ja						
			5 5060778 Coördinatie	Ja						
			6 5060778 Deskundigheidsbevordering: overige trainingen	Ja						
			7 5060778 Gerichtse preventie-projecten	Ja						
			8 5060778 Generieke preventie-projecten	Ja						
			Kopie Naam taak/project	Afwijking t.o.v. aanvraag overregeerd (Ja/Nee) in (jaar T) per taak/project - bij Ja is indicator 09 verplicht	Toelichting afwijking besteding (jaar T) volgens activiteitenplan per taak/project	Eindeverantwoording (Ja/Nee)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)			
			Aard controle n.v.t. Indicator: A2006	Aard controle n.v.t. Indicator: A2007	Aard controle n.v.t. Indicator: A2008	Aard controle n.v.t. Indicator: A2009	Aard controle n.v.t. Indicator: A2010	Aard controle n.v.t. Indicator: A2011		
			1 5060778 Analyse	Ja		De mail NCTV 2024-02-28	Ja	Ja		
			2 5060778 Signalering	Nee		De mail NCTV 2024-02-28	Ja	Ja		
			3 5060778 Reage	Nee		De mail NCTV 2024-02-28	Ja	Ja		
			4 5060778 Ouderen & expertise	Nee			Ja	Ja		
			5 5060778 Coördinatie	Nee			Ja	Ja		
			6 5060778 Deskundigheidsbevordering: overige trainingen	Nee			Ja	Ja		
			7 5060778 Gerichtse preventie-projecten	Nee			Ja	Ja		
			8 5060778 Generieke preventie-projecten	Nee			Ja	Ja		
JenV	A31	Regeling specifieke uitkering ter voorkoming van jeugdcriminaliteit 2024 Gemeenten	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (tm jaar T)	Project afgerond in jaar T (Ja/Nee)	Eindeverantwoording (Ja/Nee)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)			
			Aard controle R Indicator: A3101	Aard controle n.v.t. Indicator: A3102	Aard controle n.v.t. Indicator: A3103	Aard controle n.v.t. Indicator: A3104				
FIN	B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp oedeupeerden toeslagenproblematiek Gemeenten	Aantal uitgewerkte plannen van aanpak in (jaar T)	Cumulatief aantal uitgewerkte plannen van aanpak (tm jaar T)	Normbedragen voor a, b, d en f (Ja/Nee)	Normbedragen voor e (Ja/Nee)	Eindeverantwoording (Ja/Nee)			
			Aard controle D2 Indicator: B201	Aard controle n.v.t. Indicator: B202	Aard controle n.v.t. Indicator: B203	Aard controle n.v.t. Indicator: B204	Aard controle n.v.t. Indicator: B205			
			39 179	Nee	Ja	Nee	Nee			
			Reeks 1	Reeks 1	Reeks 1	Reeks 1	Reeks 1	Reeks 1		
			Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b, d en f (artikel 3)	Cumulatieve besteding (tm jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b, d en f (artikel 3)	Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3)	Cumulatieve besteding (tm jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3)	Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3)	Cumulatieve besteding (tm jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3)		
			Keuze werkelijke kosten	Keuze werkelijke kosten	Keuze werkelijke kosten	Keuze werkelijke kosten	Keuze werkelijke kosten	Keuze werkelijke kosten		
			Aard controle R Indicator: B206	Aard controle n.v.t. Indicator: B207	Aard controle R Indicator: B208	Aard controle n.v.t. Indicator: B209	Aard controle R Indicator: B210	Aard controle n.v.t. Indicator: B211		
			€487,221	€1,376,568						
			Reeks 1	Reeks 1	Reeks 1	Reeks 1	Reeks 1	Reeks 1		
			Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3)	Cumulatieve besteding (tm jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3)	Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel d (artikel 3)	Cumulatieve besteding (tm jaar T) werkelijke kosten van onderdeel d (artikel 3)	Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel d met betrekking tot de kindregeling (artikel 3)	Cumulatieve besteding (tm jaar T) werkelijke kosten van onderdeel d met betrekking tot de kindregeling (artikel 3)		
			Werkelijke kosten	Werkelijke kosten	Keuze werkelijke kosten	Keuze werkelijke kosten	Keuze werkelijke kosten	Keuze werkelijke kosten		
			Aard controle R Indicator: B208	Aard controle R Indicator: B209	Aard controle R Indicator: B210	Aard controle R Indicator: B211	Aard controle R Indicator: B212	Aard controle R Indicator: B213		
			€360,946	€ 631,581						
			Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2		
			Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden (jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden cumulatief (tm jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak (jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak cumulatief (tm jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel d x aantal PVA's (jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel d x aantal PVA's cumulatief (tm jaar T) (artikel 3)		
			Keuze normbedragen	Keuze normbedragen	Keuze normbedragen	Keuze normbedragen	Keuze normbedragen	Keuze normbedragen		
			Aard controle R Indicator: B214	Aard controle R Indicator: B215	Aard controle R Indicator: B216	Aard controle R Indicator: B217	Aard controle R Indicator: B218	Aard controle R Indicator: B219		
			Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2		
			Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden) cumulatief (tm jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel f x aantal diegesprekken (jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel f x aantal diegesprekken cumulatief (tm jaar T) (artikel 3)	Totaal	Totaal		
			Keuze normbedragen	Keuze normbedragen	Keuze normbedragen	Keuze normbedragen	Keuze normbedragen	Keuze normbedragen		
			Aard controle R Indicator: B220	Aard controle R Indicator: B221	Aard controle R Indicator: B222	Aard controle R Indicator: B223	Aard controle n.v.t. Indicator: B224	Aard controle n.v.t. Indicator: B225		
			€123,450	€243,480						
BZK	C62	Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagenaffaire	Gederfde opbrengsten (jaar T) de voortvloei uit het kwijtschelden van gemeentelijke belastingen	Eindeverantwoording (Ja/Nee)						
			Aard controle R Indicator: C6201	Aard controle n.v.t. Indicator: C6202						
			€ 98,242	Nee						
BZK	C92	Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid	Besteding (jaar T)	Bedrag doorgeschoven naar t+1	Aantal informatiepunten dat de gemeente financiert	Aantal vragen dat in het afgelopen jaar bij de informatiepunten in de gemeente behandeld is	Aantal gebruikte leermiddelen			
			Aard controle R Indicator: C9201	Aard controle R Indicator: C9202	Aard controle n.v.t. Indicator: C9203	Aard controle n.v.t. Indicator: C9204	Aard controle n.v.t. Indicator: C9205			
			€ 98,944	€ 9,182	7	1,831	555			
BZK	C126	Verbetering digitale dienstverlening Registratienummer project	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Cumulatieve besteding (tm jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Coffinanciering (jaar T) ten laste van eigen middelen	Cumulatieve cofinanciering (jaar T) ten laste van eigen middelen				
			Aard controle n.v.t. Indicator: C12601	Aard controle n.v.t. Indicator: C12602	Aard controle n.v.t. Indicator: C12603	Aard controle n.v.t. Indicator: C12604	Aard controle n.v.t. Indicator: C12605			
			€2040636K / €2040637K	€ 98,802	€ 98,802	€ 24,402	€ 24,402			
OCW	D1	Regionale meld- en coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten Besluit regionale meld- en coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten Regeling v.v. voor de jaren 2017 tm 2021 Contactgemeenten	Besteding (jaar T)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	Eindeverantwoording (Ja/Nee)					
			Aard controle R Indicator: D101	Aard controle R Indicator: D102	Aard controle n.v.t. Indicator: D103					
			€ 0	€ 576,704	Nee					
OCW	D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2023-2026 (OAB) Gemeenten	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitsbeisen (conform artikel 159, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 158 WPO)	Correctie besteding (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T)			
			Aard controle R Indicator: D801	Aard controle R Indicator: D802	Aard controle R Indicator: D803	Aard controle R Indicator: D804	Aard controle R Indicator: D805	Aard controle R Indicator: D806		
			€ 2,086,207	€ 1,190,438	€ 16,000	€ 378,668	€ 1,444,011	€ 1,279,824		
			Hiervoor per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen naast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid	Hiervoor per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen naast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid				
			Bedrag	Bedrag	Bedrag	Bedrag				
			Aard controle n.v.t. Indicator: D807	Aard controle R Indicator: D808	Aard controle n.v.t. Indicator: D809	Aard controle R Indicator: D810				
			1							
			2							
			3							
			4							
			5							

OCW	D10	Volwasseneducatie	Verstrekte uitkering (jaar T) (inclusief eventuele prijsbijstelling)	Reservering educatie voorgaand jaar (jaar T-1) (beschikking OCW)	Totaal beschikbare middelen educatie (jaar T)	Besteding (jaar T) van educatie	Reservering besteding van educatie in (jaar T) voor volgend kalenderjaar (jaar T+1)	Onttrekking besteding van educatie in (jaar T) voor volgend kalenderjaar (jaar T+1)
			Aard controle R Indicator: D1001	Aard controle R Indicator: D1005	Aard controle R Indicator: D1003	Aard controle R Indicator: D1004	Aard controle R Indicator: D1005	Aard controle R Indicator: D1006
			€ 1.034.704	€ 233.199	€ 1.267.893	€ 1.066.747	€ 211.156	€ 0
OCW	D12	Regionale meld- en coördinatiefunctie Besluit regionale meld- en coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten Reelino vav voor de jaren 2021 t/m 2025 Contactgemeenten	Besteding (jaar T) contactgemeente	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	Eindverantwoording (Ja/Nee)			
			Aard controle R Indicator: D1201	Aard controle R Indicator: D1202	Aard controle n.v.t. Indicator: D1203			
			€ 1.156.526	€ 129.270	Nee			
OCW	D12A	Regionaal programma voortijdig schoolverlaten Besluit regionale meld- en coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten Reelino vav voor de jaren 2021 t/m 2025 Contactgemeenten	Besteding (jaar T) contactgemeente	Besteding aan contactschool (jaar T)	Totale besteding (jaar T) van educatie (automatisch ingevuld)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
			Aard controle R Indicator: D12A01	Aard controle R Indicator: D12A02	Aard controle n.v.t. Indicator: D12A03	Aard controle R Indicator: D12A04	Aard controle n.v.t. Indicator: D12A05	
			€ 51.511	€ 633.520	€ 685.031	€ 384.501	Nee	
OCW	D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m e samen opgesteld	Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra huur van bestaande huusvesting indien deze extra huusvesting nodig is voor de uitvoering van maatregelen die scholen of gemeenten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs nemen	Besteding (jaar T) voor ambtelijke capaciteit van de gemeente of inkoop van expertise voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
			Aard controle R Indicator: D1401	Aard controle R Indicator: D1402	Aard controle R Indicator: D1403	Aard controle n.v.t. Indicator: D1404		
			€ 210.955	€ 0	€ 134.746			
OCW	D21	Specifieke uitkering impuls Jongerencultuur	Correctie besteding (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	Opgebouwde reserve (jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)		
			Aard controle R Indicator: D1404	Aard controle R Indicator: D1405	Aard controle R Indicator: D1406	Aard controle n.v.t. Indicator: D1407		
			€ 4.548	€ 540.580	€ 194.939	Nee		
OCW	D23	Regeling eenmalige specifieke uitkering en subsidies lokale bibliotheekvoorzieningen	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs		
			Aard controle n.v.t. Indicator: D1408	Aard controle n.v.t. Indicator: D1409	Aard controle n.v.t. Indicator: D1410	Aard controle R Indicator: D1411		
			1					
OCW	D23	Regeling eenmalige specifieke uitkering en subsidies lokale bibliotheekvoorzieningen	Naam instelling of samenwerkingsverband	Besteding (jaar T) per instelling of samenwerkingsverband	Cumulative besteding (t/m jaar T) per instelling of samenwerkingsverband	Eindverantwoording (Ja/Nee)	Eventuele toelichting	
			Aard controle n.v.t. Indicator: D2301	Aard controle R Indicator: D2302	Aard controle n.v.t. Indicator: D2303	Aard controle n.v.t. Indicator: D2304	Aard controle n.v.t. Indicator: D2305	
			1 Gemeente Gouda	€ 331.277	€ 641.277	Nee		
OCW	D23	Regeling eenmalige specifieke uitkering en subsidies lokale bibliotheekvoorzieningen	Beschikkingnummer/identificatie nummer	Aard van de activiteit besteding (jaar T)	Besteding (jaar T)	Indien van toepassing: bedrag dat wordt meegenomen van 2024 naar 2025.	Aard van de activiteit Cumulative besteding (t/m jaar T)	Cumulative besteding (t/m jaar T)
			Aard controle n.v.t. Indicator: D2301	Aard controle n.v.t. Indicator: D2302	Aard controle R Indicator: D2303	Aard controle n.v.t. Indicator: D2304	Aard controle n.v.t. Indicator: D2305	Aard controle n.v.t. Indicator: D2306
			1 SB240124	De oprichting van een nieuwe bibliotheekvestiging	€ 251.388	€ 0	De oprichting van een nieuwe bibliotheekvestiging	€ 251.388
OCW	D23	Regeling eenmalige specifieke uitkering en subsidies lokale bibliotheekvoorzieningen	2					
			Eindverantwoording (Ja/Nee)					
			Aard controle n.v.t. Indicator: D2307					
OCW	D23	Regeling eenmalige specifieke uitkering en subsidies lokale bibliotheekvoorzieningen	3					
			Ja					
			Aard controle n.v.t. Indicator: D2307					
OCW	D23	Regeling eenmalige specifieke uitkering en subsidies lokale bibliotheekvoorzieningen	4					
			Hieronder per regel één CBS(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen	Besteding (jaar T) ten laste van de verstrekker	Cumulative besteding (t/m jaar T) ten laste van de verstrekker	Besteding ten laste van cofinanciering (jaar T)	Besteding cofinanciering cumulatief (t/m jaar T)	
			Aard controle n.v.t. Indicator: E44B01	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B02	Aard controle R Indicator: E44B03	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B04	Aard controle R Indicator: E44B05	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B06
OCW	E44B	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021-2027 (Sla tussen medeoverheden)	061931 Gemeente Krimpenerwaard	lenW/BSK-2021/284401	€ 275	€ 275	€ 550	€ 550
			061931 Gemeente Krimpenerwaard	lenW/BSK-2021/284401	€ 5.466	€ 5.466	€ 10.932	€ 10.932
			061931 Gemeente Krimpenerwaard	lenW/BSK-2022/289422	€ 75.006	€ 171.891	€ 150.012	€ 343.782
OCW	E44B	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021-2027 (Sla tussen medeoverheden)	061931 Gemeente Krimpenerwaard	lenW/BSK-2022/289422	€ 25.000	€ 25.000	€ 50.000	€ 50.000
			061931 Gemeente Krimpenerwaard	lenW/BSK-2022/289422	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			061931 Gemeente Krimpenerwaard	lenW/BSK-2022/289422	€ 11.000	€ 11.000	€ 22.000	€ 22.000
OCW	E44B	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021-2027 (Sla tussen medeoverheden)	061931 Gemeente Krimpenerwaard	lenW/BSK-2023/377287	€ 5.581	€ 5.581	€ 43.678	€ 43.678
			061931 Gemeente Krimpenerwaard	lenW/BSK-2023/377287	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			061931 Gemeente Krimpenerwaard	lenW/BSK-2023/377287	€ 43.120	€ 43.120	€ 430.726	€ 430.726
OCW	E44B	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021-2027 (Sla tussen medeoverheden)	061931 Gemeente Krimpenerwaard	lenW/BSK-2023/377287	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			10					
			Kopie CBS(code)	Kopie beschikkingnummer	Eindverantwoording (Ja/Nee)			
OCW	E44B	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021-2027 (Sla tussen medeoverheden)	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B07	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B08	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B09			
			061931 Gemeente Krimpenerwaard	lenW/BSK-2021/284401	Ja			
			061931 Gemeente Krimpenerwaard	lenW/BSK-2021/284401	Ja			
OCW	E44B	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021-2027 (Sla tussen medeoverheden)	061931 Gemeente Krimpenerwaard	lenW/BSK-2022/289422	Nee			
			061931 Gemeente Krimpenerwaard	lenW/BSK-2022/289422	Ja			
			061931 Gemeente Krimpenerwaard	lenW/BSK-2022/289422	Nee			
OCW	E44B	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021-2027 (Sla tussen medeoverheden)	061931 Gemeente Krimpenerwaard	lenW/BSK-2022/289422	Ja			
			061931 Gemeente Krimpenerwaard	lenW/BSK-2023/377287	Nee			
			061931 Gemeente Krimpenerwaard	lenW/BSK-2023/377287	Ja			
OCW	E44B	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021-2027 (Sla tussen medeoverheden)	061931 Gemeente Krimpenerwaard	lenW/BSK-2023/377287	Nee			
			061931 Gemeente Krimpenerwaard	lenW/BSK-2023/377287	Nee			
			10					
OCW	E44B	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021-2027 (Sla tussen medeoverheden)	Kopie CBS(code)	Kopie beschikkingnummer	Naam/nummer maatregel	Maatregel afgerond in (jaar T) (Ja/Nee) - per maatregel		
			Aard controle n.v.t. Indicator: E44B10	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B11	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B12	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B13		
			061931 Gemeente Krimpenerwaard	lenW/BSK-2021/284401	Gouda - Reconstructie zes schoolpleinen (2021 en 2022) - Ontlenen en vergroen van schoolpleinen die gemeentelijk eigendom zijn en niet afsluitbaar. De schoolpleinen worden na schooltijd gebruikt als speelplein.	Ja		
OCW	E44B	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021-2027 (Sla tussen medeoverheden)	061931 Gemeente Krimpenerwaard	lenW/BSK-2021/284401	Gouda - Rioleringsprojecten Kort Haarlem en Vogelbaart - Ontlenen van de openbare ruimte, ook buiten de locaties waar de riolering vervangen wordt. Stimuleren van geveltuin in de openbare ruimte. De gemeente legt de geveltuin aan.	Ja		
			2					

			061931 Gemeente Krimpenewaard	lenW/BSK-2022/289422	Extra ontharden en water vasthouden bij 3 Groenlands projecten.	Nee		
			061931 Gemeente Krimpenewaard	lenW/BSK-2022/289422	Extra groen aanleggen en water vasthouden ophogeproject Willemina van Pruisenlaan - Compoststelslaan	Ja		
			061931 Gemeente Krimpenewaard	lenW/BSK-2022/289422	Extra groen aanleggen en water vasthouden Ophogeproject Middenmolenlaan	Nee		
			061931 Gemeente Krimpenewaard	lenW/BSK-2022/289422	Ontlenen verhard oppervlak Aanleg wijkwijken Kort Haaslem	Nee		
			061931 Gemeente Krimpenewaard	lenW/BSK-2023/377287	Ontlenen verhard oppervlak (Groenlands)	Nee		
			061931 Gemeente Krimpenewaard	lenW/BSK-2023/377287	Afkoppelen verhard oppervlak naar bergings- of infiltratievoorziening Schoolpleinen	Ja		
			061931 Gemeente Krimpenewaard	lenW/BSK-2023/377287	Gouda - Klimaatadaptieve maatregelen Vogelhuut tcm rolteringswerkzaamheden	Nee		
			061931 Gemeente Krimpenewaard	lenW/BSK-2023/377287	Gouda - Klimaatadaptieve maatregelen Vogelhuut Korte Akkeren, Kaderbuurt	Nee		
lenW	E83	Regeling specifieke uitkering Schone Lucht Akkoord	Beschikkingnummer / en projectnaam	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T)	Daadwerkelijke startdatum van het project (ddmmjj)	Daadwerkelijke einddatum van het project (ddmmjj)	Ervaringen binnen 3 maanden na afronding project gedeeld (ja/nee)
			Aard controle n.v.t. Indicator: E53/01	Aard controle n.v.t. Indicator: E53/02	Aard controle n.v.t. Indicator: E53/03	Aard controle n.v.t. Indicator: E53/04	Aard controle n.v.t. Indicator: E53/05	Aard controle n.v.t. Indicator: E53/06
			SPUKSLA-22-03308856	€ 0	€ 0	1-1-2023	31-12-2025	Ja
			SPUKSLA-22-03314363	€ 37.151	€ 84.175	1-1-2023	31-12-2024	Ja
			SPUKSLA-22-03127898	€ 366.550	€ 366.550	2-1-2023	31-12-2024	Ja
			SPUKSLA-24-03955667	€ 8.836	€ 8.836	1-1-2024	31-12-2027	Ja
			SPUKSLA-24-03724711	€ 0	€ 0	1-1-2024	31-12-2025	Ja
			Kopie beschikkingnummer /naam	Jaar waarin het project is opgenomen in een decentraal uitvoeringsplan	Eindverantwoording (Ja/Nee)			
			Aard controle n.v.t. Indicator: E53/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E53/08	Aard controle n.v.t. Indicator: E53/09			
			SPUKSLA-22-03308856	2025	Nee			
			SPUKSLA-22-03314363	2024	Ja			
			SPUKSLA-22-03127898	2024	Ja			
			SPUKSLA-24-03955667	2024	Nee			
			SPUKSLA-24-03724711	2025	Nee			
lenW	E84	Regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023	Provincies en Gemeenten	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Cumulatieve eigen bijdrage en externe financiering (t/m jaar T)	Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/Nee)	
			Aard controle R Indicator: E84/01	Aard controle n.v.t. Indicator: E84/02	Aard controle R Indicator: E84/03	Aard controle n.v.t. Indicator: E84/04		
			€ 293.250	€ 293.250	€ 195.762	Nee		
			Naamnummer per maatregel	De maatregel, maatregel afgerond in (jaar T) (Ja/Nee)	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveiligheidsmaatregelen per type maatregel (stuk, meters)	Evaluatie belichting, mits noodzakelijk		
			Aard controle n.v.t. Indicator: E84/05	Aard controle n.v.t. Indicator: E84/06	Aard controle n.v.t. Indicator: E84/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E84/08		
			344 Het vervoerdig afwaarderen van een 50 km/uur weg naar een 30 km/uur weg	Nee	690			
lenW	E85	Tijdelijke regeling specifieke uitkeringen intelligente verkeersregelsinstallaties	Aantal geïnstalleerde intelligente verkeersregelsinstallaties in (jaar T)	Cumulatief aantal geïnstalleerde intelligente verkeersregelsinstallaties (t/m jaar T)	Totale besteding aan het project (jaar T)	Cumulatieve besteding aan het project (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
			Aard controle R Indicator: E85/01	Aard controle n.v.t. Indicator: E85/02	Aard controle R Indicator: E85/03	Aard controle n.v.t. Indicator: E85/04	Aard controle n.v.t. Indicator: E85/05	
lenW	E104	Specifieke uitkering woningbouw op korte termijn door bovenplanse infrastructuur	Beschikkingnummer	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T-1)	Totale besteding (jaar T)	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T)	Cumulatieve aantal woningen bouw gestart (t/m jaar T)	Cumulatieve aantal betaalbare woningen bouw gestart (t/m jaar T)
			Aard controle n.v.t. Indicator: E104/01	Aard controle R Indicator: E104/02	Aard controle R Indicator: E104/03	Aard controle n.v.t. Indicator: E104/04	Aard controle n.v.t. Indicator: E104/05	Aard controle n.v.t. Indicator: E104/06
			1 totaal IENW/BSK-2023/362592	€ 0	€ 0	€ 0	653	348
			Kopie beschikkingnummer	Cumulatieve aantal woningen oooeleverd (t/m jaar T)	Cumulatieve aantal betaalbare woningen oooeleverd (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)		
			Aard controle n.v.t. Indicator: E104/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E104/08	Aard controle n.v.t. Indicator: E104/09	Aard controle n.v.t. Indicator: E104/10		
			1 totaal IENW/BSK-2023/362592	156	156	Nee		
			Naam infrastructuurle voorziening	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T-1) per infrastructuurle voorziening	Totale besteding (jaar T) per infrastructuurle voorziening	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T) per infrastructuurle voorziening	Infrastructuurle voorziening afgerond? (Ja/Nee)	
			Aard controle n.v.t. Indicator: E104/11	Aard controle R Indicator: E104/12	Aard controle R Indicator: E104/13	Aard controle n.v.t. Indicator: E104/14	Aard controle n.v.t. Indicator: E104/15	
			1 Herinrichting 8 Inrichtingskostenpost	€ 0	€ 0	€ 0	Nee	
			2 Herinrichting fetsroute Burg. Van Reenenringel - HoofdwijkWierden	€ 0	€ 0	€ 0	Nee	
			3 Realiseren in- en uitst 2 parkeerterreinen Driester/Rabobank	€ 0	€ 0	€ 0	Nee	
			4 Aanleg fetspad Ronseweg (tussen Burg. Janssingel en Buislandse)	€ 0	€ 0	€ 0	Nee	
			5 Herinrichting straat naar fetspad Antwerpseweg (oost-west) (Bbz 2004) van de Gertbeveg	€ 0	€ 0	€ 0	Nee	
			6 Aanleg voetpad door spoorwag	€ 0	€ 0	€ 0	Nee	
			7 Aanleg volledig dubbelzijdig fetspad Janssingel (incl. begeleiding met bomen)	€ 0	€ 0	€ 0	Nee	
SZW	G2	Gebedunde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet gemeentedeel 2024	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente L1 Participatiewet (PW)	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente L1 Participatiewet (PW)	Besteding (jaar T) IOAW Gemeente L2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk) Gemeente L2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	Besteding (jaar T) IOAZ Gemeente L3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze zelfstandigen (IOAZ)	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk) Gemeente L3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze zelfstandigen (IOAZ)
			Aard controle R Indicator: G2/01	Aard controle R Indicator: G2/02	Aard controle R Indicator: G2/03	Aard controle R Indicator: G2/04	Aard controle R Indicator: G2/05	Aard controle R Indicator: G2/06
			€ 30.645.762	€ 409.533	€ 965.236	€ 614	€ 40.636	€ 1.630
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud (exclusief Rijk)	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet	Baten (jaar T) Participatiewet (exclusief Rijk)	Gederfde baten die voortvloeren uit kwijtschelden schulden gebunde uitkering Participatiewet in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie herdooverdoeslaaffaire Gemeente Participatiewet (PW)
			Gemeente L4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	Gemeente L4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	Gemeente L6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK)	Gemeente L7 Participatiewet (PW)	Gemeente L7 Participatiewet (PW)	
			Aard controle R Indicator: G2/07	Aard controle R Indicator: G2/08	Aard controle R Indicator: G2/09	Aard controle R Indicator: G2/10	Aard controle R Indicator: G2/11	Aard controle R Indicator: G2/12
			€ 95.025	€ 18.428	€ 0	€ 1.473.220	€ 0	€ 0
			Mutates (dotaties en viyvel) voorziening dubbeuze desbeuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebunde uitkering Participatiewet (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie herdooverdoeslaaffaire Gemeente Participatiewet (PW)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)				
			Aard controle D2 Indicator: G2/13	Aard controle n.v.t. Indicator: G2/14				
			€ 0	Ja				

VWS	H35	Specifieke uitkering IZA-doelen 2023-2026	Beschikkingnummer	Zijn activiteiten verricht zoals vermeld in artikel 3 van de regeling (jaar T) (Ja/Nee)	Is meegewerkt aan monitoring zoals gesteld in artikel 7 lid 2 in de regeling (jaar T) (Ja/Nee)	Besteding (jaar T) Zelfstandige uitvoering	Correcties besteding (T-1) inclusief uitvoering door medeoverheden vanaf SiSa 2024	Eindeverantwoording (jaar T) (Ja/Nee)
			Aard controle n.v.t. Indicator: H35/01	Aard controle n.v.t. Indicator: H35/02	Aard controle n.v.t. Indicator: H35/03	Aard controle n.v.t. Indicator: H35/04	Aard controle R Indicator: H35/05	Aard controle n.v.t. Indicator: H35/06
			1 1342739-1045008	Ja	Ja	€ 1.455.902	€ 0	Nee
			2 12423029v000	Ja	Ja	€ 0	€ 0	Ja
VRO	J31	Regeling vaststelling regels verstrekken eenmalige specifieke uitkering aan gemeenten huisvesting tweebare doelen	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (tm jaar T)	Besteding (jaar T) aan projecten die niet zijn opgenomen in de toezegging	Eventuele toelichting op niet volgens plan/afwijken van uitvoerde projecten	Verplicht als bij indicator 03 een bedrag is ingevuld	Eindeverantwoording (Ja/Nee)
		Gemeenten	Aard controle R Indicator: J31/01	Aard controle n.v.t. Indicator: J31/02	Aard controle n.v.t. Indicator: J31/03	Aard controle n.v.t. Indicator: J31/04	Aard controle n.v.t. Indicator: J31/05	Aard controle n.v.t. Indicator: J31/06
			€ 468.839	€ 534.597	€ 534.597	Ja	€ 0	€ 0
VRO	J55	Aanpak energiarmede	Het aantal huishoudens in huurwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening	Besteding (jaar T) van de onder indicator 01 gemeente kosten	Cumulatieve besteding (tm jaar T) van de onder indicator 01 gemeente kosten	Het aantal huishoudens in koopwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening	Besteding (jaar T) van de onder indicator 04 gemeente kosten	Cumulatieve besteding (tm jaar T) van de onder indicator 04 gemeente kosten
			Aard controle n.v.t. Indicator: J55/01	Aard controle R Indicator: J55/02	Aard controle n.v.t. Indicator: J55/03	Aard controle n.v.t. Indicator: J55/04	Aard controle R Indicator: J55/05	Aard controle n.v.t. Indicator: J55/06
			321	€ 45.591	€ 400.311	258	€ 37.182	€ 89.787
		Het aantal huishoudens dat ondersteuning –bijvoorbeeld via advies aan huis– heeft gekregen in de vorm van advies over vermindering van het energiegebruik voor zijn specifieke woningen waar de bewoner direct zijn/haar energiegebruik mee heeft kunnen verminderen.	Besteding (jaar T) van de onder indicator 07 gemeente kosten	Cumulatieve besteding (tm jaar T) van de onder indicator 07 gemeente kosten				
			Aard controle n.v.t. Indicator: J55/07	Aard controle R Indicator: J55/08	Aard controle n.v.t. Indicator: J55/09			
			627	€ 43.890	€ 253.810			
		Het aantal kleine gasbesparende maatregelen (w.o. radiatorfolie en tochtstrips)	Het aantal kleine elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. LED-lampen)	Het aantal grote(re) gasbesparende maatregelen (w.o. dakisolatie, vloerisolatie, spouwmuurisolatie etc.)	Het aantal grote(re) elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. vervangen koelkasten, wasmachines etc.)	Het aantal gegeven adviezen met directe verlagings energiegebruik/energiekosten tot gevolg.	Het aantal overige energierekening verlagende maatregelen	
			Aard controle n.v.t. Indicator: J55/10	Aard controle n.v.t. Indicator: J55/11	Aard controle n.v.t. Indicator: J55/12	Aard controle n.v.t. Indicator: J55/13	Aard controle n.v.t. Indicator: J55/14	Aard controle n.v.t. Indicator: J55/15
			1 570	2.054	0	0	627	129
VRO	J84	Regeling houdende regels verstrekking specifieke uitkering aan gemeenten verduurzaming [...] van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties	Beschikkingnummer	Besteding (jaar T), in C94/06 tm C94/08 opgesplitst	Het totaal aantal woningen waar maatregelen zijn getroffen dat voldoet aan artikel 6, eerste lid, onderdeel a	Het aantal woningen waar maatregelen zijn getroffen met een WOZ-waarde boven het gemeentelijk gemiddelde (peildatum 2022) of een WOZ-waarde van € 425.300	Bedrag dat van de vijfde kolom van bijlage II besteed is aan doe-het-zelfmaatregelen, inclusief activiteiten als bedoeld in artikel 2, derde lid (zoals ondersteuning vanuit gemeente) (alleen van toepassing voor franchise 2).	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan gerichte ondersteuning en/of het bedrag waarvoor derden met de benodigde expertise zijn ingeschakeld als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel a
			Aard controle n.v.t. Indicator: J84/01	Aard controle R Indicator: J84/02	Aard controle D1 Indicator: J84/03	Aard controle D1 Indicator: J84/04	Aard controle R Indicator: J84/05	Aard controle R Indicator: J84/06
			1 LAI23-03471848	€ 6.108	0	0	€ 0	€ 6.108
			2					
			100	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is ten behoeve van uitvoering als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel b	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan de energiebesparende isolatiemaatregelen, eventueel in samenhang met energiezuinige ventilatiemaatregelen	Eindeverantwoording (Ja/Nee)		
			Aard controle n.v.t. Indicator: J84/07	Aard controle n.v.t. Indicator: J84/08	Aard controle n.v.t. Indicator: J84/09			
			1	€ 0	Nee			
			2					
			100					
VRO	J105	Regeling specifieke uitkering startbouwpuls	Projectnummer	Aantal woningen waarvan de bouw is gestart cumulatief (tm jaar T)	Afgesproken datum van start bouw gehaald? (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 10 verplicht	Aantal woningen dat is gerealiseerd cumulatief (tm jaar T)	Afgesproken datum van oplevering gehaald? (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 10 verplicht	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen
			Aard controle n.v.t. Indicator: J105/01	Aard controle n.v.t. Indicator: J105/02	Aard controle D1 Indicator: J105/03	Aard controle n.v.t. Indicator: J105/04	Aard controle D1 Indicator: J105/05	Aard controle R Indicator: J105/06
			1 Parkwonen 72 app	72	Ja	0	Ja	€ 0
			2 1828 Gouda	247	Ja	0	Ja	€ 0
			20					
		Kopie projectnummer	Cumulatieve besteding (tm jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Prijscategorieën woningen komen overeen met projectaanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 10 verplicht	Toelichting afwijking(en) van datum start bouw, datum van oplevering en/of prijscategorieën woningen	Aantal betaalbare woningen waarvan de bouw gestart is cumulatief (tm jaar T)	Afgesproken aandeel van betaalbare woningen gehaald? (Ja/Nee)	Aard controle D1 Indicator: J105/12
			Aard controle n.v.t. Indicator: J105/07	Aard controle n.v.t. Indicator: J105/08	Aard controle n.v.t. Indicator: J105/09	Aard controle n.v.t. Indicator: J105/10	Aard controle n.v.t. Indicator: J105/11	
			1 Parkwonen 72 app	€ 0	Ja		38	Ja
			2 1828 Gouda	€ 0	Ja	oplevering gepland voor eind 2025	247	Ja
			20					
		Kopie projectnummer	Eindeverantwoording (Ja/Nee)					
			Aard controle n.v.t. Indicator: J105/13	Aard controle n.v.t. Indicator: J105/14				
			1 Parkwonen 72 app	Nee				
			2 1828 Gouda	Nee				
			20					
VRO	J209	Meerjarige regeling voor huisvesting aandachtsgroepen	Beschikkingnummer	Projectnaam	Besteding (jaar T) per project	Cumulatieve bestedingen (tm jaar T) - per project	Cumulatieve opbrengsten (tm jaar T) - per project	Aantal woonruimten waarvan de werkzaamheden zijn gestart in (jaar T)
			Aard controle n.v.t. Indicator: J209/01	Aard controle n.v.t. Indicator: J209/02	Aard controle R Indicator: J209/03	Aard controle n.v.t. Indicator: J209/04	Aard controle D2 Indicator: J209/05	Aard controle n.v.t. Indicator: J209/06
			1 RH4/2022-03370981	Gouwe Huse	€ 0	€ 35.000	€ 0	5
			2 RH4/2023-03517086	Gebouw De Haven, Oosthaven 31	€ 98.347	€ 98.347	€ 0	21
			10					
		Kopie Projectnaam	Aantal volledig gerealiseerde woonruimten (tm jaar T)	De uitvoering loopt volgens de planning (Ja/Nee)	Zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	Eindeverantwoording (Ja/Nee)		
			Aard controle n.v.t. Indicator: J209/07	Aard controle n.v.t. Indicator: J209/08	Aard controle n.v.t. Indicator: J209/09	Aard controle R Indicator: J209/10	Aard controle n.v.t. Indicator: J209/11	
			1 Gouwe Huse	0	Nee	Ja	Nee	
			2 Gebouw De Haven, Oosthaven 31	0	Nee	Ja	Nee	
			10					
KGG	K28	Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid	Besteding apparaatskosten (jaar T): salarissen en sociale lasten voor ambtelijk personeel	Besteding apparaatskosten (jaar T): kosten voor ingeleend personeel	Besteding apparaatskosten (jaar T): overige goederen en diensten	Cumulatieve bestedingen (tm jaar T) apparaatskosten	Besteding (jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten	Cumulatieve bestedingen (tm jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten
			Aard controle R Indicator: K28/01	Aard controle R Indicator: K28/02	Aard controle R Indicator: K28/03	Aard controle n.v.t. Indicator: K28/04	Aard controle R Indicator: K28/05	Aard controle n.v.t. Indicator: K28/06
			€ 943.941	€ 359.895	€ 320.244	€ 1.673.227	€ 0	€ 34.935
			Eindeverantwoording (Ja/Nee)					
			Aard controle n.v.t. Indicator: K28/07					
			Nee					
AenM	M16	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	Vul in totaal te ontvangen normbedrag per gerealiseerde gemeentelijke plek per dag (GOO) (jaar T)	Vul in verschil bij hogere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst van M16/01 (jaar T) - uitzonderingsbepaling (GOO)	Vul in vrijwillige teruggave bij lagere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst onder M16/01 (jaar T) - uitzonderingsbepaling (GOO)	Besteding (jaar T) bvv de transitie-uitgezonderd uitvoeringskosten	Besteding (jaar T) van uitvoering ten behoeve van de transitie	Besteding (jaar T) uitgekeerde verstrekkingen (GOO en POO)
		Gemeenten	Aard controle R Indicator: M16/01	Aard controle R Indicator: M16/02	Aard controle n.v.t. Indicator: M16/03	Aard controle R Indicator: M16/04	Aard controle R Indicator: M16/05	Aard controle R Indicator: M16/06
			€ 7.757.850	€ 0	€ 0	€ 30.924	€ 6.185	€ 434.589
		Totaal bedrag vorderingen (per eenrichting uitgekeerde) verstrekkingen GOO en POO (jaar T)	Totaal te ontvangen normbedrag uitvoeringskosten per geregistreerde persoon waaraan in een maand een verstrekking is gedaan (POO) (jaar T)	Totaal bedrag ontvangen eigen bijdrage van ontheemden GOO (jaar T)	Berekening totale besteding (jaar T)	Som indicatoren 01/02/04/05/06/07/08 vermindert met 09	Cumulatieve besteding (tm jaar T)	
			Aard controle R Indicator: M16/07	Aard controle R Indicator: M16/08	Aard controle R Indicator: M16/09	Aard controle n.v.t. Indicator: M16/10	Aard controle n.v.t. Indicator: M16/11	
			€ 0	€ 87.308	€ 36.750	€ 8.280.086	€ 26.000.886	

9 Bijlagen

9.1 Afkortingenlijst

Afkorting	Betekenis
AB	Algemeen bestuur
AGW	Alphen-Gouda-Woerden
AJB	Alleen jij bepaalt (wie je bent)
Appa	Algemene pensioen- en uitkeringswet politieke ambtsdragers
AU	Algemene Uitkering
AVA	Algemene vergadering van aandeelhouders
AVG	Algemene verordening gegevensbescherming
Awb	Algemene wet bestuursrecht
AZC	Asielzoekerscentrum
BAG	Basisregistratie Adressen en Gebouwen
BAZ	Buurt aan Zet
BBV	Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten
Bbz	Besluit bijstandverlening zelfstandigen
BCF	Btw-compensatiefonds
Bibob	Bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten
BOA	Buitengewoon Opsporings Ambtenaar
BOPA	Buitenplanse omgevingsplan activiteiten
BOSA	Bouw en onderhoud van sportaccomodaties
BOSD	Bestuurlijk overleg sociaal domein
BSGR	Belastingsamenwerking Gouwe-Rijnland
BTW	Belasting Toegevoegde Waarde
BUIG	Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorzieningen Gemeenten
BW	Beschermd wonen
BWT	Bouw- en woningtoezicht
BZK	(Ministerie van) Binnenlandse zaken en koninkrijksrelaties
CAO	Collectieve arbeidsovereenkomst
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
CDOKE	Capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid
CIP	Concern Investeringsplan
CIV	Centrum voor Innovatief Vakmanschap
COELO	Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden van de Universiteit van Groningen
CVV	Collectief vraagafhankelijk vervoer
D&I	Diversiteit en inclusie
DB	Dagelijks Bestuur
DGW	De Goudse Waarden
DVO	Dienstverleningsovereenkomst
ESF	Europees Sociaal Fonds
Fido	Financiering decentrale overheden
FKGR	Financiële kaderstelling gemeenschappelijke regelingen
FMI	Funciemengingsindex
FTE	Fulltime-equivalent
GA	Groenalliantie
GALA	Gezond en Actief Leven Akkoord
GGD	Gemeentelijke of Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst
GGZ	Geestelijke gezondheidszorg
GHOR	Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen
GIS	Geografisch informatiesysteem
GMO	Gouds medewerkersonderzoek
GOVO	Groot onderhoud en vervanging openbare ruimte
GR	Gemeenschappelijke regeling
GREX / grex	Grondexploitatie
GRJW	Gemeenschappelijke regeling Jeugd en Wmo Midden-Holland

Afkorting	Betekenis
GTK	Gemeenschappelijk financieel toezichtkader
havo	Hoger algemeen voortgezet onderwijs
HEIT	Haags Economisch Interventieteam
HIC	High Impact Crime
HOF	Houdbare Overheidsfinanciën
HRM	Human Resource Management
HvdS	Huis van de Stad
IBT	Interbestuurlijk toezicht
ICT	Informatie- en Communicatietechnologie
IDO	Informatiepunt Digitale Overheid
IFLO	Inspectie Financiën Lagere Overheden
IHP	Integraal Huisvestingsplan Gouda
IKC	Integraal Kind Centrum
IPTA	Integrale Persoonsgerichte Toeleiding naar Arbeid
IPW	Instituut voor Publieke Waarden
ISK	Internationale Schakelklas
IZA	Integraal zorgakkoord
KBF	Kenniscentrum Bodemdaling en Funderingen
KC	Kindcentrum
KHN	Koninklijke Horeca Nederland
KOR	Kwaliteitsplan Openbare Ruimte
LAI	Lokale aanpak isolatie
LBK	Luchtbehandelingskast
LISA	Landelijk Informatiesysteem Arbeidsplaatsen
LKS	Loonkostensubsidies
LTI	Lange termijn investeringen
mbo	Middelbaar beroepsonderwijs
MD	Management development (management ontwikkeling)
MJOP	Meerjarig Onderhoudsplan
MO	Maatschappelijke opvang
NHG	Nationale Hypotheek Garantie
NNZ	Nu Niet Zwanger
OAB	Onderwijsachterstandenbeleid
OCW	Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
ODIN	Onderweg in Nederland
ODMH	Omgevingsdienst Midden-Holland
OV	Openbaar vervoer
OZB	Onroerendezaakbelasting
P&C	Planning & Control
pgb	Persoonsgebonden budget
PIA	Private impact assessment
POK	Parlementaire ondervragingscommissie
Pw	Participatiewet
RB	Raadsbesluit
RDOG	Regionale Dienst Openbare Gezondheidszorg
RIEC	Regionale informatie en expertise centra
RMC	Regionaal Meld- en Coördinatiepunt
RMH	Regio Midden-Holland
RSIV	Regionaal Samenwerkingsverband Integrale Veiligheid
RWO	Regionale Werkorganisatie
RZG	Rotterdam - Zuidplas - Gouda
SAMH	Streekarchief Midden-Holland
SDO	Samen naar een Duurzame Omgeving
SiSa	Single information Single audit
SPP	Strategische personeelsplanning
SPUK	Specifieke uitkering
SVB	Sociale verzekeringsbank
TOZO	Tijdelijke Overbruggingsregeling Zelfstandig Ondernemers

Afkorting	Betekenis
UAV	Uniforme Administratieve Voorwaarden
UWV	Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen
VCP	Verkeerscirculatieplan
VFLO	Verordening fysieke leefomgeving
VIP	VrijwilligersInformatiePunt
VNG	Vereniging van Nederlandse Gemeenten
VO	Vrouwenopvang
vo	Voortgezet onderwijs
VPB	Vennootschapsbelasting
VRHM	Veiligheidsregio Hollands-Midden
(i)VRI	(intelligente) Verkeersregelininstallatie
VSV-ers	Voortijdige school- verlaters
VTH	Vergunningverlening Toezicht en Handhaving
vwo	Vorbereidend wetenschappelijk onderwijs
Vz	Voorziening
WEB	Wet Educatie en Beroepsonderwijs
WEW	Waarborgfonds Eigen Woningen
Wgr	Wet gemeenschappelijke regelingen
Wkb	Wet kwaliteitsborging voor het bouwen
Wmebv	Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer
Wmo	Wet maatschappelijke ondersteuning
WNT	Wet normering topinkomens
Woo	Wet open overheid
WOZ	Waardering onroerende zaken
WRP	Water- en Rioleringsprogramma
WSW	Wet sociale werkvoorziening
Wtp	Wet toekomst pensioenen
Wvr	Wet veiligheidsregio's
WWB	Wet werk en bijstand

9.2 Wettelijk voorgeschreven indicatoren

Programma	Indicator	Meeteenheid	Periode	Gouda	Nederland
Programma 1	Funcziemenging	%	2023	53,1	54,2
Programma 1	Vestigingen (van bedrijven)	per 1.000 inw.15 t/m 64jr	2023	169,4	181,8
Programma 1	Absoluut verzuim	per 1.000 leerlingen	2023	2,2	6,3
Programma 1	Relatief verzuim	per 1.000 leerlingen	2023	47	27
Programma 1	Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	%	2023	2,0	2,4

Indicator	Toelichting
Funcziemenging	De funcziemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.
Vestigingen (van bedrijven)	Het aantal vestigingen van bedrijven, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-65 jaar.
Absoluut verzuim	Het aantal leer- of kwalificatieplichtige jongeren dat absoluut verzuimer is (geweest) gedurende het schooljaar: de jongere is niet ingeschreven bij een onderwijsinstelling en beschikt niet over een vrijstelling. De periodeaanduiding '2022' staat voor schooljaar '2021/2022'.
Relatief verzuim	Het aantal leer- of kwalificatieplichtige leerlingen (per 1.000 leerlingen) waarbij sprake is van meer dan 16 uur ongeoorloofd verzuim gedurende 4 opeenvolgende lesweken. De periodeaanduiding '2022' staat voor schooljaar '2021/2022'.
Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	Vsv'ers zijn jongeren van 12 tot 23 jaar die zonder startkwalificatie het onderwijs verlaten. Een startkwalificatie is een havo of vwo diploma of minimaal een mbo-2 diploma. Het vsv-percentage staat voor het aantal vsv'ers als percentage van het aantal onderwijsdeelnemers die aan het begin van het schooljaar ingeschreven staan. De periodeaanduiding '2022' staat voor schooljaar '2021/2022'.

Programma	Indicator	Meeteenheid	Periode	Gouda	Nederland
Programma 2	Omvang huishoudelijk restafval	kg per inwoner	2023	112	150
Programma 2	Percentage bekende hernieuwbare elektriciteit	%	2022	11,8	41,0

Indicator	Toelichting
Omvang huishoudelijk restafval	Niet gescheiden ingezameld huishoudelijk afval.
Percentage bekende hernieuwbare elektriciteit	

Programma	Indicator	Meeteenheid	Periode	Gouda	Nederland
Programma 3	Gemiddelde WOZ-waarde	x €1.000	2024	335	379
Programma 3	Nieuw gebouwde woningen	per 1.000 woningen	2023	8,2	9,1
Programma 3	Demografische druk	%	2024	71,3	70,4
Programma 3	Gemeentelijke woonlasten éénpersoons-huishouden	€	2024	1.270	Geen data
Programma 3	Gemeentelijke woonlasten meerpersoons-huishouden	€	2024	1.296	Geen data

Indicator	Toelichting
Gemiddelde WOZ-waarde	De WOZ-waarde van alle woningen. Alle verblijfsobjecten in de Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG) met minimaal een woonfunctie en eventueel een of meer andere gebruiksfuncties worden als woning aangemerkt
Nieuw gebouwde woningen	Nieuw gebouwde woningen, exclusief overige toevoegingen, zoals transformaties.
Demografische druk	Het aantal personen van 0 tot 20 jaar én 65 jaar of ouder per honderd personen van 20 tot 65 jaar.
Gemeentelijke woonlasten éénpersoons-huishouden	Som van de gemiddeld betaalde ozb op basis van de gemiddelde woz-waarde van woningen in de gemeente + reinigingsheffing + rioolheffing minus eventuele heffingskorting.
Gemeentelijke woonlasten meerpersoons-huishouden	Som van de gemiddeld betaalde ozb op basis van de gemiddelde woz-waarde van woningen in de gemeente + reinigingsheffing + rioolheffing minus eventuele heffingskorting.

Programma	Indicator	Meeteenheid	Periode	Gouda	Nederland
Programma 4	Banen	per 1.000 inwoners van 15-64 jaar	2023	805,5	836,6
Programma 4	Jongeren met een delict voor de rechter	%	2023	1	1
Programma 4	Achterstand onder jeugd - Kinderen in uitkeringsgezin	%	2023	6	6
Programma 4	Achterstand onder jeugd - Werkloze jongeren	%	2023	2	2
Programma 4	Netto arbeidsparticipatie	%	2023	73,0	73,1
Programma 4	Personen met een bijstandsuitkering	per 10.000 inwoners	2024	403,4	343,6
Programma 4	Lopende re-integratie-voorzieningen	per 10.000 inwoners van 15-64 jaar	2022	140,6	197,7
Programma 4	Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	2024	12,6	11,5
Programma 4	Jongeren met jeugdbescherming	%	2024	1,4	0,9
Programma 4	Jongeren met jeugdreclassering	%	2024	0,4	0,3
Programma 4	Clënten met een maatwerkvoorziening Wmo	per 10.000 inwoners	2024	660	650

Indicator	Toelichting
Banen	Onder een baan wordt een vervulde positie verstaan. Dit betreffen zowel fulltimers, parttimers als uitzendkrachten. De indicator betreft het aantal banen per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 tot en met 64 jaar.
Jongeren met een delict voor de rechter	Het percentage jongeren (12 t/m 21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen. Tot en met 2015 zijn de cijfers van deze indicator afkomstig van het Verwey-Jonker Instituut - Kinderen in Tel. De cijfers vanaf 2016 zijn afkomstig van het CBS.
Achterstand onder jeugd - Kinderen in uitkeringsgezin	Percentage kinderen tot 18 jaar die in een gezin leven dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen. Bijstandshuishouden is een huishouden waarvan minimaal één lid een bijstandsuitkering ontvangt. Onder bijstand wordt hier uitkeringen aan huishoudens op grond van de Wet werk en bijstand (WWB, tot 2015) en de Participatiewet (vanaf 2015) en het Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004 (Bbz) verstaan. Tot en met 2015 zijn de cijfers van deze indicator afkomstig van het Verwey-Jonker Instituut - Kinderen in Tel. De cijfers vanaf 2016 zijn afkomstig van het CBS.
Achterstand onder jeugd - Werkloze jongeren	Personen van 16 t/m 22 jaar die als werkzoekende staan ingeschreven bij het UWV WERKbedrijf en tegelijkertijd geen baan hebben als werknemer volgens de Polisadministratie. Tot en met 2015 zijn de cijfers van deze indicator afkomstig van het Verwey-Jonker Instituut - Kinderen in Tel. De cijfers vanaf 2016 zijn afkomstig van het CBS.
Netto arbeidsparticipatie	Het aandeel van de werkzame beroepsbevolking in de bevolking (beroeps- en niet-beroepsbevolking). Deze definitie heeft betrekking op personen die in Nederland wonen (exclusief de institutionele bevolking).
Personen met een bijstandsuitkering	Het aantal personen met een uitkering op grond van de Wet werk en bijstand (WWB, t/m 2014) en de Participatiewet (vanaf 2015). De uitkeringen (leefgeld) aan personen in een instelling, de elders verzorgden, zijn niet inbegrepen. Ook de uitkeringen aan dak- en thuislozen zijn niet inbegrepen.

Indicator	Toelichting
Lopende re-integratie-voorzieningen	Het aantal reïntegratie-voorzieningen, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.
Jongeren met jeugdhulp	in percentage van alle jongeren tot 18 jaar, per 1 januari Hulp en zorg zoals deze bedoeld en beschreven is in de Jeugdwet (2014), en in natura door de zorgaanbieder is geleverd. PGB gefinancierde hulp en zorg valt hier dus buiten. Het betreft hulp en zorg aan jongeren en hun ouders bij psychische, psychosociale en of gedragsproblemen, een verstandelijke beperking van de jongere, of opvoedingsproblemen van de ouders. Zorg in Natura wordt direct vergoed aan de zorgverlener zonder tussenkomst van de zorggebruiker. In het kader van de jeugdzorg betekent dit dat de hulp rechtstreeks door de gemeente wordt vergoed. Persoonsgebonden budget (PGB) is een geldbedrag waarmee de zorggebruiker zelf zorg, begeleiding, hulp, hulpmiddelen of voorzieningen in kan kopen. Deze wordt verstrekt via de Sociale verzekeringsbank (SVB) maar is ook afkomstig van de gemeente.
Jongeren met jeugdbescherming	in percentage van alle jongeren tot 18 jaar, per 1 januari Jeugdbescherming is een maatregel die de rechter dwingend oplegt. Dat gebeurt als een gezonde en veilige ontwikkeling van een kind of jeugdige wordt bedreigd en vrijwillige hulp niet of niet voldoende helpt. Een kind of jongere wordt dan 'onder toezicht gesteld' of 'onder voogdij geplaatst'.
Jongeren met jeugdreclassering	in percentage van alle jongeren in de leeftijd van 12 tot 23 jaar, per 1 januari Jeugdreclassering is een combinatie van begeleiding en controle voor jongeren vanaf 12 jaar, die voor hun 18e verjaardag met de politie of leerplichtambtenaar in aanraking zijn geweest en een proces-verbaal hebben gekregen. Indien de persoonlijkheid van de dader of de omstandigheden waaronder de overtreding of het misdrijf is begaan daartoe aanleiding geven, bijvoorbeeld bij jongvolwassenen met een verstandelijke beperking, kan het jeugdstrafrecht eveneens worden toegepast op jongvolwassenen in de leeftijd 18 tot en met 22 jaar. De jongere krijgt op maat gesneden begeleiding van een jeugdreclasseringswerker om te voorkomen dat hij of zij opnieuw de fout ingaat. Jeugdreclassering kan worden opgelegd door de kinderrechter of de officier van Justitie. Jeugdreclassering kan ook op initiatief van de Raad voor de Kinderbescherming in het vrijwillige kader worden opgestart.
Cliënten met een maatwerkvoorziening Wmo	Aantal per 10.000 inwoners in de betreffende bevolkingsgroep. Een maatwerkvoorziening is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo. Voor de Wmo-gegevens geldt dat het referentiegemiddelde gebaseerd is op 327 deelnemende gemeenten.

Programma	Indicator	Meeteenheid	Periode	Gouda	Nederland
Programma 5	Niet-sporters	%	2022	44,8	46,4

Indicator	Toelichting
Niet-sporters	Het percentage niet-wekelijks sporters t.o.v. de bevolking van 19 jaar en ouder. Bevolking van 19 jaar en ouder dat niet minstens één keer per week aan sport doet.

Programma	Indicator	Meeteenheid	Periode	Gouda	Nederland
Programma 6	Verwijzingen Halt	per 1.000 jongeren	2019	13	13
Programma 6	Verwijzingen Halt	per 1.000 jongeren	2020	13	11
Programma 6	Verwijzingen Halt	per 1.000 jongeren	2021	7	8
Programma 6	Verwijzingen Halt	per 1.000 jongeren	2022	6	8
Programma 6	Verwijzingen Halt	per 1.000 jongeren	2023	7	9
Programma 6	Misdrijven - Gewelds-misdrijven	per 1.000 inwoners	2023	4,9	4,2
Programma 6	Misdrijven - Vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag	per 1.000 inwoners	2023	7,4	5,8
Programma 6	Misdrijven - Diefstallen uit woning	per 1.000 inwoners	2023	1,4	1,3
Programma 6	Misdrijven - Winkeldiefstallen	per 1.000 inwoners	2023	4,0	2,5

Indicator	Toelichting
Verwijzingen Halt	Het aantal verwijzingen Halt per 1.000 inwoners van 12 t/m 17 jaar. Jongeren van 12 t/m 17 jaar die een licht strafbaar vergrijp plegen, worden door de politie of leerplichtambtenaren naar Bureau Halt verwezen voor een passende Halt-straf. Zij krijgen leeropdrachten en er volgen gesprekken met de jongere en de ouders. Op deze manier kunnen jongeren rechtzetten wat zij fout hebben gedaan, zonder dat zij in aanraking komen met het Openbaar Ministerie.

Indicator	Toelichting
Verwijzingen Halt	Het aantal verwijzingen Halt per 1.000 inwoners van 12 t/m 17 jaar. Jongeren van 12 t/m 17 jaar die een licht strafbaar vergrijp plegen, worden door de politie of leerplichtambtenaren naar Bureau Halt verwezen voor een passende Halt-straft. Zij krijgen leeropdrachten en er volgen gesprekken met de jongere en de ouders. Op deze manier kunnen jongeren rechtzetten wat zij fout hebben gedaan, zonder dat zij in aanraking komen met het Openbaar Ministerie.
Verwijzingen Halt	Het aantal verwijzingen Halt per 1.000 inwoners van 12 t/m 17 jaar. Jongeren van 12 t/m 17 jaar die een licht strafbaar vergrijp plegen, worden door de politie of leerplichtambtenaren naar Bureau Halt verwezen voor een passende Halt-straft. Zij krijgen leeropdrachten en er volgen gesprekken met de jongere en de ouders. Op deze manier kunnen jongeren rechtzetten wat zij fout hebben gedaan, zonder dat zij in aanraking komen met het Openbaar Ministerie.
Verwijzingen Halt	Het aantal verwijzingen Halt per 1.000 inwoners van 12 t/m 17 jaar. Jongeren van 12 t/m 17 jaar die een licht strafbaar vergrijp plegen, worden door de politie of leerplichtambtenaren naar Bureau Halt verwezen voor een passende Halt-straft. Zij krijgen leeropdrachten en er volgen gesprekken met de jongere en de ouders. Op deze manier kunnen jongeren rechtzetten wat zij fout hebben gedaan, zonder dat zij in aanraking komen met het Openbaar Ministerie.
Verwijzingen Halt	Het aantal verwijzingen Halt per 1.000 inwoners van 12 t/m 17 jaar. Jongeren van 12 t/m 17 jaar die een licht strafbaar vergrijp plegen, worden door de politie of leerplichtambtenaren naar Bureau Halt verwezen voor een passende Halt-straft. Zij krijgen leeropdrachten en er volgen gesprekken met de jongere en de ouders. Op deze manier kunnen jongeren rechtzetten wat zij fout hebben gedaan, zonder dat zij in aanraking komen met het Openbaar Ministerie.
Misdrijven - Gewelds-misdrijven	Het aantal Gewelds-misdrijven. Voorbeelden van Gewelds-misdrijven zijn seksuele misdrijven, levensdelicten zoals moord en doodslag en dood en lichamelijk letsel door schuld (bedreiging, mishandeling, etc.).
Misdrijven - Vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag	Hieronder vallen brandstichting, alle vormen van vernieling en misdrijven tegen de openbare orde en het openbaar gezag. Voorbeelden van misdrijven tegen de openbare orde en tegen het openbaar gezag zijn opruiing, huis-, computer- en lokaalvredebreuk, deelneming aan een criminele of terroristische organisatie, openlijke geweldpleging, godslastering, discriminatie en het doen van een valse aangifte. Omdat het delict mensenhandel vaak onder dezelfde feitcode geregistreerd wordt als het delict mensenmokkel worden deze twee delicten samengeteld en weergegeven bij de gewelds- en seksuele misdrijven.
Misdrijven - Diefstallen uit woning	Het aantal diefstallen uit woningen per 1000 inwoners
Misdrijven - Winkeldiefstallen	Het aantal winkeldiefstallen per 1000 inwoners

Programma	Indicator	Meeteenheid	Periode	Gouda	Nederland
Programma 7	Formatie	Fte per 1.000 inwoners	2023	n.v.t.	n.n.b.
Programma 7	Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	2023	n.v.t.	n.n.b.
Programma 7	Apparaatskosten	Kosten per inwoner	2019	€ 1.197	n.n.b.
Programma 7	Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	2021	3,96%	n.n.b.
Programma 7	Overhead	% van totale lasten	2021	9,08%	n.n.b.

Indicator	Toelichting
Formatie	De toegestane formatie in fte van het ambtelijk apparaat van de gemeente voor het begrotingsjaar op peildatum 1 januari. In Gouda is dit niet van toepassing omdat de gemeente niet werkt met het principe van toegestane formatie.
Bezetting	Het geraamde werkelijk aantal fte's van het ambtelijk apparaat van de gemeente dat werkzaam is op peildatum 1 januari van het begrotingsjaar. In Gouda wordt geen raming opgesteld van de werkelijke bezetting voor een begrotingsjaar.
Apparaatskosten	Alle personele en materiële kosten die verbonden zijn aan het functioneren van de organisatie, exclusief griffie en bestuur.
Externe inhuur	Het uitvoeren van werkzaamheden in opdracht van een bij de gemeente in dienst zijnde opdrachtgever, door een private organisatie met winstoogmerk, door middel van het tegen betaling inzetten van personele capaciteit en deskundigheid, zonder dat daar een arbeidsovereenkomst of aanstelling tussen organisatie en de daarbij ingezette personen aan ten grondslag ligt.
Overhead	Alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces in verhouding tot het totaal saldo van de lasten (exclusief toevoegingen aan reserves) volgens de begroting.

9.3 Bijlage risico's

Risico categorie	Sub aanduiding	Toelichting
Grondexploitaties		
Bouwplannen en projecten	Westergouwe	De risico's voor de deelgebieden Westergouwe 1 t/m 3 zijn verder afgenomen. Deze deelgebieden zijn gereed of in een vergevorderd stadium van realisatie. In Westergouwe 3 moeten de woningen op een aantal door de gemeente verkochte bouwvelden nog worden gebouwd. Voor één bouwveld in Westergouwe 3 wordt nog gezocht naar een afnemer. Voor de fase Westergouwe 3b is de planvorming afgerond, maar tegen het bestemmingsplan is beroep aangetekend. De termijn waarop de Raad van State uitspraak zal doen en de inhoud van de uitspraak vormen een mogelijk risico. De door de gemeente te verkopen bouwvelden in deze fase worden via een of meerdere tenders in de markt gezet. De voorbereiding daarvan is inmiddels opgestart. Voor de fase Westergouwe 4 wordt op dit moment het stedenbouwkundig plan uitgewerkt. Dit is een proces waarbij rekenen en tekenen gelijk op gaan en waarbij nog veel ruimte is om keuzes te maken en te sturen op het gewenste financiële resultaat. Op termijn wordt het ontwerpproces voor de laatste fase van Westergouwe (fase 5) opgepakt.
	Spoorzone	De risico's zijn afgenomen. De gemeente heeft alle bouw kavels verkocht en het woningbouwproject op het laatste gemeentelijke perceel zit in de afbouwfase. Op het andere kavel zijn plannen in voorbereiding voor een hotel. Gemeente is hier geen grondeigenaar en loopt daarmee geen afzet risico's. De gemeente heeft nog wel enkele taken op het gebied van NGE onderzoek en woonrijp maken. Het risico vanuit NGE is altijd aanwezig (kleine kans met grote impact), maar het overgrote deel wordt gesubsidieerd. Het risico voor het woonrijp maken is een algemeen risico op kostenstijging met optimalisatie via ontwerpkeuzes.

Naam	Omschrijving	Risico-gebied	Kanspercentage	Maximaal (*€1.000)
Top 10 risico's				
Open einde regeling Jeugd	De Jeugdwet is een open-einde regeling en kent daardoor geen bestedingsplafond. Hierdoor moet de gemeente ondersteuning blijven leveren aan haar inwoners, ook als het budget voor het lopende jaar - in dit geval 2025 - niet toereikend is.	Jeugdzorg	70%	€ 4.000
Museum Gouda	De (klimatologische) conditie van het museumgebouw en depot is ondermaats. Zonder meer investeringen nemen de risico's voor de bedrijfscontinuïteit toe. Mocht dat risico zich voordoen, dan leidt dit tot extra, incidentele kosten voor instandhouding van het gebouw, opslag en overige kosten. Dit kan ook consequenties hebben voor de subsidie aan Museum Gouda.	Cultuur	80%	€ 3.000
Open einde regeling Participatiewet (BUG-budget)	<p>De gemeente ontvangt een BUG uitkering voor het betalen van bijstandsuitkeringen/uitkeringen Levensonderhoud en Loonkostensubsidies. Het BUG-budget betreft twee deelbudgetten met een verschillende financieringssysteem; beide zijn open einde regelingen.</p> <p>Financieel risico deelbudget bijstandsuitkeringen Afhankelijk van de ontwikkeling van het macrobudget, het budgetaandeel en van de bijstandsvraag in de gemeente bestaat een financieel risico. Gemeenten moeten een tekort tot 7,5% op hun budget voor de Participatiewet zelf opvangen (eigen risico) uit eigen middelen. Voor grote(re) tekorten op het budget is er een vangnetuitkering Participatiewet die gemeenten (beperkte) financiële compensatie biedt, met een getrapte vergoeding.</p> <p>Financieel risico deelbudget loonkostensubsidies (LKS) Het deelbudget voor loonkostensubsidies wordt toegekend op basis van de gemeentelijke uitgaven aan loonkostensubsidie in het voorgaande jaar. Ook dit is een open einde regeling, waarbij het macrobudget LKS vooraf wordt vastgesteld/ gemaximeerd. Voorlopig zorgt het ministerie ervoor dat het macrobudget LKS voldoende is om de uitgaven aan LKS volledig te dekken. Financiële risico's voor de gemeente zijn er desondanks bij sterke schommelingen in de inzet van loonkostensubsidies (bijvoorbeeld bij sterke toename van de inzet in een kalenderjaar) en bij lagere inzet van LKS dan gemiddeld in de andere gemeenten.</p>	Werk en inkomen	70%	€ 3.000

Naam	Omschrijving	Risico-gebied	Kanspercentage	Maximaal (*€1.000)
Borg- en garantstellingen	Gemeenten staan borg voor de rente- en aflossingsverplichtingen van organisaties zoals culturele instellingen, voetbalclubs, bibliotheek, etc. Als een partij niet kan voldoen aan de verplichting jegens de bank, dan zal de bank de gemeente aanspreken de betalingsverplichting over te nemen of de schuld over te nemen bij een faillissement (afhankelijk van de gevestigde zekerheden). Het Schouwburgcomplex is een borgstelling met een hoger risicoprofiel dan in voorgaande jaren, en de Cheese Experience met een lager risicoprofiel.	Treasury	20%	€ 6.600
Inflatie	Door inflatie kunnen de prijzen voor afgenomen diensten en producten hoger uitpakken dan verwacht, mogelijk meer dan de uitkering uit het Gemeentefonds meestijgt door de loon-prijnsindexatie.	Financiën	50%	€ 2.500
Fiscaliteit	Het onderdeel fiscaliteit binnen gemeenten wordt steeds complexer en het is een uitdaging om de bewustwording en de kennis breed in de organisatie te brengen en te houden. We zetten hier op in.	Financiën	30%	€ 3.000
Programma voorzieningen	In 2024 zijn aanvragen voor het programma voorzieningen huisvesting onderwijs ingediend waarbij dekking komt uit de Begroting 2025. Afhankelijk van de plannen uit het IHP 2e tranche onderwijshuisvesting en besluiten in de Kadernota kan worden bepaald of de ISK-verbouwing nodig is. Na vaststelling van deze twee documenten kan worden bepaald of het budget nodig is voor de ISK-verbouwing. Dit risico was aanwezig op 31 december 2024, in mei 2025 is gebleken dat het risico zich niet voor zal doen.	Onderwijs	60%	€ 1.300
Stijgende materiaalkosten en krapte op de markt	Risico dat prijzen omhoog gaan voor aanbestedingen of op basis van Uniforme Administratieve Voorwaarden §47 (UAV) afspraken na aanbesteding. Veel materialen worden schaarser (en duurder) en veel aanbieders zitten vaak vol. Hier speelt ook de onzekerheid van de oorlog in Oekraïne en in het Midden Oosten. Prijzen gaan dan omhoog voor lopende en nieuwe beheer- en projectaanbestedingen. Het beheerplan Groot Onderhoud en Vervangingsonderhoud (GOVO) is aangenomen met daarin een inflatiecorrectie. Dit zorgt ervoor dat een eventuele prijsstijging geheel of gedeeltelijk regulier kan worden opgevangen	Beheer Openbare Ruimte	40%	€ 1.500
Verbonden partijen en samenwerking	Verbonden partijen zijn gemeentelijke samenwerkingsverbanden of deelnemingen die gevormd zijn om bepaalde taken bijvoorbeeld efficiënter uit te voeren. De gemeente Gouda heeft in de rechtspersonen bestuurlijke invloed en/of financiële belangen. Per 1 januari 2025 is daar de gemeenschappelijke regeling Jeugd en Wmo Midden Holland bijgekomen. De gemeentelijke bijdrage van Gouda aan de publiekrechtelijke verbonden partijen bedraagt in 2025 op begrotingsbasis € 29,6 miljoen; aan de privaatrechtelijke partijen bedraagt de totale gemeentelijke bijdrage € 19,3 miljoen. Bij samenwerkingsverbanden kunnen risico's ontstaan door: uittredingen van deelnemers, een niet-sluitende begroting, het verminderen van bijdragen aan regelingen door het Rijk of daling van reserves waardoor tekorten binnen de verbonden partij niet meer opgevangen kunnen worden. Maar ook verminderde afname van ondersteunende diensten die we als gemeente leveren, of andere markteisen. Verder kennen we ook het risico dat de gemeentelijke indexering geen gelijke tred houdt met de CAO-ontwikkelingen van gemeenschappelijke regelingen.	Verbonden partij/ subsidie	50%	€ 1.000
Aansprakelijkheid en nadeelcompensatie	Niet of onvoldoende nakomen van contractuele afspraken en toezeggingen, onzorgvuldig handelen of onjuiste toepassing van regelgeving kan ertoe leiden dat de gemeente aansprakelijk wordt gesteld voor schade. Deze schade kan ontstaan in het openbaar gebied (letselschade, materiële schade, evenementen,	Centraal Juridische Afdeling	30%	€ 1.500

Naam	Omschrijving	Risico-gebied	Kanspercentage	Maximaal (*€1.000)
	<p>etc.). Meestal door handelen of nalaten van de gemeente (onterecht weigeren/verlenen vergunning, werken in de openbare ruimte). Het gaat hierbij om grotere schades die niet worden gedekt door de verzekering (contractuele aansprakelijkheid) of boven de dekking uitgaan.</p> <p>De gemeente kan ook aansprakelijk worden gesteld voor schade als gevolg van op zichzelf rechtmatig handelen, bv. door werkzaamheden in het openbaar gebied doordat winkels en/of bedrijven moeilijk bereikbaar zijn (gederfde winst). De drempel om in aanmerking te komen voor nadeelcompensatie is relatief hoog zodat de kans van optreden laag wordt ingeschat en het risico niet wordt meegenomen in het berekenen van de weerstandscapaciteit.</p>			

Risico categorie	Toelichting	Risico-gebied	Kanspercentage	Maximaal (*€1.000)
Overige risico's				
Rampen en crises	<p>Dit risico is de verzameling van alle veiligheidsrisico's: overstromingen, ordeverstoringen, treinongevallen en terrorisme. Hieronder worden per categorie de belangrijkste risico's genoemd.</p> <p>Natuur & Milieu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Overstromingen (Gouda is een laaggelegen gebied is en ligt aan een grote rivier) - Extreme weersomstandigheden (droogte, extreme neerslag of windhozen) <p>Voorzieningen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Verstoring gasvoorziening - Verstoring elektriciteitsvoorziening - Verstoring drinkwatervoorziening - Grootschalige verstoring internet <p>Gebouwde omgeving:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Grote branden - Instorting <p>Vervoer:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Spoorvervoerincidenten (vervoer gevaarlijke stoffen) - Wegvervoerincidenten <p>Gezondheid:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pandemie <p>Publieke veiligheid:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Extreem geweld - Verstoring openbare orde 	Openbare Orde en Veiligheid	15%	€ 3.000
Financiële gevolgen Wet toekomst pensioenen (Wtp)	<p>De pensioenen van wethouders zijn op dit moment geregeld in de Algemene pensioen- en uitkeringswet politieke ambtsdragers (Appa). Een aangenomen motie in de Eerste Kamer roept het kabinet op om ook de pensioenen van politieke ambtsdragers onder te brengen in het nieuwe pensioenstelsel conform de Wet toekomst pensioenen. Hoe de overgang naar het nieuwe pensioenstelsel voor politieke ambtsdragers eruit moet komen te zien is nog niet duidelijk. Een dergelijke overgang naar een nieuw pensioenstelsel die per 1 januari 2028 geregeld moet zijn, betekent dat alle opgebouwde pensioenaanspraken van politieke ambtsdragers worden overgezet in een nieuwe pensioenregeling. Waarbij de decentrale overheden gevraagd zullen worden om de gevormde voorzieningen over te dragen ter financiering. Het risico is dat de gevraagde inleg hoger zal zijn dan de opgebouwde voorziening. Het bedrag dat hiermee gemoeid is kan in de orde van € 1,5 miljoen zijn. Zowel de kans als het bedrag dat deze hogere kosten zich bij overdracht voordoen is erg lastig in te schatten. We rekenen vooralsnog op een kans van 25% en op de genoemde € 1,5 miljoen.</p>	Bestuur	25%	€ 1.500
Verzakkingen woonwagencentrales	<p>Risico is dat de gemeente extra kosten moet maken om verzakkingen van de woonwagencentrales tegen te gaan. Aantal van de woonwagencentrales in eigendom van de gemeente heeft te maken met verzakkingen. Als verhuurder zijn wij verantwoordelijk voor een goede woonplek en dus ook</p>	Vastgoed	70%	€ 400

Risico categorie	Toelichting	Risico-gebied	Kanspercentage	Maximaal (*€1.000)
	een goede ondergrond. Om verzakkingen tegen te gaan worden de standplaatsen voorzien van een fundering. Kosten hiervan zijn circa €190.000 per plek. De gemeente heeft zes woonwagenlocaties in bezit. Met name de locaties aan de Tiendweg en de Goudkade zijn het meest urgent. De onderhoudsmiddelen zijn mogelijk niet toereikend.			
Stijgende rente	Het risico van stijgende rente voor de begroting kan zich op verschillende manieren manifesteren. Wanneer de rente stijgt, nemen de kosten van bestaande en toekomstige leningen toe. Dit kan leiden tot hogere uitgaven in de begroting, waardoor er minder ruimte is voor andere uitgaven of investeringen. De stijgende rentelasten kunnen ook de liquiditeitspositie verzwakken, vooral als de cashflow niet toereikend is om deze hogere kosten te dekken.	Treasury	50%	€ 500
Extra inhuur	Het risico bestaat dat door omstandigheden extra kosten voor niet-begrote inhuur zullen worden gemaakt.	Inhuur	50%	€ 500
Invoering Omgevingswet	Per 1 januari 2024 is de Omgevingswet van kracht. Het implementeren van de wet, waaronder het ontwikkelen van nieuwe werkprocessen en het opstellen van het omgevingsplan, kosten mogelijk meer dan eerder aan de reguliere ruimtelijke ordening en vergunningverlening werd besteed. In de reserve Omgevingswet zijn middelen beschikbaar, onder andere voor het inhuren van deskundige ondersteuning. Monitoring van de budgetten voor RO en Omgevingswet over de loop van een aantal jaar zal inzicht geven in de structurele kosten voor dit domein. De legesinkomsten worden bewaakt en waar nodig bijgesteld.	Ruimtelijk beleid	50%	€ 500
Subsidies	Voor projecten op het gebied van verkeer, economie en bodem wordt gebruik gemaakt van (provinciale) subsidies. Het risico bestaat dat door de krappe arbeidsmarkt, ziekte en tegenvallers in de uitvoering projecten niet tijdig gerealiseerd kunnen worden, waardoor subsidies niet binnen de gestelde termijn besteed kunnen worden. Ook kan een verantwoording die onvolledig is of fouten bevat, ertoe leiden dat het recht op de subsidie vervalt.	Ruimtelijk beleid	50%	€ 500
Frauderisico	Fraude is het bevoordelen van jezelf of een ander middels opzettelijk wederrechtelijk handelen. Bepalend voor fraude zijn dus de elementen bevoordeling en opzettelijke strijdigheid met wet- en regelgeving. Iedere organisatie loopt het risico om slachtoffer te worden van fraude. Om tegen dit risico te wapenen worden beheersmaatregelen getroffen. In 2023 is een frauderisicoanalyse uitgevoerd met de conclusie dat frauderisico's in voldoende mate beheerst worden. Desondanks is het risico op fraude niet uit te sluiten. Het frauderisico bestaat uit drie elementen: • incentive/druk: er is een druk ontstaan voor een individu of een organisatie om te gaan frauderen • gelegenheid: onvoldoende beheersmaatregelen in de organisatie kunnen zorgen dat het voor een persoon of een organisatie (onderdeel) mogelijk is om te frauderen; • houding/rechtvaardiging: de frauderende persoon of organisatie moet het voor zichzelf kunnen rechtvaardigen dat het plaatsvindt. Het risico op fraude is niet verzekerd en is daarom opgenomen in de weerstandsparagraaf.	Risk & Compliance/ Control	15%	€ 1.500
Herstel dek Ecopark	De verzekeraar keert mogelijk niet alle kosten uit voor het herstel, alleen de materiële kosten. Mogelijk niet de kosten voor een tijdelijke verplaatsing, et cetera. Verder is de uitkering mogelijk een lump sum bedrag, waar de werkelijke kosten van kunnen afwijken.	Ecopark	70%	€ 300
Bedrijfscontinuïteit	Bedrijfscontinuïteit is gericht op het waarborgen van de voortgang van bedrijfsprocessen bij een incident, ramp of calamiteit. Dit kunnen traditionele rampen zijn, zoals natuurrampen, brand en diefstal. Zo kan bijvoorbeeld langdurige stroomuitval de continuïteit van de dienstverlening in gevaar brengen. Daarnaast zijn er andere bedreigingen voor de continuïteit van de bedrijfsvoering, zoals criminaliteit, fysiek terrorisme, bestuurlijke crisis, sabotage, diefstal of verlies van informatie en lekken. Afhankelijk van de aard en oorzaak van de verstoring of crisis kunnen de gevolgen grote impact hebben op de organisatie.	Facilitair	10%	€ 1.500
ICT-systemen zijn door informatiebeveiligings incidenten (o.a.	Discontinuïteit van bedrijfsvoering als gevolg van het niet beschikbaar zijn van systemen. Kosten van herstel van informatiesystemen en data. Kosten om via tijdelijke maatregelen	ICT	5%	€ 3.000

Risico categorie	Toelichting	Risico-gebied	Kanspercentage	Maximaal (*€1.000)
ransomware) niet beschikbaar	(bijv. continuïteitsplan ICT) te voorzien in continuïteit van kritieke processen.			
Invoering Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb)	Private kwaliteitsborgers zijn na invoering Wkb belast met het toezichthouden op bouwwerken uit gevolgklasse 1. Deze taak is vanaf de invoering Wkb niet meer bij de ODMH belegd (zowel toezicht als vergunningverlening). De ODMH/gemeente heeft echter wel de wettelijke taak om de kwaliteitsborger te beoordelen op onder andere de certificering en het borgingsplan (dit naast administratieve handelingen). Deze kosten mogen niet gedekt worden uit legesinkomsten.	Ruimtelijk beleid	75%	€ 150
Niet voldoen aan privacy Wetgeving (AVG)	Gemeenten verwerken voor de uitvoering van hun taken persoonsgegevens. Op grond van de Algemene Verordening Persoonsgegevens zijn gemeenten ertoe gehouden om zorgvuldige verwerking van deze gegevens aantoonbaar te waarborgen. De wetgeving is stevig, onder andere door het stellen van hoge boetes. Daarnaast zijn de inhoudelijke eisen streng, zoals het aanstellen van een data protection officer, het uitvoeren van risico-analyses, zogenoemde privacy impact assessments (PIA's) en het hebben van een actueel verwerkingenregister. Het risico blijft altijd aanwezig dat persoonsgegevens onzorgvuldig worden verwerkt, waaruit datalekken kunnen ontstaan. Dit kan leiden tot financiële schade, zoals opgelegde boetes door de Autoriteit Persoonsgegevens. Ook kunnen datalekken of incidenten betrokkenen ernstig schaden en kan imagoschade ontstaan voor de organisatie als een lek of incident bijvoorbeeld in de media veel aandacht krijgt.	AVG-Privacy	10%	€ 1.000
Saldo financieringsfunctie valt lager uit dan begroot	Volumerisico is het risico dat er een mismatch is tussen de werkelijke en de begrote financieringsbehoefte. Als het werkelijk investeringsniveau lager uitvalt dan ingeschat leidt dit tot een intern rentenadeel, doordat er minder doorbelast kan worden aan het betreffende project. Voor het onttrekken van geld, betaalt de gemeente een vergoeding (rente). De rente wordt vervolgens intern doorbelast aan het betreffende project of dienstonderdeel. Voor het doorbelasten wordt een omslagrente gehanteerd en gefixeerd in de begroting. Dit brengt financiële en beheerstechnische risico's met zich mee. Omslagrente is van hetgeen het BBV voorschrijft voor 2025 1.90%.	Treasury	90%	€ 100
Vorderingen op personen/ bedrijven zijn niet te innen	Het toepassen van bestuursdwang (artikel 5.3.1 Awb) is één van de handhavinginstrumenten die gemeenten hebben tegen overtredingen van de wet en illegale situaties. Het risico bestaat dat de dwangsom vervolgens niet geïnd kan worden. Dit geldt ook voor andere vorderingen die de gemeente heeft op personen of bedrijven.	Financiën	30%	€ 300
Tussentijdse verkiezingen	Bij een eventuele val van het kabinet vinden er eerder landelijke verkiezingen plaats. Daar is niet voor begroot in het budget voor verkiezingen.	Dienstverlening	25%	€ 350
Open einde regeling WMO	De Wet Maatschappelijke ondersteuning (WMO) is een open-einde regeling en kent daardoor geen bestedingsplafond. Hierdoor moet de gemeente ondersteuning blijven leveren aan haar inwoners, ook als het budget voor het betreffende jaar niet toereikend is. Aankomende jaren wordt als gevolg van de demografische ontwikkelingen en de in gang gezette beweging naar langer thuis wonen extra druk verwacht op de WMO-middelen. Uitvoering van de WMO doet de gemeente zelf.	WMO	30%	€ 250
Gladheidsbestrijding	Het risico op een extreme winter. Extra kosten voor de gemeente doordat er meer gladheidsbestrijding moet worden uitgevoerd.	Beheer Openbare Ruimte	40%	€ 150
Onderhoud sportaccommodaties	Onderhoud van de sportaccommodaties is opgenomen in het meerjarig onderhoudsplan. Het risico is dat het budget niet toereikend is. Terwijl het onderhoud wel uitgevoerd moet worden.	Vastgoed	60%	€ 100
Stormschade	Het risico van stormen wat extra kosten voor de gemeente betekent. Zoals het ruimen van bomen.	Beheer Openbare Ruimte	70%	€ 75
Kosten versnelde transformatie jeugdhulp plus	In de jeugdhulp plus wordt al enkele jaren gewerkt aan de afbouw van gesloten plaatsingen. Deze ontwikkeling is echter versneld door zowel een landelijke maatschappelijke beweging als een motie in de Tweede Kamer voor de afbouw van jeugdhulp plus. Hierdoor gaat de afbouw van deze locatiegebonden zorg sneller dan aanvankelijk was ingeschat. Dit heeft gevolgen voor de bedrijfsvoering van de aanbieders. Midden-Holland is als kleine regio hierin een kleine speler: accounthouders voor deze partijen zijn Den Haag of Rotterdam.	Sociaal Domein	40%	€ 120

Risico categorie	Toelichting	Risico-gebied	Kanspercentage	Maximaal (*€1.000)
Specifieke Uitkeringen (SiSa)	<p>De gemeente ontvangt allerlei specifieke uitkeringen die verantwoord dienen te worden via de systematiek van Single Information Single Audit (SISA). Indien de verantwoording geen of onvoldoende invulling krijgt, loopt de gemeente het risico dat de uitkering niet als een rechtmatige besteding wordt aangemerkt en terugbetaald moet worden. Naast het risico van terugbetaling, bestaat er een financieel risico als gevolg van extra werkzaamheden door de accountant en/of ambtelijke inzet.</p> <p>Het aantal SiSa regelingen is in 2024 35 met een totale opbrengst van ruim €24,4 miljoen.</p>	Control	5%	€ 500
Bruikleenscholen	Onze gemeente is verantwoordelijk voor onderhoud van momenteel zes bruikleenscholen. Begin 2025 komen hier ten minste twee scholen bij vanwege vrijvallen van locaties door fusering en sluiten van scholen. Het risico is dat het budget niet toereikend is, terwijl wel antikraak maatregelen en/of het onderhoud uitgevoerd moet worden aan deze scholen.	Onderwijs	20%	€ 100
Borgstelling via het Waarborgfonds Eigen Woningen (WEW) en WSW-borgstellingen voor woningcorporaties	<p>Dit risico betreft aan particulieren en aan woningcorporaties verstrekte geldleningen waarvoor waarborgfondsen optreden als borg; de gemeente fungeert als achtervang (als secundaire of tertiaire zekerheid). De gemeente zal pas op deze borgstellingen worden aangesproken als het garantievermogen van de waarborgfondsen onvoldoende is om de betalingsverplichtingen voor rente en aflossing van de gewaarborgde geldleningen over te nemen van de in gebreke blijvende instelling.</p> <p>De kans dat de gemeente op deze achtervangpositie wordt aangesproken, wordt zeer klein geacht. Indien dat toch gebeurt, zal de aanspraak eerst op basis van 50/50 worden verdeeld tussen Rijk en gemeenten waarna het deel dat aan de gemeenten wordt toebedeeld op basis van een bepaalde verdeelsleutel wordt omgeslagen naar de deelnemende gemeenten. Het eventueel voor Gouda resterende deel zal nooit meer zijn dan globaal 5% van het garantiebedrag en bestaan uit het verstrekken van een renteloze lening aan het betreffende waarborgfonds. Het eventuele netto verlies voor de gemeente bestaat derhalve uit derving van rentevergoeding op de verstrekte renteloze geldlening.</p>	Treasury	5%	€ 50

uitgave: gemeente Gouda

fotoverantwoording: Gemeente Gouda

© gemeente Gouda, mei 2024

Aan de gemeenteraad van
Gemeente Gouda

Baker Tilly (Netherlands) B.V.
Churchillplein 5D, 6e etage
Postbus 85745
2508 CK Den Haag

T: +31 (0)70 358 90 00
F: +31 (0)70 350 20 20

denhaag@bakertilly.nl
www.bakertilly.nl

KvK: 24425560

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

A. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2024

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2024 van Gemeente Gouda te Gouda gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van zowel de grootte en de samenstelling van de baten en lasten over 2024 alsmede van het vermogen van Gemeente Gouda op 31 december 2024 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

De jaarrekening bestaat uit de volgende onderdelen van de jaarstukken:

- Jaarrekening;
- Balans en toelichting;
- Taakvelden;
- Single information Single audit.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben nze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het controleprotocol dat is vastgesteld door de raad en het Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2024 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de gemeente Gouda zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

B. Informatie ter ondersteuning van ons oordeel

Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en de rechtmatigheid van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie ter ondersteuning van ons oordeel en onze bevindingen moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 4.000.000. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado.

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT 2024. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

Wij zijn met de raad overeengekomen dat wij aan de raad tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 200.000 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve, SiSa- of WNT-redenen relevant zijn.

Controleaanpak frauderisico's

Als onderdeel van onze controle hebben wij inzicht verkregen in de gemeente en haar interne beheersingsomgeving. Wij hebben een frauderisicoanalyse uitgevoerd met als doelstelling het identificeren en inschatten van mogelijke risico's op een afwijking van materieel belang als gevolg van fraude. Wij hebben onze frauderisicoanalyse besproken met het college en de auditcommissie.

In onze frauderisicoanalyse hebben wij geconcludeerd dat wij geen frauderisico zien ten aanzien van de opbrengstverantwoording. Dit vloeit voort uit het feit dat een opbrengststroom vast kan zijn, waarop de gemeente geen invloed heeft (zoals de rijksbijdrage en specifieke uitkeringen vanuit het rijk) of dat een opbrengststroom geen materiële omvang heeft of dat een opbrengstenstroom bestaat uit een grote hoeveelheid kleine, routinematige, niet materiële transacties waardoor de kans op een materiële fraude laag is.

In onze frauderisicoanalyse hebben wij de volgende frauderisico's geïdentificeerd en geëvalueerd in het kader van onze controle.

Het risico dat het management maatregelen van interne beheersing doorbreekt

Het college of management bevindt zich in een unieke positie om fraude te plegen, omdat het in staat is de administratieve vastleggingen te manipuleren en frauduleuze financiële overzichten op te stellen door interne beheersingsmaatregelen te doorbreken, die anderszins effectief lijken te werken. Een incentive van het college of management zou hierbij kunnen zijn om op die wijze een betere financiële situatie of prestatie te presenteren. Om dit frauderisico te ondervangen hebben wij de volgende werkzaamheden verricht:

- Analyseren en beoordelen van op basis van risicocriteria geselecteerde journaalposten en hierop specifieke controlewerkzaamheden verricht om de nauwkeurigheid van de geselecteerde journaalposten te controleren;
- Analyse van aanpassingen die tijdens het opstellen van de jaarrekening zijn gemaakt;
- Beoordelen van belangrijke schattingen en de schattingsprocessen van het college of management zoals de waardering van de grondexploitaties, vaste activa, debiteuren en het toereikend zijn van voorzieningen. Hierbij hebben we in het bijzonder aandacht gehad voor het inherente risico van vooringenomenheid van het college bij deze posten.

Wij hebben onder meer de volgende werkzaamheden verricht:

- Met betrekking tot de grondexploitaties hebben wij de plausibiliteit van de uitgangspunten op projectniveau gecontroleerd aan de hand van de economische inputparameters alsook backtestingwerkzaamheden. Daarnaast hebben we de toereikendheid van de verliesvoorzieningen en de nauwkeurigheid en volledigheid van de tussentijdse winstneming gecontroleerd.
 - Met betrekking tot de activa hebben wij vastgesteld of er sprake is van duurzame waardeverminderingen.
 - Met betrekking tot vorderingen hebben wij de inschatting van het college van de inbaarheid van de vordering en diens gevolgde omvang van de voorziening dubieuze debiteuren gecontroleerd.
 - Met betrekking tot de voorzieningen hebben we gecontroleerd of de uitgangspunten voor de voorziening wethouderspensioenen plausibel zijn.
 - Met betrekking tot de onderhoudsvoorzieningen hebben wij gecontroleerd of de uitgangspunten voor deze voorzieningen plausibel zijn en de beheerplannen actueel zijn. Tevens hebben wij backtesting uitgevoerd op de onderhoudsvoorzieningen.
- Beoordelen van significante transacties buiten het kader van de normale bedrijfsuitoefening om.
 - Beoordelen van transacties met verbonden partijen.
 - Doornemen van notulen van vergaderingen van het management, college en de raad.

Naast bovenstaande hebben wij, voor zover relevant voor onze controle, de opzet geëvalueerd en het bestaan vastgesteld van de beheersingsmaatregelen op organisatieniveau zoals gedragscode, klachtenregeling ongewenst gedrag en regeling melden vermoeden misstanden, alsmede de maatregelen van interne beheersing in de processen voor het genereren en verwerken van journaalposten, het maken van schattingen en het bewaken van projecten. Tevens hebben wij specifieke aandacht gegeven aan de toegangsbeveiligingen in het IT-systeem en de mogelijkheid dat hierin functiescheiding kan worden doorbroken.

Onze werkzaamheden hebben niet geleid tot specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude die kunnen leiden tot een afwijking van materieel belang ten aanzien van het doorbreken van de interne beheersing door het college of management.

Het risico dat opbrengsten uit grondverkoop niet nauwkeurig zijn verantwoord conform het grondprijzen- en gemeentelijk beleid.

De bepaling van prijzen bij de verkoop van gronden is aan subjectiviteit onderhevig. Bij de realisatie van omvangrijke grondtransacties ontstaat hierdoor het risico op fraude bij de bepaling van verkoopprijzen van deze grondverkoop. Om dit frauderisico te ondervangen hebben wij de volgende werkzaamheden verricht:

- Door middel van het uitvoeren van een steekproef op de gerealiseerde grondverkoop en het vaststellen dat de gerealiseerde prijzen in overeenstemming zijn met het gemeentelijke grondbeleid.

Wij zijn gedurende de gehele controle alert geweest op indicaties van (mogelijke) fraude of corruptie. Daarnaast hebben wij middels een schriftelijke bevestiging door het college laten bevestigen dat alle gevallen van (mogelijke) fraude zijn gemeld aan ons. Wij hebben tijdens onze controle geen specifieke aanwijzingen gekregen voor (een vermoeden van) fraude.

Onterechte betalingen, danwel betalingen aan niet-rechthebbende waardoor inkopen ten onrechte zijn verantwoord.

Het betaalproces is van nature gevoelig voor fraude. Het onttrekken van middelen aan de organisatie vergroot dit risico en is daarom expliciet opgenomen in het controleproces. Wij hebben dit specifieke frauderisico onderkend en de volgende controlewerkzaamheden uitgevoerd:

- We hebben de opzet van het betaalproces in kaart gebracht en de aanwezigheid en werking van interne beheersmaatregelen getoetst.
- Door middel van een gegevensgerichte analyse van wijzigingen in de crediteurenstamgegevens hebben wij vastgesteld dat deze wijzigingen juist en volledig zijn verwerkt.
- Wij hebben op basis van een dump van de betalingen de handmatige betalingen geanalyseerd en gecontroleerd of er handmatige betalingen zijn gedaan die wij niet zouden verwachten.

Onze controlewerkzaamheden hebben niet geleid tot indicaties of redelijke vermoedens van fraude of niet voldoen aan wet- en regelgeving, die we materieel achten voor onze controle.

Wij zijn gedurende de gehele controle alert geweest op indicaties van (mogelijke) fraude of corruptie. Daarnaast hebben wij middels een schriftelijke bevestiging door het college laten bevestigen dat alle gevallen van (mogelijke) fraude zijn gemeld aan ons. Wij hebben tijdens onze controle geen specifieke aanwijzingen gekregen voor (een vermoeden van) fraude.

Controleaanpak veronderstellingen inzake financiële risico's in relatie tot de financiële positie

Het college heeft in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing een beoordeling gemaakt van de mogelijkheid van de gemeente om de door haar geïdentificeerde risico's op te vangen en haar bedrijfsvoering voort te zetten voor tenminste 12 maanden na het opstellen van de jaarrekening. De jaarrekening is opgesteld op basis van de continuïteitsveronderstelling. Als onderdeel van onze controle hebben wij deze veronderstelling met het college geëvalueerd aan de hand van de tot het moment van het verstrekken van deze controleverklaring beschikbare informatie waaronder de begroting en de financiële kengetallen inclusief de weerstandsratio. Wij hebben vastgesteld dat de gemeente een sluitende meerjarenbegroting heeft.

Wij hebben, op basis van de verkregen controle-informatie, overwogen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de gemeente haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Eventuele relevante gebeurtenissen na balansdatum die haar effect kunnen hebben op de financiële positie van de gemeente zijn toereikend toegelicht in de toelichting op de balans. Wij hebben de volgende werkzaamheden verricht:

- Wij hebben kennisgenomen van de analyse in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing van het college en overwogen of deze alle relevante informatie bevat waarvan wij als gevolg van de controle van de jaarrekening kennis hebben. Wij hebben met het college de belangrijkste veronderstellingen en uitgangspunten besproken.
- Wij hebben kennisgenomen van de meerjarenbegroting in relatie tot de ontwikkelingen in de sector decentrale overheden.
- Wij hebben kennisgenomen van de beoordeling van de (meerjaren)begroting van de gemeente door de Provincie.
- Wij hebben vastgesteld dat de volgens het BBV verplichte financiële kengetallen juist zijn berekend.
- Wij hebben inlichtingen ingewonnen bij het college over zijn kennis van het niet in staat kunnen zijn om financiële risico's op te kunnen vangen vanuit de reguliere bedrijfsvoering.
- Wij hebben inlichtingen ingewonnen over gebeurtenissen of omstandigheden na de periode waarvoor het college een beoordeling heeft gemaakt.

Op basis van onze kennis en ons begrip van de organisatie, verkregen tijdens onze jaarrekeningcontrole, en de financiële positie van de gemeente, zoals deze blijkt uit de jaarrekening, vinden wij het hanteren van de continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de gemeente niet langer in staat is om de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2022 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

C. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

De jaarstukken omvatten andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

D. Verklaring betreffende overige door wet- of regelgeving gestelde vereisten

Ingevolge artikel 213 lid 3 (b) Gemeentewet hebben wij onderzocht of de baten en lasten, alsmede de balansmutaties met betrekking tot specifieke uitkeringen als bedoeld in artikel 17 Financiële-verhoudingswet (hierna: de specifieke uitkeringen) rechtmatig tot stand zijn gekomen. In de jaarrekening is verantwoordingsinformatie opgenomen over deze specifieke uitkeringen (de SiSa-bijlage).

Naar ons oordeel zijn de baten en lasten, alsmede de balansmutaties over 2024 met betrekking tot de specifieke uitkeringen in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de vereisten aan de specifieke uitkeringen bij en krachtens artikel 58a BBV en de Financiële-verhoudingswet - Regeling Informatieverstreking SiSa.

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen, in overeenstemming met de vereisten aan de specifieke uitkeringen bij en krachtens artikel 58a BBV en de Financiële-verhoudingswet - de Regeling Informatieverstreking SiSa. In dit kader is het college van burgemeester en wethouders tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het college van burgemeester en wethouders noodzakelijk acht om de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Het is onze verantwoordelijkheid een redelijke mate van zekerheid te krijgen voor ons oordeel ingevolge artikel 213 lid 3 (b) Gemeentewet. Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) en de Nota Verwachtingen Accountantscontrole 2024, zoals opgenomen in de Nota procedure aanlevering SiSa-verantwoordingsinformatie 2024 in bijlage 2 van de Regeling Informatieverstreking

SiSa. Wij hebben bij de controle van de baten en lasten, alsmede de balansmutaties met betrekking tot specifieke uitkeringen dezelfde materialiteit toegepast als bij de controle van de jaarrekening. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen als gevolg van fouten of fraude niet in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeente;
- het evalueren of de baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

E. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het college van burgemeester en wethouders en de raad voor de jaarrekening

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. Het college van burgemeester en wethouders is ook verantwoordelijk voor de financiële rechtmatigheid van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder verordeningen, opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het normenkader en voor het getrouw toelichten van de financiële rechtmatigheid in de jaarrekening.

In dit kader is het college van burgemeester en wethouders tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het college van burgemeester en wethouders noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van het normenkader voor de financiële rechtmatigheid mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het college van burgemeester en wethouders de veronderstellingen inzake de financiële risico's in relatie tot de financiële positie onderbouwen en afwegen of de gemeente in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Het college van burgemeester en wethouders moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de risico's kunnen worden opgevangen toelichten in de jaarrekening.

De raad is verantwoordelijk voor het vaststellen van het normenkader voor de financiële rechtmatigheid en voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeente.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

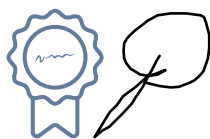
Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, het controleprotocol dat is vastgesteld door de raad, het Controleprotocol WNT 2024, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeente;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het college van burgemeester en wethouders en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het college van burgemeester en wethouders gehanteerde veronderstellingen aanvaardbaar zijn inzake de afweging dat de gemeente in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan omtrent de financiële positie. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen echter van materiële betekenis zijn voor de financiële positie van de gemeente;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de raad onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Den Haag, 7 juli 2025

Baker Tilly (Netherlands) B.V.

A blue ink handwritten signature, appearing to read 'J.M.A. Drost', written over a blue circular stamp that contains a stylized signature.

drs. J.M.A. Drost RA